

POLITIHØGSKOLEN

Lisbeth Fullu Skyberg, Tale Røijen Størdal og Selma Øverland Lie

Gjennomgang av forliksrådordningen

- en kunnskapsoppdatering

Innhold

1. Innledning: Beskrivelse av prosjektet	7
1.1. Kort beskrivelse av oppdraget	7
1.2. Behovet for utdypet kunnskap.....	8
1.2.1. Saker og sakstyper	8
1.2.2. Brukere av forliksrådene.....	8
1.2.3. Forliksrådsmedlemmene	8
1.2.4. Rettssikkerhet i forliksrådene	9
1.3. Rapportens datagrunnlag.....	9
1.4. Rapportens oppbygging	10
2. Sammendrag av hovedfunn	12
3. Drøftingskapittel 1: Saker og sakstyper	16
3.1. Innledning – hva tvistes det om i forliksrådene i Norge og hva kjennetegner sakene?	16
3.2. Kort om forliksrådets historie, hensikt og virkemåte i dag	17
3.2.1. Historikk.....	17
3.2.2. Hvilke saker skal behandles i forliksråd?	20
3.2.3. Hva skal til for å reise en sak for forliksrådet?	21
3.2.4. Hva må du gjøre om noen leverer en forliksklage mot deg?	22
3.2.5. Møtet i forliksrådet.....	23
3.2.6. Om dom fra forliksrådet	24
3.2.7. Om innstilling fra forliksrådet	25
3.3. Utviklingen i antall saker og antall aktører involvert i dem for perioden 2014-2022	26
3.3.1. Nedgang i antall saker i perioden.....	26
3.3.2. Noen mulige forklaringer på nedgangen	32
3.4. Hva står på spill? Verdiene det tvistes om – hovedstol i sakene i 2014 – 2018 – 2022	44
3.4.1. Gjennomsnitts- og medianverdier	44
3.4.2. Angitte årsaker til at sakene blir bragt inn til forliksrådet.....	48
3.5. Hva tvistes det om i forliksrådene? Sakstyper	50
3.5.1. Datagrunnlaget	50
3.5.2. Kan vi si noe om hva det typisk tvistes om i forliksrådet basert på registrerte næringskoder?	50
3.5.3. Kan vi si noen om hva det tvistes om på bakgrunn av den tilsendte variabelen «saken gjelder»?.....	53
3.6. Oversikt over sakenes utfall i perioden – andelen av statusene i datasettet i perioden	56
3.6.1. Saksutfall i perioden	56

3.6.2. Forklaring av statusene	59
3.6.3. Drøfting av statusenes relative fordeling for årgangene 2014, 2018 og 2022	63
3.7. Kommentar til saksbehandlingssystemet	70
4. Drøftingskapittel 2 – Brukere av forliksrådet	72
4.1. Innledning	72
4.2. Hvem er det som møtes i forliksrådet?	73
4.2.1. Ulike partskonstellasjoner i forliksrådet	73
4.2.2. Hvor opptrer ulike typer av parter som klager og innklaget i forliksrådet?	75
4.3. Hvilke parter benytter prosessfullmektig i forliksrådet og hvem er prosessfullmektigene?	77
4.3.1. Bruken av prosessfullmektig er utbredt	77
4.3.2. Bruken av prosessfullmektig er ujevnt fordelt.....	77
4.4. Påvirkes utfallet av saken av om en eller begge parter er representert ved advokat/prosessfullmektig?	80
4.4.1. En oversikt	80
4.4.2. Nærmere om statusen fraværdom.....	81
4.4.3. Nærmere om statusen forlik.....	82
4.4.4. Nærmere om mest gjentakende rollekombinasjoner.....	83
4.5. Hvem er prosessfullmektigene?	84
4.5.1. Prosessfullmektigene – en sammensatt gruppe	84
4.5.2. Hvem er prosessfullmektig for klager?.....	84
4.5.3. Hvem er prosessfullmektig for innklaget part?.....	85
4.6. Nærmere om sakene hvor tvisten står mellom ett foretak og én privatperson .	87
4.6.1. En generell oversikt over fordelingen som klager og innklaget i saker mellom foretak og person	87
4.6.2. Hva kan vi si om utfallet i disse sakene?.....	88
4.6.3. Hovedstol i saker mellom foretak og person	89
4.6.4. Næringskoder som mulig tegn på hva tvisten handler om i saker mellom foretak og person	91
4.7. Hva kan datasettet fortelle oss om privatpersonene i forliksrådet?	95
4.7.1. Sammenheng mellom kjønn, alder og hovedstol.....	95
4.7.2. Tallene for kvinner.....	95
4.7.3. Tallene for menn	97
4.8. Nærmere om sakene hvor tvisten står mellom foretak.....	100
4.8.1. Generelt	100
4.8.2. Andelen utfall i saken når foretak møter foretak	100
4.8.3. Verdiene det tvistes om når foretak møter foretak i forliksrådet	103
4.8.4. De mest gjentatte næringskodene når foretak møter foretak.....	103

4.9. Nærmere om sakene hvor tvisten står mellom privatpersoner i forlikrådet... 105	
4.9.1. Generelt	105
4.9.2. Utfallet i saker hvor tvisten står mellom privatpersoner	106
4.9.3. Verdien det tvistes om når privatperson møter privatperson	108
4.9.4. Sammenhengen mellom alder, hovedstol, rolle og kjønn	108
5. Drøftingskapittel 3 – Om forlikrådsmedlemmene.....	111
5.1. Innledning	111
5.2. Hva vet vi om forlikrådsmedlemmene som har besvart undersøkelsen?.....	112
5.2.1. Generelt om spørreundersøkelsen.....	112
5.2.2. Bakgrunnsinformasjon om informantene	112
5.3. Generelle vurderinger av forlikrådsordningen	116
5.4. Hva forlikrådsmedlemmene ser som styrker og utfordringer ved dagens ordning	120
5.4.1. Styrker.....	120
5.4.2. Utfordringer med ordningen	123
5.5. Hva synes forlikrådsmedlemmene om opplæringstilbudet?	128
5.5.1. Generell vurdering	128
5.5.2. Hvilken kompetanse ønsker forlikrådsmedlemmene særlig å øke gjennom opplæring?	130
5.5.3. Hvordan ønsket forlikrådsmedlemmene at opplæringstilbudet blir arrangert?.....	132
5.6. Forlikrådsmedlemmenes vurdering av forholdet til sekretariatet?	134
5.6.1. Generelt et godt forhold, konkret noen forbedringsområder	134
5.6.2. Linjer i forlikrådsmedlemmenes frie tilbakemeldinger om forholdet til sekretariatet	136
6. Drøftingskapittel 4 – Rettsikkerhet i forlikrådet	141
6.1. Innledning	141
6.2. Hva vet vi om informantgruppene i undersøkelsen?	144
6.2.1. Antallet respondenter.....	144
6.2.2. Kjønnfordeling blant respondentene	144
6.2.3. Aldersfordeling blant respondentene	145
6.2.4. Høyeste gjennomførte utdanningsnivå blant respondentene.....	146
6.2.5. Erfaring med forlikrådet	148
6.3. Overordnet vurdering av forlikrådsordningen	149
6.4. En rask og billig tvisteløsning er bra for rettsikkerheten.	154
6.4.1. Forlikrådsbehandling er bra for borgernes rettsikkerhet fordi det gir dem tilgang på en rask og billig tvisteløsning.	154
6.4.2. Nærmere om kritikken av kostnader og tidsbruk i forlikrådsbehandling	160
6.4.3. Hvorfor bringes ikke sakene videre?.....	166

6.5. Forlikrådetets kompetanse	168
6.5.1. Det er verdifullt at tvister løses av lekfolk alene	168
6.5.2. Vurdering av faktum	170
6.5.3. Juridisk kompetanse	172
6.5.4. Prosessuelle forhold – særlig innkalling og forkynning	177
6.5.5. Begrunnelse av dommer.....	184
6.5.6. Meklingskompetanse.....	191
6.5.7. Vilkårighet og opplæring	198
6.6. Øvrige egenskaper hos forlikrådet	201
6.6.1. Synet på partiskhet blant forlikrådsmedlemmer	201
6.6.2. Synet på forlikrådsmedlemmenes kommunikative egenskaper	203
6.7. Nærmere om ulike styrkeforhold i retten og såkalt pressing til forlik	207
6.7.1. Pressing til forlik.....	207
6.7.2. Styrkeproblematikken	211
6.8. Nærmere om fraværdom i forbrukersaker i forlikrådet – en praksis i strid med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen?.....	213
6.9. Manglende transparens	215
7. Vedlegg	218
7.1. Vedlegg 1: Første oppdragsbeskrivelse.....	218
7.2. Vedlegg 2: Gjennomgang av forlikrådsordningen – justert mandat	222
7.3. Vedlegg 3: Registerdata	225
7.4. Vedlegg 4: Resultater fra spørreundersøkelse.....	278
7.4.1. Svar fra advokater.....	278
7.4.2. Svar fra tingrettsdommere:	306
7.4.3. Svar fra sekretariatsfunksjon:	319
7.4.4. Svar fra forlikrådsmedlemmer:	334
7.4.5. Svar fra prosessfullmektig inkasso	351
7.5. Vedlegg 5: Spørreskjema	370

Politihøgskolen ved Lisbeth Fullu Skyberg, Tale
Røijen Størdal og Selma Øverland Lie

1. Innledning: Beskrivelse av prosjektet

1.1. Kort beskrivelse av oppdraget

I henhold til den opprinnelige oppdragsbeskrivelsen (vedlegg 1) ønsket Justis- og beredskapsdepartementet mer kunnskap om hvordan forliksrådene fungerer. Formålet med det etterspurte kunnskapsgrunnlaget var å følge opp Stortingets vedtak 5. januar 2023, hvor «Stortinget ber regjeringen utrede forliksrådsordningen med sikte på å styrke og forbedre den». ¹ Politihøgskolen ble gitt oppdraget. Forsker (phd) Lisbeth Skyberg ved Politihøgskolen (PHS) har vært ansvarlig for prosjektet. Stipendiat ved PHS, Tale Røijen Størdal har vært ansvarlig for oppsett av spørreskjema og analyse av registerdata, mens Selma Lie Øverland (phd), tilknyttet PHS, har vært ansvarlig for analyse av spørreskjemadataene.

Etter et møte mellom Justis- og beredskapsdepartementet, Politidirektoratet og Politihøgskolen, ble den opprinnelige oppdragsbeskrivelsen senere justert fordi departementet etter tilbakemelding fra forskergruppen så behov for «å presisere oppdraget» (vedlegg 2). Formålet med kunnskapsgjennomgangen lå likevel fast: «Målet er å innhente kunnskap om hvordan forliksrådene fungerer». ² Oppdragstaker ble i den justerte oppdragsbeskrivelsen innrømmet «et handlingsrom for å besvare oppdraget». ³

Som det følger av den opprinnelige oppdragsbeskrivelsen publiseres det «forholdsvis lite statistikk knyttet til forliksrådene». Fram til og med 2004 hadde Statistisk sentralbyrå ansvar for å føre en relativt kortfattet statistikk. I forbindelse med vedtakelsen av reformen «den sivile rettspleien på grunnplanet» i 2004, med ikrafttredelse 2006 overtok staten det økonomiske og administrative ansvaret for forliksrådene. Dette ansvaret hadde tidligere ligget til kommunene. Forliksrådets sekretariat ble da organisert under politi- og lensmannsetaten og

---

¹ Se vedlegg 1.

² Se vedlegg 2

³ Se vedlegg 2.

Politidirektoratet overtok det overordnede ansvaret for fagsystemet med tilhørende rapportering. Som det heter i den opprinnelige oppdragsbeskrivelsen var Justis- og beredskapsdepartementet i besittelse av «noe statistikk innhentet fra Politidirektoratet, og registerdataene vi bygger store deler av analysen på i denne rapporten er tilgjengeliggjort for oss av Politidirektoratet. Statistikken viser antall saker fordelt på avgjørelsestype og saksbehandlingstid for det enkelte forliksråd». ⁴ Som det følger av oppdragsbeskrivelsene var det ønskelig å få et fyldigere kunnskapsgrunnlag om hvordan forliksrådsordningen fungerer i praksis.

1.2. Behovet for utdypet kunnskap

1.2.1. Saker og sakstyper

Områdene som kunnskapsgrunnlaget særlig var ment å belyse var angitt i fire punkter, angitt under. For det første ble det etterspurt mer kunnskap om hva slags saker og sakstyper forliksrådene i Norge behandler. Spesifisert ved spørsmålene hva tvistes det om, og hva er typisk verdiene det tvistes om, i forliksrådene? Det var også ønskelig å finne variasjoner i antall saker over tid.

1.2.2. Brukere av forliksrådene

For det andre ble det etterspurt mer kunnskap om hva som kjennetegner brukerne av forliksrådene. I første rekke ble dette spesifisert å være kunnskap om hvem som typisk er klager og hvem som typisk er innklaget for forliksrådene i Norge. Om mulig var det også ønskelig å vite mer om kjønn og alder for de ulike gruppene. Under dette punktet ble det dessuten presisert at det, om mulig, også var ønskelig å få kunnskap om i hvilken grad partene benyttet seg av advokat.

1.2.3. Forliksrådsmedlemmene

---

⁴ Se vedlegg 1.

For det tredje ble det etterspurt mer kunnskap om hva som kjennetegner medlemmene av forliksrådene i Norge. Hvilke erfaringer har forliksrådsmedlemmene med forliksrådsordningen, hvordan opplever de sekretariatsfunksjonen og hvordan opplever de opplæringstilbudet?

1.2.4. Rettssikkerhet i forliksrådene

For det fjerde og endelig ønsket oppdragsgiver en undersøkelse av rettssikkerheten i forliksrådene. For det første var det ønskelig å få kunnskap om hvor mange saker som blir tatt videre fra forliksråd til tingrett. For det andre var det ønskelig å kartlegge andre faktorer som kan belyse kvaliteten ved forliksrådsordningen. Under dette punktet ble en gjennomgang av et begrenset og strategisk utvalg av dommer fra norske forliksråd etterspurt.

1.3. Rapportens datagrunnlag

Rapporten bygger på et sammensatt datagrunnlag. Deler av prosjektet ble vurdert å ikke være pliktig SIKT-vurdering, mens delene av prosjektet som ble vurdert å være pliktig SIKT-vurdering fikk godkjenning for behandling av personopplysninger.

Som etterspurt i oppdragsbeskrivelsen er det foretatt en *gjennomgang av 15 dommer* fra tre ulike forliksråd. Utvalget har foregått i samarbeid med Politidirektoratet og utvalgskriteriene har vært å hente inn de siste fem dommene fra et stort et lite og et middels stort forliksråd i Norge. Dette ble gjort for i størst mulig grad å sikre et tilfeldighetsutvalg. Dommene ble oversendt i anonymisert form til Politidirektoratet som videresendte dem til forskergruppen ved PHS. Dette datagrunnlaget var særlig ment å bidra til å belyse punkt fire over, rettssikkerheten i forliksrådet. Som det vil framgå av rapporten er flere datagrunnlag trukket inn i drøftingen av dette spørsmålet, og disse utgjør også en mer sentral del av analysen.

Politidirektoratet har også tilgjengeliggjort *registerdata for årene 2014, 2018 og 2022* for forskergruppen. Disse årgangene ble valgt for å muliggjøre endrede tendenser i antall og type

saker over tid. PHS fikk oversendt data knyttet til et bestemt sett forhåndsgodkjent sett av variabler. Dette datamaterialet er i første rekke benyttet for å øke kunnskapsnivået om de to første punktene nevnt over, nemlig henholdsvis «saker og sakstyper» og «brukere av forliksrådet». Også under dette punktet er flere datagrunnlag benyttet i drøftingsdelen. Et utdrag av de viktigste registerdataene er vedlagt rapporten som vedlegg 3. Den presenterte resultatdelen av registerdataene bygger på et utvalg av analyseresultatene som er foreliggende. Dels fordi resultatdelen var for omfangsrik til å gjengis i sin helhet. Dels, og viktigst, fordi ikke alle resultater var like interessante med tanke på å belyse kunnskapsspørsmålene som var etterspurt i oppdragsbeskrivelsen.

Det er også foretatt *kvalitative dybdeintervjuer* med et utvalg aktører med tilknytning til forliksrådet, nemlig dommere, advokater, forliksrådsmedlemmer og sekretariatsfunksjon. Formålet med disse intervjuene var å øke forskergruppens kunnskapsnivå for i størst mulig grad å kunne målrette spørsmålene i en bredere stilt *spørreundersøkelse* som ble sendt ut til de samme aktørgruppene. I tillegg inkluderte spørreundersøkelsen ytterligere en aktørgruppe, nemlig prosessfullmektiger fra inkassobyråer. Svarene fra denne spørreundersøkelsen har blitt brukt til å belyse samtlige fire punkter skissert over. Vi mottok totalt 1472 svar på spørreundersøkelsen.

1.4. Rapportens oppbygging

Etter innledningskapittelet følger en oppsummering av rapportens viktigste funn. Deretter følger fire drøftingskapitler som tar for seg hvert av de over nevnte etterspurte kunnskapsområdene. Drøftingskapittel 1 vil derfor være viet en drøfting av hva vi på bakgrunn av undersøkelsen vet om saker og sakstyper ved forliksråd i Norge. Drøftingskapittel 2 omhandler hva vi på bakgrunn av analysefunnene vet om brukerne av forliksrådene i Norge. Drøftingskapittel 3 handler om hva vi kan si om hvem forliksrådsmedlemmene er, og hva de mener er styrker og svakheter med

forliksrådsordningen. Drøftingskapittel 4 drøfter ulike rettssikkerhets spørsmål knyttet til forliksrådsordningen.

2. Sammendrag av hovedfunn

Det har vært en tydelig nedgang i saksmengden for forliksrådet i den undersøkte perioden. Mens antall behandlede saker i 2014 var 103 799, var tallet sunket til 45 335 i 2022. Det er vanskelig å identifisere noen åpenbar forklaring på denne utviklingen. Flere har påpekt som en generell tendens at en rekke beslutninger overføres fra domstol til nemnder. Selv om andre tvisteløsningsorganer kan ha overtatt deler av forliksrådets portefølje finner vi ikke grunnlag for å si at de alternative tvisteløsningsorganene vi har undersøkt ser ut til å ha overtatt noen stor andel av forliksrådets portefølje. Endringen i tvangsfullbyrdelsesloven i 2004 som gjorde det mulig å få tvangsgrunnlag for fordringer uten dom fra forliksrådet, ser ut til å ha hatt en ganske umiddelbar effekt på nedgangen i antall saker for forliksrådet. Selv om lovendringen skriver seg tilbake i tid har vi funnet en klart stigende tendens i oversikten over antall utleggssaker etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2 f for perioden 2015 – 2023. Teknologisk utvikling og digitalisering kan ha bidratt til at vi setter oss i gjeld på nye måter og at småkrav i større grad enn tidligere blir innkrevet som utleggssak etter tvangsfullbyrdelsesloven.

De fleste saker i forliksrådet ender i fraværdom, enten fordi den innklagede parten ikke svarer på forliksklagen mot seg eller ikke møter i forliksrådet etter å ha bestridt kravet i sitt tilsvarende svar til forliksrådet. Andelen av disse statusene har likevel sunket betydelig, fra 73,54 % i 2014 til 48,28 % i 2022. Andelen tilsvarende dommer, hvor den innklagede parten godtar kravet mot seg i sitt tilsvarende svar til forliksrådet, har tilsvarende økt betydelig, fra 5,46 % i 2014 til 16,28 % i 2022. Det kan antas tilbudet om digital forliksklage for privatpersoner som ble innført i 2020 har bidratt til utviklingen.

Vi ser også en svak stigning i andelen forlik, som går fra 3,25 % i 2014 til 4,54 % i 2022. Andelen er likevel lav, noe som regelmessig framsettes som en kritikk mot ordningen. Den lave andelen forlik reflekterer at mange av forliksrådets saker ikke behandles i møte. Hvis andelen forlik skal anses som et mål på forliksrådets meklingskompetanse bør andelen beregnes basert på saker som behandles i møte. Det er litt vanskelig basert på status i saken å vite sikkert hvorvidt en sak har vært behandlet i møte. En sak kan f.eks. avvises både før og

under et møte. Hvis forliksandelen tentativt beregnes basert på det antallet saker som ender enten med forlik eller med at forliksrådet avsier dom etter at saken har vært behandlet i møte ligger andelen langt høyere, men er samtidig synkende i perioden og går fra 50,90 % i 2014 til 39,90% i 2022.

Den mest utbredte partskonstellasjonen i forliksrådet er den hvor et foretak står mot en privatperson. I 2022 utgjorde denne konstellasjonen 75,59 % av det totale antallet saker. I 7,84 % av sakene står foretak mot foretak og i bare 5,09 % av sakene står privatperson mot privatperson.

Bruken av prosessfullmektig er utbredt i sakene som behandles i forliksrådet. I 2022 var en prosessfullmektig involvert i 90,40 % av sakene. Tilsvarende lå andelen saker hvor verken klager eller innklaget benyttet prosessfullmektig på 9,60 %. Dersom bare en av partene benytter prosessfullmektig er dette som regel klager, 84,11 % i 2022. Andelen av saker hvor bare den innklagede er representert ved prosessfullmektig lå i 2022 på 1,15% mens begge parter var representert ved prosessfullmektig i 5,13 % av sakene. En stor andel av prosessfullmektigene er registrert med næringskode innen inkasso- og kredittopplysningsvirksomhet, 88,75 % i 2022. Den nest største andelen av prosessfullmektiger var registrert med næringskode innen juridisk tjenesteyting, 8,64 %. Når det er den innklagede parten som benytter prosessfullmektig er vedkommende i 76,18 % av sakene imidlertid registrert med næringskode tilknyttet juridisk tjenesteyting. Privatpersoner tenderer dermed til å være representert av advokat, mens foretak tenderer mot å være representert ved en prosessfullmektig fra inkassobransjen. Dette reflekterer også den store andelen inkassosaker i forliksrådet.

Forliksrådsmedlemmene som besvarte spørreundersøkelsen vi sendte ut i forbindelse med oppdraget var på sentrale måter fornøyde med sitt verv. 98,37 % mente at det er verdifullt at det finnes et tvisteløsningstilbud utenfor den ordinære domstolsbehandlingen. 67,84% mente at forliksrådsordningen fungerer tilfredsstillende og 95,14 % beskrev forholdet de andre

forlikradsmedlemmene som godt. 59,35% mente imidlertid at opplæringstilbudet var for dårlig. En relativt stor andel bekreftet også at de mente at en utfordring med ordningen var at forlikrådet manglet juridisk kunnskap (43,47 %), meklingskompetanse (47,15 %), kunnskap om prosessuelle forhold (39,73 %), kunnskap om hvordan dommer bør begrunnes (81,2 %).

90,79 % av de spurte forlikradsmedlemmene oppga at de opplevde samarbeidet med sekretariatet som godt eller svært godt og 88,74 % oppga at de opplevde sekretariatet som en støtte. Rundt en av fem ga likevel uttrykk for at de opplevde det som en utfordring at de ikke fikk god nok veiledning fra sekretariatet underveis i saksbehandlingen.

Spørreundersøkelsen ble også sendt til advokater, prosessfullmektiger fra inkassobransjen, tingrettsdommere og forlikradssekretærer. Som forlikradsmedlemmene selv mente alle disse gruppene at forlikrådet bør få bedre opplæring i juridisk kunnskap, meklingskunnskap, kunnskap om prosessuelle forhold og kunnskap om hvordan dommer bør begrunnes. Et tydelig mønster tegner seg likevel blant respondentene ved at advokater og tingrettsdommere i langt større grad enn de øvrige informantgruppene tenderer mot å mene at forlikrådet i dag ikke fungerer tilfredsstillende og at forlikradsbehandling utgjør et stort rettssikkerhetsproblem. Hele 77,67 % av advokatene og 63,21 av tingrettsdommerne var f.eks. uenig i at forlikradsordningen i dag fungerer tilfredsstillende, mot 13,69 % av prosessfullmektigene fra inkassobransjen, 18,56 % av forlikradssekretærene og 10,63 % av forlikradsmedlemmene. Tilsvarende mente bare 7,79 % av advokatene, 10,38 % av tingrettsdommerne mot 63,64% av prosessfullmektigene fra inkassobransjen at rettssikkerheten var godt ivaretatt i dagens forlikradsordning, Rettssikkerhetsproblematikken blir blant respondentene i særlig grad knyttet til at det juridiske kunnskapsnivået i forlikrådet er for dårlig.

Et rettssikkerhetsspørsmål som i liten grad har vært oppe i den offentlige debatten om forlikrådet, og som også i liten grad ble tematisert av respondentene i fritekstfeltet, er

hvorvidt forliksrådsordningen i dag i for dårlig grad sikrer forbrukerrettigheter etter EU-retten og dermed utgjør et brudd på Norges EØS-forpliktelser. Dette bør vurderes.

Arbeidet med rapporten har vist at det finnes lite empirisk forskning om hvordan forliksrådet fungerer og at det finnes lite oppdatert, tilgjengelig statistikk om forliksrådsordningen. Det er også sparsomt med juridisk litteratur som har forliksrådet som tema. Vi vet altså lite om den institusjonen som behandler flest sivile tvister mellom folk i Norge. Saksbehandlingssystemet er vanskelig å generere god statistikk fra. En så vesentlig opplysning som hvor mange saker fra forliksrådet som går videre til overprøving i tingretten er ikke kjent og heller ikke i hvor stor andel av disse sakene resultatet blir et annet enn det forliksrådet har kommet fram til. Manglende statistikk og lite tilgjengelige avgjørelser fra forliksrådet vanskeliggjør kunnskapsbaserte diskusjoner om forliksrådet så vel som innsyn og kontroll med ordningen. Det vanskeliggjør også systematisk kunnskapsutvikling både for forliksrådet som institusjon og for de enkelte forliksrådsmedlemmer. Dette utgjør i seg selv et betydelig rettssikkerhetsproblem og kan også bidra til at tilliten til forliksrådet blir mindre enn den hadde vært om ordningen hadde vært bedre kjent. Det er etablert kunnskap at det for mange ikke vil være praktisk og økonomisk gjennomførbart å føre egen sak videre gjennom det ordinære domstolssystemet. Den praktisk og reelt sett vanskelige tilgangen til domstolen utgjør antakelig den aller største rettssikkerhetsutfordringen i ved tvistebehandling i Norge i dag. Selv om dette ikke er et rettssikkerhetsproblem som i seg selv er knyttet til forliksrådsordningen, er det desto viktigere at den fungerer så godt som mulig.

3. Drøftingskapittel 1: Saker og sakstyper

3.1. Innledning – hva tvistes det om i forliksrådene i Norge og hva kjennetegner sakene?

Dette kapittelet skal svare ut det første punktet i oppdragsbeskrivelsen hvor det ble etterspurt mer kunnskap om hva slags saker og sakstyper forliksrådene i Norge behandler. Nærmere bestemt var det ønskelig å få økt kunnskap om hva det egentlig tvistes om i forliksrådene og hva kan sies å kjennetegne sakene? Det var også ønskelig å finne variasjoner i antall saker over tid. Vi vil derfor beskrive utviklingen i antall saker og kjennetegn ved dem for perioden 2014, 2018 og 2022. Funnene som presenteres i dette kapittelet vil i all hovedsak skrive seg fra analyse av registerdata fra saksbehandlingssystemet SIAN. Registerdataene er innhentet av Skatteetaten som er systemleverandør av SIAN, på oppdrag fra Politidirektoratet. Funnene som presenteres her bygger på analyse av et utvalg fra en mer omfattende resultatdel som i sin helhet er vedlagt.

Det tilsendte datasettet gir, som vi vil komme tilbake til, noen begrensninger på hvilke resultater som kan framstilles. Samtidig gir datagrunnlaget det best tilgjengelige utgangspunktet for å presentere en oppdatert deskriptiv statistikk om hva slags saker og sakstyper som behandles ved forliksrådene i Norge. 2022 er valgt som siste årgang fordi dette var årgangen hvor alle saker mest sannsynlig var avsluttet ved datainnsamlingens oppstart. Årgangene 2014 og 2018 ble inkludert for å gi mulighet til å se utviklingstendenser over en viss tidsperiode.

Formålet med dette drøftingskapittelet er altså å tilby og tilgjengeliggjøre en deskriptiv statistikk over hva slags type saker forliksrådene behandler, i størst mulig grad si noe om hva som kjennetegner dem og å identifisere sentrale utviklingstrekk for perioden 2014 til og med 2022.

Vi innleder under kapittelets punkt 2 med en svært kort historikk og skissering av tidligere ankepunkter mot ordningen. Deretter redegjør vi for lovgivers uttrykte hensikt med ordningen i dag samt hovedregler for hvilke saker som skal behandles i forliksrådet. Denne delen inkluderer også avklaring av en del termer som vil stå sentralt i den videre drøftingen.

Deretter følger i punkt 3 en oversikt over hvordan antallet saker og involverte aktører har endret seg i fra 2014 til 2022. Punkt 4 er viet endringer i tvistegjenstandens størrelse. I punkt 5 redegjør vi for hva vi på bakgrunn av det tilsendte datamaterialet kan utlede om hva sakene i forliksrådet handler om. I det sjette punktet redegjør vi for endringer i statuser og skisserer noen mulige forklaringer særlig på endringer i andelen av saker som ender med fraværdom og forlik før vi oppsummer kapittelet kort i punkt 7.

3.2. Kort om forliksrådets historie, hensikt og virkemåte i dag

3.2.1. Historikk

I 1795 ble forliksrådene, da kalt forligelseskommisjonene, opprettet i Norge.⁵

Forligelseskommisjonene skulle megle i alle tvistesaker som ikke var underlagt offentlig påtale og ble gjort obligatorisk. Man ønsket at kommisjonsmedlemmene, som ble kalt fredsmeglere, skulle forhindre unødvendige og kostbare rettstvister mellom borgerne.⁶

Forliksrådene har dermed en snart 230 år lang historie i Norge. Selv om arbeidsområdet flere ganger har blitt justert ligger hovedområdet fast, konkluderte historiker Hans Eyvind Næss i jubileumboka i 1995: «I prinsipp skal sivile tvistemål megles».⁷

---

⁵ Hans Eyvind Næss (1995): *Vel forlikt. Forliksrådene i Norge 200 år 1795 – 1995*, Kulturkonsult i samarbeid med Justisdepartementet, side 5.

⁶ (ibid).

⁷ (ibid).

Forligelseskommisjonene var et resultat av «optimisme og tro på den menneskelige fornuft og den ansvarlighet som fantes hos kunnskapsrike, erfarne og lojale innbyggere», heter det i boka.⁸ I dag er denne optimismen mindre. Tvistelovutvalget som gjennomgikk forliksrådsordningen i forbindelse med ny tvistelov skrev f.eks. at man «ikke kommer utenom at et rent lekdommerorgan ikke vil ha forutsetninger for å avgjøre tvister som forutsetter rettsanvendelse av en viss vanskelighetsgrad».⁹ Tilsvarende hevdes det i en kritisk artikkel om forliksrådsordningen fra tingrettsdommerne Ruth Anker Høyen og Jon Bonnevie Høyen, at «[d]e historiske forutsetninger som har ligget til grunn for forliksrådsordningen, er nå, ja nettopp historiske».¹⁰ Sentralt i Høyen og Høyens argumentasjon, er at det rettslige landskap har blitt vesentlig mer komplisert enn tidligere, slik at avgjørelser vanskeligere kan baseres på «noen hovedprinsipper og et rimelighetskjønn».¹¹ Hvilke krav som stilles til en forsvarlig rettspleie er dessuten heller ikke lenger et rent nasjonalt anliggende, men bundet opp av kravene som framgår av Den europeiske menneskerettighetskonvensjonens (EMK) krav i artikkel 6 nr. 1.¹² Kritikken mot lekmannsskjønnet i forliksrådet framstår dermed som en konsekvens av at verden har blitt vanskeligere, mer uoversiktlig og i større grad detaljregulert i vår tid. Selv om det åpenbart er riktig at EMK i dag setter rammer for utøvelse av nasjonal rett på en måte som var fremmed for noen tiår siden, kan det være verdt å peke på at engstelsen for lekmannsskjønnet i retten ikke er nytt i juridiske kretser. Kanskje er det også litt samtidsprovinsielt å anta at verden før var så enkel at samtiden, i alle fall dens eksperter, mente at dens tvister lot seg løse basert på noen hovedprinsipper og et rimelighetskjønn. I en diskusjon om rekkevidden av forliksrådets kompetanse skrev f.eks. den forsterkede justiskomite i sin innstilling om ny sivilprosessreform i 1912 at flertallet ikke kunne anbefale noen utvidelse av domsmyndigheten ut over det som framgikk av forslaget, og at det i den forbindelse ville «fremhæve den manglende retskyndighet hos forliksraadet som en væsentlig betænkelighet ved dets domsmyndighet».¹³ De «gunstige erfaringer, man hittil har gjort med hensyn til forliksraadenes domsmyndighet, henger imidlertid etter flertallets opfatning nøie sammen med domsmyndighetens begrænsning».¹⁴

---

⁸ (ibid).

⁹ NOU 2001.32 *Rett på sak*, bind A, side 263

¹⁰ Høyen og Høyen (2008): «Forliksrådet – fra lekmannsdomstol til kvalifisert tvisteløsningsorgan?», i *Lov og rett*, vol. 47, side:337.

¹¹ (ibid).

¹² (ibid).

¹³ Indst. O.XV (1912) Indstilling fra den forsterkede justiskomite om civilprocesreformen, side 47.

¹⁴ (ibid).

Som jurist og tidligere forliksrådsmedlem i Oslo forliksråd, Catharina Munthe formulerer det i sin masteroppgave i rettsvitenskap: «Det generelle inntrykket er at det er den manglende formelle juridiske kompetansen som danner grunnlaget for kritikken av forliksrådet».¹⁵ Skepsisen er særlig høy i juridiske miljøer, skriver hun, samtidig som forliksrådet vies «svært lite plass i juridisk litteratur».¹⁶

Til tross for økende grad av kritikk mot ordningen har lovgiver valgt å beholde den. Forliksrådets rolle og kompetanse har dessuten stadig blitt utvidet.¹⁷ I forarbeidene til tvisteloven framheves forliksrådets styrke å være «evnen til å behandle et meget stort antall saker små saker på en rask, enkel og uformell måte».¹⁸ Dette framgår også av det som gjerne omtales som forliksrådets formålsparagraf i tvisteloven § 6-1 hvor det heter at forliksrådet skal løse saker «enkelt, hurtig og billig». Forliksrådet er også ment å avlaste de ordinære domstolene. Som departementet har uttalt, domstolene bør ikke «overlasses med tvister som burde ha vært løst på en annen måte».¹⁹ Dette tosidige formålet ved ordningen ser altså ut til å ha ligget mer eller mindre fast siden opprettelsen i 1795, samtidig som forliksrådets kompetanse har blitt utvidet og synet på lekmannsskjønnets begrensninger har blitt mer uttalt.

Forliksrådet er dermed stadig det laveste leddet i rettssystemet for sivile saker og en meklingsinstitusjon med begrenset domsmyndighet.²⁰ Hovedreglene for behandlingen av saker i forliksrådet framgår av tvisteloven kapittel 6. Både dom og forlik i forliksrådet har rettsvirkning og kan tvangsfullbyrdes hos namsmannen. Det finnes forliksråd hos alle kommuner og det er kommunestyret i de enkelte kommuner som velger medlemmene til rådet for en periode på fire år av gangen. Noen kommuner har felles forliksråd med en eller flere

---

¹⁵ Catharina Munthe (2023), *Er forliksrådet egnet til å behandle saker om BankID-svindel? En undersøkelse av saker der BankID-svindel anføres av innklaget*, masteroppgave, rettsvitenskap UiO, side 13.

¹⁶ (ibid:12).

¹⁷ (ibid:13).

¹⁸ NOU 2001:32 *Rett på sak*, bind A, side 264

¹⁹ Ot.prp. nr. 51(2004-2005), side 43.

²⁰ <https://www.regjeringen.no/no/tema/lov-og-rett/innsikt/om-forliksradet/id2537837/>

nabokommuner. Forliksrådet ble flyttet fra stat til kommune i 2006 og forliksrådets sekretariatsoppgaver ivaretas i dag av politiet som en sivil oppgave.²¹

3.2.2. Hvilke saker skal behandles i forliksråd?

Tvisteloven inneholder regler om ulike former for prosess, deriblant behandling av saker for forliksråd. I tvistelovens annen del, «mekling og avklaring» finner vi kapittel 6 med tittelen «behandlingen i forliksrådet». I lovens § 6-1 (1) angis formålet med forliksrådsbehandling. Her heter det at behandlingen i forliksrådet skal legge til rette for at partene ved mekling eller dom får løst saken enkelt, hurtig og billig. I bestemmelsens annet ledd står det at reglene i tvistelovens første, fjerde og femte del også gjelder for forliksrådet, «så langt de passer og ikke annet er bestemt i dette kapittel».

I kapittelets neste bestemmelse, § 6-2, «saker som behandles av forliksrådet» heter det i første ledd at forliksrådet kan behandle saker som kan anlegges ved stevning til tingretten etter reglene for allmennprosess eller småkravsprosess i denne loven. En del type saker skal likevel ikke behandles i forliksrådet og tvl. § 6-2 (1) lister i bokstav a-f opp disse. Dette gjelder a) familiesaker, med mindre saken bare gjelder deling av reisekostnader ved samvær, b) saker mot offentlig myndighet, institusjon eller tjenestemann om forhold som ikke utelukkende er av privatrettslig art, c) saker om patenter, kretsmønstre til integrerte kretser, planteforedlerretter, varemerker og design, d) saker om gyldigheten av en voldgiftsdom eller et rettsforlik, e) saker avgjort av en nemnd når det er bestemt ved lov at nemndas vedtak er bindende for partene hvis saken ikke bringes inn for domstolene, og f) andre saker hvor det er bestemt i lov at mekling i forliksrådet ikke finner sted.²²

I tvl. § 6-2 (2) gjøres det klart at saker om formuesverdier opp til 200 000 kroner skal behandles i forliksrådet før saken kan tas til tingretten. Denne beløpsgrensen ble foreslått i

---

²¹ (ibid).

²² Se Anne Robberstad (2020): *Sivilprosess*, Oslo: Fagbokforlaget, side 131-132.

Prop. L133 (2018-2019), side 5, og innebar en heving fra 125 000 som var den forrige grensen. Endringen trådte i kraft 1. juli 2020.²³

Fra denne hovedregelen er det listet opp fire unntak. I bestemmelsens bokstav a) gjøres det unntak dersom tvistesummen er minst 200 000 og begge parter har vært bistått av advokat, i b) gjøres det unntak om utenrettslig mekling etter tvistelovens kapittel 7 har vært gjennomført, i c) gjøres det unntak dersom tvisten er blitt realitetsbehandlet i klage- eller reklamasjonsnemnd etter samtykke fra den annen part eller i en slik nemnd som er offentlig godkjent etter særskilt lovbestemmelser, og i d) gjøres det unntak når det etter reglene i tvl. §§ 15-1 til 15-3 bringes inn et nytt krav eller en ny part i saken.

3.2.3. Hva skal til for å reise en sak for forliksrådet?

Dersom man vil reise en sak for forliksrådet må man levere inn en forliksklage. I tvl. § 6-3 (1) gjøres det klart at denne kan inngis skriftlig eller muntlig til forliksrådet etter reglene i tvistelovens kapittel 12. Bestemmelsens andre ledd, bokstav a-d, angir hva en forliksklage etter loven skal inneholde. Dette er navnet på forliksrådet man vil ha saken behandlet, navn og adresse på partene i saken, eventuelle stedfortredere etter §§ 2-3 til 2-5 og prosessfullmektiger, det kravet som gjøres gjeldende, og hvilket resultat klageren vil kreve ved en eventuell dom og en begrunnelse som inneholder en «konsentrert beskrivelse av de faktiske forhold kravet direkte bygger på». Videre heter det i tvl. § 6-3 (3) at kopier av dokumenter som kravet direkte bygger, bør vedlegges klagen. Hvis klageren krever erstatning for kostnader ved utenrettslig inndriving, skal også betalingsoppfordringen etter inkassoloven § 10, jf. § 12, vedlegges. I tvl. § 6-3 (4) gjøres det klart at når en sak skal behandles i forliksrådet etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-7, regnes utleggsbegjæringen som forliksklage. Endelig heter det i bestemmelsens femte ledd at dersom forliksrådet ikke har adgang til å behandle saken, så vil klagen avvises. Feil som kan avhjelpes, skal klageren først gis adgang til å rette etter § 16-5. En klage som etter reglene i tvistelovens kapittel 4 er inngitt til feil forliksråd, henvises til riktig forliksråd etter § 4-7.

---

²³ LOV-2020-04-17-26 Endringslov til tvisteloven (verdigranser), ikrafttredelse 1. juli 2020.

3.2.4. Hva må du gjøre om noen leverer en forliksklage mot deg?

Hvis forliksrådet etter å ha mottatt en forliksklage fremmer saken, vil klagen jf. tvl. § 6-4 (1) forkynnes for klagemotparten med pålegg om å inngi et tilsvaret til klagen. Tilsvaret kan inngis skriftlig eller muntlig, etter reglene i tvistelovens kapittel 12 og forliksrådet skal gi nødvendig veiledning både om hva tilsvaret skal inneholde og hva som vil være konsekvensene av ikke å inngi tilsvaret innen fristen. Av bestemmelsens andre ledd følger at klagemotparten i sitt tilsvaret må opplyse om hvorvidt vedkommende godtar eller bestrider kravet. Om kravet bestrides bør den innklagede part gi en kort begrunnelse for hvorfor. I tilsvaret fremmes også eventuelle innsigelser mot at forliksrådet behandler saken. Kopi av viktige dokumenter bør dessuten vedlegges.

Dersom tilsvaret ikke inngis innen fristen og det ikke er grunn til å tro at klagemotparten har gyldig fravær etter tvl. § 16-2, annet ledd, avses det jf. tvl. § 6-4 (3) en fraværtsdom dersom vilkårene er tilstede. Er det grunn til å tro at klagemotparten har gyldig fravær, skal forliksrådet enten gi en ny frist eller innkalle til møte. Dette er det som i punkt XXX ligger bak statusen fraværtsdom – ikke tilsvaret. I bestemmelsens fjerde ledd gjøres det klart at dersom klagemotparten godkjenner klagerens påstand, avses det dom i saken i samsvar med dette.

Av tvl. § 6-4 (5) framgår det at dersom en sak er tatt til behandling etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-7, regnes nedtegning av saksøktens innvendinger som et tilsvaret.

Hvis klagemotparten har bestridt kravet mot seg innkaller forliksrådet, i tråd med tvl. § 6-5 (1) partene til møte for å behandle saken, i henhold til tvl. § 13-2. Av bestemmelsen framgår at møtet i forliksrådet bør holdes innen tre måneder etter at klagen ble inngitt. I tvl. § 6-5 (2) gjøres det samtidig klart at partene skal oppfordres til å sende kopi av eventuelle nye dokumenter til forliksrådet og motparten senest innen en uke før møtet. Partene skal gjøres

kjent med fristene for å varsle om bevisføring etter § 6-8 (4), fristene for å varsle om bruk av advokat etter § 6-7 (5) og fristene for å kreve behandlingen innstilt etter § 6-11 (2).

Av tvl. § 6-6 (1) følger at den som har alminnelig verneting i kommunen eller en nabokommune, har plikt til å møte personlig eller ved stedfortreder etter lovens § 2-3 med mindre parten har gyldig fravær. Av tvl. § 6-6 (2) går det fram at en part som ikke er gitt plikt til å møte personlig etter bestemmelsene i første ledd, kan møte ved en prosessfullmektig. Hvem som kan være prosessfullmektig og medhjelper under saken er beskrevet i § 6-7. Av tvl. § 6-6 (3) framgår det at dersom den som har klaget inn saken uteblir fra møtet i forliksrådet uten at det er grunn til å tro at det foreligger gyldig fravær så skal saken avvises. Dersom det imidlertid er klagemotparten, eller innklagede, som uteblir, skal forliksrådet avsi uteblivelsesdom dersom vilkårene er oppfylt. Dette er det som under gjennomgangen av ulike statuser under punkt 6 senere i kapitlet, er kalt fraværdom – ikke møtt.

3.2.5. Møtet i forliksrådet

Av tvl. § 6-8 (1) følger det at forliksrådet skal forsøke tvisten mellom partene gjennom mekling, i samsvar med det som er oppgitt som formålet med forliksrådsbehandling etter § 6-1 (1). § 8-2 gjelder tilsvarende. Dersom partene har erklært at de ikke ønsker dom i forliksrådet, kan rådet sette fram forslag til løsning for en minnelig ordning mellom partene og gi uttrykk for rådets syn på tvisten uten begrensningene som følger av tvl. § 8-2 første ledd tredje punktum, hvor det heter at retten ikke kan sette fram forslag til løsning, gi råd eller gi uttrykk for synspunkter som er egnet til å svekke tilliten til rettens upartiskhet. Dersom partene holder det åpent om de ønsker dom, står forliksrådet altså mindre fritt til å uttale seg om hva de mener om tvisten.

Under mekling skal partene, jf. § 6-8 (2) gis anledning til å framstille sitt syn på saken og imøtegå motpartens syn. Forliksrådet avgjør om en fullmektig eller medhjelper for en møtende part skal gis ordet i tillegg til parten.

Dokumenter som vedrører saken skal, jf. § 6-8 (3) gjennomgå under partenes framstilling av saken. Om en part framlegger nye dokumenter under møtet, må motparten gis anledning til å vurdere og imøtegå disse, og om nødvendig kan saken utsettes jf. § 6-7 (7). Forliksrådet kan, jf. bestemmelsens fjerde ledd, tillate at andre bevis blir ført om det anses å være av vesentlig betydning og ikke vil forsinke saken for mye. Forliksrådet kan imidlertid ikke oppnevne sakkyndige eller pålegge noen å møte som vitne eller gi tilgang til bevis. Dersom partene selv ønsker å føre vitner som møter frivillig, skal motparten og forliksrådet bli varslet om dette senest en uke før møtet. I henhold til bestemmelsens femte ledd skal ikke parter og vitner avgi forsikring, men de skal oppfordres til å forklare seg sannferdig og gjøres kjent med ansvaret ved uriktig forklaring.

Hvis partene i løpet av møtet kommer til enighet kan rettsforlik inngås etter reglene i tvisteloven § 19-11, jf. § 6-8 (6). Om partene har erklært at de ikke ønsker dom, avsluttes rettsmøtet når meklingen avsluttes. Om forliksrådet imidlertid antar at det kan være grunnlag for å avsi dom etter § 6-10 skal partene spørres om de ønsker dette og om de i så fall har noe mer å anføre.

Endelig heter det i tvl. § 6-8 (7) at en sak for forliksrådet skal søkes ferdigbehandles i første rettsmøte og at utsettelse bare besluttet om det er grunn til å to at fortsatt behandling vil føre til at saken blir avgjort i forliksrådet. I henhold til tvl. § 6-9 (1) er forliksrådets møter offentlige i den utstrekning det er bestemt i domstolloven kapittel 7. Hvis partene har erklært at de ikke ønsker dom, kan imidlertid meklingen gjennomføres for lukkede dører dersom begge parter ber om det. Partene som allmennheten har rett til innsyn i forliksrådets saksdokumenter i den utstrekning det følger av tvistelovens kapittel 14. Rettsboken fra forliksrådsmøtet skal inneholde det som er bestemt i tvl. § 13-6.

3.2.6. Om dom fra forliksrådet

Dersom begge parter ønsker det kan forliksrådet, jf tvl. § 6-10 (1) avsi dom i saken. Hvis saken gjelder formuesverdier under 200 000 kroner, kan forliksrådet, jf. bestemmelsens annet

ledd, avsi dom også om bare en av partene ber om det. Av tredje ledd følger dessuten at forliksrådet kan avsi dom etter begjæring fra klageren dersom vilkårene for fraværdom er oppfylt, eller dersom klagemotparten i en sak om pengekrav ikke gjør gjeldende annet enn manglende betalingsevne eller andre åpenbart uholdbare innsigelser. En begrensning er likevel oppstilt i bestemmelsens fjerde ledd, hvor det heter at forliksrådet bare kan avsi dom dersom medlemmene er enige om at grunnlaget er tilstrekkelig. Om saken er for dårlig opplyst, eller for juridisk vanskelig, skal forliksrådet altså ikke avsi dom.²⁴

Hvis forliksrådet aviser dom skal begrunnes, jf. tvl. § 6-12 (3). I begrunnelsen skal forliksrådet kort angi hva saken gjelder, gjengi partenes påstander og redegjøre for de momenter rådet har lagt avgjørende vekt på ved avgjørelsen. Om en eller begge parter er misfornøyd med forliksrådets dom, kan saken bringes inn til overprøving i tingretten, jf. tvl. § 6-14.

3.2.7. Om innstilling fra forliksrådet

Forliksrådet kan også velge å innstille saker. Etter at tilsvar er mottatt kan forliksrådet innstille behandlingen dersom det er lite sannsynlig at saken vil egne seg for videre behandling i forliksrådet, jf. tv. § 6-11 (1). Klagemotparten kan dessuten, ifølge bestemmelsens andre ledd, kreve saken innstilt inntil en uke før rettsmøtet dersom saken er bragt inn for en nemnd som nevnt i § 6-2 (1), bokstav e, eller § 6-2 (2) bokstav c. Dette gjelder imidlertid ikke om saken tidligere har vært innstilt etter denne bestemmelsen. Saken kan, etter § 6-11 (3) også innstilles dersom mekling ikke lykkes og forliksrådet ikke vil avsi dom. Om rettsmøtet ikke er avsluttet i løpet av tre timer, kan dessuten partene kreve behandlingen innstilt. Behandlingen kan også kreves innstilt av en part dersom saken ikke er avsluttet innen tre måneder etter at forliksklagen ble forkynt.

---

²⁴ Robberstad (2018:136).

Om saken blir kan innstilt, kan den, jf. femte ledd, bare bringes inn for forlikrådet på ny når det er gått ett år, om motparten på forhånd har samtykket, eller hvis nemndbehandling nevnt i tvl. § 6-11 (2) er avsluttet.

Som det framgår av tvl. § 6-1 om forlikrådets formål skal forlikrådsbehandling legge til retten for at partene ved mekling eller dom får løst sine tvister enkelt, hurtig og billig. I tråd med dette inneholder tvl. § 6-13 regler om saksomkostninger i forlikrådet som begrenser beløpet.

3.3. Utviklingen i antall saker og antall aktører involvert i dem for perioden 2014-2022

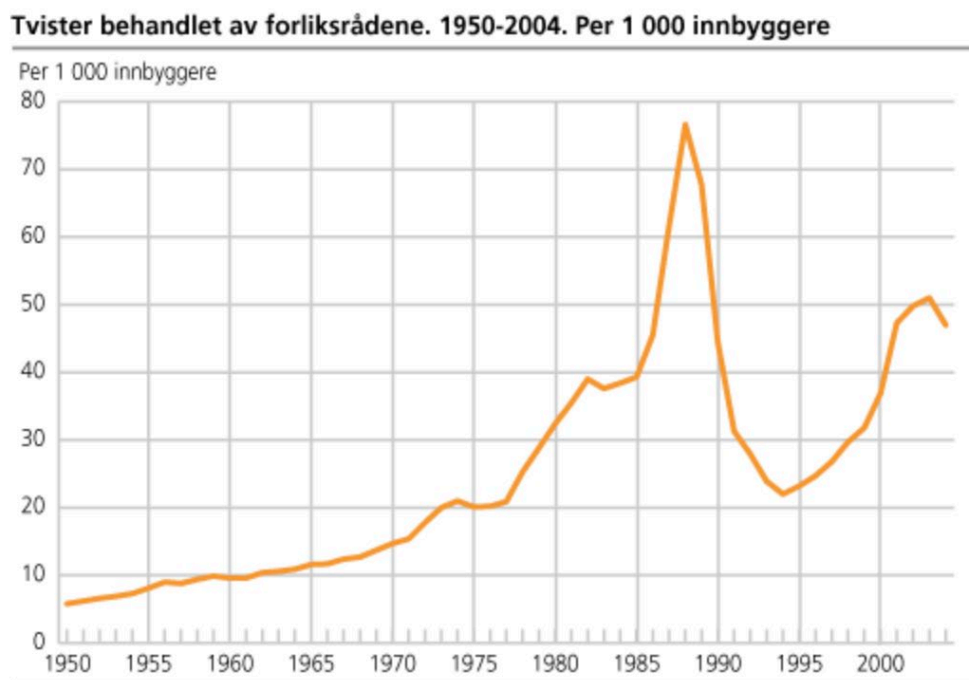
3.3.1. Nedgang i antall saker i perioden

Det er ikke ukjent at antall saker for forlikrådene har variert historisk. Bildet under er hentet fra Statisk sentralbyrås (SSB) sider og viser utviklingen tvister behandlet i forlikrådet per 1000 innbyggere fra 1950 til 2004, da SSB sluttet å publisere statistikk for forlikrådet.²⁵

---

²⁵ <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/forlik>

Figur 3.3.1-1

I en framstilling av antall behandlede saker i forliksråd presenterer Thorstein Sjursen følgende oversikt i masteroppgaven *Politikkens seier over fagekspertisen? En undersøkelse av forliksrådet i juridisk teori og politisk behandling*.²⁶

Tabell 3.3.1-1 – utvikling i antall saker

1994	95 713
1996	108 705
1998	132 052

²⁶ Thorstein Sjursen (2021): *Politikkens seier over fagekspertisen? En undersøkelse av forliksrådet i juridisk teori og politisk behandling*. masteroppgave ved Juridisk fakultet, Universitet i Oslo. Dataene skal være hentet fra SSB og POD. For å korte ned tabellen har vi bare inkludert partallsår, side 40.

2000	166 379
2002	226 575
2004	218 157
2006	113 469
2008	121 343
2010	126 681
2012	107 407
2014	111 199
2016	79 493
2018	81 125

I denne oversikten, som er basert på tall som ikke fullt ut samsvarer med tallene som følger av datamaterialet vi har fått tilsendt fra Politidirektoratet, ser vi, tilsvarende grafen over, en stor variasjon i saker behandlet i forliksråd i perioden 1994-2018. Serien inkluderer altså to av årgangene som ligger til grunn for analysen i vår gjennomgang. Oversikten over viser altså en vekst i antall saker fra 1994 til toppåret i 2002, for deretter å ha en jevn nedgang til og med 2018. Tidligere statistikk viser altså at antallet saker i forliksrådet har hatt en synkende tendens fra 2002.

Vi ser tilsvarende en markert nedgang i antall saker og antallet aktører involvert i dem for perioden 2014 til 2022. Begge variabler, både antall saker og antall aktører, mer enn halveres

i perioden. Det totale antallet saker i 2022 utgjør bare 43,68% av saksmengden i 2014. Det må likevel presiseres at vi kun har sett på årgangene 2014, 2018 og 2022 og at det kan ha vært en økning i antall saker for forlikrådet i en eller flere av årgangene vi ikke har undersøkt.

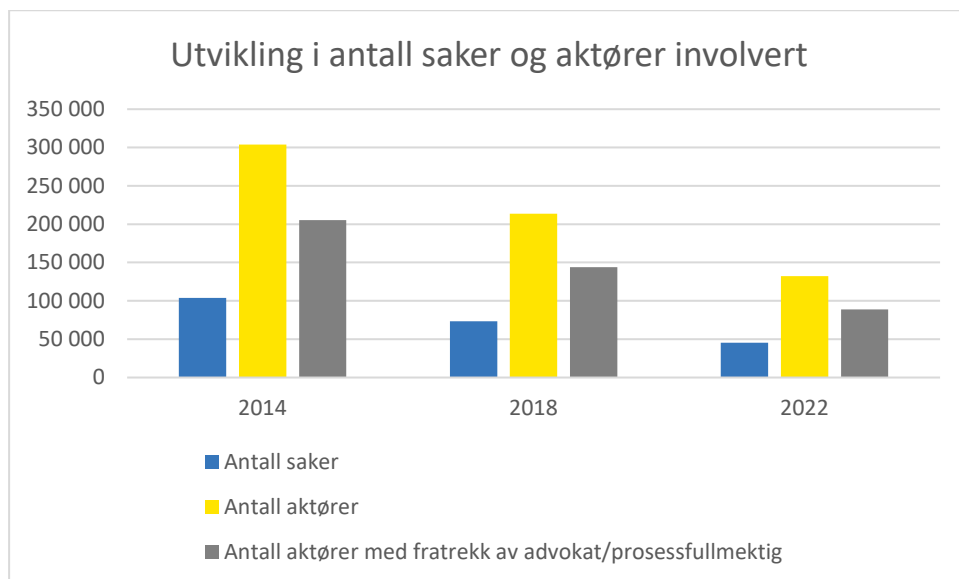
Tilsvarende falt antall involverte aktører fra 303 675 i 2014, til 213 477 i 2018 til endelig 132 153 aktører i 2022. Fjerner man aktørene som i en del saker deltar som advokat/prosessfullmektig for partene, er de tilsvarende tallene 205 121 i 2014, 143 888 i 2018 og 88 817 i 2022.

Tabell 3.3.1-2 – antall saker og antall aktører 2014, 2018 og 2022

	2014	2018	2022
Antall saker	103 799	73 339	45 335
Antall aktører	303 676	213 477	132 153
Antall aktører med fratrukk av advokat/prosessfullmektig	205 121	143 888	88 817

Det er altså en nedgang i antallet behandlede saker i norske forlikråd fra 2014 til 2022 som nærmer seg 60 %, mer nøyaktig er nedgangen på 56,32 %. Tilsvarende ser vi en nedgang i antall involverte aktører i samme tidsperiode på 56,48 %. Hvis advokater/prosessfullmektiger holdes utenfor, er nedgangen på 56,70 %. Selv om antallet saker altså har en tydelig nedgang, rører ikke tallene noen tydelig endret bruk av advokat/prosessfullmektig i samme periode.

Figur 3.3.1-2

Nedgangen finner vi over hele landet når vi sorterer saker etter hvilket politidistrikt de tilhører.

Tabell 3.3.1-3 – utvikling i antall saker per politidistrikt

Politidistrikt	2014	2018	2022
Agder politidistrikt	5290	4657	2984
Finnmark politidistrikt	1519	1035	532
Innlandet politidistrikt	8246	5089	2685

Møre og Romsdal politidistrikt	3770	2498	1221
Nordland politidistrikt	4376	3075	1760
Oslo politidistrikt	21 526	15 688	10 373
Sysselemanden på Svalbard	20	17	13
Sør-Vest politidistrikt	7538	6652	4320
Sør-Øst politidistrikt	15 285	10 196	5661
Troms politidistrikt	2338	2267	1051
Trøndelag politidistrikt	9305	5236	2672
Vest politidistrikt	8686	6908	5104
Øst politidistrikt	15 900	10 021	6959

Nedgangen i antallet saker som behandles i forliksrådet i perioden vi har sett på, er altså relativt dramatisk, men skiller seg likevel ikke vesentlig fra tendensen i tallene presentert av Sjursen for perioden 1994 - 2002. Spørsmålet er derfor om vi kan si noe om hva som kan ha bidratt til utviklingen?

I utgangspunktet kan nedgangen i antall saker i vår periode være egnet til å overraske, særlig mellom årgangene 2018 og 2022, fordi grensen for formuesverdien som avgjorde hvilke saker som, som hovedregel skal behandles i forliksrådet, ble øket i samme periode. I Prop. 133 L (2018-2019) ble grenset foreslått oppjustert fra kroner 125 000, som den hadde vært fra 2005, til kroner 200 000, som også er hvor den ligger i dag, jf. tvl. § 6-10 (2). I proposisjonen het det at justeringen var forventet å føre til en forskyvning i saksavviklingen i lavere domstolsinstanser. «Flere saker med tvistesum mellom 125 000 og 200 000 kroner vil med forslaget blir behandlet i forliksrådene».²⁷

3.3.2. Noen mulige forklaringer på nedgangen

Flere tvisteløsningsorganer

Vi kan ikke, basert på det tilgjengeliggjorte datamaterialet, si noe sikkert om hva som kan ha forårsaket denne utviklingen. Vi vil likevel drøfte hva vi anser som noen mulige grunner til utviklingen, uten dermed å ta stilling til hypotesenes relative forklaringskraft.

For det første kan det være slik at en relativt stor andel av sakene som forliksrådet hadde til behandling i begynnelsen av perioden blir behandlet av andre tvisteløsningsorganer på slutten av perioden. Flere har påpekt at det er en generell tendens at en rekke type beslutninger overføres til nemnder, med den konsekvens at domstolen behandler stadig færre sivile saker.²⁸ Det er derfor også sannsynlig at sakstyper som tidligere har vært behandlet av forliksrådet nå i større grad behandles andre steder. Vi har ikke datagrunnlag som gjør at vi kan si noe sikkert om hvilke typer saker dette gjelder, hvor stor andel av bestemte sakstyper som eventuelt er flyttet eller hvilke nyordninger som eventuelt har forårsaket endringen. Dette vil kreve en egen gjennomgang.

---

²⁷ Prop. 133 L (2018-2019), punkt 7.1. Svært stor var likevel ikke økningen forventet å bli, i punkt 7.2 anslås den til ca. 500 saker.

²⁸ Se f.eks. NOU 2017:8 *Særdomstoler på nye områder*, særlig punkt 4.2 «Nemnder for tvisteløsning», med underpunkter og NOU 2020:11 *Den tredje statsmakt i endring*, særlig punkt 7.4. Se også intervju i Rett24 med Professor Jørn Øyrehagen Sunde ved Universitetet i Oslo 10. april 2019, «Tapper domstolen og fyller nemndene» for en generell betraktning, <https://rett24.no/articles/tapper-domstolene-og-fyller-nemndene>

Selv om det har vist seg vanskelig å få en oversikt eller oppdatert liste over alle de ulike nemndene og tvisteløsningsorganene i Norge, er det klart at det har skjedd en utvikling i retning av stadig flere bransjespesifikke nemnder de siste årene.²⁹

Framveksten av nemndene har relevans for forliksrådenes saksportefølje på to måter. Enten ved at de *mottar* saker som ellers kunne vært behandlet i forliksrådet. Eller ved at saksbehandlingen i forliksrådet i mange tilfeller *innstilles*, jf. tvl. § 6-11 (2), dersom saken blir bragt inn for en nemd.

De fleste nemnder avsier imidlertid kun rådgivende avgjørelser. Slike nemndavgjørelser gir dermed ikke en part et tvangsgrunnlag og er derfor ikke noe fullverdig alternativ til forliksrådsbehandling. Etter nemndsbehandling kan sakene som er behandlet for slike nemnder bringes inn for forliksrådet dersom en part ønsker det.

Noen nemnder avsier imidlertid avgjørelser som er bindende for partene med mindre de ankes til tingretten som er gitt kompetanse til å overprøve avgjørelsene. Vi har ikke funnet noen eksisterende statistikk som viser forflytninger i hvor tvister løses. Det er likevel grunn til å tro at noen av nemndene som avsier avgjørelser som er bindende for partene ved slutten av vår periode, behandler en del saker som forliksrådet ellers ville mottatt. Sekretariatet for forliksrådet i Oslo, har, etter henvendelse fra oss, særlig pekt på fire slike nemnder/tvisteløsningsorganer, nemlig Husleietvisutvalget (HTU), Parkeringsklagenemnda, Pasientskadenemnda og Forbrukerklageutvalget.

Parkeringsklagenemnda

---

²⁹ Sekretariatet for forliksrådet i Oslo, ved Thomas Løkken, har vært behjelpelig med informasjonen presentert i dette og neste avsnitt.

Parkeringsklagenemnda mottok i 3995 saker i 2022, et antall som, ifølge årsrapporten var lavere enn forventet. 3524 saker fikk i løpet av året status som ferdig behandlet.³⁰ I 2018 behandlet imidlertid nemnda et betydelig høyere antall, 5632 saker.³¹ Antallet saker for parkeringsklagenemnda synker altså i perioden.

Pasientskadenemnda

Pasientskadenemnda behandlet 2723 saker i 2022 mot 1467 saker i 2018.³² Antallet saker for pasientskadenemnda øker altså i perioden.

Forbrukerklageutvalget

Forbrukerklageutvalget behandlet 1269 saker og 1370 saker ble ferdig forkynt og formelt avsluttet i 2022.³³ I 2018 behandlet utvalget 1408 saker og henla 60.³⁴ Også Forbrukerklageutvalget viser altså en synkende tendens mht. antall behandlede saker.

Husleietvistutvalget (HTU)

Husleietvistutvalget ble opprettet i 2001 med Oslo som virkeområde, men ble i 2021 utvidet å bli en landsdekkende ordning.³⁵ Basert på HTUs årsrapporter ser vi også en stigning i antallet

---

³⁰ <https://pklagenemnda.no/wp-content/uploads/2023/03/Arsberetning-regnskap-PKN-2022.pdf>

³¹ <https://pklagenemnda.no/wp-content/uploads/2023/03/Arsberetning-2018.pdf>

³² <https://www.helseklage.no/media/2nwftlfr/aarsrapport-for-2022-nasjonalt-klageorgan-for-helsetjenesten-oppslag.pdf>

³³ <https://www.forbrukertilsynet.no/wp-content/uploads/2023/03/forbrukertilsynet-arsrapport-2022.pdf>

³⁴ https://forvaltningsdatabasen.sikt.no/filer/aarsmeldinger/AN_2018_57215.pdf;jsessionid=FD5EE46C05E1F54434BA8CD88576C9A0

³⁵ Se forskrift om endring i forskrift om Husleietvistutvalget, FOR-2021-06-22-2124

saker nemnda håndterer. I 2018 avsluttet utvalget 1709 saker, i 2022 avsluttet utvalget 2913 saker.

Nedgangen i antall saker for forliksrådet mellom 2018 og 2022 kan derfor bare i liten grad forklares med at flere saker behandles i de fire over nevnte utvalg og nemnder. Både parkeringsklagenemnda og forbrukerklageutvalget behandlet flere saker i 2018 enn de gjorde i 2022 og ser dermed ikke ut til å ha overtatt en større saksmengde for forliksrådet. HTU og pasientskadenemnda hadde på sin side stigende tall i perioden, men samlet dreier det seg ikke om mer enn 2460 saker. Antall ferdig behandlede saker i forliksrådet sank på sin side fra 73 339 i 2018 til 45 335 i 2022, noe som tilsvarer en nedgang på 28 004 saker i perioden. Tvisteløsningsorganene som ble trukket fram som særlig relevante ser altså, basert på disse tallene, ikke ut til å kunne ha overtatt mer enn i underkant av 9% av sakene for perioden 2018-2022.

Det finnes en rekke andre nemnder som til en viss grad kan ha overtatt saker fra forliksrådet. Fordi de fleste av disse nemndene er nemnder privatpersoner kan benytte, og fordi de fleste saksanlegg/klager for forliksrådet opprettes av profesjonelle aktører, er det likevel vanskelig å tenke seg at dette kan være hele forklaringen.

Endring i lovgrunnlag for tvangsinndrivelse

For det andre kan nedgangen i antallet saker muligens ses i sammenheng med en endring i tvangsfullbyrdelsesloven fra 2004 da § 7-2 (f) ble tilføyd loven.³⁶ Mens det tidligere var nødvendig å få dom for å få ubestridte krav inndrevet, kan utlegg etter endringen begjæres på grunnlag av en «skriftlig meddelelse» som kreditor sender skyldneren.³⁷ Dersom skyldneren framsetter innsigelser mot kravet vil det automatisk oversendes forliksrådet, jf. lovens § 7-6

---

³⁶ LOV-2004-06-25-53, Lov om endringer i rettergangsgivningen m.m. (organiseringen av den sivile rettspleie på grunnplanet).

³⁷ Robberstad (2018:135).

(2). Det var ventet at lovendringen ville føre til en nedgang i antall saker for forliksrådet. Selv om vi på bakgrunn av dataene vi har fått tilsendt ikke kan uttale oss om antallet forliksrådssaker før 2014, kan vi med referanse til tabell 3-1-1 over, som altså ikke bygger på eget datamateriale, se en klar nedgang i antall saker for forliksrådet fra 2002 til 2004. I 2002 er antallet saker oppgitt å være 226 575 og i 2004 var antallet saker oppgitt å være 218 157. Allerede i 2006 er antallet saker redusert til 113 469. Fra 2002 har det, med noen mindre unntak vært en pågående nedgang i antallet. Det ser altså ut til at lovendringen raskt gjorde utslag. Vi vil likevel komme tilbake til dette spørsmålet i punkt 3.2.4. under.

Endringer i praksis knyttet til å innmelde forliksklage

Vi vil imidlertid også nevne en tredje mulighet årsak, uten med det å hevde at listen over alternative forklaringer er uttømt. Heller ikke for denne mulige forklaringen kan vi si noe sikkert om, eller i hvilken grad den eventuelt kan ha virket inn på det totale antallet saker behandlet av forliksrådet. Det er likevel to grunner til å omtale den mulige forklaringen. I september 2020 ble det etablert et nytt digitalt tilbud for å inngi forliksklage.³⁸ Endringen kan antas å på mange måter ha økt brukervennligheten i forliksrådet. Som det framgår av punkt 4.2.1, i drøftingskapittel 4, er denne muligheten sterkt etterspurt av advokater, da digital innsending av forliksklage i dag er forbeholdt privatpersoner. Endringen kan også ha påvirket nedgangen i antallet fraværdommer knyttet til manglende tilsvarende. Vi vil likevel stille to spørsmål ved endringen. Det første er juridisk begrunnet og knyttet til spørsmålet om access to court, eller rett til domstolsbehandling. Til tross for endringens antatt positive virkninger må spørsmålet stilles om åpningen for digital innmelding av forliksklage kan sies å ha gitt brukerne en dårligere tilgang til tvisteløsning enn det som følger av tvisteloven. Den andre spørsmålet er sosiologisk og knyttet til om endringen, og informasjonen som gis om den, kan ha endret potensielle brukeres praksis, ved å ha skapt en mental sperre hos mulige brukere av forliksrådet.

---

³⁸ Etter opplysning fra POD på e-post.

På politiets nettsider finnes informasjon om forliksrådet³⁹:

<https://www.politiet.no/tjenester/namsmann-og-forliksrad/forliksradet/forliksklage/>

Her finnes et eget felt som heter regelverk på lovdata, finner vi opptegnelsen: «dette skal med i forliksklagen». Trykker man på denne, henvises man til tvisteloven § 6-3. Som vist over, i punkt 2.3., angir bestemmelsen andre ledd at en forliksklage skal angi hvilket forliksråd som skal behandle klagen, navn og adresse på parter, eventuelle stedfortredere og prosessfullmektiger, det kravet som gjøres gjeldende, en påstand om resultatet klageren krever og en begrunnelse som beskriver det faktiske forholdet kravet bygger på. Trykker man seg videre, på feltet «fyll ut og send klagen», oppgis to muligheter. Man kan velge å fylle ut og sende klagen digitalt, eller man kan laste ned et skjema som fylles ut for hånd og postlegge klagen.

Velger man digital innsending, må man i forliksklagen angi flere opplysninger enn det som framgår av tvl. § 6-3, nemlig eget og klagemotpartens fødselsnummer på 11 siffer. Man kommer ikke videre i skjemaet og kan altså ikke sende klagen inn, om dette ikke gjøres. Dersom dette var eneste mulighet for å melde inn en forliksklage ville det antakelig klart kunne sees som en hindring av den borgernes access to court som tvisteloven § 6-3 sikrer, fordi skjemaet krever mer av forliksklagen enn hva som følger av loven. Digital innsending er imidlertid, som nevnt, ikke eneste alternativ for innsendelse av forliksklage. Man kan laste ned og skrive ut skjemaet manuelt, for deretter å sende inn forliksklage per post. På skjemaet man laster ned er også opptegnet felter for innfylling av eget og klagemotparts fødselsnummer, 11 siffer. Man kan naturligvis velge å postlegge klagen uten å fylle ut disse feltene, men avmerkingen av dem kan ses som mer enn en oppfordring om at dette er ønskelig

---

³⁹ I tråd med hva vi opplyser under har informasjonen blitt endret på hjemmesiden for å gjøre det tydelig at kjennskap til klagemotparts fødselsnummer ikke er et krav for å sende inn forliksklage, men at digital løsning da ikke kan velges.

informasjon. Selv om skjemaet viser til tvl. § 6-3, er det dermed ikke urimelig å anta at dette i praksis kan oppfattes som et vilkår av brukerne, også dersom de baserer seg på skjemaet alene.

I boka *Forliksråd* fra 2008, heter det at «[d]et er ikke noe krav i loven om at partenes personnummer skal oppgis. Dette er bevisst gjort fra lovgivers side». ⁴⁰ Spørsmålet er derfor hvor bevisstgjort endringene som følger av digitaliseringen er.

Ved telefonisk kontakt med forliksrådet i Oslo ble vi på spørsmål om hva vi skulle gjøre når vi ville innsende forliksklage, men ikke kjente til klagemotparts fødselsnummer, bedt om å ta kontakt med skatteetaten/folkeregisteret for å få dette opplyst. Ved telefon til skatteetat/folkeregister fikk vi vite at vi ikke kunne få andres fødselsnummer opplyst per telefon, men at vi kunne få tilsendt en lenke hvor vi skriftlig kunne etterspørre det. Da vi påpekte overfor forliksrådet på telefon at det å oppgi fødselsnummer ikke var et krav etter loven, fikk vi også bekreftet at forliksrådet ville ta imot forliksklagen selv om klagemotpartens fødselsnummer ikke var angitt.

Vi antok at det kunne være en mulighet for at skjemaets utforming kunne utgjøre en mental og praktisk hindring for privatpersoner som vurderer å inngi en forliksklage. Skjemaet, og opplysningene som ligger på nettsiden, fungerer som en førstelinjekontakt for forliksrådets parter, og kan kanskje for enkelte gjøre veien til forliksklage lenger, mer omstendelig og mer komplisert. Det må antas at brukere av forliksrådet i de fleste tilfeller ikke kjenner klagemotpartens fødselsnummer. Vi mener at det, basert på informasjonen som er lagt ut på nettsiden og som vi fikk ved telefonkontakt med forliksrådet, i utgangspunktet gis inntrykk av at dette er informasjon som brukerne må skaffe selv, selv om dette altså ikke er et krav ifølge loven. I en personvernundersøkelse fra 2024, som Opinion har utført for Datatilsynet, går det også fram at fødselsnummer topper lista over hva befolkningen anser som beskyttelsesverdige

---

⁴⁰ Knut Rønning (2008): *Forliksrådet*, Bergen: Fagbokforlaget, side 57.

personopplysninger.⁴¹ Selv om fødselsnummer ikke er ansett som taushetsbelagt informasjon viser undersøkelsen at 94%, ifølge undersøkelsen, mener at det er viktig at lovverket beskytter denne opplysningen. I undersøkelsen heter det at hva som vurderes som beskyttelsesverdige opplysninger kan endre seg over tid og derfor fortelle noe om den kulturelle utviklingen i et samfunn. Opplysninger om personnummer har imidlertid holdt seg øverst på lista over lang tid når det gjelder hva folk ser som særlige beskyttelsesverdige personopplysninger. Fortsatt ligger denne informasjonen foran andre opplysninger folk anser som beskyttelsesverdige, som f.eks. «innholdet i en barnevernsak», «biometriske data», «innhold i telefonsamtaler og e-post» og «helse» for å liste opp de fire neste punktene på lista.

Det er derfor mulig at inntrykket man har kunnet få av nettsiden – at kjennskap til klagemotpartens personnummer er nødvendig for å inngi en forliksklage – kan ha hatt en negativ påvirkning på antallet saker som tas til behandling hos forliksrådet. Selv om adgangen til digital innsending må antas å ha klare positive sider for brukerne, vil vi anbefale at det vurderes om informasjonen som ligger på politiets nettside kan bli tydeligere på hva som etter loven kreves av informasjon for å melde inn en klage til forliksrådet. Etter at vi diskuterte problemstillingen med POD, har vi fått vite at informasjonen på nettsiden nå har blitt endret.

Det samme forbeholdet som nevnt under punkt 3.2.1 gjelder imidlertid her. Fordi det bare er privatpersoner som kan benytte digital innlevering av forliksklage og fordi privatpersoner som hovedregel er *innklaget* til forliksrådet, og dermed som regel ikke er den parten som melder klagen inn, kan heller ikke den digitale klageadgangen redegjøre for en svært stor del av nedgangen i antall saker. Etter kommunikasjon med POD har vi dessuten fått tilsendt tall over antallet forliksklager innsendt av privatpersoner for perioden 2014 – 2023. Som det framgår av tabellen understøtter ikke tallene hypotesen.

---

⁴¹ <https://www.datatilsynet.no/regelverk-og-verktoy/rapporter-og-utredninger/personvernundersokelser/personvernundersokelsen-2024/personvernundersokelsen-2024/holdninger-til-personvern/>

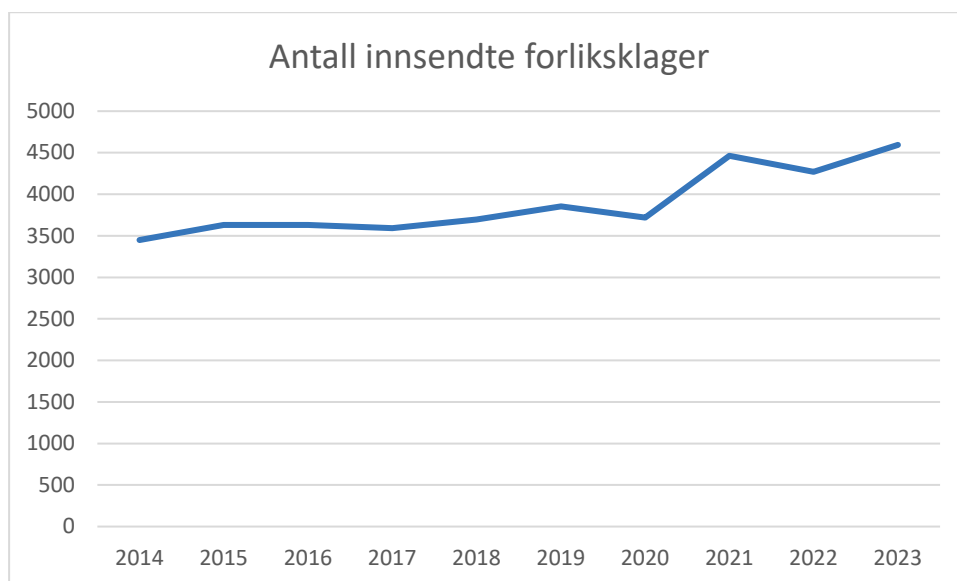

Tabell 3.3.2-1 – Antall innsendte forliksklager fra privatpersoner 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall innsendte forliksklager	3449	3631	3631	3592	3696	3855	3718	4461	4271	4594

Som grafen under viser, ser vi ikke en fallende, men tvert imot en økende tendens i antallet innsendte klager fra privatpersoner etter 2020.

Figur 3.3.2-1

Vurdering

Nedgangen i saksmengde, er ikke unik for forliksrådet. Domstolkommisjonen påviste i sin andre delutredning fra 2020 at det, med unntak for 2014 hadde vært et jevnt fall i antall

innkomne alminnelige tvistesaker for domstolene i perioden 2009 – 2018.⁴² Basert på statistikken for tingrettene tilgjengelig på Domstolsadministrasjonens hjemmesider, ser vi at antall innkomne tvistesaker for tingrettene for perioden 2015 – 2022, fordeler seg slik:

Tabell 3.3.2-2 – innkomne tvistesaker tingretten

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall innkomne tvistesaker	16115	16348	15532	14564	13343	12969	12311	12139

Nedgangen i antall innkomne tvistesaker for domstolen er størst for tvistesaker av mindre verdi, særlig for saker for tvistesummen ligger mellom 125 000 og 500 000, men også for saker med tvistesum under 125 000.⁴³ Nedgangen i antallet saker er imidlertid enda mer uttalt for forliksrådet enn for domstolene. For forliksrådets del kan nedgangen heller ikke like klart knyttes an til kostnadene ved behandlingen av saken, slik man ser i drøftinger av nedgangen i antallet saker for domstolen.⁴⁴

Som det framgår av avsnittene over, ser de nevnte mulige forklaringene på nedgangen i antall saker for forliksrådet umiddelbart ut til å ha begrenset forklaringskraft. Sakstilfanget for forliksrådet kan imidlertid også ha forklaringer som ikke er undersøkt her og kan være påvirket av makroøkonomiske konjunkturer, endret gjeldsbelastning i befolkningen, og teknologisk utvikling.

⁴² NOU 2020:11 *Den tredje statsmakt. Domstolene i endring*, side 50-51.

⁴³ (ibid:58-62).

⁴⁴ (ibid: 58-62). Også advokatforeningen løfter fram sakbehandlingskostnader for domstolen som et rettssikkerhetsproblem, se <https://www.advokatforeningen.no/om-advokatforeningen/rettspolitikk/sakskostnader/>

I en artikkel i Politiforum fra 2019 påpekes det f.eks. at antallet utleggsbegjæringer økte med 62 % i hele politiet i perioden fra 2013 til 2018.⁴⁵ Namsfogd i Oslo, Alexander Dey, som blir intervjuet i oppslaget, uttaler at det kan være mange grunner til det økte saksomfanget. Mens kreditorer fram til 2006 enten måtte ha et gjeldsbrev eller en dom for å kreve penger av noen, kunne de etter 2006 gå direkte til namsmannen for å få hjelp til inndriving, sier han. Vi setter oss også i gjeld på nye måter, påpeker Dey, og bruker parkering i parkeringshus som eksempel. Mens man før måtte trekke en billett og passere en bom på vei inn i parkeringshuset, og tilsvarende betale for parkeringen for deretter å passere en ny bom på vei ut, kan man i dag kjøre rett inn og rett ut igjen. Betalingsforpliktelsen er i dag knyttet til automatisk registrering av bilens registreringsnummer. Det tidligere fysiske arrangementet bidro til å forhindre betalingsmislighold på en mer effektiv måte enn i dag. I tillegg har det skjedd en stor vekst i inndriving av mindre krav, påpeker han:

«Det er en hel industri der ute som spesialiserer seg på å drive fakturering av dette. For mange store inkassobyråer koster det ikke så mye å behandle disse sakene, og det er rett og slett 'big business' å drive inn småkrav. Før var det nesten ingen inkassobyråer som ville røre disse sakene – for det var tapsprosjekter. Mange kreditorer ville ikke gå til namsmannen med krav på under 5000 kroner. Men nå er det business med krav på 25 kroner, forteller Dey».⁴⁶

Det kan altså være flere medvirkende grunner til å tro at tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2 f kan ha fortsatt å overta deler av forliksrådets portefølje selv om lovendringen, som nevnt over, ikke er ny. Som tabellen under viser, ser vi også en ganske betydelig økning i antall utleggssaker etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2 f for perioden 2015-2023:

---

⁴⁵ <https://www.politiforum.no/politisivile-sivilutvalget-vegar-monsvoll/utleggssakene-hoper-seg-opp/155516>

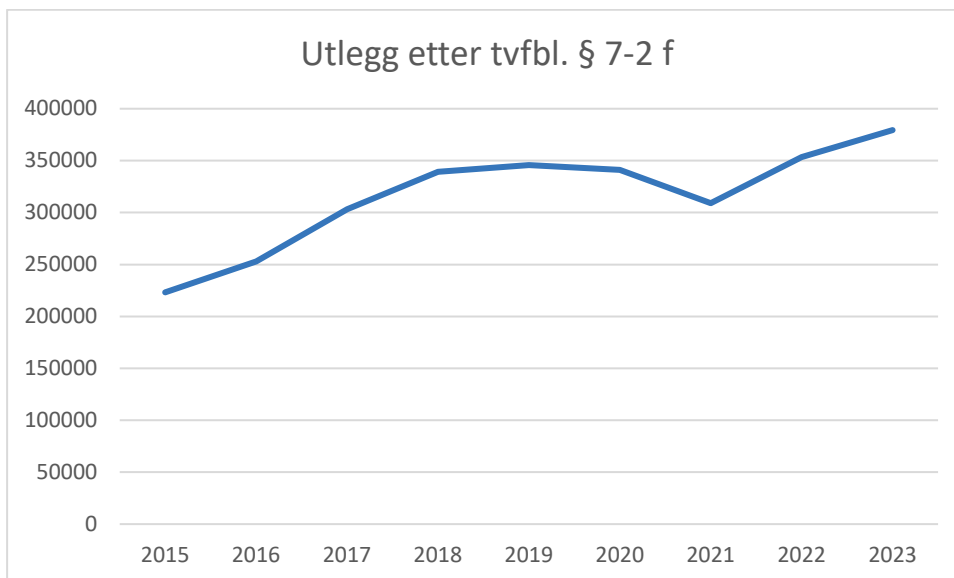
⁴⁶ (ibid)

Tabell 3.3.2-3 – Utvikling i antall utleggssaker etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2 f i perioden 2015-2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Utlegg 7-2 f	223184	252883	303158	339115	345771	341050	309064	353295	379421

Illustrert også ved grafen under:

Figur 3.3.2-2

3.4. Hva står på spill? Verdiene det tvistes om – hovedstol i sakene i 2014 – 2018 – 2022

3.4.1. Gjennomsnitts- og medianverdier

Under vil vi vise utviklingen som skjer i perioden når det gjelder størrelsen på verdiene det tvistes om i forlikrådet. Som det framgår av tabellen vist under, ser vi en suksessiv økning i gjennomsnittlig hovedstol i perioden. Som et startpunkt var gjennomsnittlig hovedstol i sakene kroner 47 060 i 2014. Deretter beveget den seg opp til kroner 74 302, 96 i 2018, for deretter å følges av et voldsomt hopp opp til en gjennomsnittlig hovedstol pålydende kroner 41 701 734,14 i 2022. Endringen er uten tvil dramatisk.

Vi har ingen mulighet til å gjennomgå datamaterialet ved manuell gjennomgang. Sakene er i SIAN ikke organisert etter saksnummer, men etter person. Det betyr at i de tilsendte filene føres hver aktør på én linje og samme saksnummer er derfor oppgitt flere ganger. I mange av de etterspurte analysene er imidlertid problemstillingene knyttet til sak. For enklere å kunne ta i bruk dataene som samles inn for å generere etterspurt kunnskap om forlikrådsbehandling, anbefales det derfor at det gjøres en vurdering av hvilken type føring som er mest hensiktsmessig.⁴⁷ I dag utgjør saksbehandlingssystemet en utfordring fordi det kompliserer muligheten til å produsere meningsfylt statistikk om forlikrådet, noe vi kommer tilbake til i drøftingskapittel 4, punkt 9, om rettssikkerhet.

Vi kan likevel peke på forhold *kan* ha forårsaket den overraskende avvikende utviklingen mellom 2018 og 2022. Manuelle feilføringer kan være en årsak.⁴⁸ Når forlikrådet mottar en forliksklage må det dessuten de grunndata som klager har anført registreres, før den videre behandling av saken avgjør om saken er en realitet eller ikke. Som det er påpekt av

---

⁴⁷ Se vedlegg 3.

⁴⁸ Høyeste og laveste verdi, dvs. «range» på hovedstol i saker per år er ikke oppgitt i rapporten på politidistriktstnivå av hensyn til saksanonymitet. Det betyr at disse verdiene ikke er skrevet inn på distriktstnivå, men de er med i utregningene.

Politidirektoratet vil forlikrådet av og til motta forliksklager som bærer preg av å være meldt inn av folk med uhelse.

En tredje årsak kan være at det finnes noen få saker med klart avvikende profil hva gjelder hovedstol i enkelte forlikråd for årgangen 2022. Vi har også identifisert noen slike saker i datamaterialet. Som vi vil komme tilbake til i neste drøftingskapittel, se punkt 6.3, kommer den avvikende størrelsen på gjennomsnittlig hovedstol i 2022 tydeligst til uttrykk i saker mellom foretak og person og ikke saker foretak mellom. Dette er kontraintuitivt fordi det er rimelig å anta at saker med så avvikende hovedstol at de er egnet til å påvirke gjennomsnittlig hovedstol vesentlig, først og fremst vil forekomme i saker hvor foretak står mot foretak. Alle tre forklaringer kan imidlertid ha spilt inn.

Under følger en tabell over gjennomsnittlig hovedstol og medianverdi for hovedstol i perioden. Øverst i tabellen er oppført en gjennomsnittsverdi for hovedstol og median for alle politidistrikt. Under følger en oppdeling som viser median- og gjennomsnittsverdi fordelt på politidistriktene i perioden.

Tabell 3.4.1-1 Hovedstol – gjennomsnitt og median

	2014		2018		2022	
Politidistrikt	Gjennomsnitt	Median	Gjennomsnitt	Median	Gjennomsnitt	Median
Alle politidistrikt	47 060,07	5792,0	74 302,96	10 791,76	41 701 734,14	12 496,40
Agder politidistrikt	44 306,39	6162,0	52 153,57	9202,16	69 440,20	6000,00

Finnmark politidistrikt	35 256,90	5848,0	37 793,07	10 610,75	52 279,06	14 351,21
Innlandet politidistrikt	54 318,42	4696,45	47 106,47	9179,04	52 104,35	10 307,00
Møre og Romsdal politidistrikt	42 444,31	5792,0	45 397,07	10 856,85	3 499 268,76	13 279,91
Nordland politidistrikt	25 810,47	5260,0	127 573,01	9261,49	87 680,14	12 099,75
Oslo politidistrikt	109 809,07	6703,05	140 539,14	15 500,00	185 939,41	19 310,04
Sysselemanden på Svalbard	19 878,14	10 536,86	40 239,59	6210,17	75 316,58	23 196,31
Sør-Vest politidistrikt	54 136,70	6292,0	107 090,66	11 054,74	78 465,58	9536,62
Sør-Øst politidistrikt	36 363,10	5476,10	129 792,49	10 000,00	119 176,95	12 091,87
Troms politidistrikt	30 492,18	6038,49	108 890,25	10 255,61	107 629,94	15 663,10
Trøndelag politidistrikt	18 508,56	5531,0	37 451,87	10 142,00	44 819,62	10 381,63
Vest politidistrikt	27 533,72	5791,0	39 910,00	10 199,64	239 392 949,26	11 084,00

Øst politidistrikt	32 262,82	5304,0	48 937,46	10 688,30	125 819,36	13 477,1 1
-----------------------	-----------	--------	-----------	-----------	------------	---------------

*Største og minste verdi på hovedstol er ikke oppgitt i denne rapporten av hensyn til anonymitet.

Det er flere grunner til å anta at gjennomsnittsverdien for hovedstol basert på oppgitte tall er et dårlig mål for å anslå noen generell utvikling i sakene i perioden. Den avvikende gjennomsnittshovedstolen for 2022 er, slik vi ser det, enten et utslag av feilføringer i materialet, eller et utslag av at hovedstolen har vært uvanlig høy i noen få enkeltsaker i noen få politidistrikt i årgangen 2022. Begge deler kan, hver for seg eller sammen, være mulige forklaringer. Tallene er innført manuelt, hvilket åpner for feilføringer. Samtidig har vi positivt identifisert noen få saker med ualminnelig høy hovedstol for 2022, noe som vil drøftes i neste kapittel under punkt 8.3 og 9.3.

Medianverdien, som i tabellen er angitt ved siden av gjennomsnittsverdien, gir derfor et bedre utgangspunkt for å si noe om den generelle utviklingen av hovedstol i perioden fordi medianverdien angir den verdien som ligger i midten av det rangerte tallmaterialet. Beløpet 12 496,40 er altså plassert slik i mengden av de totalt 45 335 sakene i 2022 at nøyaktig halvparten av antallet saker lå over denne kroneverdien med tanke på hovedstolens verdi, mens halvparten lå under.

Selv om vi også ser en positiv utvikling for kroneverdi på hovedstolen når vi tar utgangspunkt i medianverdien, er tallene mindre dramatiske. I 2014 var medianen på hovedstol tilsvarende kroner 5792 om alle politidistrikt ble sett under ett. I 2018 var den kroner 10 791,76 og i 2022 var den kroner 12 496,40. Ved å ta utgangspunkt i medianen ser vi altså ingen slike voldsomme endringer i hovedstol som gjennomsnittsmålingene kunne tyde på. Vi ser dessuten at den relative økningen er større fra 2014 til 2018 (86,32 %) enn den er fra 2018-2022 (15,80 %). Utrekningen i tabellene over, og i det videre, er basert på de oppgitte nominelle tallene. Justerer vi i henhold til konsumprisindeksen, blir imidlertid tendensen enda tydeligere, jf. tabellen under:

Tabell 3.4.1-2 – medianverdi i nominelle tall og i tall justert i henhold til konsumprisindeksen, dvs. Justert til 2022-kroner

	2014	2018	2022
Medianverdi, nominelle tall	5792	10 791	12 496
Medianverdi justert for inflasjon	7265,14	12 225,30	12 496

Som det framgår av tabellen er endringen i hovedstolen basert på medianverdi bare 270 kroner mellom 2018 og 2022, mot 4960,16 når alle tallene er regnet om til 2022-kroner.⁴⁹

3.4.2. Angitte årsaker til at sakene blir bragt inn til forliksrådet

Dersom det er slik at det høye gjennomsnittet for hovedstolen i 2022, i alle fall delvis skyldes at noen få saker, fra noen få politidistrikt, har dratt gjennomsnittsmålet opp fordi den reelle hovedstolen i disse har vært svært høy i 2022, melder også et annet spørsmål seg.

Forliksrådsbehandling som første påbudte tvisteinstans er bare et lovkrav for saker opp til en kroneverdi av 200 000. Saker med høyere verdi på tvistegenstanden kan på sin side begynne direkte i den ordinære domstolsprosessen. Man kan derfor lure på hvorfor partene velger at saker som ligger vesentlig over lovkravet begynner sin behandling i forliksrådet. Det er liten grunn til å tro at saker hvor verdien på tvistegenstanden er svært høy vil få en endelig løsning i forliksrådet.

⁴⁹ <https://www.ssb.no/kalkulatorer/priskalkulator/om-priskalkulatoren>

Av spørreundersøkelsen vet vi imidlertid at både advokater og prosessfullmektige fra inkassobyråene har oppgitt avbrytelse av foreldelse som den nest viktigste årsaken til å bringe saker inn for forlikrådet. Tabellen under viser den prosentvise fordelingen i svarene de to aktørgruppene har gitt. Som det framgår oppgir begge grupper at den viktigste årsaken at det er rettslig krav at saken begynner i forlikrådet. Deretter følger avbrytelse av foreldelse på andre plass og det at forlikrådsbehandling er en billig tvisteløsning på tredje.

Tabell 3.4.2-1 – grunner til å bringe saker for forlikrådet

	Advokater	Prosessfullmektig - inkasso
Billig prosess	39,5 %	40,9 %
Rask prosess	7,2 4%	4,5 %
For å avbryte foreldelse	71,9 %	54,5 %
Fordi det skaper best mulighet for å oppnå forlik i saken	6,5 %	18,2 %
Det er et rettslig krav om at saken begynner i forlikrådet	87,2 %	63,6 %
Det er et eksplisitt ønske hos representert part å unngå å bringe saken inn for retten	6,4 %	18,2 %
Andre grunner	3,3 %	27,3 %

Basert på spørreundersøkelsen ser det altså ut til at forlikrådsbehandling i stor grad blir ansett å ha en praktisk viktig funksjon ved å være måte å avbryte foreldelse på, jf. foreldelsesloven § 15. At avbrytelse av foreldelse oppgis som en så sentral grunn til å bringe en sak inn for forlikrådet kan antyde at det å inngi forliksklage ses som en enklere og billigere måte å avbryte foreldelse på enn avbrytelse gjennom stevning til domstolen. Forliksklage kan derfor benyttes også i saker hvor verdien det tvistes om ligger langt utenfor verdiene forlikrådet i hovedsak er ment å ta stilling til.

3.5. Hva tvistes det om i forlikrådene? Sakstyper

3.5.1. Datagrunnlaget

I oppdragsbeskrivelsen uttrykkes et ønske om å få mer kunnskap om hva det strides om i sakene som forlikrådet behandler. I den første datapakken vi mottok i forbindelse med undersøkelsen manglet eksplisitt informasjon om hva sakene handlet om. Noe informasjon kunne likevel utledes ved at næringskode er oppgitt for den del av sakene hvor et foretak er involvert enten som klager, klagemotpart eller begge deler.⁵⁰ I sakene hvor foretak står mot foretak og næringskodene skiller seg fra hverandre, kan vi imidlertid ikke basert på næringskode si noe om hva saken gjelder. Mot slutten av prosjektperioden ble vi dessuten tilsendt et datauttrekk av ustrukturert informasjon som saksbehandler har registrert i SIAN. Dette skulle muliggjøre en ny variabel, «saken gjelder», for årgangen 2022. Datauttrekket skulle altså angi hva sakene handlet om. Vi vil derfor forsøke å besvare spørsmålet om hva det tvistes om i forlikrådene på to måter. For det første indirekte gjennom næringskode. For det andre direkte gjennom den sist nevnte variabelen.

3.5.2. Kan vi si noe om hva det typisk tvistes om i forlikrådet basert på registrerte næringskoder?

---

⁵⁰ <https://www.brreg.no/bedrift/naeringskoder/>

Tabell 4 under viser en oversikt over hvilke næringskoder som er oppgitt flest ganger per år for de tre årgangene 2014, 2018 og 2022. For hvert år er næringskodene i tabellen rangert med synkende frekvens slik at den mest oppgitte næringskoden for hver årgang ligger øverst. Det tabellen viser er de 10 mest gjentakende næringskoder blant foretak involvert i saker for forliksrådet for årene 2014, 2018 og 2022.⁵¹ Prosentandel som er oppgitt etter antall saker er ikke beregnet ut fra antall saker, men ut fra antallet oppgitte næringskoder når klagers prosessfullmektig (KP) og klagemotpartens prosessfullmektig (IP) er fjernet.

Tabell 3.5.2-1 – de ti mest gjentakende næringskoder blant foretak involvert i saker for foliusrådet

2014			2018			2022		
Kode	Antall	%	Kode	Antall	%	Kode	Antall	%
Bankvirksomhet ellers	12 654	12,50	Bankvirksomhet ellers	16 173	22,56	Annen kredittgivning	6881	15,51
Postordre- /Internethandel med annet spesialisert vareutvalg	8808	8,70	Annen kredittgivning	7342	10,24	Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	5277	11,90
Annen kredittgivning	8062	7,96	Trådløs telekommunikasjon	4889	6,82	Bankvirksomhet ellers	4034	9,09
Trådløs telekommunikasjon	7699	7,61	Handel med elektrisitet	3412	4,76	Trådløs telekommunikasjon	3273	7,38

⁵¹ Advokater og prosessfullmektige er fjernet fra utregningen. Om flere foretak er involvert i samme sak, er alle foretakene telt opp i tabellen. Vi har valgt de ti mest gjentakende næringskoder for perioden vi har analysert. I 2014 var det 608 næringskoder involvert i saker for forliksrådet, i 2018 var det 577 og i 2022 var det 523 ulike næringskoder involvert. Ved å velge de ti mest gjentatte næringskodene ble antallet saker som vi ser likevel ganske lavt når vi kom til næringskoden på tiendeplass. I 2022 var «utleie av egen eller leid fast eiendom ellers» involvert i 716 saker.

Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	6121	6,05	Skadeforsikring	3024	4,22	Alminnelige somatiske sykehus	1292	2,91
Skadeforsikring	4981	4,92	Distribusjon av elektrisitet	2029	2,83	Handel med elektrisitet	1229	2,77
Kombinerte kontortjenester	4009	3,96	Kabelbasert telekommunikasjon	1754	2,45	Distribusjon av elektrisitet	1134	2,56
Kabelbasert telekommunikasjon	3199	3,16	Generell offentlig administrasjon	1702	2,37	Oppføring av bygninger	1062	2,39
Handel med elektrisitet	2670	2,64	Oppføring av bygninger	1236	1,72	Lufttransport med passasjerer	847	1,91
Generell offentlig administrasjon	2466	2,44	Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers	1143	1,59	Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers	716	1,61

Som vi ser av tallene ser ligger næringskoden «*bankvirksomhet ellers*» høyt i hele perioden, men rykker fra den mest angitte næringskoden i 2014 og 2018 til en tredjeplass i 2022. I 2022 er i stedet «*annen kredittgivning*» rykket opp på første plass, etter å ha vært på en tredjeplass i 2014 og en annenplass i 2022.

Næringskoden «*postordre/internetthandel med annet spesialisert vareutvalg*» lå som nest mest angitt næringskode i 2014, men forsvinner helt ut av ti-på-topp listen for de øvrige årgangene. Tilsvarende ser vi at næringskoden «*skadeforsikring*», som ligger om lag midt på

listen i de to første årgangene, også forsvinner ut av listen i 2022. Endringene kan indikere at disse sakstypene i løpet av perioden tenderer mot i større grad løses i andre tvisteorganer enn forliksrådet.

Næringskoden «*trådløs telekommunikasjon*» ligger på sin side nokså jevnt i hele perioden og flytter seg fra en tredje plass i 2014, til en fjerdeplass i 2018, tilbake til en tredje plass i 2022. Næringskoden «*utleie av egen eller leid fast eiendom ellers*» fantes ikke på listen i 2014, men ligger på en tiende plass både i 2018 og 2022. Mange av disse sakene vil kunne antas å behandles av husleietvistutvalget. Husleietvistutvalget ble opprettet i 2001, gjort permanent i 2009 og landsdekkende i 2021. Man kunne dermed kanskje forvente at det ble færre husleietvistsaker for forliksrådet i perioden. Mange av sakene som ble avsluttet i forliksrådet i 2022 kan likevel skrive seg tilbake i tid.

Vi vil komme nærmere tilbake til næringskoder i neste kapittel, punkt 6.4 hvor vi drøfter næringskoder som mulig tegn på hva tvisten handler i i saker mellom foretak og person.

3.5.3. Kan vi si noen om hva det tvistes om på bakgrunn av den tilsendte variabelen «saken gjelder»?

Mot slutten av prosjektperioden ble vi også tilsendt datauttrekk som skulle muliggjøre en ny variabel for sakene for årgangen 2022. Variabelen anga hva saken som ble behandlet for forliksrådet gjaldt. I tabellen under, følger en oversikt over det som er de ti hyppigst angitte årsakene til tvist mellom parter i forliksrådet i 2022

Tabell 3.5.3-1 De ti mest gjentakende grunnene partene strides om i 2022

Saken gjelder:	Antall
Ubetalte bompengerkrav*	1214

Pengekrav	505
Erstatning som følge av flyforsinkelse	386
Ubetalt faktura jf vedlagte betalingsoppfordring	335
Misligholdt lån som i sin helhet er oppsagt og brakt til forfall. Kravet har salgspant	325
Ubetalt faktura	324
Ubetalt bompenggekrav*	309
Erstatning etter EU-forordning 261/2004	305
Misligholdt faktura	272
Misligholdt kredittkort	214

*Illustrasjon av ulikheter i hvordan saken føres skriftlig

Ser vi nærmere tabellen på tabellen ser vi at mange av de angitte grunnene er overlappende eller identiske. Dette indikerer at føringen av variabelen gjør den lite egnet til å få en oversikt over hva slags type saker som er til behandling. Variabelen er ført ved manuell innføring i statistikken og ikke ved hjelp av valg fra en forhåndsdefinert nedtrykksmeny.

«Ubetalte bompenggekrav» ligger som vi ser øverst mens «ubetalt bompenggekrav» ligger på syvende plass. Antallet ubetalte bompenggekrav i hver sak er antakelig mindre viktig enn at saken dreier seg om bompenggekrav. På annen plass har vi det mer generiske «pengekrav», som i og for seg tar opp i seg de to allerede nevnte. Tre forskjellige av de ti mest angitte grunnene handler om fakturaer som ikke er betalt, formulert på ulike måter. Erstatning som

følge av flyforsinkelse, som er oppgitt som tredje mest angitte grunn, er også hva det handler om i grunnen som ligger på åttende plass, erstatning etter EU-forordning 261/2004.

Man kunne tenke seg at en liste over de hundre mest angitte grunnene kunne gitt en bedre oversikt. Vi ser imidlertid allerede av ti på topp listen at den tiende mest benyttede angivelsen av hva saken gjelder, «misligholdt faktura», bare er anvendt for 214 saker, som utgjør 0,47 % av det totale antall saker i 2022.

Presisjonsnivået i formuleringene som er benyttet for å angi hva saken gjelder er veldig varierende. Totalt, etter en utregning hvor én enkelt sak kun er telt én gang, forelå det 33 666 ulike oppgitte grunner til tvist i det tilsendte datamaterialet. Selv om det ville være tilfredsstillende basert på kvantitative analyser å kunne fastslå et så nøyaktig antall grunner for privatrettslig uenighet i landet, kan det tilsendte datamaterialet dessverre ikke tolkes slik. Dette skyldes at vi finner svært store forskjeller i detaljnivå i formuleringene som er benyttet til å angi hva sakene gjelder. I noen tilfeller var korte overordnede termer benyttet. I andre var lignende termer ført inn sammen med f.eks. fakturanummer, referanser og beløp.

Det er dermed ikke slik at grunnene som er oppgitt i tabellen over med nødvendighet faktisk angir hva striden sto om i de fleste saker i 2022. Det er for stor variasjon med hensyn til hvordan sakene er blitt ført inn i datamaterialet til å si noe sikkert om dette. Det kan heller ikke utelukkes at det finnes andre og mer frekvente årsaker til tvist enn de som er angitt i tabellen, men hvor beskrivelsene har blitt for detaljerte til at sakstypen har blitt fanget opp i analysen.

For å bedre kunnskapsnivået om hva som kjennetegner sakene som behandles for forlikråd i Norge anbefales vi derfor at det opprettes et mer standardisert format for føring av denne variabelen slik at de som står for den manuelle innføringen i statistikken kan velge sakstype basert på et forhåndsdefinert utvalg av kategorier presentert i en nedtrykksmeny.

3.6. Oversikt over sakenes utfall i perioden – andelen av statusene i datasettet i perioden

3.6.1. Saksutfall i perioden

En viktig side ved saksbehandlingen i forlikrådet er hva som blir utfallet av sakene. Dette framgår i datasettet gjennom variabelen status for sakene. Forlikradsordningen blir ofte kritisert på bakgrunn f.eks. av at andelen fraværdommer ligger høyt mens andelen forlik ligger lavt. I Sivilsamfunnets rettsstatismelding for 2024 heter det f.eks. at mekling i forlikrådet sjelden fører fram, og at kun 6 prosent av sakene for forlikrådet endte med forlik i 2018.⁵² Tallene det henvises til i meldingen er hentet fra Prop. 133 L (2018-2019) hvor det under pkt. 7.2 heter at forlikrådet i 2018 mottok 81125 saker. I 3378 av disse sakene ble det avsagt dom etter møte i forlikrådet mens det ble inngått forlik i 3206 saker.

I tabellen under viser vi en oversikt over andelen av alle statuser som finnes i datasettet vi har fått tilsendt for årgangene 2014, 2018 og 2022.

Tabell 3.6.1-1 Status i sakene for 2014, 2018 og 2022

Status	2014		2018		2022	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Avvist/nektet fremmet	2551	2,46	2608	3,56	2175	4,80
Berammet					20	0,04

⁵²

https://www.advokatforeningen.no/contentassets/35f8baaf508f47ce80db9f152135f423/sivilsamfunnets_rettst_atsmelding_2024_nettside_enkeltside.pdf, side 71. Rapporten viser til Prop.133 L (2018-2019), side 31 under punkt 7.2.

Dom generell	3254	3,13	2952	4,03	3125	6,89
Dom - tilsvaer	226	0,22	169	0,23	131	0,29
Erkjent – dom	193	0,19	198	0,27	302	0,67
Forlik	3373	3,25	2703	3,69	2057	4,54
Fraværdom – ikke tilsvaer	74 197	71,48	50 020	68,20	19 782	43,64
Fraværdom – ikke møtt	2137	2,06	1824	2,49	1968	4,34
Hevet/trukket	9998	9,63	5980	8,15	5335	11,77
Innstilt	2367	2,28	2246	3,06	2276	5,02
Mottatt					3	0,01
Lagt i bero					36	0,08
Oppfr. avvist			18	0,02	71	0,16
Oppfr. berammet			1	0,00	5	0,01
Oppfr. dom generell			75	0,10	178	0,39
Oppfr. erkjent - dom			6	0,01	10	0,02
Oppfr. forlik			79	0,11	136	0,30

Oppfr. fraværdom – ikke møtt			39	0,05	118	0,26
Oppfr. hevet/trukket			19	0,02	43	0,09
Oppfr. innstilt			29	0,04	102	0,22
Oppfr. mottatt					3	0,01
Tilsvarsdom	5438	5,24	4333	5,91	7379	16,28
Tilsvar					29	0,06
Trukket	21	0,02	9	0,01		
Utsatt					4	0,01
Feilkodet i datasettet ⁵³	44	0,04	31	0,04	47	0,10
Sum	<i>103 799</i>		<i>73 339</i>		<i>45 335</i>	

Som det framgår av tabellen er det ikke samsvar mellom tallene i vårt datasett og tallene som refereres i Prop. 133 L (2019-2019). Summen av saker i vårt datasett i 2018 er 73339, og antall forlik, om vi slår sammen statusene forlik og oppfrisket forlik (oppfr. forlik) er i vårt materiale 2703. Forskjellen i det totale antall saker kan skyldes at vi forholder oss til antall saker som ble avsluttet i forlikrådet i 2018, mens det i proposisjonen vises til antall saker sendt inn til forlikrådet. Det er imidlertid overraskende at antallet forlik ligger lavere i vårt materiale enn det som oppgis i proposisjonen.

⁵³ I den opprinnelig tilsendte datafilen var det syv stuser som var feilkodet i datasettet, se vedlegg 3, tabell 6. Sakene under disse statusene er nå talt opp og samlet under status «feilkodet i datasettet» etter opplysninger fra Politidirektoratet.

Vi vil i det videre forholde oss til det datasettet som er blitt tilgjengeliggjort for oss av Politidirektoratet. Som tabellen over viser, er det til sammen 26 ulike statuser i datamaterialet. I det første datasettet vi fikk mottok og kjørte analyser på var det flere. Etter et presentasjonsmøte med Politidirektoratet og Justis- og beredskapsdepartementet fikk vi beskjed om at det var noen feilføringer i datasettet vi hadde mottatt. Etter å ha fått informasjon om hvilke statuser som måtte anses som feilføringer ble disse fjernet.⁵⁴ Sakene er likevel telt med i statistikken som presenteres her, men er i vår oversikt samlet under en kategori vi har kalt «feilkodet i datasettet». Det betyr at bare 25 av de 26 statusene i tabell Tabell 3.6.1-2 er statuser knyttet til forlikrådsbehandlingen.⁵⁵

Fordi ikke alle de 25 statusene kan forventes kjent av alle vil vi, før vi drøfter tabellen nærmere, gi en kortfattet forklaring av dem. Som det vil framgå er noen av statusene sammenfallende. «Dom – tilsvar» er f.eks. i realiteten samme status som «tilsvarsdom». Dette kan gjøre det litt vanskelig å tolke statistikken, noe vi kommenterer nærmere i drøftingskapittel 4 punkt 9.

3.6.2. Forklaring av statusene

Statusene er i forklaringen under presentert i alfabetisk rekkefølge, tilsvarende presentasjonen i tabellen over. Forklaringen av statusene bygger dels på hva som framgår av tvistelovens bestemmelser, dels på en forklaring av statusene oversendt fra Politidirektoratet og dels, for enkelte av statusene på en gjennomgang gitt av jurist og tidligere forlikrådsmedlem Catharina Munthe i hennes masteroppgave i rettsvitenskap.⁵⁶

---

⁵⁴ Statusene vi fikk beskjed om at var feilkodet var «avsluttet», «avholdt», «avvist-udom», «feilført», «feilført etter påbegynt saksbehandling», «forslag mn sendt», «gjennomført», «heves» og «henvist».

⁵⁵ Som det framgår av tabellen er det ikke snakk om et stort antall saker, men analysen er kjørt på nytt i henhold til de nye opplysningene.

⁵⁶ Munthe (2023).

Tabell 3.6.2-1- Forklaring på statuser i saker

Status	Forklaring
Avvist/nektet fremmet	Kan besluttes før det innkalles til møte og etter behandling i møte. Dersom det er vilkår som ikke er oppfylt for at forliksklage kan fremmes avvises saken fra behandling. Saken kan også bli avvist dersom klager ikke møter til innkalt forliksmøte
Berammet	Viser til at det er innkalt til møte i saken, men at saken ikke er avsluttet i forliksrådet
Dom generell	Viser til at dom er avsagt etter at saken har vært til behandling i rettsmøte
Dom - tilsva	Viser til at sekretariatet har utarbeidet utkast til dom som er signert utenfor ordinært møte i forliksrådet etter at klagemotparten (IK), i sitt tilsva til forliksrådet har godtatt klager krav.
Erkjent - dom	Viser til saker hvor det er innkalt til møte, men hvor det viser seg at partens innsigelser er åpenbart grunnløse. I henhold til tvl. § 6-10 kan forliksrådet etter begjæring fra klageren dessuten avsi dom hvis klagemotparten (IK) ikke gjør gjeldende annet enn manglende betalingsevne eller andre åpenbart uholdbare innsigelser.
Forlik	Partene inngår forlik i rettsmøte

<p><u>Fraværdsdom – ikke tilsva</u></p>	<p>I disse sakene har ikke klagemotparten (IK) inngitt tilsva, dvs. svart på forliksklagen som er innlevert mot seg. I en fraværdsdom legges klagers påstand til grunn uten nærmere behandling, jf. tvisteloven § 6-4 (3). Fraværdsdom – ikke tilsva, er en av to type fraværdsdommer og denne typen fraværdsdom utgjør den største andelen. Forliksrådet avsier dom etter å ha kontrollert sekretariatets utkast og signert dommen.</p>
<p>Fraværdsdom – ikke møtt</p>	<p>I disse sakene har klagemotparten (IK) bestridt kravet mot seg, men likevel ikke stilt til møte i forliksrådet.</p>
<p>Hevet/trukket</p>	<p>Saken er tilbakekalt fra behandling i forliksrådet. Dette skjer i all hovedsak før møte, men kan også skje i møtet.</p>
<p>Innstilt</p>	<p>En avgjørelse om innstilling kan tas både før møte og i møte, og er regulert av tvisteloven § 6-11. Det følger av bestemmelsen at forliksrådet etter at tilsva er mottatt kan innstille saker som rådet mener ikke vil egne seg for videre behandling i forliksrådet. Leder av forliksrådet kan foreta en slik innstilling på egen hånd, jf. tvl. § 6-12(2). Leder kan også innstille en sak på bakgrunn av krav om innstilling i prosesskriv fra en av partene. Inntil en uke for rettsmøte kan klagemotparten (IK) kreve behandlingen innstilt dersom saken er bragt inn for en nemnd, jf. tvl. § 6-2. Etter forgjeves mekling kan saken også innstilles dersom forliksrådet ikke vil avsi dom. En part kan dessuten kreve behandlingen innstilt når rettsmøtet ikke er avsluttet innen tre timer. Behandlingen kan også kreves innstilt av en part hvis saken ikke er avsluttet innen tre måneder etter at forliksklagen er forkynt.</p>

Mottatt	Viser til at saken er mottatt av forlikrådet, men ikke ferdigbehandlet
Lagt i bero	Viser til at saken er lagt i bero av forlikrådet og ikke er ferdigbehandlet
Oppfr. (oppfrisket) avvist	Som avvist over. Etter ny behandling av saken etter at klagemotparten (IK) har begjært oppfriskning.
Oppfr. avsluttet	Etter at en part har begjært ny behandling av saken etter først å ha fått en fraværdom
Oppfr. berammet	Viser at det er berammet møte i saken, saken er ikke ferdig behandlet
Oppfr. dom generell	Som dom – generell over, etter at en part har begjært ny behandling av saken etter å ha fått en fraværdom
Oppfr. erkjent - dom	Som erkjent dom over, etter at en part har begjært ny behandling av saken etter først å ha fått en fraværdom
Oppfr. forlik	Som forlik over, etter at en part har begjært ny behandling av saken etter først å ha fått en fraværdom
Oppfr. fraværdom – ikke møtt	Den opprinnelige fraværavgjørelsen stadfestes
Oppfr. hevet/trukket	Som hevet trukket over, etter at en part har begjært ny behandling av saken etter først å ha fått en fraværdom

Oppfr. innstilt	Som innstilt over, etter at en part har begjært ny behandling av saken etter først å ha fått en fraværdom.
Oppfr. mottatt	Viser til at det er mottatt begjæring om oppfriskning. saken er ikke ferdigbehandlet
Tilsvarsdom	Sekretariatet utarbeider utkast til dom som signeres utenfor ordinært møte av forlikrådet etter at klagemotpart (IK) har godtatt kravet i sitt tilsvaer til forlikrådet. Tilsvaerer «dom-tilsvaer» over.
Tilsvaer	Viser at det er sendt pålegg om tilsvaer til klagemotpart. Saken er ikke ferdigbehandlet av forlikrådet
Trukket	Saken er tilbakekalt fra behandling i forlikrådet. Skjer i all hovedsak før møte, men kan også skjje i møte. Tilsvaerer «hevet/trukket» over
Utsatt	Viser til at behandling av saken er utsatt. Saken er ikke ferdig behandlet av forlikrådet
Feilkodet i datasettet	Dette er en kategori vi har laget som samler opp i seg sakene vi fikk beskjed om at var feilførte i datasettet. Utgangspunktet er menneskelig feil ved registrering i fagsystemet.

3.6.3. Drøfting av statusenes relative fordeling for årgangene 2014, 2018 og 2022

Tendenser i utviklingen av statusene i perioden

Vi vil her bruke mest tid på det vi anser som de mest interessante statusene, enten fordi de gjelder et stort antall saker eller fordi de er vektlagt i den offentlige diskusjonen om forliksrådsordningen.

Tabellen viser at kategoriene «*fraværdom – ikke tilsvare*» og «*fraværdom – ikke møtt*», samlet sett utgjør den suverent største kategorien for alle tre årganger. Det er likevel en kategori som suksessivt blir mindre i perioden, med en fordeling mellom årene 2014, 2018 og 2022 på henholdsvis 73,54 %, 70,69 % og 48,28 %.

En del andre kategorier viser imidlertid motsatt tendens og øker i løpet av perioden. Dette gjelder f.eks. den relativt store kategorien «*hevet/trukket*» som i perioden fordeler seg med 9,63 % i 2014, 8,15 % i 2018 og 11,77 % i 2022.

Enda tydeligere en denne tendensen for kategoriene «*dom – tilsvare*» og «*tilsvareddom*». Samlet har disse kategoriene en tilsvarende fordeling på henholdsvis 5,46 %, 6,14 % og 16,28%. For 2022 går dermed tilsvareddommene forbi kategorien hevet/trukket i relativ størrelse og fortrenger denne som den nest største kategorien, se nærmere under punkt 6.3.2.

Også kategorien «*dom generell*» viser en klart stigende tendens og fordobles som kategori i løpet av perioden med sin fordeling på 3,13 % i 2014, 4,03 % i 2018 og 6,89 % i 2022.

Kategorien «*avvist/nekter fremmet*» oppnår tilsvarende nesten en fordobling i perioden, med en fordeling på 2,46 % i 2014, 3,56 % i 2018 og 4,80 % i 2022.

En svakt stigende tendens finner vi i tabellen også for andelen «forlik». Disse lå i 2014 på 3,25 %, i 2018 på 3,69 % og i 2022 på 4,54 %.

Nærmere om den relative andelen av kategorien fraværdsdom

Som tabellen viser, synker den relative andelen av statusen «fraværdsdom – ikke tilsvar», betydelig i løpet av perioden, fra 71,48 % i 2014 til 43,64 % i 2022. Samtidig ser vi at den relative andelen av saker med statusen «fraværdsdom – ikke møtt» øker i samme periode fra 2,06 % til 4,34 %. Datamaterialet gir ikke i seg selv grunnlag for å uttale seg om årsakene til at en innklaget part enten ikke sender inn tilsvar på forliksklage mot seg, eller ikke møter i forliksrådet etter å ha bestridt klagen i et tilsvar.

I noen tilfeller kan fravær i begge tilfeller forklares av samme årsak, f.eks. at den innklagede ikke har mottatt forliksklagen mot seg. Dette er tematisert som et rettssikkerhetsproblem i ID-svindler saker, noe vi kommer tilbake til i drøftingskapittel 4, punkt 5.4. Det er også rimelig å anta at manglende ressurser, sykdom eller andre individuelle problemer kan bidra både til at tilsvar ikke sendes og til at oppmøte ikke skjer.

Årsakene kan imidlertid også være forskjellige for de to ulike kategoriene fraværdsdom. Det kan f.eks. være grunner til at det oppleves som en større belastning å møte i forliksrådet enn å sende et tilsvar på en forliksklage. Når de to typene fraværdsdommer viser så ulik tendens i perioden, og særlig når andelen «fraværdsdom – ikke tilsvar» synker så betraktelig, må man imidlertid spørre seg om hva som kan være grunnen til at så mange færre innklagede parter får fraværdsdom mot seg i forliksrådet pga. manglende tilsvar. Vi antar at åpningen for å inngi tilsvar digitalt fra september 2020 kan ha hatt i betydning for at fraværdsdom knyttet til manglende tilsvar har sunket i perioden.⁵⁷ Selv om vi ser en svak nedgang også fra 2014 til 2018, fra 71,48% til 68,20%, er det først i 2022 at nedgangen virkelig blir markant.

---

⁵⁷ Tidspunkt er oppgitt på e-post fra POD på forespørsel fra oss.

Nærmere om den relative andelen av kategorien forlik

Som nevnt er en hyppig reist kritikk mot forliksrådet at andelen forlik er for lav. Som vi vil komme tilbake til i drøftingskapittel 4, punkt 5.6, er forlik også ansett som gullstandarden for forliksrådet og som «selve kjernet i forliksrådets virksomhet». ⁵⁸ Spørsmålet vi skal diskutere her er hvordan andelen forlik mest rimelig kan anslås, i og med at den gjerne forstås som et mål på forlikrådsmedlemmenes meklingskompetanse.

Først vil vi imidlertid presentere den relative andel av forlik i de ulike politidistriktene slik den framgår sett i forhold til det totale antallet behandlede saker. Fra begynnelsen til slutten av perioden ser vi en stigende tendens i den relative andelen oppnådde forlik i alle politidistrikt. For årgangen 2022 ligger, som tabellen under viser, andelen forlik lavest i Finnmark og høyest på Svalbard.

Tabell 3.6.3-1 - relativ andel forlik basert på totalt antall saker behandlet i politidistriktene

Politidistrikt	2014	2018	2022
Agder	2,59	2,10	3,49
Finnmark	2,37	1,93	3,01
Innlandet	1,58	1,77	3,31
Møre og Romsdal	2,97	3,04	5,24
Nordland	2,24	2,96	3,62
Oslo	5,05	5,48	5,9

⁵⁸ Catharina Munthe (2023:23), Er forliksrådet egnet til å behandle saker om BankID-svindel? En undersøkelse av saker der BankID-svindel anføres av innklaget, masteroppgave, rettsvitenskap UiO.

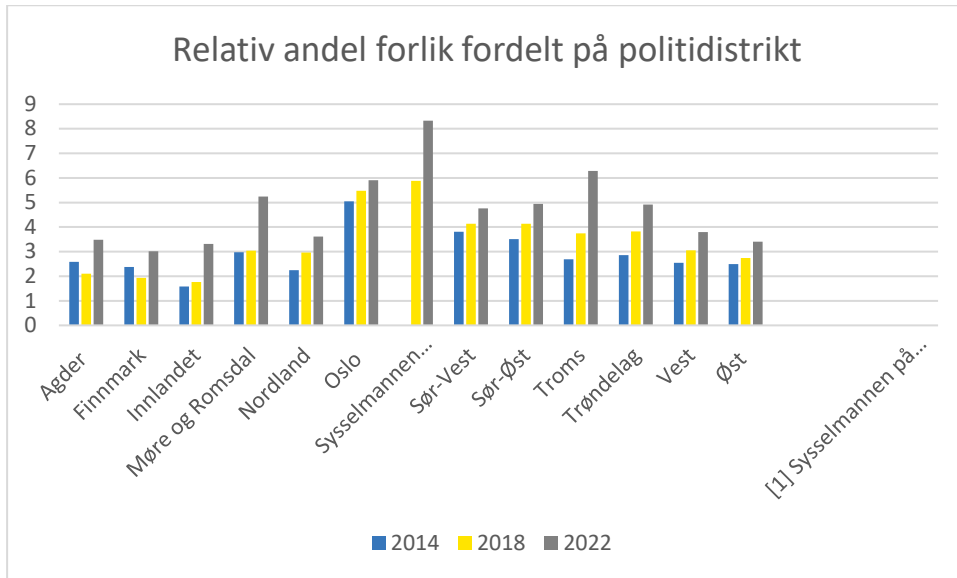
Sysselmannen Svalbard ⁵⁹	0	5,88	8,33
Sør-Vest	3,81	4,13	4,76
Sør-Øst	3,51	4,13	4,94
Troms	2,69	3,75	6,29
Trøndelag	2,86	3,82	4,92
Vest	2,54	3,05	3,80
Øst	2,50	2,74	3,40

Grafisk framstilt framstår sammenligningen mer intuitivt tilgjengelig i figuren under:

---

⁵⁹ Sysselmeister på Svalbard scorer både høyest og lavest på relativ andel, perioden sett under ett. I både 2018 og 2022 er det imidlertid ett enkelt forlik som har forårsaket den relativt høye andelen. Det totale antall saker for forlikrådet var her henholdsvis 20, 17 og 13 i perioden slik at ett forlik vil utgjøre en relativt stor del av et totalt lite antall saker.

Figur 3.6.3-1

Statistikken må likevel leses med en forsiktighet. Sysselmester på Svalbard scorer som vi ser både høyest og lavest på relativ andel forlik perioden sett under ett, og går fra 0 prosent i 2014 til 8,33 prosent i 2022. Det må imidlertid bemerkes at den totale andelen behandlede saker på Svalbard er lav, med et antall på 20 i 2014, 17 i 2018 og 13 i 2022. For årgangene 2018 og 2022 var den høye andelen forlik på Svalbard forårsaket av ett enkelt framforhandlet forlik i hver årgang. Oslo ligger i hele perioden jevnt, og høyere enn snittet for alle distrikter sett under ett. Troms politidistrikt er like vel det distriktet som i 2022, med unntak av Sysselmannen på Svalbard, scorer høyest.

Andelen forlik ligger altså ikke veldig høyt, noe som, som nevnt, også har blitt påpekt i Sivilsamfunnets rettsstatsmelding for 2024. Basert på gjennomsnittet for alle forliksråd er den relative fordelingen av forlik i perioden som følger:

Tabell 3.6.3-2 Relativ andel forlik i perioden

	2014	2018	2022

Relativ andel forlik	3,25%	3,69%	4,54%
----------------------	-------	-------	-------

Hvis forlik skal forstås som et mål på forlikrådsmedlemmenes meklingskompetanse blir disse tallene likevel misvisende. Hvis andelen forlik skal indikere kompetanse må også andelen vurderes i henhold til antall saker hvor partene møter i forlikrådet. Hvis vi fjerner alle statuser som ikke følger av at partene har møtt hverandre i en reell tvist i forlikrådet og forlikrådet har tatt saken til behandling, øker også andelen forlik dramatisk som en følge av at nesten alle statusene forsvinner fra utregningen. En slik tilnærming vil også hensynta at forlikrådet også er et prosessuelt instrument som håndterer flere oppgaver. Tvistelovutvalget framhevet f.eks. i sin utredning at forlikrådet har en viktig funksjon ved å etablere tvangsgrunnlag for ubestridte pengekrav.⁶⁰

Dersom vi foretar en slik justering av datamaterialet, ser vi for det første at den relative andelen av statusen «forlik» blir større. For det andre ser vi en motsatt tendens enn den som kommer til uttrykk i tabellen over. Den relative andelen av forlik synker gjennom perioden og framstår dermed slik:⁶¹

Tabell 3.6.3-3 Relativ andel forlik i perioden etter rettsmøte

	2014	2018	2022
Relativ andel forlik	50,90%	47,89%	39,90%

⁶⁰ NOU 2001:32, *Rett på sak*, bind A, side 233.

⁶¹ I 2014 vil det totale antall synke fra 103 799 til 6627 i 2018 fra 73 339 til 5809 og i 2022 fra 45 335 til 5496. Med i beregningen er da bare statusene dom generell, dom generell oppfrisket, forlik og forlik oppfrisket. Det er likevel vanskelig basert på status å avgjøre hvilke saker som har vært behandlet i møte eller ikke. En sak kan f.eks. bli avvisit både før et møte og i et møte. Den alternative utregningen illustrere likevel at

3.7. Kommentar til saksbehandlingssystemet

Forliksrådets sekretariat benytter seg av det samme datasystemet for dokumentbehandling som namsmannen. I forkant av beslutningen om at forliksrådene ved overgangen til statlig organisering ble besluttet lagt under politiet, og ikke f.eks. Domstolsadministrasjonen, inngikk tilgangen til SIAN i argumentasjonen i høringssvaret fra Politidirektoratet. SIAN blir av Munthe omtalt som et produksjonssystem hvor saker og kommunikasjon arkiveres og beslutninger og dommer produseres etter fastlagt mal. Munthe finner i sin masteroppgave at forliksrådsmedlemmene mener at SIAN, ikke egner seg for deres behov.⁶²

«Systemet muliggjør søk på partenes navn, personnummer og foretaksnummer, samt saksnummer. Det er derimot ikke mulig å søke på tema eller status på saker, eller om en sak er anket til tingretten. Systemet skiller heller ikke mellom saker som er sekretariatsbehandlet og saker som er behandlet i forliksrådets møter. Dette innebærer at det er vanskelig å hente ut statistikk som egner seg som grunnlag for å trekke konklusjoner om forliksrådets virksomhet. Dersom man skulle ønske å få ut statistikk på eksempelvis fraværdommer, avsagt i møter kontra avsagt uten tilsvarende, er dette umulig. Det må i så fall gjøres gjennom en manuell telling. (...) Slike tekniske stengsler for å hente ut informasjon om forliksrådenes virksomhet, kan danne grunnlag for feilaktige slutninger om forliksrådets virksomhet».⁶³

Vi har mottatt datauttrekk fra SIAN og analysen både i dette kapittelet og det neste baseres i all hovedsak på dette datagrunnlaget, se vedlegg 3. Det har altså vært mulig å hente ut en del informasjon. Vi har analysert dataene ved bruk av Python, og programvaren Anaconda via Jupyter. Kontrollanalyser er gjennomført via Stata.⁶⁴ Kodene vi har benyttet vil bli tilgjengeliggjort for oppdragsgiver ved ønske. Det er imidlertid lite som tyder på at dataene er organisert med det for øye å produsere statistikk som belyser forskningsspørsmålene som er etterspurt i dette oppdraget. Som det framgår over, skaper databehandlingssystemet frustrasjon hos forliksrådets medlemmer. Det vanskeliggjør også kunnskapsproduksjon om

---

⁶² Munthe (2023:16).

⁶³ (ibid).

⁶⁴ Se vedlegg 3.

forlikrådsordningen og dermed også offentlighetens innsyn og kontroll. Som det framgår i dette og videre kapitler, anbefaler vi at data om forlikrådet organiseres på en annen måte.

4. Drøftingskapittel 2 – Brukere av forliksrådet

4.1. Innledning

Departementet ønsket økt kunnskap om hva som kjennetegnet brukere av forliksråd i Norge. Dette kunne omfatte informasjon om kjennetegn ved brukerne, som f.eks. kjønn og alder. Det ble også etterspurt kunnskap om hvilken andel av sakene som står mellom foretak og privatperson og hvilken andel av sakene som står mellom to privatpersoner. Hvis mulig var det også ønskelig å få kunnskap om hvem som benyttet advokat og i hvilke saker det var vanlig å benytte advokat.

I oppdragsbeskrivelsen ble det også uttrykt ønske om å undersøke brukernes opplevelser av forliksrådsbehandlingen. Vi avklarte tidlig med Justis- og beredskapsdepartementet, samt Politidirektoratet som samarbeidende institusjon, at vi ikke ville kunne sende ut noen brukerundersøkelse til privatpersoner pga. tids- og personvern hensyn. I spørreundersøkelsen vi har sendt til de fem profesjonelle brukergruppene advokater, tingrettsdommere, forliksrådsmedlemmer, forliksrådets sekretariat og prosessfullmektiger fra inkassobyråer, inngår imidlertid spørsmål også om hvilket inntrykk de har av partenes oppfatning av forliksrådsbehandlingen.

Datagrunnlaget i kapitlet er i det vesentlige registerdata og vi vil på bakgrunn av disse begynne med å redegjøre for hvem som typisk møtes i forliksrådet.

4.2. Hvem er det som møtes i forlikrådet?

4.2.1. Ulike partskonstellasjoner i forlikrådet

Hvem er det som typisk møtes i forlikrådet? Basert på en gjennomgang av registerdata fra saksbehandlingssystemet SIAN har vi undersøkt de mest gjentakende kombinasjoner av ulike parter for rådet. I tabellen under er eventuelle prosessfullmektiger som har bistått en eller begge parter fjernet fra utregningen. Vi har dermed kunnet beregne andelen av ulike partskonstellasjoner i forlikrådssaker. Som tabellen under viser finnes det relativt mange ulike partskonstellasjoner, men mange av dem er samtidig relativt små. Som det framgår, er det i noen tilfelle dessuten bare oppført én part. I tilfellene hvor én type part står alene, har ikke både klager (KL) og innklaget (IK) vært oppgitt som involvert i saken i datasettet vi har mottatt.⁶⁵ Vi vil i fortsettelsen konsentrere oss om de partskonstellasjonene som utgjør de største andelene.

Tabellen viser at det ikke skjer noen dramatiske endringer i fordelingen av partskonstellasjoner i løpet av perioden 2014-2022. Av tabellen ser vi at den mest utbredte partskonstellasjonen i forlikrådet er den hvor et foretak møter en person. Dette gjelder for hele perioden og i 2022 utgjorde denne partskonstellasjonen en andel på 75,59 % av det totale antall saker. Den nest største partskonstellasjonen er at foretak møter foretak. Dette gjelder også for hele perioden og i 2022 ser vi at denne partskonstellasjonen utgjorde en andel på 7,84 % av det totale antallet saker. Først på tredje plass kommer partskonstellasjonen der privatperson står mot privatperson. I 2022 utgjorde denne konstellasjonen en andel på 5,09 % av sakene i forlikrådet.

---

⁶⁵ Dette kan skyldes feilføringer, noe som i så fall kan indikere at antallet aktører som er oppgitt å ha vært i forlikrådet i de ulike årgangene, heller ikke er helt riktig angitt.

Tabell 4.2.1-1 – Partskonstellasjoner i forlikrådet

2014			2018			2022		
Kombinasjon	Antall	Prosent	Kombinasjon	Antall	Prosent	Kombinasjon	Antall	Prosent
Foretak, person	81 056	78,11	Foretak, person	58 090	79,26	Foretak, person	34 191	75,59
Foretak, foretak	7366	7,10	Foretak, foretak	5107	6,97	Foretak, foretak	3548	7,84
Org. uten nr., person	4163	4,01	Person, person	2880	3,93	Person, person	2300	5,09
Person, person	2729	2,63	Person	2230	3,04	Foretak	1812	4,01
Foretak	2221	2,14	Foretak	1842	2,51	Person	1291	2,85
Person	1731	1,67	Org. uten nr., person	741	1,01	Foretak, person, person	500	1,11
Foretak, ut. fys. pers.	1403	1,35	Foretak, person, person	522	0,71	Org. uten nr., person	308	0,68
Foretak, org. uten nr.	647	0,62	Foretak, ut.fys.pers.	399	0,54	Person, person, person	224	0,50
Foretak, person, person	585	0,56						

*Org. uten nr. = organisasjon uten nummer, Ut.fys.pers. = utenlandsk fysisk person, Utg.fonr. = utgått foretaksnummer. Alle kombinasjoner <0,5% er ekskludert fra tabellen. I tilfellene hvor én type part står alene har ikke både klager (KL) og innklaget (IK) vært oppgitt som involvert i datasettet vi har mottatt.

4.2.2. Hvor opptrer ulike typer av parter som klager og innklaget i forliksrådet?

Under vil vi vise hvor ofte variablene «foretak», «person», «organisasjon uten nummer», «utenlandsk fysisk person» og «utgått foretaksnummer» fyller rollen som henholdsvis klager og innklaget for forliksrådet.

Som vi ser av tabellen under er en typisk klagende part i forliksrådet et foretak.

Tabell 4.2.2-1 – Antall ganger ulike aktører var klager (KL)

	2014		2018		2022	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Foretak	91 400	89,37	64 310	90,01	36 561	83,05
Person	5209	5,09	5798	8,12	7112	16,15
Org. uten nr.	5155	5,04	1020	1,43	236	0,54
Ut.fys.pers	507	0,50	318	0,45	116	0,26
Utgått fonr.			1	0,00		

*Prosent er regnet ut fra det totale antall klager (KL) per år

Tilsvarende viser neste tabell at en typisk innklaget part i forliksrådet er en privatperson:

Tabell 4.2.2-2 – Antall ganger ulike aktører var innklaget (IK)

	2014		2018		2022	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Foretak	10 010	9,73	7554	10,43	7992	17,68
Person	90 571	88,06	63 986	88,33	36 561	80,86
Org. uten nr.	415	0,40	314	0,43	435	0,96
Ut.fys.pers	1844	1,79	585	0,81	226	0,50
Utgått fonr.	10	0,01	2	0,00	1	0,00

*Prosent er regnet ut fra det totale antall innklagede (IK) per år

Som det framgår av tabellene over, var foretak i 2022 registrert som klager 36 561 ganger og som innklaget 7992 ganger. Når partskonstellasjonen involverer foretak, er det altså som regel i rollen som klagende part. For privatpersoner er bildet motsatt. I 2022 var privatpersoner oppført som klager 7112 ganger og som innklaget 36 561 ganger. Tallene i tabellene over illustrerer alle aktører med roller som klager eller innklaget/klagemotpart i sakene. Fordi det i flere saker har vært flere aktører med rollen som klager eller innklaget, går ikke summen i tabellene opp i antall saker per år.

4.3. Hvilke parter benytter prosessfullmektig i forliksrådet og hvem er prosessfullmektigene?

4.3.1. Bruken av prosessfullmektig er utbredt

Som det framgår av tabellen under er prosessfullmektiger involvert i de fleste sakene som behandles i forliksrådet. Tallene er riktignok svakt synkende i løpet av perioden, men i 2022 er prosessfullmektig involvert i 90,40 % av sakene og tilsvarende gjelder det bare for 9,60 % av sakene at verken klager eller innklaget benytter prosessfullmektig.

Tabell 4.3.1-1 Andel saker med og uten prosessfullmektig

	2014	2018	2022
Andelen av saker hvor prosessfullmektig er inkludert	93,64%	92,91%	90,40%
Verken klager eller innklaget har prosessfullmektig	6,36%	7,09%	9,60%

4.3.2. Bruken av prosessfullmektig er ujevnt fordelt

Selv om det er langt mer vanlig at det er inkludert en prosessfullmektig i sakene i forliksrådet enn at det ikke er det, er bruken av slik hjelp i stor grad ujevnt fordelt mellom partene.

Tabellen under viser andelen av saker hvor enten klager, innklaget, ingen av dem eller begge benytter prosessfullmektig i perioden 2014-2022.

Som tabellen viser, ser vi en svak nedgang i andelen saker hvor bare klager benytter prosessfullmektig. Prosentandelen går fra 91,94 % i 2014 til 84,11 % i 2022. Det er likevel altså i det vesentlige slik at dersom bare én part har prosessfullmektig så er det klager som har det.

Andelen av saker hvor bare innklaget benytter prosessfullmektig er svakt stigende i perioden og går fra 0,45 % i 2014 til 1.15 % i 2022. Selv om tendensen er økende, dreier det seg altså om et svært lite antall saker.

Noe vanligere er det at begge parter, altså både klager og innklaget, benytter prosessfullmektig. Her ser vi en klart økende tendens og prosentandel går fra 1,26 % i 2014 til 5,13 % i 2022.

Det er også en stigende tendens i perioden til at ingen av partene benytter prosessfullmektig. Som nevnt over går denne andelen av saken fra 6.36 % i 2014 til 9,60 % i 2022.

Tabell 4.3.2-1-Antall saker med ulike roller involvert

	2014		2018		2022	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Klager har prosessfullmektig, men innklaget har ikke	95 428	91,94	66 253	90,34	38 132	84,11

Innklaget har prosessfullmektig, men klager har ikke	464	0,45	453	0,62	523	1,15
Enten innklagets- eller klagers prosessfullmektig er involvert	97 202	93,64	68 141	92,91	40 982	90,40
Både innklaget og klager har prosessfullmektige	1310	1,26	1435	1,96	2327	5,13
Hverken klager eller innklaget har prosessfullmektig	6597	6,36	5198	7,09	4353	9,60

Når vi ser på hvilken av partene i forliksrådet som er mest tilbøyelig til å være representert av prosessfullmektig, tegner det seg altså et tydelig mønster. Som det framgår av tabellen under er det i all hovedsak klager som har slik representasjon. Som vist i forrige kapittel vet vi også at mens klagende part som regel er et foretak, så er innklaget part som regel en privatperson. I neste avsnitt skal se om vi kan finne sammenheng mellom partenes bruk av prosessfullmektig og hva som basert på status i saken blir utfallet av forliksrådsbehandlingen.

4.4. Påvirkes utfallet av saken av om en eller begge parter er representert ved advokat/prosessfullmektig?

4.4.1. En oversikt

Her vil vi vise en oversikt over hvordan utfallet av forlikrådsbehandling påvirkes av om en eller begge parter benytter prosessfullmektig. For å framstille en oversiktlig tabell har vi valgt å bare vise tallene for 2022. En fullstendig oversikt for perioden er tilgjengelig i vedlegg 3. Tabellen under viser altså andelen av ulike statuser i 2022 når kun klager benytter prosessfullmektig (KP), når kun innklagede benytter prosessfullmektig (IP), når verken klager eller innklaget benytter prosessfullmektig og når både klager og innklaget benytter prosessfullmektig.

Det må bemerkes at datagrunnlaget er substansielt sterkere for sakene hvor kun klager har benyttet prosessfullmektig enn for de andre kombinasjonene fordi det i disse tilfellene er snakk om langt færre saker. Tabellen kan i seg selv antyde at utfallet av saken, det vi si status i vårt datamateriale, påvirkes av om partene benytter prosessfullmektig, men at hvordan påvirkningen skjer er avhengig av hvem av partene som gjør det.

Når bare klager benytter prosessfullmektig ser vi at de tre mest utbredte statusene, i synkende rekkefølge, er henholdsvis «fraværdom – ikke tilsvarende», «tilsvarende» og «hevet/trukket». Når bare innklaget benytter prosessfullmektig ser vi at de tre mest utbredte statusene, i synkende rekkefølge, er henholdsvis «innstilt», «forlik» og «dom generell». Når verken klager eller innklaget benytter prosessfullmektig ser vi at de tre mest utbredte statusene, i synkende rekkefølge, er henholdsvis «fraværdom – ikke tilsvarende», «hevet/trukket» og «dom generell». Når både klager og innklaget benytter prosessfullmektig ser vi at de tre mest utbredte statusene, i synkende rekkefølge, er «innstilt», «hevet/trukket» og «dom generell».

Tabell 4.4.1-1 Noen utvalgte statusutfall ved ulike kombinasjoner av representasjon i 2022

	Kun KP	Kun IP	Verken KP eller IP	Både KP og IP
Fraværdsdom – ikke tilsvar	49,28%	1,12%	19,94%	4,98%
Hevet/trukket	9,92%	12,05%	19,18%	28,15%
Tilsvarsdom	18,86%		4,04%	
Forlik	3,41%	23,71%	11,65%	7,48%
Avvist/nektet fremmet	4,40%	2,29%	9,63%	2,88%
Dom generell	4,92%	20,65%	15,32%	20,41%
Fraværdsdom – ikke møtt	4,56%		4,73%	
Innstilt	2,34%	38,24%	11,28	29,78%

4.4.2. Nærmere om statusen fraværdsdom

Når *bare klager* benytter prosessfullmektig ser vi at statusen «fraværdsdom – ikke tilsvar» ligger tett opp mot 50 %. Nest høyest scorer denne kategorien i de tilfellene hvor *verken klager eller innklaget* benytter prosessfullmektig. Andelen ligger da på 19,64 %. Om lag en femtedel av sakene med denne partskonstellasjonen ender altså i fraværdsdom grunnet manglende tilsvar, tilsvarende 19,18 %. Dersom *bare innklaget* benytter prosessfullmektig er imidlertid andelen «fraværdsdom – ikke tilsvar» så lav som 1,12 %. Andelen fraværdsdom pga.

manglende tilsvar ligger også relativt lavt, på 4,98 %, når *både klager og innklaget* benytter prosessfullmektig.

Statusen «fraværdom-ikke tilsvar» ser altså ut til å påvirkes i positiv retning i den forstand at andelen av denne type fraværdom går ned når benytter prosessfullmektig. Det er neppe overraskende fordi både det å benytte prosessfullmektig og det å inngi tilsvar i en forliksklage mot seg, indikerer engasjement og handlekraft i henhold til egen sak. Det er rimelig at det er engasjementet og handlekraften som ligger bak at prosessfullmektig benyttes og at det er dette som egentlig forårsaker effekten vi ser når det gjelder denne statusen.

4.4.3. Nærmere om statusen forlik

Det er interessant å se at det også ser ut til å påvirke forliksprosenten positivt at kun innklaget er representert av prosessfullmektig. For denne statusen kan det å benytte prosessfullmektig i større grad antas å ha direkte virkning på resultatet. I de tilfellene der bare innklaget er representert, ligger andelen forlik på 23,71 %. Dette er vesentlig høyere enn når bare klager benytter prosessfullmektig, hvor andelen ligger på 3,41 %. Dette er også den rollekombinasjonen som scorer lavest på andelen forlik. Deretter følger de sakene hvor både klager og innklager benytter prosessfullmektig, hvor andelen ligger på 7,48 %. I sakene hvor verken klager eller innklaget benytter prosessfullmektig er imidlertid andelen høyere og ligger på 11,65 %, altså lavere enn i sakene hvor bare innklagede er representert.

At klager benytter prosessfullmektig ser dermed ut til å ha en negativ effekt på andelen forlik, slik vi over så at det også var i disse sakene at andelen fraværdommer var høyest. Det er likevel ikke grunnlag for generelt å påstå at det er negativt, med tanke på å oppnå ønskede resultater i forliksrådet, at klager benytter prosessfullmektig. Dette fordi bistand fra prosessfullmektig neppe alene forårsaker effektene vi ser i tallmaterialet. Det er rimelig å anta at det finnes bakenforliggende variabler, eller kjennetegn ved sakene eller partene i disse sakene, som påvirker resultatene. På bakgrunn av dataene vi har tilgjengelig er det likevel

ikke mulig å si noe sikkert om hvilke kjennetegn ved sakene og/eller partene som bevirker effekten.

4.4.4. Nærmere om mest gjentakende rollekombinasjoner

For alle de tre årgangene var den vanligste kombinasjonen av roller den som besto av en klager, klagers prosessfullmektig og innklaget, (K, KP og IK). Nest mest vanlig for alle årgangene var sakene som inkluderte bare klager og innklaget (K og IK). Tabellen under viser utbredelsen av de ulike kombinasjonene av roller for årgangen 2022.⁶⁶ Her ser vi altså at rollekonstellasjonen klager, klagers prosessfullmektig og innklaget utgjør en andel på 77,10% av sakene. Rollekonstellasjonen klager og innklager utgjør 8,57 av sakene.

Rollekonstellasjonen innklaget og klagers prosessfullmektig (IK og KP) utgjør 3,43% og innklaget, innklagedes prosessfullmektig, klager og klagers prosessfullmektig (IK, IP, K og KP) utgjør 3,05% av sakene.

Tabell 4.4.4-1 Mest gjentakende kombinasjoner av roller i antall saker for 2022

Roller	Antall	Prosent
KL, KP, IK	34 954	77,10
KL, IK	3887	8,57
IK, KP	1555	3,43
IK, IP, KL, KP	1382	3,05
KL, KP	1123	2,48

⁶⁶ Tilsvarende oversikter finnes for de andre årgangene i resultatdelen, se vedlegg 3.

IK, IP, KP	493	1,09
IK, IP, KL	421	0,93

Det var likevel langt flere kombinasjoner av roller i datasettet enn dem som kommer fram i tabellen. For årgangen 2022 fantes 88 ulike kombinasjoner av roller i saker. Tabellen over viser derfor bare de mest gjentakende kombinasjonene av involverte aktører og antallet av disse.

4.5. Hvem er prosessfullmektigene?

4.5.1. Prosessfullmektigene – en sammensatt gruppe

I oppdragsbeskrivelsen er det særlig etterspurt hvordan det påvirker utfallet av sakene om partene benytter advokat. Datasettet viser likevel at flere yrkesgrupper operer som prosessfullmektig i forliksrådet og at advokater totalt sett ikke utgjør en stor andel av disse. Vi vil under vise en oversikt over hvem som operer som prosessfullmektig, basert på næringskoden som i datasettet er oppgitt for denne gruppen. Som det vil framgå under er sorterer prosessfullmektig for klager og prosessfullmektig for innklaget i stor grad under ulike næringskoder.

4.5.2. Hvem er prosessfullmektig for klager?

Hvis vi ser på hvor klager henter sin prosesshjelp fra først, ser vi at den for det store flertall kommer fra inkasso og kredittopplysningsvirksomhet. I 2022 gjaldt dette andel på 88,75% av sakene. Juridisk tjenesteyting følger i 2022 på en annenplass, etter at andelen har blitt firedoblet i løpet av perioden. Likevel utgjør andelen saker hvor klager henter sin prosesshjelp fra bransjer som sorterer under næringskoden juridisk tjenesteyting bare 8.64% av sakene i 2022. I tillegg ser vi at klagers prosessfullmektig med tilhørighet til næringskoden

«kombinerte kontortjenester» utgjorde den nest høyeste andelen i 2014, for deretter å forsvinne i de øvrige årgangene.

Tabell 4.5.2-1-Mest gjentatte næringskoder for klagers prosessfullmektig i perioden.

	2014	2018	2022
Inkasso- og kredittopplysningsvirksomhet	82,23%	94,23%	88,75%
Juridisk tjenesteyting	2,15%	3,10%	8,64%
Kombinerte kontortjenester	13,45%		
Programmeringstjenester	0,89%	1,18%	0,60%
Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning	0,09%		
Generell offentlig administrasjon		0,18%	
Skadeforsikring		0,10%	0,25%
Arbeidstakerorganisasjoner			0,16%

4.5.3. Hvem er prosessfullmektig for innklaget part?

Bildet endrer seg når vi undersøker hva som er de mest gjentatte næringskodene når det er innklaget part som benytter prosessfullmektig. I disse tilfellene ser vi at den soleklart største

andelen prosessfullmektiger har en næringskode tilknyttet juridisk tjenesteyting. Dette gjelder for hele perioden og andelen blir større fra 2014 til 2022 slik at andelen ved slutten av perioden er 76,18%.

Tabell 4.5.3-1 Næringskoder for innklagedes prosessfullmektig

	2014	2018	2022
Juridisk tjenesteyting	70,02%	69,06%	76,18%
Skadeforsikring	2,00%	1,48%	1,92%
Andre tjenester tilknyttet forsikringsvirksomhet	1,06%	1,11%	1,78%
Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner	1,00%	1,37%	1,05%
Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning	1,00%	1,27%	
Kombinerte kontortjenester			0,35%

Tabellene over viser altså at når klagende part benytter prosessfullmektig har denne tilknytning til inkasso- og kredittrådgivning. Av totalt 40 469 KP i 2022, hadde 35 918 denne næringskoden. Når innklaget part benytter prosessfullmektig har denne tilknytning til juridisk rådgivning. Av totalt 2867 IP i 2022, hadde 2184 denne næringskoden.

Basert på oppgitte næringskoder for prosessfullmektigene i datasettet ser det altså ut til at klager og innklaget i forlikrådet henter sine prosessfullmektiger fra ulike bransjer. At så

mange klagerer har prosessfullmektig med næringskode fra inkasso- og kredittrådgivning er imidlertid lite overraskende med tanke på at tvangsgrunnlag for bestridte pengekrav utgjør en stor andel av sakene i forliksrådet.

4.6. Nærmere om sakene hvor tvisten står mellom ett foretak og én privatperson

4.6.1. En generell oversikt over fordelingen som klager og innklaget i saker mellom foretak og person

Under følger en oversikt over hvordan foretak og privatpersoner fordeler seg i rollene som klager og innklaget i sakene hvor tvisten står mellom foretak og person. I tråd med funnene presentert over ser vi gjennom hele perioden at foretak som regel fyller rollen som klagende part (KL) mens privatpersoner som regel fyller rollen som innklaget part (IK). I saker mellom foretak og privatperson i 2022 var innklaget en privatperson i 31 358 saker og klager i 2826. Tilsvarende var et foretak klager i 31 358 saker og innklaget i 2826.

Tabell 4.6.1-1 – Foretak mot person, roller

	2014				2018				2022			
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
	IK		KL		IK		KL		IK		KL	
Foretak	1276	1,57	79 773	98,43	1546	2,66	56 538	97,34	2826	8,27	31 358	91,73
Person	79 773	98,43	1276	1,57	56 538	97,34	1546	2,66	31 358	91,73	2826	8,27

4.6.2. Hva kan vi si om utfallet i disse sakene?

Vi har også undersøkt hva som er oppført som status i sakene hvor tvisten foregår mellom foretak og privatperson. Som det framgår av tabellen under, ser vi at statusen «fraværdom – ikke tilsvare» utgjør den klart største kategorien. Tendensen er imidlertid synkende gjennom perioden. Mens andelen lå på 76,80% i 2014 og 74,48% i 2018, var den nede på 48,48% i 2022. Som tabellen viser er denne statusen også den eneste som viser synkende tendens i perioden. En betydelig lavere andel innklagede parter får altså fraværdom som følge av at de ikke har respondert på en forliksklage som er sendt inn mot seg. Parallelt med argumentasjonen tidligere, kan dette ha sammenheng med at det fra midten av september 2020 ble gitt adgang til å inngi tilsvare digitalt og at det dermed ble enklere å registrere at man ikke godtok kravet.⁶⁷

Alle de øvrige statusene i tabellen over viser imidlertid en stigende tendens i løpet av perioden. Både «avvist/nektet fremmet», «fraværdom – ikke møtt», «innstilt» og «dom generell» mer enn fordobles fra 2014 til 2022. Statusen «tilsvare» har på sin side den sterkeste økningen og går fra 5,69% i 2014 til 19,36% i 2022. Også den økte andelen i denne statusen kan ha forbindelse med innføringen av adgangen til å inngi tilsvare digitalt fordi det også er lettere å krysse av også for at man aksepterer klagers krav når det kan krysses av og sendes digitalt. Vi ser dessuten at andelen «forlik» øker noe i perioden, fra 2,11% i 2014 til 3,60% i 2022.

Tabell 4.6.2-1 – Status for saker med foretak mot person

Status	2014		2018		2022	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Fraværdom – ikke tilsvare	62 252	76,81	43 263	74,48	16 575	48,49

⁶⁷ Etter opplysninger fra POD.

Hevet/trukket	6445	7,95	3831	6,60	3303	9,66
Tilsvareddom	4611	5,69	3736	6,43	6618	19,36
Dom generell	1765	2,18	1621	2,79	1824	5,33
Avvist/nektert fremmet	1738	2,14	1819	3,13	1560	4,56
Forlik	1709	2,11	1357	2,33	1231	3,60
Fraværddom – ikke møtt	1274	1,57	1117	1,92	1496	4,38
Innstilt	886	1,09	896	1,54	836	2,45

*Stater som utgjør <1% er ikke inkludert i denne tabellen

4.6.3. Hovedstol i saker mellom foretak og person

Går vi over til å se nærmere på størrelsen på verdiene det tvistes om i sakene hvor tvisten står mellom foretak og privatperson ser vi, basert på sakenes hovedstol, at verdiene øker i perioden. Medianverdien for hovedstolen går fra kroner 5064,97 i 2014 til kroner 10 079,05 i 2022. Ser vi på gjennomsnittsverdien av hovedstol ser vi imidlertid at den ligger absurd høyt. Som vist i forrige kapittel, under punkt 4, var gjennomsnittlig hovedstol for alle saker i forlikrådet for 2022 kroner 41 701 734,14. Også denne verdien trengte i seg selv en forklaring og vi har henvist til at både feilføringer og enkelte saker med svært høy tvistesum kan ha bidratt til tallene. Som det heter i resultatdelen, se vedlegg 3.

«Det høye gjennomsnittet for hovedstol i 2022 skyldes spesielt én sak i Vest politidistrikt og én sak i Møre og Romsdal politidistrikt med svært høye hovedstoler, i tillegg til et par andre saker fra Vest politidistrikt og Møre og Romsdal politidistrikt som også har høye verdier. Som illustrert i tabellen, er det store forskjeller mellom gjennomsnitt og median per år, noe som tilsier at en bør utvise forsiktighet i

tolkningen av gjennomsnittet da noen saker står for betydelig større hovedstol enn resterende saker per år».

Gjennomsnittsverdien på hovedstolen i 2022 blir imidlertid enda mer uforklarlig fordi den viser seg å være aller høyest i de sakene hvor tvisten står mellom foretak og privatperson, i disse sakene er nemlig gjennomsnittlig hovedstol for 2022 kroner 53 721 311,40. Det ville være å forvente at den høyeste gjennomsnittlige hovedstolen ville dukke opp i sakene hvor tvisten står mellom foretak, men slik er det ikke, selv om gjennomsnittshovedstolen for de andre årgangene, 2014 og 2018, følger dette mønsteret. I sakene mellom foretak, er endringen i gjennomsnittshovedstol dessuten større fra 2014 til 2018 enn den fra 2018 til 2022. Den avvikende gjennomsnittshovedstolen for 2022, må antas å være vesentlig påvirket av føringsfeil i statistikken eller ved at klagende part av ulike grunner har oppgitt en en lite reell sum. Ved gjennomgang av datamaterialet har vi identifisert én sak mellom foretak og privatperson hvor hovedstolen er ført inn å være 1800 000 000 000, altså 1800 milliarder kroner. Dette er en sum som ligger vesentlig høyere enn statsbudsjettet samme år. Saken er ført opp som avvist nektet fremmet. Dette kan derfor være en sum som skyldes uhelse eller andre forhold hos klager eller det kan være snakk om føringsfeil i den manuelt førte statistikken. I sistnevnte tilfelle vet vi i så fall ikke hvor mange ekstra nuller som er ført inn. Vi har imidlertid også merket oss noen andre saker samme år med klart avvikende hovedstol. I dette tilfellet ga summen i seg selv grunn til mistanke, men fordi statistikken er manuelt ført er den sårbar også for feilføringer som ikke gir tilsvarende grunn til aktivt feilsøk i datamaterialet. Som redegjort for i drøftingskapittel 1, punkt 4.1., forholder vi oss altså til medianen som mål på verdiene det tvistes om.

Tabell 4.6.3-1 – Hovedstol for saker med foretak mot person

	2014	2018	2022
Gjennomsnitt	22 253,66	36 387,50	53 721 311,40
Median	5064,97	9648,83	10 079,05

4.6.4. Næringskoder som mulig tegn på hva tvisten handler om i saker mellom foretak og person

I tabellen under vises de ti mest gjentakende næringskodene i sakene hvor ett foretak og én privatperson møtes i forliksrådet. Næringskodene er kun oppgitt for foretak og tabellen kan derfor ikke direkte si noe om hva partene strides om, bare hvilken næring foretaket er registrert under. I 2014 var det registrert 497 ulike næringskoder for sakene mellom foretak og person, i 2018 var 471 koder registrert og i 2022, 418 koder.

Vi vil under redegjøre for de tre største næringskodene for hver av de undersøkte årgangene, basert på søkbar informasjon på følgende lenke i Statistisk sentralbyrås oversikt over næringskoder:

<https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/6>

I 2014 var «*Bankvirksomhet ellers*», med næringskode 64.19, størst.⁶⁸ Om denne heter det at den «[o]mfatter banker og kredittforetak definert som kredittinstitusjoner. Virksomheten består i å motta tilbakebetalingspliktige midler fra allmennheten, som innskudd og/eller verdipapirlån, og yte kreditt og utlån med og uten pant til allmennheten. Virksomheten utøves for egen regning og risiko. Ekskluderer: Statlige låneinstitutter som for eksempel Husbanken (...)». Denne næringskoden var også størst i 2018, men nede på en tredjeplass i 2022.

---

⁶⁸ Næringskoden med ett ledd lavere spesialiseringsgrad, 64.19, har samme betegnelse, men en noe annerledes formulering. Vi har valgt å beskrive den mest spesialiserte betegnelsen.

Deretter fulgte for 2014 «*Postordre/internetthandel med annet spesialisert vareutvalg*», med næringskode 47.919. Denne koden har ingen egen forklaring i SSBs oversikt, men om koden med et trinn lavere spesialiseringsgrad, «47.91: Postordrehandel og handel via Internett» står det: «[v]ed detaljhandel i denne næringsgruppen gjør kjøperen valget sitt på grunnlag av annonser, kataloger, informasjon på internett, modeller eller andre former for reklame. Kunden bestiller via brev, telefon eller internett (normalt via Websider). Varene hentes enten direkte på internett eller leveres fysisk til kunden. Omfatter detaljhandel med alle varetyper via postordre eller via internett. Inkluderer også direkte salg via TV, radio og telefon og auksjonshandel på Internett. Ekskluderer: Detaljhandel med motorvogner, reservedeler og utstyr til motorvogner (...)».⁶⁹ Selv om denne kategorien var nest størst i 2014, forsvinner den helt ut av ti på topp lista for de følgende to undersøkte årgangene.

På en tredjeplass i 2014 finner vi «*Annen kredittgivning*» med næringskode 64.92. Ifølge SSBs beskrivelse omfatter denne «enheter som tilbyr ulike former for spesialisering av næringslivet og personkunder, f.eks. lån, pantelån, kredittkort mv. De tilbyr følgende tjenester: forbrukslån, internasjonal handelsfinansiering, langsiktige lån til næringsvirksomhet og andre former for utlånsvirksomhet utenfor banksystemet, samt pantelånervirksomhet. Dessuten lån til boligformål ytet av spesialiserte kredittinstitusjoner som ikke mottar innskudd. Omfatter kredittforetak, finansieringsselskaper og statlige låneinstitutter. Ekskluderer: Spesialiserte kredittinstitusjoner som yter lån til boligformål og som også tar imot innskudd (...)». Denne kategorien lå som nest mest gjentatte næringskode i 2018, mens den toppet lista i 2022.

Den tredje mest gjentakende næringskoden i 2018 var på sin side «*Trådløs telekommunikasjon*», med næringskode 61.20. Om denne heter det at den «[o]mfatter drift, vedlikehold og levering av tilgang til fasiliteter til overføring av tale, data, tekst, lyd og video ved hjelp av en trådløs telekommunikasjonsinfrastruktur. Disse fasilitetene tilbyr rundstrålende radiobølgeoverføring og kan være basert på en enkelt teknologi eller en kombinasjon av teknologier. Drift og vedlikehold av personsøking- samt mobil- og andre trådløse telekommunikasjonsnettverk er inkludert. (...) Omfatter også tilgang til Internett som

---

⁶⁹ <https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/6>

tilbys av operatøren av den trådløse infrastrukturen og virksomheter som tilbyr sine kunder tilgang til nettverk, men som ikke eier nettverket selv (unntatt satellitt). Ekskluderer: Videresalg av telekommunikasjon (...)).

Endelig, på en andreplass i 2022 finner vi «Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked», med næringskode 84.13. Om denne heter det at den «[o]mfatter offentlig administrasjon og regulering, herunder fordeling av subsidier til ulike sektorer: jordbruk, arealplanlegging, energi og naturressurser, infrastruktur, transport, kommunikasjon, hoteller og turisme, engros- og detaljhandel; administrasjon av FoU-politikk og midler knyttet opp mot forbedring av økonomiske resultater, administrasjon av generelle arbeidsmarkedstiltak og gjennomføring av regionale utviklingsmål, f.eks. å redusere arbeidsløsheten. Ekskluderer: Forskning og utvikling (...)).

Tabell 4.6.4-1 – De ti mest gjentakende næringskodene for saker med foretak mot person

Næringskode	2014		2018		2022	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Bankvirksomhet ellers	11 301	13,96	15 222	26,25	3677	10,78
Postordre-/Internetthandel med annet spesialisert vareutvalg	8710	10,76				
Annen kredittgivning	7504	9,27	6685	11,53	6126	17,96
Trådløs telekommunikasjon	6970	8,61	4639	8,00	3112	9,12
Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	5530	6,83	1002	1,73	5219	15,30

Skadeforsikring	4324	5,34	2667	4,60		
Kombinerte kontortjenester	3848	4,75				
Kabelbasert telekommunikasjon	3003	3,71	1628	2,81		
Handel med elektrisitet	2534	3,13	3251	5,61	1176	3,45
Generell offentlig administrasjon	2319	2,86	1620	2,79	468	1,37
Distribusjon av elektrisitet			1935	3,34	1070	3,14
Inkasso- og kredittopplysningsvirksomhet			1010	1,74	505	1,48
Allminnelige somatiske sykehus					1278	3,75
Postordre-/Internetthandel med tekstiler, utstyrvarer, klær, skotøy, reiseeffekter og lærvarer					650	1,91

*Prosent er regnet ut fra totalt antall registrerte næringskoder i sakene foretak mot person per år

4.7. Hva kan datasettet fortelle oss om privatpersonene i forliksrådet?

4.7.1. Sammenheng mellom kjønn, alder og hovedstol

Vi har mindre informasjon om privatpersonene i forliksrådet, siden disse rimeligvis ikke er oppført med næringskode eller variabelen «saken gjelder» kan si oss så mye. Noe informasjon kan vi likevel også utlede om privatpersonene gjennom å se nærmere på sammenhengen mellom alder, hovedstol og kjønn. Vi vil her se nærmere på sammenhengene for 2022-årgangen. For de øvrige årganger vises det til resultatdelen. Prosentutregningen av antallet per aldersgruppe og kjønn baserer seg på alle innklagede personer i 2022 i sakene foretak mot privatperson.

4.7.2. Tallene for kvinner

For kvinner ser oversikten slik ut:

Tabell 4.7.2-1 Alder og hovedstol på kvinner som er innklaget i saker mellom foretak og person i 2022

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	23	0,2	6544,12	11 695,33
21-25	942	8,9	7730,54	15 327,68
26-30	1345	12,8	7072,86	17 412,00
31-35	1611	15,3	7294,00	19 731,78
36-40	1449	13,8	8221,17	24 660,19

41-45	1350	12,8	8406,23	25 719,49
46-50	1133	10,8	8348,00	38 016,43
51-55	1009	9,6	9666,80	31 912,37
56-60	732	6,9	9761,56	33 806,29
61-65	407	3,9	9871,00	40 041,23
66-70	249	2,4	11 771,97	31 131,21
71+	285	2,7 %	11 446,00	33 427,30

Tabellen viser at den største andelen kvinnelige privatpersoner i forlikrådet er mellom 31 og 35 år. Denne gruppen utgjør en andel på 5,14 % av alle innklagede (både kvinner og menn). Tabellen viser variasjoner over aldersgrupper og hovedstol for kvinner. De yngste (0,2 %) og eldste (2,7 %) kvinnene, utgjør på sin side de minste andelene. Vi ser samtidig at det er en sammenheng mellom alder og størrelsen på hovedstol og at denne tenderer mot å stige med økende alder. Selv om det er få eldre damer i forlikrådet strides disse om de største summene, med en median for kroneverdi på 11 446,00. Til sammenligning tvister den yngste gruppen av kvinner, basert på medianen, om verdier tilsvarende kroner 6444,12. Vi ser dermed at verdiene det tvistes om forlikrådet nesten dobles fra yngste til eldste alderskategori.

Vi kan ikke basert på datasettet si noe om årsakene til denne fordelingen bortsett fra at man kan anta at kvinner i alderen 71 år eller mer disponerer over større verdier enn kvinner i alderen 18-20. En annen forklaring kan være at det er ulike årsaker til grunn for tvistene i ulike aldersgrupper. Yngre aldersgrupper kan f.eks. i større grad ha manglende betalingsevne/betalingserfaring som kan gi problemer med betjening av mindre pengekrav,

mens det for eldre grupper i større grad kan være snakk om større kjøp og reell uenighet/tvist mer enn betalingsrot.

Det kan også være at det blant den eldste aldersgruppen befinner seg det som i mediene ofte kalles «Olgasvindel»-saker. Dette er saker hvor eldre kvinner er blitt svindlet for store summer ved at kriminelle har utgitt seg fra å være fra f.eks. en bank og derigjennom fått kvinnene til å oppgi passord og koder. Betegnelsen «Olga-svindel» har sakene fått fordi svindlerne særlig skal ha oppsøkt kvinner med gammeldagse fornavn.⁷⁰

4.7.3. Tallene for menn

For menn ser oversikten slik ut:

Tabell 4.7.3-1 Alder og hovedstol på menn som er innklaget i saker mellom foretak og person i 2022

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	25	0,12	17 438,62	41 728,63
21-25	1729	8,30	7209,68	17 697,89
26-30	2467	11,84	9170,00	26 414,84
31-35	2867	13,76	10 359,50	32 904,41
36-40	2929	14,06	10 796,80	34 761,56
41-45	2554	12,26	11 476,86	44 524,30

⁷⁰ <https://www.nrk.no/nyheter/olga-svindel-1.15039911>.

46-50	2322	11,15	11 250,00	45 521,34
51-55	2076	9,97	10 286,53	43 094,65
56-60	1478	7,10	11 170,04	52 800,83
61-65	1060	5,09	10 854,51	48 154,06
66-70	602	2,89	11 734,83	108 295,41
71+	720	3,46	11 934,06	59 154,66

Den største andelen mannlige privatpersoner i forlikrådet, 9,34%, omfatter gruppen menn mellom 36 og 40 år. Den største gruppen av menn i forlikrådet, basert på alder, er altså noe forskjøvet aldersmessig i forhold til kvinnene og gruppen er også relativt sett større. Gruppen er dermed litt forskjøvet i alder i forhold til kvinnene og utgjør også en større andel. En mer interessant forskjell mellom menn og kvinner er at sammenhengen mellom alder og hovedstol er ulik for kjønnene. For mennene er det ikke den eldste, men den yngste aldersgruppen (18-20 år) som, basert på medianen, tvister om de største verdiene. For den yngste gruppen menn er medianen på 17 438,62 mens den for den eldste ligger på 11 934,06. Blant de eldste ser vi små kjønnsforskjeller om vi sammenligner medianen. For den yngste aldersgruppen er imidlertid forskjellen mellom kjønnene uttalt. Fordi den yngste alderskategorien er så liten for begge kjønn er resultatene lite robuste. Den laveste verdien på hovedstol, basert på medianen finner vi også for den nest yngste gruppen menn, mellom 21 og 25 år. For de resterende aldersgrupper ser vi en svakt stigende tendens.

Tabell 4.7.3-2 Andel av innklagede kvinner og menn i forliksrådet i ulike aldersgrupper

Alder	Andel kvinner	Andel menn
18-20	48 %	52 %
21-25	35 %	65 %
26-30	35 %	65 %
31-35	36 %	64 %
36-40	33 %	67 %
41-45	35 %	65 %
46-50	33 %	67 %
51-55	33 %	67 %
56-60	33 %	67 %
61-65	28 %	72 %
66-70	29 %	71 %
71+	28 %	72 %
Alle aldersgrupper	34 %	66 %

4.8. Nærmere om sakene hvor tvisten står mellom foretak

4.8.1. Generelt

Med partskonstellasjon, *foretak mot foretak*, er rimeligvis fordeling mellom klagende og innklaget part likere. Tabellen under illustrerer at i 2014 og 2018 inkluderte alle saker med foretak mot foretak kun én innklaget og én klagende part. Saker hvor prosessfullmektig har vært inkludert, er også med i tabellen. I 2014 var det 7360 slike saker, i 2018 var det 5130 mens det i 2022 var 3545 slike saker.

Tabell 4.8.1-1 – Foretak mot foretak, rolle

	2014		2018		2022	
	Innklaget	Klager	Innklaget	Klager	Innklaget	Klager
Foretak	7360	7360	5103	5103	3545	3545

4.8.2. Andelen utfall i saken når foretak møter foretak

Ser vi nærmere på hvilken status disse sakene er oppført med, ser vi at det, i likhet med partskonstellasjonen foretak mot privatperson, er slik at statusen «fraværdsdom – ikke tilsvarende» er den største kategorien. Tilsvarende ser vi, også når foretak står mot foretak en synkende tendens for statusen gjennom perioden. Mens andelen lå på 37,35% i 2014 og 30,12% i 2018, var den nede på 28,30 i 2022. Selv om statusen «fraværdsdom – ikke tilsvarende» utgjør den største

andelen både når tvisten står mellom foretak og privatperson og når den står mellom to foretak, ser vi noen forskjeller i fordelingen av statuser for disse sakstypene.

Også den nest største kategorien for gruppen foretak mot foretak, statusen «hevet/trukket», er relativ stor og går fra 28,11% i 2014, til 25,04% i 2018 til 23,55% i 2022. Vi ser også at andelen forlik er større i sakene foretak mot foretak, 10,09 % sammenlignet med den gjennomsnittlige andelen forlik på 3,60%.

Tabell 4.8.2-1 Relativ andel utfall i saker foretak mot person og i saker foretak mot foretak i 2022

Status	Foretak mot person	Foretak mot foretak
Fraværdom – ikke tilsva	48,48%	28,30%
Hevet/trukket	9,66%	23,55%
Innstilt	2,45%	11,96%
Forlik	3,60%	10,09%
Avvist/nektet fremmet	4,56%	4,31%
Tilsva	19,36%	1,07%

Når foretak står mot foretak, er statusene «hevet/trukket», «innstilt» og «forlik» større enn når foretak står mot person. Men når foretak står mot person, er statusene «fraværdom – ikke tilsva», «tilsva» og «avvist/nektet fremmet» større enn når foretak står mot foretak.

Tabell 4.8.2-2 – Status for saker hvor foretak står mot foretak

Status	2014		2018		2022	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Fraværdom – ikke tilsva	2749	37,35	1537	30,12	1004	28,30
Hevet/trukket	2069	28,11	1278	25,04	835	23,55
Forlik	708	9,62	632	12,38	358	10,09
Innstilt	556	7,55	537	10,52	424	11,96
Dom generell	555	7,54	482	9,45	351	9,89
Fraværdom – ikke møtt	345	4,69	274	5,37	162	4,57
Avvist/nektet fremmet	207	2,81	209	4,10	153	4,31
Tilsværdom	137	1,86	69	1,35	38	1,07
Oppfr. innstilt					37	1,04
Oppfr. forlik					49	1,38
Oppfr. dom generell					49	1,38

*Stater med <1% saker er fjernet fra tabellen

4.8.3. Verdiene det tvistes om når foretak møter foretak i forliksrådet

Går vi over til å se nærmere på størrelsen på verdiene det tvistes om i sakene hvor foretak står mot foretak, basert på oppgitt hovedstol, ser vi at verdiene øker i perioden. Medianen går fra kroner 16 786,00 i 2014, til 26 671,78 i 2018 til endelig 39 067,00 i 2022.

Tabell 4.8.3-1 – Hovedstol for saker foretak mot foretak

	2014	2018	2022
Gjennomsnitt	111 056,49	203 458,91	269 526,31
Median	16 786,00	26 671,78	39 067,00

4.8.4. De mest gjentatte næringskodene når foretak møter foretak

I tabellen under vises de ti mest gjentakende næringskodene i sakene hvor to foretak møtes i forliksrådet med rollen som klager og innklaget. Næringskodene er oppgitt for begge foretak og kan derfor ikke si noe direkte om hva partene strides om, kun hvilken næring foretakene er registrert innenfor. I 2014 var det 555 ulike næringskoder i sakene med foretak mot foretak, i 2018 var det 439 og i 2022 var det 451.

Tabell 4.8.4-1 – De mest gjentakende næringskoder for saker foretak mot foretak

Næringskode	2014		2018		2022	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Oppføring av bygninger	760	5,19	716	7,06	541	7,67
Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers	630	4,30	492	4,85	425	6,03
Trådløs telekommunikasjon	450	3,07				
Grunnarbeid	377	2,57	284	2,80	262	3,72
Drift av restauranter og kafeer	349	2,38	253	2,49		
Bankvirksomhet ellers	291	1,99				
Skadeforsikring	284	1,94				
Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted	278	1,90				
Utvikling og salg av egen fast eiendom ellers	271	1,85	228	2,25	199	2,82
Elektrisk installasjonsarbeid	270	1,84	229	2,26		
Programmeringstjenester			274	2,70	137	1,94

Regnskap og bokføring			237	2,34	146	2,07
Rørleggerarbeid			200	1,97	167	2,37
Godstransport på vei			198	1,95	145	2,06
Annen spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet					190	2,69
Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler					133	1,89

*Prosent er regnet ut fra totalt antall registrerte næringskoder i sakene foretak mot foretak per år

Som vi ser er det i stor grad andre næringskoder som går igjen som de mest gjentatte når foretak møter foretak enn når foretak møter person. De næringskodene som går igjen i alle tre årganger er på ulike vis knyttet til eiendom og i er i fallende rekkefølge «oppføring av bygninger», «utleie av egen eller leid fast eiendom ellers», «grunnarbeid» og «utvikling og salg av egen fast eiendom ellers».

4.9. Nærmere om sakene hvor tvisten står mellom privatpersoner i forlikrådet

4.9.1. Generelt

Tabellen under viser antallet av klagende og innklagede parter i sakene hvor person sto mot person i forlikrådet.

Tabell 4.9.1-1 – Person mot person, rolle

	2014		2018		2022	
	IK	KL	IK	KL	IK	KL
Person	2715	2715	2859	2859	2275	2275

Tabellen viser at det var 2715 saker i 2014 hvor kun én person var innklaget og én person var klager. I 2018 var det 2859 slike saker, mens det i 2022 var 2275 saker. Saker hvor prosessfullmektig har vært inkludert, er også med i utregningene.

4.9.2. Utfallet i saker hvor tvisten står mellom privatpersoner

I sakene mellom privatpersoner har vi registrert følgende status på sakene:

Tabell 4.9.2-1 – Status for saker hvor person møter person

	2014		2018		2022	
Status	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Fraværdom – ikke tilsvare	1111	40,92	1167	40,82	413	18,15

Dom generell	419	15,43	435	15,22	400	17,58
Forlik	355	13,07	350	12,24	287	12,62
Innstilt	332	12,23	314	10,98	367	16,13
Hevet/trukket	212	7,81	195	6,82	312	13,71
Fraværdsdom – ikke møtt	114	4,20	140	4,90	124	5,45
Tilsvarsdom	82	3,02	77	2,69	134	5,89
Avvist/nektet fremmet	67	2,47	122	4,27	158	6,95

*Statuser som utgjør <1% er ikke inkludert i denne tabellen

Den største kategorien når saken står mellom to personer er «fraværdsdom – ikke tilsvart». Kategorien viser en negativ tendens i perioden og går fra 40,92 % i 2014, til 40,82 % i 2018 til 18,15 % i 2022. Vi ser altså at statusen mer enn halveres fra starten til slutten av den undersøkte perioden. Deretter følger kategorien «dom generell». Denne kategorien viser en svakt positiv utvikling i perioden og går fra 15,43 % i 2014 til 17,58 % i 2022. Den tredje største kategori er «innstilt», som går fra 12,23 % i 2014 til 16,13 % i 2022. Deretter følger «hevet/trukket» som nesten fordobles i løpet av perioden, og har en andel på 13,71 % av sakene i 2022. «Forlik» følger på en femteplass og ender, etter en svakt negativ tendens, på 12,62 % i 2022. Kategoriene «fraværdsdom – ikke møtt», «tilsvarsdom» og «avvist/nektet fremmet» viser alle en svak positiv tendens i perioden og ender alle mellom ca fem og en halv og sju prosent.

I sakene hvor person møter person i forlikrådet ser vi av tabellen under at medianen for hovedstolen øker fra kroner 20 701,00 i 2014 til kroner 30 368,00 i 2022.

4.9.3. Verdiene det tvistes om når privatperson møter privatperson

Tabell 4.9.3-1 – Hovedstol for saker person mot person

	2014	2018	2022
Gjennomsnitt	86 932,60	243 461,69	169 317,32
Median	20 701,00	24 387,50	30 368,00

4.9.4. Sammenhengen mellom alder, hovedstol, rolle og kjønn

Vi har også undersøkt sammenhengen mellom alder, hovedstol, rolle og kjønn også for sakene mellom privatpersoner i forlikrådet. For årgangen 2022 er disse framstilt under. For innklagede kvinner ser sammenhengen slik ut:

Tabell 4.9.4-1 – Alder og hovedstol for kvinner som er innklaget til forlikrådet i saker mellom person og person i 2022

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	<10			
21-25	58	2,55	9400,00	76 546,48

26-30	63	2,77	14 694,00	100 191,03
31-35	94	4,13	9508,75	68 313,08
36-40	77	3,38	32 900,00	62 635,86
41-45	95	4,18	25 000,00	103 557,91
46-50	92	4,04	29 097,00	95 032,68
51-55	90	3,96	30 470,00	114 490,66
56-60	50	2,20	36 593,00	112 768,80
61-65	43	1,89	29 000,00	153 555,05
66-70	31	1,36	25 527,50	108 485,52
71+	39	1,71	36 520	134 731,36

*Hovedstol er ikke oppgitt for grupper på under 10 av hensyn til anonymitet

Den tilsvarende sammenhengen for menn framstilles i tabellen under:

Tabell 4.9.4-2 – Alder og hovedstol for menn som er innklaget til forlikrådet i 2022

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
Under 18	<10			
18-20	10	0,44	31 250,00	44 319,97

21-25	123	5,41	17 100,00	49 725,88
26-30	131	5,76	25 000,00	89 512,25
31-35	179	7,87	25 000,00	72 795,33
36-40	200	8,79	37 470,00	85 429,02
41-45	147	6,46	36 250,00	108 914,86
46-50	155	6,81	41 688,00	213 070,86
51-55	164	7,21	38 323,69	155 320,62
56-60	148	6,51	36 702,00	188 367,08
61-65	112	4,92	39 082,14	1 082 956,49
66-70	67	2,95	38 407,00	103 381,78
71+	100	4,40	59 231,50	303 653,65

*Hovedstol er ikke oppgitt for grupper på under 10 av hensyn til anonymitet

Gjennomgående ser vi at tallene er høyere for menn enn for kvinner for alle aldersgrupper. De yngste aldersgruppene med menn ligger relativt høyt, men ikke høyest, som i sakene hvor tvisten sto mellom foretak og person. Tvert imot er verdien det tvistes om, med utgangspunkt i medianen, høyest for den eldste aldersgruppa menn, 71 år og oppover.

5. Drøftingskapittel 3 – Om forlikrådsmedlemmene

5.1. Innledning

I oppdragsbeskrivelsen ble det etterspurt mer kunnskap om hva som kjennetegner medlemmene av forlikrådene i Norge. Viktige spørsmål var hvilke erfaringer forlikrådsmedlemmene har med forlikrådsordningen, hvordan de opplever sekretariatsfunksjonen og hva de synes om opplæringstilbudet.

Dataene vi bygger på her kommer i all hovedsak fra en spørreskjemaundersøkelse. I forkant av denne gjorde vi noen intervjuer med forlikrådsmedlemmer, først og fremst for å gjøre spørreundersøkelsen mest mulig treffsikker. Noen av tilbakemeldingene fra intervjuene, og dessuten svarene i det avsluttende fritekstalternativet i spørreskjemaet, vil likevel trekkes inn for å løfte fram synspunkter som kan belyse eller stille spørsmål ved datamaterialet forøvrig. Resultatene fra spørreundersøkelsen er, med unntak av fritekstsvarene, i sin helhet vedlagt i rapportens resultatdel. Vi vil her trekke fram funn vi ser som særlig relevante i lys av oppdraget.

Kapittelet begynner først med en gjennomgang av hva vi basert på datamaterialet vet om forlikrådsmedlemmene og deres generelle vurdering av forlikrådsordningen. Deretter undersøker vi mer systematisk hva forlikrådsmedlemmene ser som styrker og svakheter ved dagens ordning. Kapittelet avsluttes med gjennomgang av hva forlikrådsmedlemmene mener om opplæringstilbudet og forholdet til forlikrådets sekretariat.

5.2. Hva vet vi om forlikrådsmedlemmene som har besvart undersøkelsen?

5.2.1. Generelt om spørreundersøkelsen

370 forlikrådsmedlemmer har i forbindelse med denne kunnskapsgjennomgangen besvart et spørreskjema som vi har utformet, men som Politidirektoratet har vært behjelpelige med å formidle videre. Undersøkelsen er laget i Nettskjema og formidlet og besvart elektronisk. Undersøkelsen har fått godkjenning fra SIKT.

Undersøkelsen ble også sendt til fire andre aktørgrupper, nemlig advokater, tingrettsdommere, prosessfullmektiger fra inkassobransjen og sekretariatet for forlikrådet. Noen av spørsmålene var like på tvers av informantgruppene, mens andre var målrettet den enkelte informantgruppe.

5.2.2. Bakgrunnsinformasjon om informantene

Av de 370 forlikrådsmedlemmene som besvarte spørreundersøkelsen var tilnærmet 55 % menn og tilnærmet 45 % var kvinner.

Tabell 5.2.2-1 – K nnsfordeling blant respondentene

Hvilket k�nn identifiserer du deg som	Prosent
Mann	55,01
Kvinne	44,98

Den største andelen av dem som besvarte, 38,38 %, tilhørte aldersgruppa 60-69 år, mens den nest største andelen, 28 %, tilhørte aldersgruppa 50-59 år. Om lag 16 % tilhørte aldersgruppa fra 70 og oppover. Dette betyr at bare 17,62 av respondentene var under 50 år. Som vi ser av tabellen under tilhørte 13,5 % aldersgruppa 40-49 år, 4,32 % tilhørte aldersgruppa 30-39 år og 0,27 % tilhørte den yngste aldersgruppa på 20-29 år.

Tabell 5.2.2-2 – Aldersfordeling blant respondentene

Alder	Prosent
60-69	38,38
50-59	27,57
70+	15,95
40-49	13,51
30-39	4,32
20-29	0,27

Blant forliksrådsmedlemmene som besvarte undersøkelsen hadde 34,42 % 1-3 års universitets- eller høyskoleutdanning, 33,60 % hadde fire års eller mer universitets- og høyskoleutdanning. 28,18 % hadde videregående skole og 3,79 % hadde grunnskole som høyeste utførte utdanningsnivå.

Tabell 5.2.2-3 – Høyeste fullførte utdanningsnivå

Høyeste fullførte utdanningsnivå	Prosent
1-3 år universitet/høyskole	34,42
4+ år universitet/høyskole	33,60
Videregående skole	28,18
Grunnskole	3,79

En stor majoritet, rett over 65 % av respondentene, oppga at de hadde sittet som forlikradsmedlem over mer enn en periode.

Tabell 5.2.2-4 – Antall perioder i forlikrådet

Har du sitter i flere perioder	Prosent
Ja	65,22
Nei	34,78

Som tabellen under viser oppga en enda større majoritet at de hadde blitt oppfordret til å fylle stillingen som forlikradsmedlem, men i underkant av ti prosent hadde søkt den av egen motivasjon.

Tabell 5.2.2-5 – Bakgrunn for oppnevnelsen

Hvordan ble du rekruttert til rollen	Prosent
Oppfordret	90,27
Egen motivasjon	9,73

Når vi ser på den geografiske fordelingen av svar, inndelt etter politidistrikter, var spredning i besvarelsene fordel slik:

Tabell 5.2.2-6 – Geografisk fordeling

Hvilket politidistrikt tilhører du	Prosent
Vest	19,51
Trøndelag	13,28
Sør-Øst	12,47
Sør-Vest	10,84
Innlandet	9,76
Øst	7,05
Nordland	6,78
Finnmark	6,23

Agder	4,60
Oslo	4,33
Møre og Romsdal	2,98
Troms	2,17

5.3. Generelle vurderinger av forlikrårdsordningen

Svarene på spørreundersøkelsen tyder på at forlikrårdsmedlemmene på noen sentrale områder er fornøyde med forlikrårdsordningen. Blant dem som besvarte undersøkelsen svarte f.eks. 48,51 % at de ønsket å sitte i flere perioder. 39,57 % svarte at de ikke ønsket å sitte i flere perioder, mens 11,92 % svarte vet ikke på spørsmålet. Med tanke på at 65,22 % av de som svarte allerede har sittet mer enn en periode, se Tabell 2.2-4, og at 54,33 % av respondentene er 60 år eller eldre, se Tabell 2.2-2, må dette anses som ganske høyt.

Figur 5.2.2-1 – ønske om å sitte i flere perioder

Ønsker du å sitte i flere perioder	Prosent
Ja	48,51
Nei	39,57
Vet ikke	11,92

I fritekstsvarene vi mottok var det også flere som ønsket å heve aldersgrensen for hvor lenge man kunne sitte som medlem i forliksrådet, f.eks. til 75 år.

En svært stor andel av respondentene opplevde dessuten samarbeidet med de andre forliksrådsmedlemmene som godt. Hele 95,14 % valgte dette svaralternativet. Om lag 5 % krysset av for verken vanskelig eller godt, mens bare 0,27 % av de som besvarte undersøkelsen oppga at de opplevde samarbeidet med de andre forliksrådsmedlemmene som vanskelig.

Tabell 5.2.2-1 – opplevelsen av samarbeid med de andre forliksrådsmedlemmene

Hvordan opplever du samarbeidet med de andre forliksrådsmedlemmene?	Prosent
Godt	95,14
Verken vanskelig eller godt	4,59
Vanskelig	0,27

Som vist i tabellen under mente også de aller fleste av respondentene at det er positivt at det finnes et tvistealternativ utenfor den ordinære domstolsbehandlingen. 98,37 % av respondentene krysset av for at de var enten enige eller svært enige i dette. Den tredje største kategorien, som krysset av for det nøytrale verken/eller alternativet, utgjorde bare 1,36 %, mens en nærmest forsvinnende liten andel på 0,27 % valgte svaralternativet «i liten grad».

Tabell 5.2.2-2 – Det er positivt at det finnes et tvistealternativ utenfor den vanlige domstolsbehandlingen

Det er en fordel at det finnes et tvistealternativ utenfor den vanlige domstolsbehandlingen	Prosent
I svært stor grad	67,39
I stor grad	30,98
I verken stor eller liten grad	1,36
I liten grad	0,27

En stor andel av respondentene anså dessuten at det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene. Tabellen under viser at 87 % av forlikrådsmedlemmene krysset av for at de i stor eller svært stor grad var enig i at dette er verdifullt. 11,4 % stilte seg nøytrale mens 1,62 % av informantene krysset av for at de i liten eller svært liten grad tilsluttet seg påstanden.

Tabell 5.2.2-3 – Synet på at lekfolk løser tvister alene

Det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene	Prosent
I svært stor grad	43,90
I stor grad	43,09
I verken stor eller liten grad	11,38

I liten grad	1,08
I svært liten grad	0,54

Oppsummert er det altså slik at mange forliksrådsmedlemmer både sitter, og ønsker å sitte, i flere perioder. De synes gjennomgående at samarbeidet med øvrige medlemmer av rådet er godt, at det er verdifullt at det finnes et tvistealternativ utenfor vanlig domstolsbehandling og at det er verdifullt at disse tvistene løses av lekfolk alene. Det kan dermed se ut til at forliksrådsmedlemmene rapporterer om et godt samarbeidsmiljø innad i rådet samtidig som de opplever at de utfører et viktig og meningsfylt arbeid.

Et klart flertall, 67,84% av forliksrådsmedlemmene som besvarte undersøkelsen oppga at de var enig eller svært enig i at forliksrådsordningen fungerer tilfredsstillende som den er. Noe i overkant av hver femte av respondentene, 21,23 %, stilte seg nøytrale, men 10,62 % sa seg uenig eller svært uenig i påstanden.

Tabell 5.2.2-4 – Forliksrådsordningen fungerer tilfredsstillende som den er

Forliksrådsordningen fungerer i hovedsak tilfredsstillende som den er	Prosent
Enig	49,86
Verken enig eller uenig	21,53
Svært enig	17,98
Uenig	8,45
Svært uenig	2,18

Til tross for de generelt positive vurderingene forlikradsmedlemmene vi foreløpig har løftet fram fra medlemmenes svar, er det klart at de gjennom undersøkelsen peker på styrker og utfordringer ved ordningen som den er i dag.

5.4. Hva forlikradsmedlemmene ser som styrker og utfordringer ved dagens ordning

5.4.1. Styrker

Det blir ofte trukket fram som en fordel ved forlikradsordningen at den representerer et billig lavterskeltilbud for borgerne som i tillegg fungerer konfliktdepende. Et overveldende flertall blant forlikradsmedlemmene ga uttrykk for at de mente dette også er en fordel ved ordningen i dag. Som tabellen under viser, krysset 99,18 % av respondentene av for at de i stor eller svært stor grad var enig i at det var en fordel ved forlikradsordningen at den ga brukerne mulighet til å få en rask behandling av sine tvister. Under én prosent krysset dermed av for at de stilte seg nøytralt, eller i liten grad enig i påstanden

Tabell 5.4.1-1- Fordel med rask behandling

Det er en fordel at brukerne kan få en rask behandling av tvister	Prosent
I svært stor grad	69,10
I stor grad	30,08
I verken stor eller liten grad	0,54
I liten grad	0,27

Tilsvarende svarte en svært stor andel, 98,1 % av respondentene at de i enten stor eller svært stor grad var enig i at det var en fordel med forlikrådsordningen at den ga brukerne et tilbud som sikrer en billig behandling av tvister. Bare 1,9 % stilte seg nøytrale eller negative til påstanden.

Tabell 5.4.1-2 – Fordel med billig behandling

Det er en fordel at brukerne kan få en billig behandling av tvister	Prosent
I svært stor grad	70,02
I stor grad	28,07
I verken stor eller liten grad	1,63
I liten grad	0,27

Fra gammelt av ble forlikrådsdommere kalt fredsdommere og daværende høyesterettsjustitiarius Carsten Smith skrev i anledning forlikrådenes 200 års jubileum i 1995 at «[f]orlikrådene tar ikke sikte på å være rettsskapende, men fredsskapende». ⁷¹ Denne siden ved forlikrådenes virksomhet er fortsatt vektlagt og en av de gjentatte kritikkene mot ordningen er at andelen forlik er for lav. Som jurist og tidligere forlikrådsmedlem Catharina Munthe har formulert det; «[a]v alle utfall en sak i forlikrådet kan ha, regnes forlik som ‘gullstandarden’. Forliket er selve kjernen i forlikrådets virksomhet, der man søker å avslutte sakene i minnelighet, gjennom en avtale om løsning». ⁷² Dagens forlikrådsmedlemmer kan også sies å anse den fredsskapende funksjonen som en viktig side av forlikrådsbehandlingen. 95,93 % av respondentene sa seg i stor eller svært stor grad enig i at det var en fordel ved forlikrådsbehandlingen at konfliktforhold og polarisering ble dempet mellom partene. Bare

⁷¹ I Næss (1995:10).

⁷² Munthe (2023:23)

3,8 % valgte det nøytrale svaralternativet, mens kun ett medlem, 0,27 %, sa seg i liten grad enig.

Tabell 5.4.1-3 – Demper konflikt

Det er en fordel at konfliktforhold og polarisering dempes ved forliksrådsbehandling	Prosent
I svært stor grad	57,99
I stor grad	37,94
I verken stor eller liten grad	3,79
I liten grad	0,27

Til tross for at en så stor andel gir uttrykk for at de mener at forliksrådsbehandling er konfliktdependende og motvirker polarisering mellom partene, var det mange forliksrådsmedlemmer som i fritekstfelt eller intervju ga uttrykk både for at de både hadde et for dårlig opplæringstilbud i meklingskompetanse og at det var for trange tidsrammer i en forliksrådsbehandling til at de egentlig hadde så gode forutsetninger til å forhandle fram forlik. En sa f.eks.

«I domstolen får jo dommerne tilbud om å lære seg å mekle, selv om det ikke er en så sentral del av deres arbeid. I forliksrådet, hvor det, i alle fall i mitt råd, er satt opp to saker i timen, en liten og en stor, og det altså er slik at det er meningen at vi i snitt skal mekle en ny sak hver halve time, og der er tilbudet i realiteten fraværende». (forliksrådsmedlem)

At det var satt av for kort tid i forliksrådet til at meklingen hadde gode sjanser til å lykkes, var dessuten en relativ hyppig tilbakemelding fra advokater:

«Det må settes av mer tid til sakene dersom målet er å få til en reell mekling. 45 minutter per sak er altfor lite». (advokat)

«Min klart største innvending mot ordningen er at det settes av altfor lite tid til behandling av saken. I [STED] settes det av 20 minutter som standard, og hvis man skal får presentert saken og i tillegg komme i posisjon til å mekle er det altfor lite tid. Jeg mener bestemt å ha mistet muligheten for flere forlik grunnet altfor liten tidsramme. (...)». (advokat)

Vi vil under løfte fram sider ved forlikrådsordningen som medlemmene av forlikrådet peker på som utfordringer i dag. De mest sentrale funnene fra de andre aktørgruppens tilbakemeldinger vil bli redegjort for i neste kapittel. Til tross for at svarene på flere av spørreundersøkelsens spørsmål kan antyde en generelt positiv grunnholdning til ordningen hos forlikrådsmedlemmene, viser svarene på andre spørsmål at medlemmene også opplever sider av ordningen som problematisk.

5.4.2. Utfordringer med ordningen

Godtgjørelsen for innsatsen er for dårlig

Fra forlikrådets egne medlemmer var et av de mest gjentatt påpekte problemene at godtgjørelsen var for dårlig.⁷³ Dette var også en nærmest unison tilbakemelding i de mange fritekstkommentarene vi har mottatt på området. Fordi tilbakemeldingen var så unison skal vi la den oppsummeres i en enkelt kommentar:

«Godtgjørelsen til medlemmene er meget lav tatt i beregning på tiden vi bruker til forberedelse og behandling», (forlikrådsmedlem).

---

⁷³ Godtgjørelse til forlikrådets medlemmer er fastsatt i forskrift til tvisteloven, FOR-2007-12-21-1605, § 2.

Dette mente forlikradsmedlemmene spilte negativt inn når det gjaldt å rekruttere et mer representativt utvalg av befolkningen:

«[Det er] for mange medlemmer fra offentlig sektor. Medlemmene fra privat sektor MÅ få dekket tapt arbeidsfortjeneste, hvis ikke vil til slutt alle forlikråd bestå av pensjonister og offentlig ansatte. Det ikke representativt for befolkningen og gir dårligere kompetanse på sikt», (forlikradsmedlem).

Det skal bemerkes at også respondenter fra alle de andre aktørgruppene mente at godtgjørelsen for vervet var for dårlig.

«Godtgjørelsen til medlemmene er for lav. Det er ingen som ønsker å sitte med et slik verv, med en del arbeidsoppgaver både kveld og helg utenom møter uten at det belønnes mer. Har det vært større godtgjørelse kunne nok flere, også flere jurister, tenkt seg å bruke tid på dette», (forlikradssekretær).

Juridisk kunnskap

Et flertall på 43,47 % av forlikradsmedlemmene sa seg enig eller svært enig i at det var en utfordring å ta stilling i saker hvor de manglet relevant juridisk kompetanse. En relativt stor andel på 25,54 % svarte at de verken var enig eller uenig i påstanden, mens 30,98 % var uenig eller svært uenig i påstanden.

Tabell 5.4.2-1- Utfordring med manglende juridisk kunnskap

Det er en utfordring at vi må ta stilling i saker hvor vi mangler juridisk kompetanse	Prosent
Enig	38,04
Verken enig eller uenig	25,54
Uenig	24,73
Svært uenig	6,25
Svært enig	5,42

Meklingskompetansen

Selv om et flertall på 47,15 % sa seg uenig eller svært uenig i at det var en utfordring å forhandle fram forlik uten å ha relevant meklingskompetanse, og en andel på 21,14 % stilte seg nøytrale til påstanden, var det likevel et betydelig mindretall, 31,71 % som svarte at de opplevde manglende meklingskompetanse som en utfordring.

Tabell 5.4.2-2 – Utfordring med manglende meklingskompetanse

Det er en utfordring at vi må forsøke å forhandle fram forlik uten å ha relevant meklingskompetanse	Prosent
Uenig	35,77

Enig	26,29
Verken enig eller uenig	21,14
Svært uenig	11,38
Svært enig	5,42

Kunnskapen om prosessuelle forhold

Når det gjaldt kunnskap om prosessuelle spørsmål sa et flertall på 39,73 % av forlikradsmedlemmene seg enig eller svært enig i at det var en utfordring at forlikrådet manglet kunnskap om prosessuelle forhold. 30 % var verken enig eller uenig i påstanden, mens 30,27 % var uenige, eller svært uenige i påstanden.

Tabell 5.4.2-3 – Utfordring med manglende kunnskap om prosessuelle forhold

Det er en utfordring at vi mangler kunnskap knyttet til prosessuelle forhold	Prosent
Enig	32,97
Verken enig eller uenig	30,00
Uenig	22,70
Svært uenig	7,57
Svært enig	6,76

Kunnskap om hvordan dommer bør begrunnes

Et mye omtalt punkt de siste årene er knyttet til om forliksrådet begrunner dommene sine godt nok sett i lys av kravene som er oppstilt i tvisteloven og kravene som følger av EMK artikkel 6. Vi ba derfor også forliksrådsmedlemmene ta stilling til en påstand om at forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skolering når det gjelder hvordan dommer bør begrunnes. Et veldig klart flertall, 81,2 %, sa seg enig eller svært enig i at forliksrådet burde få hevet sin kompetanse på dette området.

Tabell 5.4.2-4 - Domsbegrunnelse

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skolering i hvordan dommer bør begrunnes	Prosent
Enig	57,77
Svært enig	23,43
Verken enig eller uenig	16,35
Uenig	2,45

Siden juridisk kunnskap, meklingskompetanse kunnskap om hvordan dommer bør begrunnes og kjennskap til prosessuelle forhold er av stor betydning for forliksrådsordningen, er det interessant å se hva forliksrådsmedlemmene mente om utdanningstilbudet de fikk. Hva ønsket de mer kunnskap om, og hvordan burde opplæringstilbudet organiseres?

5.5. Hva synes forlikrådsmedlemmene om opplæringstilbudet?

5.5.1. Generell vurdering

En generell tilbakemelding var at forlikrådsmedlemmene mente at de hadde et for dårlig opplæringstilbud og at de for sjelden var tilbudt opplæring. Som tabellen under viser sa 59,35 % av informantene seg enig eller svært enig i at opplæringstilbudet var for dårlig. 20,33 % stilte seg nøytrale, mens 17,61 % var uenig i påstanden:

Tabell 5.5.1-1 – forlikrådsmedlemmenes vurdering av opplæringstilbudet

Det er en utfordring av vi har et for dårlig opplæringstilbud	Prosent
Enig	33,33
Svært enig	26,02
Verken enig eller uenig	20,33
Uenig	17,62

En majoritet på 65,22 % sa seg dessuten enig eller svært enig i at de opplevde det som en utfordring at de for sjelden hadde tilgang på et opplæringstilbud. 18,75 % stilte seg nøytrale

til påstanden, mens 16,03 % var uenig, eller sterkt uenig at det var en utfordring at forliksrådsmedlemmene sjelden ble tilbudt opplæring.⁷⁴

Tabell 5.5.1-2 – Forliksrådsmedlemmenes vurdering av mengden opplæring

Det er en utfordring at vi for sjelden er tilbud opplæring	Prosent
Enig	38,86
Svært enig	26,36
Verken enig eller uenig	18,75
Uenig	12,50
Svært uenig	3,53

Vi undersøkte også hvordan forliksrådsmedlemmene så på de øvrige medlemmenes interesse for opplæring. Om lag halvparten av forliksrådsmedlemmene sa seg uenig eller svært uenig i at det var en utfordring av forliksrådsmedlemmene ikke var interessert i opplæring om relevante forhold. 28,6 % forholdt seg nøytrale til påstanden, mens 22,07 % var enig eller svært enigmedlemmenes manglende interesse for opplæring kunne være en utfordring.

⁷⁴ En tilsvarende fordeling fikk vi ved et kontrollspørsmål, se resultatdel tabell 51. 63,49% sa seg enig eller svært enig i at det var en utfordring at forliksrådsmedlemmene for sjelden var tilbudt opplæring. 23,98% forholdt seg nøytrale, mens 12,53% var uenig i at manglende opplæringstilbud representerte en utfordring.

Tabell 5.5.1-3 – forlikrådsmedlemmenes interesse for relevant opplæring

Det er en utfordring at forlikrådsmedlemmene ikke er interesserte i opplæring om relevante forhold	Prosent
Uenig	34,06
Verken enig eller uenig	28,61
Enig	16,62
Svært uenig	15,26
Svært enig	5,45

5.5.2. Hvilken kompetanse ønsker forlikrådsmedlemmene særlig å øke gjennom opplæring?

Vi ønsket også å kartlegge hva slags kompetanse forlikrådsmedlemmene særlig ønsket å heve gjennom opplæring. Som vist i Tabell 4.2-4 vet vi allerede at mer enn åtte av ti forlikrådsmedlemmer ønsker å få økt kompetanse om hvordan dommer bør begrunnes. Nesten like mange, drøyt tre fjerdedeler av forlikrådsmedlemmene, 76,36 %, sa seg også enig eller svært enig i at de burde få hevet sin juridiske kompetanse gjennom bedre skolering. 17,39 % stilte seg nøytrale til påstanden, mens 6,25 % var uenig i at det forelå et slik behov.

Tabell 5.5.2-1 – behovet for å øke juridisk kompetanse

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre juridisk skoling	Prosent
Enig	51,36
Svært enig	25,00
Verken enig eller uenig	17,39
Uenig	6,25

Vi ba også forlikrådsmedlemmene ta stilling til påstanden om at de burde få hevet sin meklingskompetanse. En enda større andel, 79,78 %, sa seg enig eller svært enig i at forlikrådet burde heve sin meklingskompetanse gjennom opplæringstilbud. 17,21 % stilte seg nøytrale til påstanden mens bare 3,01 % sa seg uenig i at det var et behov for å heve meklingskompetansen.

Tabell 5.5.2-2 - behovet for å øke meklingskompetanse

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre meklingskompetanse	Prosent
Enig	57,38
Svært enig	22,40
Verken enig eller uenig	17,21
Uenig	3,01

For de tre ulike kompetanseområdene juridisk kunnskap, meklingskompetanse og domsbegrunnelse, mente altså et klart flertall, rundt fire av fem forliksrådsmedlemmer at det var behov for et bedre opplæringsstilbud. Når vi i et annet spørsmål spurte om hvilket av disse områdene de særlig savnet et opplæringstilbud ser vi at juridisk kompetanse og meklingskompetanse fikk en score på 52,5 %, mens kunnskap om formelle prosessuelle forhold fikk en score på 57,22 %.

Tabell 5.5.2-3 - rangering av behov

I den grad du savner mer opplæring, er dette særlig knyttet til:	Prosent
Juridisk kompetanse	52,50
Meklingskompetanse	52,50
Formelle prosessuelle forhold	57,22

5.5.3. Hvordan ønsket forliksrådsmedlemmene at opplæringstilbudet blir arrangert?

Vi stilte i spørreundersøkelsen spørsmål om hvordan forliksrådsmedlemmene ønsket at opplæringen var arrangert. Dette var også et tema som relativt ofte ble kommentert i fritekstsvaret på slutten av spørreundersøkelsen. Som vi ser av tabellen under krysset 66,58 % av medlemmene av for alternativet årlig opplæringstilbud mens bare 3,83 % ønsket et månedlig tilbud. Mer enn halvparten av forliksrådsmedlemmene, 52,33 %, ønsket seg imidlertid et digitalt opplæringstilbud som fritt kunne benyttes ved behov.

Tabell 5.5.3-1- Hvor ofte ønskes opplæring

Hvor ofte føler du behov for et opplæringstilbud	Prosent
Årlig	66,58
Ved behov, f.eks. gjennom digitale løsninger	52,33
Månedlig	3,84

Vi stilte også spørsmål om hvordan forliksrådsmedlemmene foretrakk at opplæringen foregikk. Ved møter ansikt til ansikt, digitalt eller begge deler. Flertallet, 59,24 %, ønsket, i tråd med svarene oppgitt i tabellen under, et opplæringstilbud som kombinerte disse formene. 29,08 % oppga at de foretrakk at opplæringen skjedde ansikt til ansikt, mens 11,68 % foretrakk at digitalt opplæringstilbud.

Tabell 5.5.3-2 – synet på undervisningsform

Foretrekker du at opplæring skjer:	Prosent
Både digitalt og ansikt til ansikt	59,24
Ved seminarer og kurs ansikt til ansikt	29,08
Digitalt	11,68

Endelig ba vi forliksrådsmedlemmene ta stilling til om de foretrakk at opplæringstilbudet skjedde på hverdager eller i løpet av en helg. 84,74 % foretrakk her at opplæringen foregikk på hverdager, mens 15,26 % foretrakk at opplæringen skjedde i løpet av en helg.

Tabell 5.5.3-3 – tidspunkt for opplæring

Foretrekker du at opplæring skjer:	Prosent
På hverdager	84,74
I løpet av helg	15,26

5.6. Forlikrådsmedlemmenes vurdering av forholdet til sekretariatet?

5.6.1. Generelt et godt forhold, konkret noen forbedringsområder

Den store majoriteten av forlikrådsmedlemmene ser, basert på svarene i spørreundersøkelsen, ut til å ha en god relasjon til forlikrådets sekretariat. Som tabellen under viser gir nesten 91 % av forlikrådsmedlemmene uttrykk for at de opplever å ha et godt samarbeid med sekretariatet. Bare 1,6 % har krysset av for at de opplever samarbeidet som vanskelig, mens 7,6 % har valgt kategorien verken vanskelig eller godt.

Tabell 5.6.1-1 – forholdet til sekretariatet

Hvordan opplever du samarbeidet med sekretariatet	Prosent
Godt	90,79
Verken vanskelig eller godt	7,59
Vanskelig	1,6

Den generelt positive vurderingen forlikradsmedlemmene gir av sekretariatsfunksjonen, bekreftes langt på vei ved at en stor andel av forlikradsmedlemmene i stor eller svært stor grad gir uttrykk for at de opplever sekretariatsfunksjonen som en støtte i arbeidet som medlem av rådet, 88,04 %. 7,34 % velger det nøytrale svaralternativet, mens 4,62 % sier seg i stor eller svært stor grad uenig i påstanden om at de opplever sekretariatsfunksjonen som en støtte. Andelen som er uenig i at sekretariatsfunksjonen fungerer som en støtte er altså noe større enn andelen som oppgir å ha et vanskelig samarbeid med sekretariatet.

Tabell 5.6.1-2 – i hvilken grad oppleves sekretariatet som en støtte av medlemmene

I hvilken grad er sekretariatsfunksjonen en støtte i arbeidet som medlem av forlikrådet?	Prosent
I stor grad	52,17
I svært stor grad	35,87
I verken liten eller stor grad	7,34
I liten grad	3,26
I svært liten grad	1,36

Enda tydeligere blir denne tendensen hvis vi ser på i hvilken grad forlikradsmedlemmene gir uttrykk for at de opplever å ha en god nok løpende veiledning fra sekretariatet underveis i saksbehandlingen. Rett over halvparten av forlikradsmedlemmene, 50,67 %, sa seg uenig eller svært uenig i påstanden om at det er en utfordring at forlikrådet ikke gis en god nok løpende veiledning fra sekretariatet underveis i saksbehandlingen. En relativt stor andel krysset også av for det nøytrale verken/eller alternativet, tilsvarende 27,31 %. Det er likevel verdt å merke seg at ca. hvert femte forlikradsmedlem som har besvart undersøkelsen, sa seg

enig eller svært enig i at de opplevde manglende veiledning fra sekretariatet som en utfordring.

Tabell 5.6.1-3 – veiledning fra sekretariatet

Det er en utfordring av vi ikke har en god nok løpende veiledning fra sekretariatet underveis i saksbehandlingen	
Uenig	36,04
Verken enig eller uenig	27,37
Enig	14,63
Svært uenig	14,63
Svært enig	7,32

Overordnet ser vi altså at samarbeidet med sekretariatet av den store majoritet forliksrådsmedlemmer vurderes som godt. Men som vi ser, ved mer konkretiserte spørsmål ble det også tydeligere at en del forliksrådsmedlemmer savner noe i sitt forhold til sekretariatsfunksjonen. Ikke minst ble dette tydelig i fritekstfeltet i spørreundersøkelsen.

5.6.2. Linjer i forliksrådsmedlemmenes frie tilbakemeldinger om forholdet til sekretariatet

Riktignok var det også enkelte forliksrådsmedlemmer som benyttet fritekstfeltet til å framheve det de opplevde som en svært god relasjon til sine sekretærer:

«Det er en stor fordel at vi [har] sekretariatet å forholde oss til», forlikradsmedlem.

«Opplever at 'vårt' forlikråd samarbeider svært godt med forliksekretæren, som har en svært viktig rolle, spesielt ift det prosessuelle. Svært viktig (og interessant) verv», forlikradsmedlem.

Det var imidlertid mer vanlig at opplevde svakheter ved sekretariatsfunksjonen ble løftet fram. Det framgår f.eks. tydelig at mange ønsket både mer støtte fra, og større nærhet til, sekretariatet:

«Noen FR har sekretær med på møtet som skriver dommene, men i andre FR må medlemmene skrive dommene selv», (forlikradsmedlem).

«Alle forlikråd bør ha en god sekretærfunksjon. Helst fysisk til stede i møtet», (forlikradsmedlem).

«Sekretær bør være fysisk til stede ved møter. Dagens løsning med 'fjern' sekretær skaper utfordringer. I og med at formelle spørsmål ikke besvares på møtet. Som igjen går ut over tidsbruken ved at man må ta pause/ringe sekretæren», (forlikradsmedlem).

«Forlikrådene bør ha sekretærer til stede under mekling og ved skriving av dom», (forlikradsmedlem).

«At portalen ikke fungerer er et stort minus! Og at sekretær ikke sitter på [STED]», (forlikradsmedlem).

«Sekretæren burde kunne vært mer rådgivende for et forlikråd», (forlikradsmedlem).

«Før var sekretær med i møtene og hadde kunnskap om sakene. Nå har vi ingen støtte fra sekretær og vi føler oss overlatt til oss selv. Sekretæren er ikke engang fysisk til stede. Hun har andre oppgaver som bidrar til at vi må vente med å få skrevet blant annet dommene. Forslår at sekretær er til stede som før i møtene, og at de innehar kompetanse og kan veilede forliksrådet på evt. lover som er aktuelle for saken», (forliksrådsmedlem).

«Bistand og støtte fra sekretariatet er svært avhengig av det enkelte sekretariats kunnskaps- og erfaringsnivå. Dette er en stor svakhet», (forliksrådsmedlem).

«Sekretariatet burde ha anledning til å veilede både mer direkte i enkeltsaker og/eller foreslå opplæring i spesifikke emner der det er tydelig at forliksrådet trenger mer påfyll», (forliksrådsmedlem).

«Det, [dårlig godtgjørelse] samt liten støtte fra sekretariat gjør at jeg ikke vil fortsette!», (forliksrådsmedlem).

En del mente også at sekretariatet burde styrkes, både med tanke på ressurser og faglig kompetanse:

«Styring av sekretariatet. Flere ressurser/personer bør ansettes», (forliksrådsmedlem).

«Har hatt utfordringer ved tidlegare sekretærer og særlig med tidsfristene i tvistelova. Fått for lite bistand av sekretariatet til det som står i tvistelova og det som kjem fram kva som vert forventa av sekretariatet», (forliksrådsmedlem).

«I tillegg, hadde sekretær hatt juridiskkompetanse ville det også styrket forliksrådets trygghet i små kommuner som ikke har så mange saker gjennom året», (forliksrådsmedlem).

«Så lenge det er behov for pc [kritikk av støtten til forlikrådsordningen] så burde det følge med oppgaven. Alternativt at sekretæren utfører skrivingen i systemet», (forlikrådsmedlem).

«Sekretariatet burde ha en funksjon der [når det kommer til å informere kommunen om behov ved rekruttering og behov for kunnskap hos forlikrådet] i form av å sende informasjon til kommunene med påminnelse om at det må velges forlikråd og hva slags kompetanse de som velges bør inneha og hva slags godtgjøring som gis for vervet», (forlikrådsmedlem).

«Når lensmannen hadde sekretariatsfunksjonen var det en trygg støtte for forlikrådet i mange saker spesielt på juridisk kompetanse og rådgivning [om] hvordan få partene til å åpne seg å fortelle hvor skoen trykker», (forlikrådsmedlem).

«Politiet som er vårt sekretariat er også presset mhp. ressurser og økonomi og da opplever vi at forlikrådet er det som blir nedprioritert først», (forlikrådsmedlem).

«Det trengst sakkyndig sekretariat», (forlikrådsmedlem).

«Det er viktig at sekretariatet har god kunnskap om det prosessuelle og slike ting som gebyrsatsar, osv.», (forlikrådsmedlem).

«Jeg [et forlikrådsmedlem som er jurist] bruker mye tid på jobben (saksforberedelser, avholde møter, prosessavklaringer, skrive dommer, drive litt juridisk opplæring av sekretariatet osv.)», (forlikrådsmedlem).

«Sekretariatet bør kunne bistå i skriving av dommer, spesielt ved å begrunne juridisk. Det krever jurister i sekretariatet», (forlikrådsmedlem).

«Det er en stor svakhet og etter min mening en fare for rettssikkerheten at det ikke er juridisk, (eller lignende) sekretariatsbistand», (forlikrådsmedlem).

«Det er en stor svakhet at ikke sekretariatet kan bistå faglig og heller ikke kjenner dokumentene som ligger i portalen. For meg som forlikrådsmedlem – selv med både juss og forvaltningskunnskap i utdanning og praksis – er dette medvirkende til at jeg ikke ønsker å fortsette», (forlikrådsmedlem).

«Sekretariatet bør ha tilgjengelig en person med juridisk kompetanse slik at det blir noen å rådføre seg med i spesielt komplekse saker», (forlikrådsmedlem).

Det var imidlertid også dem som advarte mot at sekretariatet skulle fylles av personer med formell juridisk kompetanse:

«Sekretariatet tar mange avgjørelser i sin kontakt med parter og i saksforberedelsen. Det er viktig at de har god prosessuell kompetanse og vi har samme grunnforståelse av oppgavedeling. Det må man ikke være jurist for å ha. En jurist i sekretariatsfunksjon, vil nok fort i sin veiledning overta domsavgjørelsen», (forlikrådsmedlem).

6. Drøftingskapittel 4 – Rettsikkerhet i forliksrådet

6.1. Innledning

For det fjerde, og endelig, ønsket oppdragsgiver en undersøkelse av rettssikkerheten i forliksrådene. Departementet etterspurte her kunnskap om hvor mange saker som blir tatt videre fra forliksråd til tingrett. Vi har ikke fått tilsendt tallmateriale som gir oss grunnlag for å svare på dette. Ved kontakt med Politidirektoratet har vi fått opplyst at heller ikke de sitter på slike tall. Vi kommer tilbake til dette i rapportens siste del, men avklarer her at denne delen av prosjektskissen ikke kan svares ut på bakgrunn av dataene vi har fått tilsendt.

Videre heter det i prosjektskissen at det er ønskelig å kartlegge faktorer som kunne belyse kvaliteten ved forliksrådsordningen. Under dette punktet ble en gjennomgang av et begrenset og strategisk utvalg av dommer fra norske forliksråd etterspurt. Vi har fått tilsendt 15 anonymiserte dommer fra et stort, et mellomstort og et lite forliksråd. Dommene har bidratt til å belyse at bredden i type saker for forliksrådet er stort og synliggjort kvalitetsforskjeller mellom avgjørelser. Antallet er likevel for lite til at vi kan trekke generelle slutninger, f.eks. om sammenhenger mellom størrelsen på forliksrådet og kvaliteten på dommen. Selv om vi i noen grad henviser også til de tilsendte dommene i dette kapitlet, er det i hovedsak annet datamateriale som ligger til grunn for analysene i denne delen av rapporten. Utover gjennomgangen av de 15 tilsendte dommene bygger vi først og fremst på registerdata fra saksbehandlingssystemet SIAN og spørreundersøkelsen utsendt i forbindelse med evalueringen. Analysene vil dessuten underveis drøftes opp mot relevante forskningsbidrag på området. Vi har i rapporten valgt å legge en vid forståelse av rettssikkerhet til grunn og behandler i dette kapitlet spørsmål knyttet til forliksrådsbehandlingens kvalitet mer generelt.

Forliksrådet har lenge vært utsatt for kritikk og i denne kritikken har særlig forliksrådsmedlemmenes manglende juridiske fagkompetanse og evne til å skrive gode domsbegrunnelser stått sentralt. I NOU 2001:32 *Rett på sak* hevdet f.eks. tvistemålutvalget at

dette utgjorde en trussel for Norges forpliktelser etter EMK artikkel 6 (1) om rettferdig rettergang:

«Mangelfull begrunnelse og andre brudd på retten til «fair trial» i enkelttilfelle vil typisk høre til den type mangler som etter det som er sagt vil kunne avhjelpes etter anke. Det kan imidlertid hevdes at et lekmannsorgan uten nevneverdig opplæring eller kvalifikasjonskrav til medlemmene ikke er i stand til å forvalte et komplisert prosessuelt regelverk og avgjøre og begrunne saker forsvarlig på grunnlag av rettsregler. Det dreier seg derfor i bunn og grunn om en strukturell feil som består i et gap mellom forliksrådernes formelle kompetanse og reelle kvalifikasjoner som regelmessig må lede til at artikkel 6 (1) krenkes i et betydelig antall enkeltsaker. Selv om krenkelsen kan avhjelpes ved anke, er det uheldig at en part skal være tvunget til et slik skritt for å unngå å bli bundet av en avgjørelse som ikke oppfyller kravene til rettferdig rettergang».⁷⁵

Departementet var imidlertid ikke enig med tvistemålsutvalget i at påregnelige feil ved forliksrådsdommer innebar en systemfeil som var i strid med forpliktelsene som fulgte av EMK fordi departementet i større grad enn utvalget vektla partenes rett til overprøving av dommen i tingretten.⁷⁶ Anne Robberstad uttaler i sin lærebok i straffeprosess at det er å betrakte som en politikkens seier over fagekspertisen at regjeringen på denne måten satte til side innvendingene til det sakkyndige utvalget og «tunge juridiske høringsinstanser som Dommerforeningen og Advokatforeningen».⁷⁷

De senere årene har påstandene om at forliksrådsbehandling kan utfordre brukerens rettssikkerhet blitt gjentatt og kritikken mot forliksrådsordningen har også spilt seg ut langs flere dimensjoner. Vi vil i dette kapittelet løfte fram viktige sider i denne kritikken. Drøftingspunktene under er dels basert på datamaterialet som er samlet inn i forbindelse med undersøkelsen, dels på sentral kritikk mot forliksrådsordningen som er framkommet i rapporter, artikler og masteroppgaver.

---

⁷⁵ NOU 2001:32 *Rett på sak*, bind A, side 277-278.

⁷⁶ Robberstad (2018:138).

⁷⁷ (ibid).

I tillegg til å presentere deskriptiv statistikk basert på de prekodete svaralternativene informantene tok stilling til, vil vi også gjengi begrunnede synspunkter respondentene ga som svar på et fritekstspørsmål i spørreundersøkelsen. En relativt stor andel av alle aktørgruppene benyttet denne muligheten til å svare mer utdypende på hva de anså som forliksrådsordningens styrker og svakheter. Mange har her knyttet kritikken til det de mener er rettssikkerhetsproblemer som følger av forliksrådsordningen slik den fungerer i dag. Svært mange har benyttet denne muligheten til å utdype sine synspunkter og gitt til dels omfattende svar. Datamaterialet er derfor omfattende. Sett i lys av rammene for dette prosjektet vil det være et for omfattende arbeid å gjennomføre en reliabel koding av fritekstsvarene til å kunne oppgi frekvenser med hensyn til hvor mange fra hver aktørgruppe som mente at f.eks. manglende juridisk kompetanse, dårlige domsbegrunnelser eller forkynningsordning utgjorde en trussel for rettssikkerheten. Vi vil likevel løfte fram det som framstår som de mest gjentatte linjene i kritikken fra respondentene. Dette er i tråd med kvalitative metodetilnæringer hvor målet først og fremst er å få utdypende informasjon om temaer. Det må likevel poengteres at det er informantenes subjektive vurderinger og redegjørelser av et fenomen, her forliksrådet, man på denne måten får tilgang til, ikke fenomenet i seg selv.⁷⁸

Kapittelet fortsetter i avsnitt 2 med en presentasjon av hva vi vet om informantgruppene som har deltatt i spørreundersøkelsen. Deretter presenterer vi i avsnitt 3 noen overordnede vurderinger av hvordan informantene synes forliksrådsordningen fungerer med hensyn til om ordningen i dag fungerer tilfredsstillende og er en rettssikker ordning. I avsnitt 4 -9 under, vil vi drøfte ulike rettssikkerhetsspørsmål i større detalj og også holde informantenes syn opp mot kritikken som er framkommet i juridisk litteratur. Kapittelet avsluttes med en kort oppsummering.

---

⁷⁸ Se f.eks. Aksel Tjora (2017), *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*, Gyldendal akademisk, side 114-115..

6.2. Hva vet vi om informantgruppene i undersøkelsen?

6.2.1. Antallet respondenter

Spørreundersøkelsen ble sendt ut til fem ulike grupper av respondenter som vi mente på ulike grunnlag hadde relevante synspunkter på hvordan forlikradsordningen fungerer, nemlig advokater, tingrettsdommere, prosessfullmektiger fra inkassobyråene, forlikrads sekretariat og forlikradsmedlemmene selv. Totalt mottok vi 1474 svar, fordelt på advokater, n=877, tingrettsdommere, n=108, prosessfullmektiger fra inkassobrandsjen, n=22, sekretariatet, n=97 og forlikradsmedlemmer, n=370. Resultatene vil generelt være mer robuste når de er basert på et høyt antall svar. Fra gruppen med færrest svar, prosessfullmektigene fra inkassobyråene (n=22), må det derfor vises forsiktighet i tolkningen av svarene.

Fordi aktørgruppene til dels skiller seg nokså systematisk fra hverandre med hensyn til hvordan de vurderer verdien av og kvaliteten på forlikrads arbeid, vil vi først beskrive de ulike aktørgruppene basert på informasjonen oppgitt i spørreskjemaet.

6.2.2. Kjønnfordeling blant respondentene

For gruppene advokater, prosessfullmektiger fra inkassobyråene og forlikradsmedlemmer var et flertall blant respondentene menn. For tingrettsdommere og forlikrads sekretariat var imidlertid et flertall av respondentene kvinner.

Tabell 6.2.2-1- kjønnfordeling blant respondenter

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.- inkasso	Sekr.	Forlikr.medl.
Mann	65,18%	47,22%	54,55	10,42%	55,01%
Kvinne	34,25%	52,78%	45,45	89,58%	44,97%

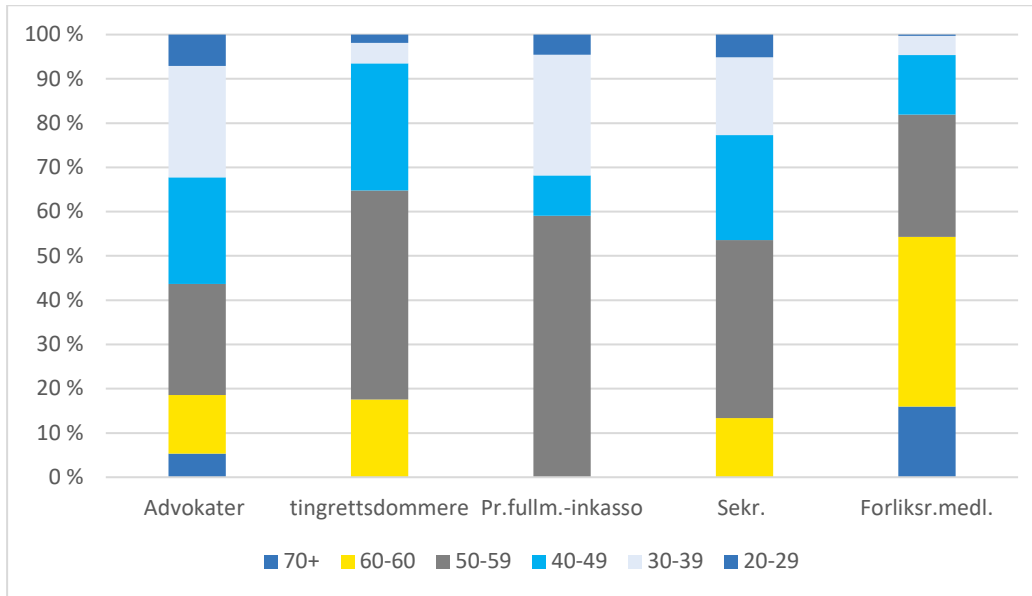
6.2.3. Aldersfordeling blant respondentene

Vi ser videre at fra gruppene forlikradsmedlemmer og advokater har respondenter fra alle alderskategorier besvart undersøkelsen. Fra gruppen prosessfullmektig fra inkassobyråene tilhører ingen respondenter de to eldste alderskategoriene. Den store majoriteten på tvers av informantgruppene finner vi i aldersgruppen 30-59 år, med ett unntak. Som påpekt i kapittel 3 tilhører hovedtyngden av respondenter blant forlikradsmedlemmene de to eldste aldergruppene.

Tabell 6.2.3-1-Aldersfordeling blant respondenter

	Advokater	tingrettsdommere	Pr.fullm.- inkasso	Sekr.	Forlikr.medl.
70+	5,36%				15,95%
60-60	13,23%	17,59%		13,40%	38,38%
50-59	25,09%	47,22%	59,09%	40,21%	27,57%
40-49	24,06%	28,70%	9,09%	23,71%	13,51%
30-39	25,20%	4,63%	27,27%	17,53%	4,32%
20-29	7,07%	1,85%	4,55%	5,15%	0,27%

Figur 6.2.3-1 – Aldersfordeling i svargruppene

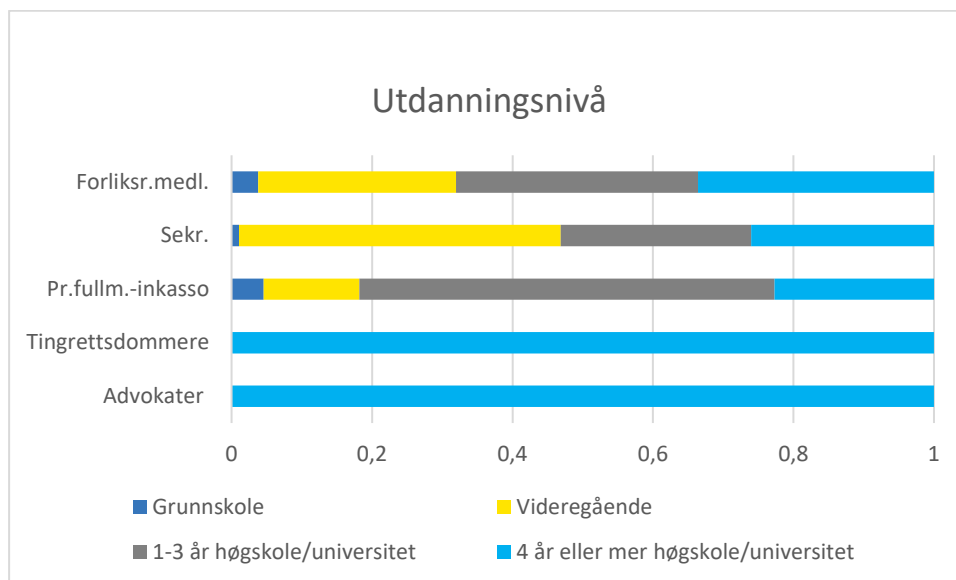
6.2.4. Høyeste gjennomførte utdanningsnivå blant respondentene

Fordi man må ha fullført en profesjonsutdanning i juss for å kunne arbeide som advokat eller dommer ser vi rimeligvis også at alle respondentene blant i disse to informantgruppene har krysset av for at de har fire år eller mer med universitets- eller høyskoleutdanning. Den informantgruppen som deretter plasserer seg med høyest andel respondenter i den høyest utdannede kategorien, er forlikradsmedlemmene. Deretter følger henholdsvis sekretærene og prosessfullmektigene. Slår vi sammen kategoriene grunnskole og videregående skole, ser vi at 46,87 % av respondentene fra sekretariatet, 31,97 % av forlikradsmedlemmene og 18,99 % av prosessfullmektigene fra inkassobyråene tilhører denne samlekategorien. Den største andelen blant alle disse tre informantgruppene har likevel krysset av for å ha 1-3 år høyskole- eller universitetsutdannelse som sitt høyeste utdanningsnivå.

Tabell 6.2.4-1 - Utdanningsnivå

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.-inkasso	Sekr.	Forlikr.medl.
Grunnskole			4,55%	1,04%	3,79%
Videregående			13,64%	45,83%	28,18%
1-3 år høgskole/universitet			59,09%	27,08%	34,42%
4 år eller mer høgskole/universitet	100%	100%	22,73%	26,04%	33,60%

Figur 6.2.4-1

6.2.5. Erfaring med forlikrådet

Et klart flertall både blant forlikrådsmedlemmer og sekretærer har angitt at de har mer enn åtte års erfaring i stillingen, henholdsvis 68,66 % og 60,82 %. Bare 4,36 % av forlikrådsmedlemmene hadde sittet i stillingen i 0-2 år, mot 14,43 % av sekretærene. 26,97 % av medlemmene og 24,74 % av sekretærene hadde dermed mellom 2 og 8 års erfaring i jobben.

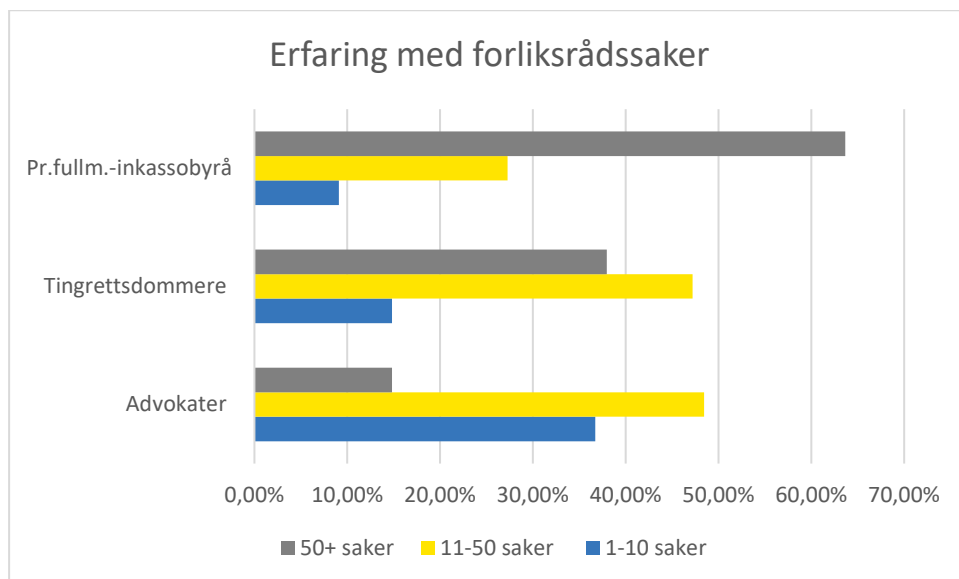
Vi har også undersøkt hvor stor erfaring advokatene, prosessfullmektigene fra inkassobransjen og tingrettsdommerne oppgir å ha med forlikrådet, basert på hvor mange saker de vil anslå at de har ført for forlikrådet eller behandlet som tingrettsdommer. Som tabellen under viser skiller *prosessfullmektigene* fra inkassobyråene seg ut ved at de scorer høyest på å ha hatt flest saker i forlikrådet og samtidig lavest på å ha hatt færrest saker. 9,09% av prosessfullmektigene har hatt mellom 1-10 saker, mens 63,64 % oppgir å ha hatt mer enn 50. Den største andelen blant både advokater og tingrettsdommere har krysset av for at de har erfaring fra mellom 11-50 saker, henholdsvis 48,46 % og 47,22 %. En ganske stor andel tingrettsdommere, 37,96 %, oppgir likevel at de har hatt mer enn 50 saker fra forlikrådet.

Tabell 6.2.5-1 – erfaring, antall saker

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.-inkassobyrå
1-10 saker	36,72%	14,81%	9,09%
11-50 saker	48,46%	47,22%	27,27%
50+ saker	14,82%	37,96%	63,64%

Oppsummert ser det altså ut til at respondentene i kraft av sin stilling på ulike vis har hatt mye erfaring med forlikrådets saksbehandling.

Figur 6.2.5-1

6.3. Overordnet vurdering av forlikrådsordningen

Advokater, tingrettsdommere, prosessfullmektiger fra inkassobyråene, sekretariatsfunksjon og forlikrådsmedlemmene selv, ble i spørreundersøkelsen bedt om å ta stilling til påstanden om at forlikrådsordningen fungerer tilfredsstillende som den er i dag. Svarene er framstilt i tabellen under. De positive valørene enig og svært enig er slått sammen, tilsvarende med valørene uenig og svært uenig.

Tabell 6.2.5-1 – forlikrådsordningen fungerer tilfredsstillende

	Adv.	Tingrettsdommer	Pr.fullm. - inkasso	Sekr.	Forlikrådsmedl.
enig	9,41%	14,15%	50,00%	53,61%	67,84%

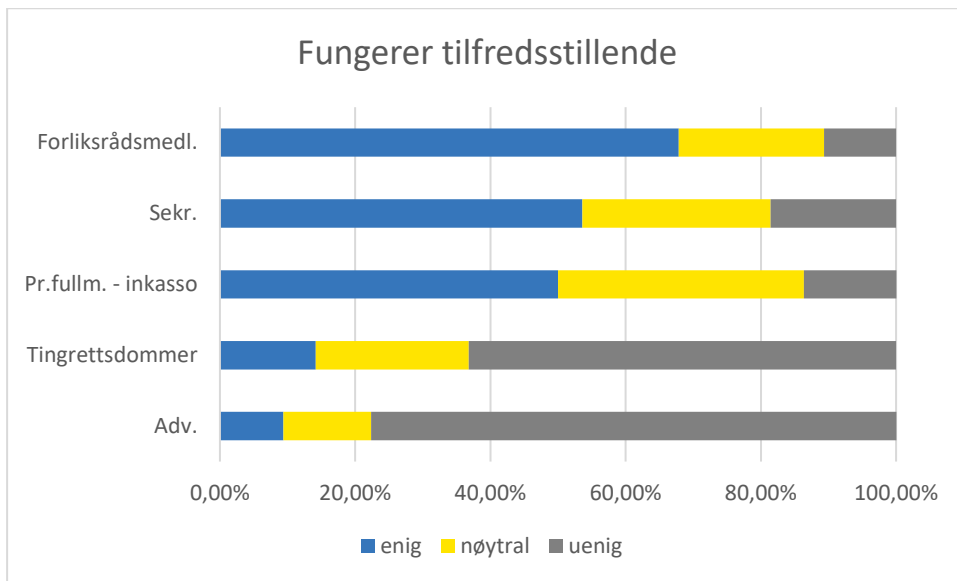
nøytral	12,97%	22,64%	36,36%	27,84%	21,53%
uenig	77,67%	63,21%	13,69%	18,56%	10,63%

Som det framgår av tabellen under tenderer de ulike aktørgruppene til å vurdere påstanden ulikt. Et flertall av forlikradsmedlemmene, sekretærene og prosessfullmektigene fra inkassobransjen krysset av for at de var enige i at dagens ordning fungerer *tilfredsstillende*. Dette gjaldt 67,84% av *forlikradsmedlemmene*, 53,61 % av *sekretærene* og 50 % av *prosessfullmektigene*. Bare 14,14 % av tingrettsdommerne og 9,41 %, av advokatene krysset av for det samme.

Et svært klart flertall av *advokater* og *tingrettsdommere* krysset på sin side av for at de er uenige i at ordningen fungerer tilfredsstillende som den er i dag, henholdsvis 77,67 % og 63,21%. Et flertall av advokatene og tingrettsdommerne er altså *misfornøyde* med dagens ordning. For de andre gruppene er imidlertid bare et mindretall misfornøyde. Under en av fem, nærmere bestemt 18,56 % fra sekretariatet har krysset av for at de er uenige i at dagens ordning fungerer godt. Det samme gjelder 13,64 % av prosessfullmektigene fra inkassobyråene og 10,63 % av forlikradsmedlemmene.

Kort sagt er altså advokater og tingrettsdommere skeptisk til ordningen slik den fungerer i dag. Mens forlikradsmedlemmer, sekretariatsfunksjonen og prosessfullmektiger fra inkassobyråene, i synkende rekkefølge er positive. Visuelt kan tabellen over framstilles slik:

Figur 6.2.5-1

Blant advokater og tingrettsdommere som hadde benyttet fritekstfeltet, var det også mange som ville avvikle forliksrådsordningen eller legge den sterkt om. Forliksrådet ble av mange advokater beskrevet som «et prosessuelt hinder som må passeres», «en formell hodepine av en transportetappe på vei til tingrettsbehandling» eller «et fordyrende og tidkrevende ledd» på vei til domstolsbehandling. Resultatet av forliksrådsbehandlingen ble likeledes regelmessig beskrevet negativt beskrevet av mange, som «bingo», «lotto», «joker nord» eller «russisk rulett», hvor dermed det utforsigbare og vilkårlige ved behandlingen ble framhevet som problematisk.

Flere ga uttrykk for at de mente at forliksrådet var en god ide som dessverre ikke fungerer i praksis. Mange mente derfor at ordningen måtte nedlegges eller omorganiseres fordi den var en fare for rettssikkerheten og ikke fungerte som tenkt. Kritikken mot forliksrådsordningen var likevel sammensatt Kritikken mot at lekfolk uten formell juridisk kompetanse avsier dommer er godt kjent og også klart til stede i kritikken som fremmes i vår undersøkelse. Men mange framhevet også hensiktsmessigheten av lovreguleringen, organisatoriske mangler, praktisk funksjonalitet og budsjettsituasjonen som områder som må gjennomgås om ordningen skal fungere bedre. En uttalte for eksempel:

«Forlikrårdsordningens dominerende svakhet i dag (i Oslo) er at total saksbehandlingstid blir så lang at innklagede kan bruke tvistelovens bestemmelse om at saker kan kreves avvist dersom det går for lang tid fra forliksklage til møtet i forlikrådet. Nesten alle negative svar som er gitt fra meg er gitt slik fordi *forlikrådet av budsjett- eller organisasjonsutilstrekkelighet er fratatt sin funksjon*» (advokat).

Mye av kritikken berører på ulike, og mer og mindre direkte måter, sider ved forlikrårdsordningen rettssikkerhet. Som vi vil komme tilbake til i punkt 5.3, 5.5 og 5.6 under, er det likevel verdt å merke seg at alle grupper, også de som vurderte at dagens ordning fungerer tilfredsstillende og at rettssikkerheten på generelt grunnlag ivaretas, mente at forlikrådet må få hevet sin kompetanse.

Før vi drøfter rettssikkerhetsproblemer ved dagens forlikrårdsordning mer spesifikt vil vi imidlertid redegjøre for hvordan advokater, tingrettsdommere og prosessfullmektiger fra inkassobyråene på generelt grunnlag vurderte rettssikkerheten i forlikrådet. Disse tre gruppene ble spurt om rettssikkerheten etter deres mening ble ivaretatt på en god, svært god, verken god eller dårlig, dårlig eller svært dårlig måte i forlikrådene. Etter å ha slått sammen de to svaralternativene som indikerer en positiv eller negativ vurdering, kan de tre ulike aktørgruppenes svar skisseres som følger:

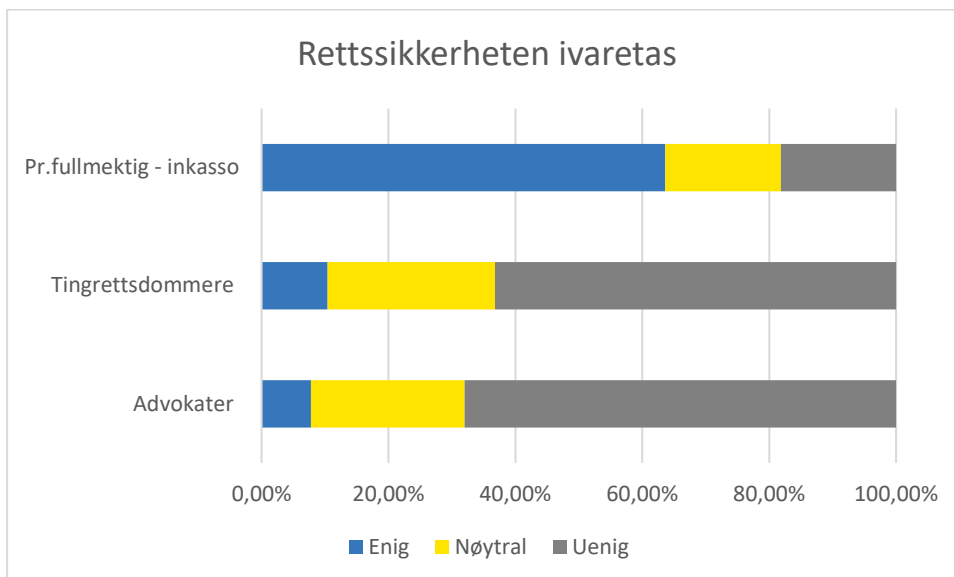
Tabell 6.2.5-2 – rettssikkerhet er ivaretatt

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullmektig - inkasso
Enig	7,79%	10,38%	63,64%
Nøytral	24,20%	26,42%	18,18%
Uenig	68,01%	63,21%	18,18%

Som vi ser, viser svarene fra *advokater* og *tingrettsdommere* samme tendens. En svært lav andel av advokatene og tingrettsdommerne sa seg enig eller svært enig i at rettssikkerheten blir ivaretatt ved dagens forlikrådsordning, bare henholdsvis 7,79 og 10,38%. Tilsvarende krysset 68,01% av advokatene og 63,21% av tingrettsdommerne for at de var uenige i at rettssikkerheten blir ivaretatt i dagens ordning. 24,20% av advokatene og 26,42% av tingrettsdommerne valgt det nøytrale verken/eller alternativet.

Når det gjelder *prosessfullmektigene fra inkassobyråene* ser vi imidlertid en diametralt motsatt tendens. Her har et flertall på 63,64% krysset av for at de mener at rettssikkerheten i er godt, eller svært godt, ivaretatt i forliksrådet. 18,18% har valgt det nøytrale alternativet, mens 18,18% mener rettssikkerheten blir dårlig eller svært dårlig ivaretatt. Visuelt kan tabellen over framstilles slik:

Figur 6.2.5-2

Under vil vi bevege oss fra disse generelle og overordnede vurderingene til en mer spesifisert gjennomgang.

6.4. En rask og billig tvisteløsning er bra for rettssikkerheten.

6.4.1. Forlikrådsbehandling er bra for borgernes rettssikkerhet fordi det gir dem tilgang på en rask og billig tvisteløsning.

Tvisteloven § 6-1 (1) angir, som vist i kapittel 2, prinsippene for forlikrådsbehandling, den skal «legge til rette for at partene ved mekling eller dom får løst saken enkelt, hurtig og billig». Dette er sentrale prinsipper for en rettssikker tvisteløsning og derfor for borgernes «access to court», det vil si rett til domstolsbehandling. Selv om EMK artikkel 6 (1), som regulerer saksbehandlingen når det først er komme til tvist for domstolene, ikke uttrykkelig gir uttrykk for noen rett til domstolsbehandling, er det en etablert tolkning fra Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) at bestemmelsen implisitt skal forstås slik.⁷⁹ Fordi tvisteløsning gjennom det ordinære domstolsystemet for mange vil være for dyrt og representere en for stor prosessrisiko, vil forlikrådsbehandling i mange tilfeller være det eneste reelle tvisteløsningstilbudet. Det er derfor viktig at saksbehandling i forlikrådene innfrir minstekravene som stilles til rettssikkerhet. En enkel, hurtig og billig saksbehandling er altså oppført som viktige prinsipper for saksbehandlingen i forlikrådet.

Spørsmål om kostnader og saksbehandlingstid ved forlikrådsbehandlingen ble rettet mot *advokater og prosessfullmektiger fra inkassobyråene*. Som vist i tabellen under mente et flertall både av advokater og prosessfullmektiger fra inkassobyråene at *tidsbruken i forlikrådet er dårlig*. Et mindretall i begge grupper mener at tidsbruken i forlikrådet er bra.

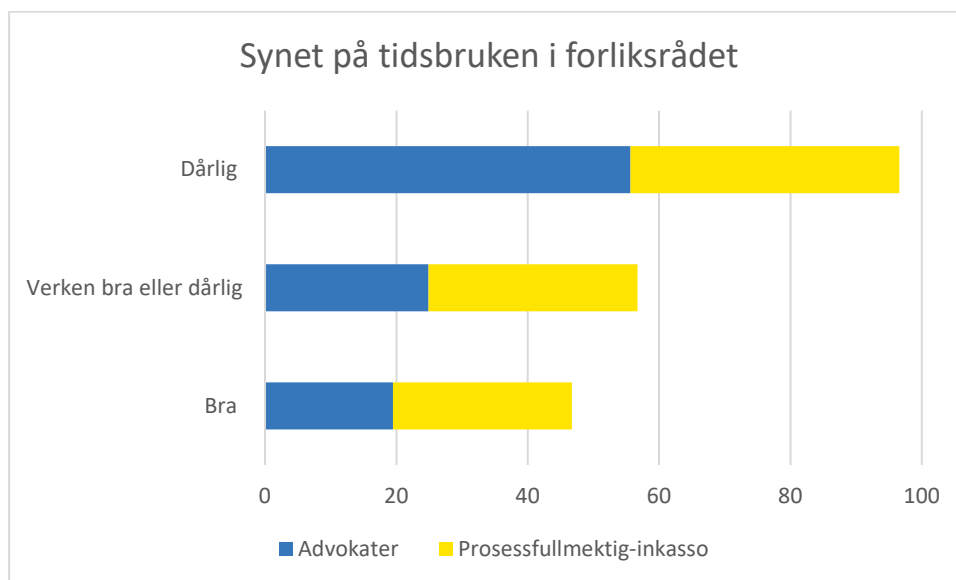
⁷⁹ Se NOU 2001:32 *Rett på sak*, bind A, side 169.

Tabell 6.4.1-1- Synet på tidsbruken i forlikrådet

	Advokater	Prosessfullmektig-inkasso
Bra	19,47	27,27
Verken bra eller dårlig	24,88	31,82
Dårlig	55,65	40,91

Mer grafisk intuitivt kan dette framstilles slik:

Figur 6.4.1-1

Bare 19,47% av advokatene og 27,27% av prosessfullmektigene mente at tidsbruken i forlikrådet er bra, mens henholdsvis 55,65% og 40,91% mente at tidsbruken i forlikrådet var

dårlig. Tidsbruken i forliksrådet er også nevnt som rettssikkerhetsutfordring i *Sivilsamfunnets rettsstatsmelding* for 2024. Her trekkes det fram at gjennomsnittlig behandlingstid ved utgangen av 2021 var 107 dager og at dette var «problematisk fordi parten som er innklaget kan begjære saken innstilt dersom det går mer enn tre måneder fra forkynning av forliksklage til rettsmøtet». ⁸⁰ Dette ble også hyppig problematisert av advokatene i fritekstfeltet i spørreundersøkelsen, noe vi kommer tilbake til i punkt 4.2.3.

Noe mer positive var både advokater og prosessfullmektiger til *kostnadssiden* av forliksrådsbehandling. 45,08% av *advokatene* og 40,91% av *prosessfullmektigene* var enige i at kostnadsrammen for forliksrådsbehandling var en positiv side ved ordningen, sett fra brukernes side. Tilsvarende vurderte 28,84% av advokatene kostnadsrammen som dårlig mot 31,82% blant prosessfullmektigene.

Tabell 6.4.1-2- Synet på kostnadsrammen for brukerne

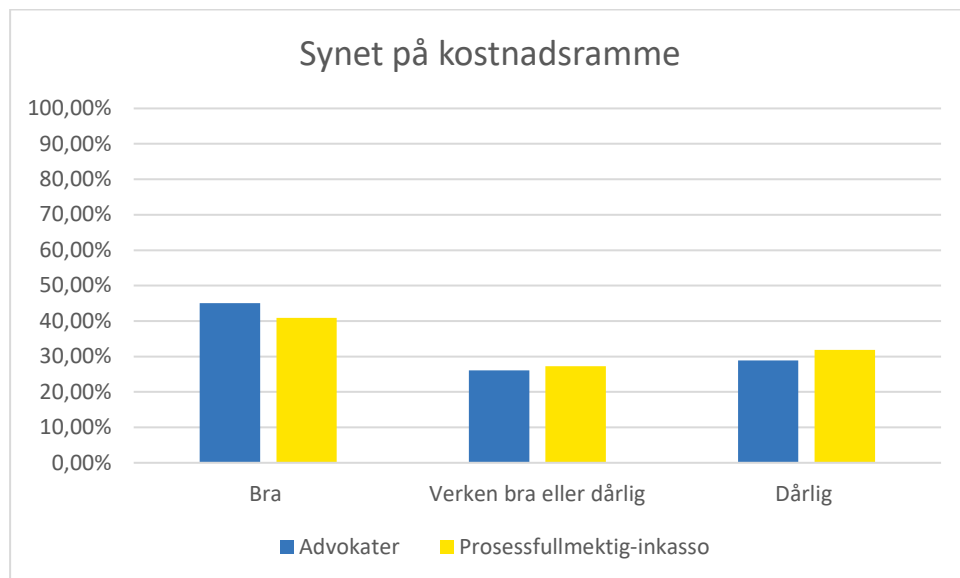
	Advokater	Prosessfullmektig-inkasso
Bra	45,08%	40,91%
Verken bra eller dårlig	26,07%	27,27%
Dårlig	28,84%	31,82%

⁸⁰

https://www.advokatforeningen.no/contentassets/35f8baaf508f47ce80db9f152135f423/sivilsamfunnets_rettssstatsmelding_2024_nettside_enkeltside.pdf, side 71.

Grafisk kan dette framstilles slik:

Figur 6.4.1-2

Til tross for at advokatene og prosessfullmektigene fra inkassobransjen ikke sto veldig langt fra hverandre med hensyn til vurdering av tids- og kostnadsramme for forliksrådets brukere, ble en forskjell tydelig mellom gruppene når det kom til hvordan de vurderte brukerens opplevelse av, og resultatet av forliksrådsprosessen. Som vist i tabellen under mente bare 15,44% av advokatene at brukernes opplevelse av prosessen var god, mens 61,90% av prosessfullmektigene fra inkassobyråene krysset av for det samme.

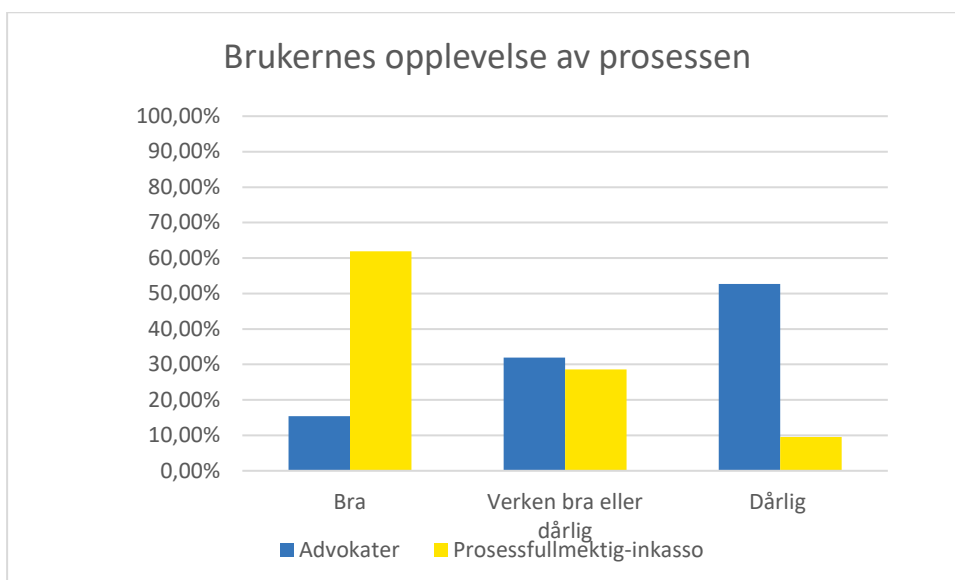
Tabell 6.4.1-3-Brukernes opplevelse av prosessen

	Advokater	Prosessfullmektig-inkasso
Bra	15,44%	61,90%

Verken bra eller dårlig	31,91%	28,57%
Dårlig	52,65%	9,52%

Et klart flertall av advokatene, 52,65%, krysset altså av for en dårlig brukeropplevelse, mens bare 9,52% av prosessfullmektigene gjorde det samme. De motsatte tendensene i advokatenes og prosessfullmektigenes vurdering framgår klart i den grafiske framstillingen i figuren under:

Figur 6.4.1-3

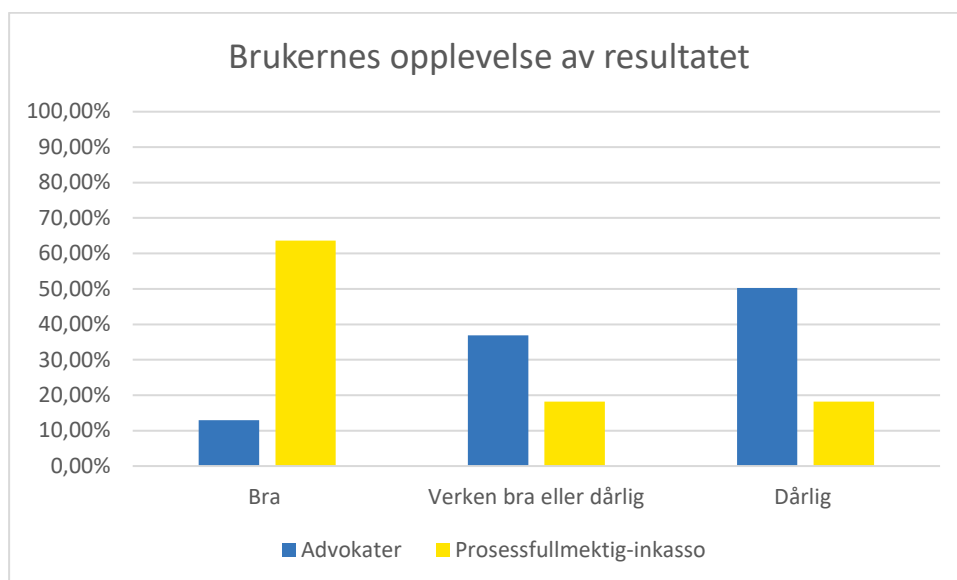
Den samme tendensen kom til syne ved spørsmål om vurdering av brukernes *opplevelse av resultatet* av forlikrådsprosessen. Bare 12,96% av *advokatene* mente denne var bra, mot 63,64% av *prosessfullmektigene*.

Tabell 6.4.1-4-Brukernes opplevelse av resultatet

	Advokater	Prosessfullmektig-inkasso
Bra	12,96%	63,64%
Verken bra eller dårlig	36,85%	18,18%
Dårlig	50,28%	18,19%

Over halvparten av advokatene, 50,28%, mente altså at brukerne opplevelse av resultatet av forlikrårsbehandlingen var dårlig, mot bare 18,19% av prosessfullmektigene fra inkassobyråene.

Figur 6.4.1-4

Advokatene ser altså ut til å vurdere at kostnadene ved en forlikrårsbehandling for brukerne tross alt er en positiv side ved forlikrårsordningen, mens tidsbruken ved behandlingen og

brukernes opplevelse av prosessen og resultatet vurderes negativt. Prosessfullmektigene fra inkassobyråene ser på sin side ut til å vurdere kostnadsrammen noe mindre positivt enn advokatene og tidsrammen noe mer positivt. Den største forskjellen mellom advokater og prosessfullmektiger viste seg i vurderingen av hvordan de to gruppene vurderte brukernes opplevelse av prosessen og resultatet. På dette punktet var prosessfullmektigene langt mer positive enn advokatene. Funnet må antakelig ses i lys av at advokater og prosessfullmektiger fra inkassobransjen ofte er involvert i ulike type saker. Som en advokat formulerte det:

«I alt for mange saker er forliksrådet kun et fordyrende og forsinkende mellomledd. Det bør være videre adgang til å bringe saker direkte inn for tingretten (der det uansett ikke er utsikt til forlik eller hvor forliksrådet ikke kan/bør avsi dom). Forliksrådet fungerer bra for å oppnå dom for mindre rene pengekrav (tvangsinnndrivelse)». (advokat)

Funnet kan også indikere at forliksrådet fungerer som et effektivt redskap for å ivareta kreditors rettigheter og som vil komme tilbake til under punkt 8. under, er spørsmålet blitt reist om forliksrådet i en del tilfelle fungerer for effektivt og at dette kan være et rettssikkerhetsproblem.

6.4.2. Nærmere om kritikken av kostnader og tidsbruk i forliksrådsbehandling

Kommunikasjonen med forliksrådet er upraktisk og må digitaliseres

Nesten samtlige av advokatene som benyttet fritekstalternativet tok opp at de mente kommunikasjonen med forliksrådet i forkant av rettsmøte var vanskelig. For det første var en nesten unison tilbakemelding at det var upraktisk at forliksklage for andre enn privatpersoner må sendes per post. Mange ønsket tilgang til aktørportalen eller en portal bygget etter tilsvarende modell. Selv om kritikken av manglende digitale løsninger ikke var like unison fra

prosessfullmektigene fra inkassobransjen var det også flere blant disse som savnet bedre digitale løsninger.⁸¹

«Bruk av brevpost for innsending av prosesskriv etc. for profesjonelle parter aktører bør endres, jf. aktørportalen for de øvrige domstolene», (advokat)

«Først og fremst må det moderniseres, det er utrolig tidkrevende at næringsdrivende ikke kan benytte digital løsning og må sende på papir og ikke får sjekket status digitalt. Burde f.eks. vært en del av aktørportalen», (advokat)

«FR [antar forlikrådet] bør kunne akseptere Digipost og eFaktura som trygg plattform/formidlingskanal av brev på lik linje som NM [antar namsmann] ved post i retur. Dina-prosjekt», (prosessfullmaktig – inkasso)

«Forlikrådene bør være tilsluttet aktørportalen eller annen lignende ordning. I dag er det en rar kombinasjon av fysisk skriftlighet og noe e-poster. Tungvint», (advokat).

«Kommunikasjon med forlikrådet i brevs form er ikke tilfredsstillende og fører til at sak trekker ut», (advokat)

«Elektronisk kommunikasjon. Forlikrådene kunne enkelt vært en del av aktørportalen, noe som hadde spart partene, forlikrådet og samfunnet for tid, penger, papir, porto, etc», (advokat)

«Saksflyten er for dårlig. Aktørportalen for advokater bør være modell for tilsvarende saksflyt når det gjelder forlikrådet», (advokat)

---

⁸¹ Politidirektoratet har opplyst at det eksisterer løsning for digital innsending av forliksklage for inkassator.

«Det må bli mulig å inngi forliksklage og prosesskriv elektronisk, på samme måte som i Aktørportalen eller via andre digitale kanaler. Bruk av post tar for lang tid, og skaper for mye usikkerhet i om brev er kommet frem, mottatt osv.», (advokat)

«Proessen MÅ bli digital og med digital samhandling underveis», (prosessfullmektig – inkasso)

«Tungvint at aktørportalen ikke kan brukes!!», (advokat)

Selv om mange av de over viste sitatene tilsynelatende framhever det aktørene oppfatter som en upraktisk løsning, framgår det som vist av sitatet under, at manglende digitalisering anses knyttet til en rettsikkerhetsproblematikk fordi informasjonsutvekslingen blir for dårlig i forkant av rettsmøte.

«1) Det må tilrettelegges for elektronisk saksportal, som Aktørportalen for domstolene. 2) Forliksrådene må bli dyktigere på kontradiksjon og informasjon. Det oppleves for ofte at man ikke mottar gjenpart av prosesskriv fra eller annen form for kommunikasjon mellom motpart og forliksrådet. 3) Forliksrådene må bli flinkere på å kontakte parter/prosessfullmektiger før det berammes rettsmøter», (advokat)

I stor grad er dette fremmet som en kritikk av sekretariatsfunksjonen.

Det er vanskelig å holde kontakt og få informasjon fra forliksrådet

Det går fram av fritekstsvarene at aktørene opplever dårlig tilgjengelighet for svar på sentrale spørsmål og for lite informasjon underveis i saken. Partene vet dermed ikke hvordan saken ligger an og har dårlige muligheter til å forberede saken. Det poengteres at kontradiksjonsmuligheten også blir skadelidende ved at informasjon som burde vært gitt under saksforberedelse, først gis i møtet.

«Ønsker bedre/mer aktiv saksforberedelse fra forliksrådets side – opplysningsplikt for partene, svarplikt fra motparter osv. og at det gjøres tydelig for partene at det ikke skal komme nye opplysninger/rettslig grunnlag ved selve forliksrådsbehandlingen», (advokat)

«Partene bør få fortløpende kopi av det som sendes motpart. F.eks. slik at klager blir informert om frist for tilsvarende o.l. Postgang går veldig sent, og informasjon om prosessen innledningsvis er for dårlig. Etter at klage er sendt går det veldig lang tid før klager får informasjon, ofte er kopi av tilsvarende det første som kommer. Men som nevnt er ikke klager informert om tilsvarende frist – så det går mange uker uten at klager vet hva som skjer videre», (advokat)

«Svært lang saksbehandlingstid, som trolig skyldes stor grad av manuelt papirarbeid. Forliksrådene bør oppgraderes med systemer som tilsvarende Aktørportalen i de ordinære domstolene. Det er nå mange eksempler på at det går 6-10 måneder for forliksklage til tilsvarende FRIST. Det tar enda lengre tid før saken blir innstilt og man kan komme i gang med tingrettsbehandlingen», (advokat).

«Forliksrådet har for dårlig system for håndtering av sine saker, vanskelig å oppnå kontakt med forliksrådet og å få svar på spørsmål i saker. En sak for forliksrådet tar alt for lang tid. Ofte får ikke klager kopi av at klagen er sendt til innklagede med tilsvarende frist, for ikke kopi av tilsvarende osv.», (advokat)

«Ordnings med å foreta fristavbrytende prosesshandlinger per brev er uforsvarlig. Dette særlig også fordi forliksrådet ikke sender brev i kopi», (advokat)

«Det største problemet med forliksrådene, i hvert fall i distriktene, er at alt fra sekretariatet til medlemmene: mangler juridisk kompetanse. Det gjennomsvirer hele behandlingen av en sak og fører til håpløse avgjørelser. Det neste problemet er at saksbehandlingen fra forliksklage og frem til dom. Det er ingen forkynning og man mottar bare sporadisk eventuelle presseskriv fra motpartene. Hadde jeg kunne valgt, ville jeg ha skrotet hele ordningen. Kjør det som 'skriftlig småkrav' under tingretten. Eventuelt kan man bare trekk lodd, da blir det ca. like forutsigbart som i dag – men mye billigere», (advokat)

«(...) uansett må forliksrådenes saksbehandling frem til møtet i saken forbedres vesentlig. I dag er det ofte tilfeldig hva slags informasjon man får, og det er vanskelig å holde seg orientert om fremdrift i saken», (advokat)

«Det er veldig vanskelig å finne kontaktinfo og annen informasjon om forlikrådet. Det gjør bl.a. at det ikke er lett å få tak i sakspapirer etc. når man overta en sak enten før forlikrådsbehandling og/eller etter endt prosess. Informasjonen på nett er ofte utdatert, og jeg har opplevd å prøve å ringe til et kontor som viste seg å være nedlagt, uten at det fremgikk av nettsiden eller var enkelt å finne ut hvor man da kunne henvende seg. Generelt er problemet at det er vanskelig å komme i kontakt med forlikrådet og få hjelp av dem», (advokat)

At det tar så lang tid gjør at saker innstilles

Den lange saksbehandlingstiden poengteres også å ha en alvorlig konsekvens. Tidsfristen angitt i tvisteloven § 6-11 (4) blir regelmessig brutt, med den konsekvens at saker som egner seg for forlikrådsbehandling kan kreves avvist. Dette ser ut til å være en vesentlig årsak til at mange oppfatter forlikrådsbehandling som en unødvendig og fordyrende prosess. Saker som kunne vært godt egnet for forlikrådsbehandling må avvises pga. lang saksbehandlingstid.

«Forlikrådsordningens dominerende svakhet idag (i Oslo) er at total behandlingstid blir så lang at innklagede kan bruke tvistelovens bestemmelse om at saker kan kreves avvist dersom det går for lang tid for forliksklage til møtet i forlikrådet (...)), (advokat).

«Lang saksbehandlingstid fører til at saken innstilles (tvl. § 6-11 (4)), og at tidsbruken er bortkastet», (advokat)

«Det er en stor svakhet at saksbehandlingstiden er for lang (...)), (advokat).

«Forlikrådet kan bli et fordyrende og tidkrevende ledd da reglene om unntak fra obligatorisk forlikrådsbehandling er for snevre. Det er en opplevelse at endel det formål å trenere saker bevisst unngår å engasjere advokat og/eller ikke opptrer med advokat utad. Et forslag til forbedring er å fjerne «og begge parter har vært bistått av advokat» fra tvl. § 6-2 annet ledd bokstav a», (advokat)

«Det er også et problem at svært mange saker som muligens er egnet for forlikrådet (lav tvistesum f.eks.) blir begjært innstilt av motparten fordi sakene ikke er ferdigbehandlet innen tre måneder etter forkynning av forliksklagen», (advokat)

«Ut fra min vurdering er problemene i all hovedsak knyttet til to forhold. 1) saksbehandlingstiden – det tar gjerne 8-10 mnd før saken behandles. 2) forliksrådet innstiller saker som det åpenbart må kunne avises en dom i», (advokat)

Reglene for hvilke saker som må starte i forliksrådet bør endres.

Mange advokater ønsker endring i reglene for hvilke saker som obligatorisk må starte i forliksrådet. Flere grunner oppgis som årsak til ønske om regelendring. Her skal det løftes fram at det store antallet saker inn gjør saksbehandlingstiden for de egnede sakene for lang.

«Som advokat møter jeg i forliksrådet i saker som inneholder en reell tvist mellom parter som kommuniserer. Min erfaring er at dette er unødvendig tids- og kostnadskrevende i 9 av 10 tilfeller. Sakene innstilles før eller etter møtet fordi de for 'vanskelige'. I andre saker fremstår forliksrådet først og fremst som en produsent av fraværdommer mot personer som ikke kommuniserer, og i disse sakene er det mange problemstillinger som er knyttet til rettssikkerhet. Forliksrådet fremstår i disse sakene som en 'pølsefabrikk' som produserer rettslige avgjørelser uten reell behandling og uten vurderinger av noe slag», (advokat)

«Ordnningen har ingen (lavterskel) funksjon når ventetiden er så lang som i dag (Oslo)», (advokat)

«Det er et premiss i undersøkelsen at forliksrådene skal opprettholdes. Det er vel ikke ubetinget fornuftig? Hvis de skal opprettholdes, bør man se på hvilke saker som skal starte der og ikke, og styrke kompetansen i forliksrådene vesentlig. Kanskje bør også mulighetene til å avsi dom begrenses til noen få sakstyper. Forliksrådene er godt egnet for å få dom for ubestridte krav». (advokat)

«Forliksrådsbehandling bør begrenses til enkle saker og ikke omfatte saker som har omfattende faktum eller rettslige problemstillinger, men som ligger under terskelverdiene. Når det er et system som legger opp til at partene ikke skal bruke advokat, og kun i begrenset utstrekning får dekket kostnaden, kan den ikke være tvunget til å ta en sak som etter sin art krever bistand fra advokat innom forliksrådet. Det er et potensielt rettssikkerhetsproblem fordi parten kan miste verdifull tid i avklaringen av sitt krav. Forliksrådsbehandling bør begrenses til helt enkle saker som etter sin art ikke krever juridisk bistand. Men da må sekretariatet være mye flinkere til å kommunisere med partene gjennom saksforberedelsen og sørge for at saken blir godt nok opplyst ved å gjennomgå de materielle siden av saken så vel som de prosessuelle det må også settes av mer tid til rettsmøtet. Både av hensyn til muligheten for å oppnå

forlik og for at saken skal bli godt nok opplyst for domsavsigelse. Dommene må begrunnes i mye større grad og fristilles fra den skjematisk måten dommene skrives på i dag». (advokat)

«Noen saker er så vanskelig at du vet at forlikrådet ikke vil behandle saken og saken er lite egnet til mekling. At det er rettslig krav å behandle vanskelige saker i forlikrådet føles bortkastet og økonomisk ikke positivt for klienten. Det gjelder særlig der du må reise langt for å møte i forlikrådet og du bruker en hel da med reise. Klienten må betale full pris for sin prosessfullmektig» (advokat)

6.4.3. Hvorfor bringes ikke sakene videre?

Vi har som nevnt i innledningen ikke fått tilsendt data som gjør det mulig å si noe om hvor mange saker som bringes videre til tingretten etter forlikrådsbehandling. Halvard H. Skarpemoen oppgir i sin masteroppgave at for Bergen forlikråd lå andelen på 11,7% for sakene han hadde fått tilsendt.⁸² Det kan være flere årsaker til at ikke flere saker bringes videre fra forlikråd til tingrett. Skarpemoen nevner to. Dårlig begrunnede dommer kan gjøre det vanskelig for partene å vurdere om saken bør overprøves. Det vil dessuten være høyere økonomisk risiko knyttet til å bringe en sak inn for tingretten enn inn for forlikrådet.⁸³

Vi har, som det framgår av tabellen under, stilt spørsmål til advokater, prosessfullmektiger fra inkassobransjen og sekretærer om hva som etter deres mening er de to viktigste årsakene til at saker ikke bringes videre fra forlikrådet.

---

⁸² Halvard Skarpemoen (2021): *Krav til begrunnelse av forlikrådsdommer*, masteroppgave i rettsvitenskap ved UiO, side 2.

⁸³ (ibid).

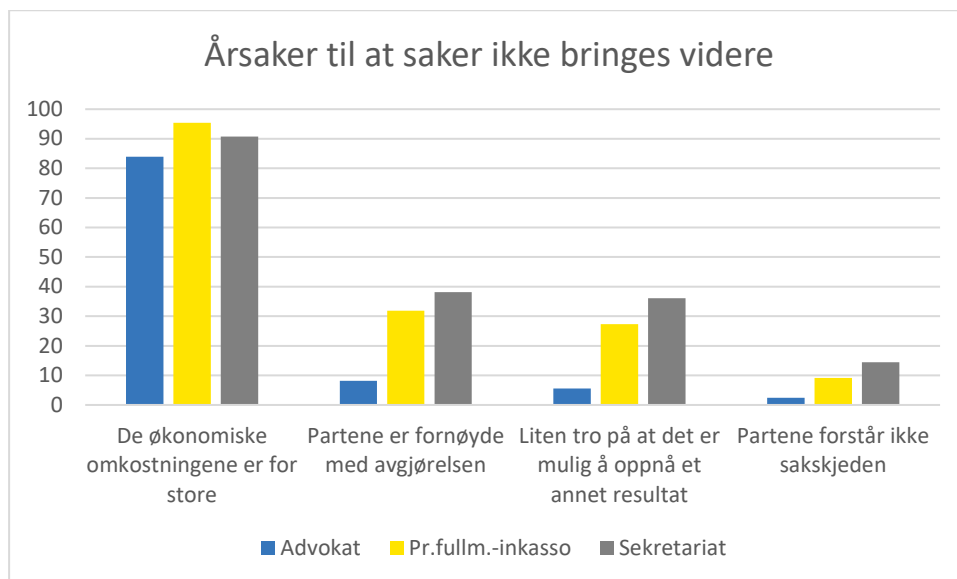
Tabell 6.4.3-1-Hva er etter ditt syn de to viktigste sakene til at saken ikke bringes videre fra forlikrådet?

	Advokat	Pr.fullm.- inkasso	Sekretariat
De økonomiske omkostningene er for store	83,89	95,45	90,72
Partene er fornøyde med avgjørelsen	8,11	31,82	38,14
Liten tro på at det er mulig å oppnå et annet resultat	5,56	27,27	36,08
Partene forstår ikke sakskjeden	2,43	9,09	14,43

Som det framgår av tabellen mener et stort flertall at økonomiske omkostninger er den suverent viktigste grunnen til at saker fra forlikrådet ikke bringes videre til overprøving i tingretten.

Figur 6.4.3-1

Skarpemoen skriver at dersom det er mangel på økonomisk handlingsrom som ligger til grunn for at andelen saker som tas videre fra forliksråd til tingrett er relativt lavt, så blir «forliksrådet eneste reelle prøvingsorgan for saken», noe som gjør det svært viktig at rettssikkerheten i forliksrådet sikres best mulig.⁸⁴

6.5. Forliksrådets kompetanse

6.5.1. Det er verdifullt at tvister løses av lekfolk alene

Vi har også spurt de ulike informantgruppene om i hvilken grad de mener det er positivt at lekfolk løser tvister alene. Som tabellen under viser, mener en relativt stor andel av alle informantgruppene at det er positivt at lekfolk løser konflikter alene.

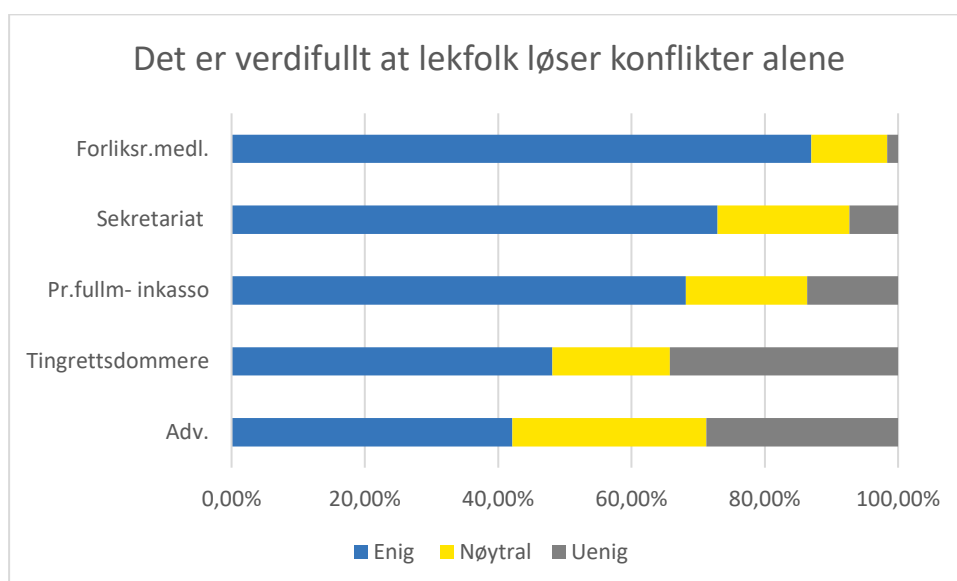
⁸⁴ (ibid), se også NOU 2001:31 *Rett på sak*, bind A, side 282.

Tabell 6.5.1-1- Det er verdifullt at lekfolk løser konflikter alene

	Adv.	Tingrettsdommere	Pr.fullm-inkasso	Sekretariat	Forlikr.medl.
Enig	42,12%	48,15%	68,18%	72,92%	86,99%
Nøytral	29,11%	17,59%	18,18%	19,79%	11,38%
Uenig	28,77%	34,26%	13,64%	7,3%	1,62%

Det er riktig nok også for dette spørsmålet slik at de mest positive gruppene er forlikradsmedlemmene (86,99%), sekretariatet (72,92%) og prosessfullmektiger fra inkassobyråene (68,18%). Men som det framgår sier også en relativ stor andel av advokatene (42,12%) og tingrettsdommerne (48,15%) seg enig i at det er verdifullt at lekfolk løser konflikter alene. Tilsvarende er det få blant forlikradsmedlemmene (1,62%), sekretariatet (7,3%) og prosessfullmektigene fra inkassobyråene (13,64%) som sier seg uenige i påstanden. Her ser vi det er langt flere blant advokater (28,77) og tingrettsdommere (34,26%) som krysser av for at de er uenige i at det er positivt at lekfolk løser konflikter alene.

Figur 6.5.1-1

Spissformulert kan det sies å være en gjennomgående trend i materialet at mens juristene mener at flere jurister er en viktig del av løsningen på problemer knyttet til forlikrårdsordningen, så er ikke-juristene mer tilbakeholdne med å mene at økt juristdeltakelse er løsningen. Som det vil framgå videre i kapittelet har imidlertid alle aktørgrupper klare formeninger om hvordan ordningen kan forbedres og disse er et stykke på vei sammenfallende.

6.5.2. Vurdering av faktum

Basert på spørreskjemaet presenterer vi under hvordan advokater, tingrettsdommere, prosessfullmektiger fra inkassobyråene og forliksrådets sekretariat ser på forliksrådets kompetanse til å vurdere faktum i sakene de har til behandling.

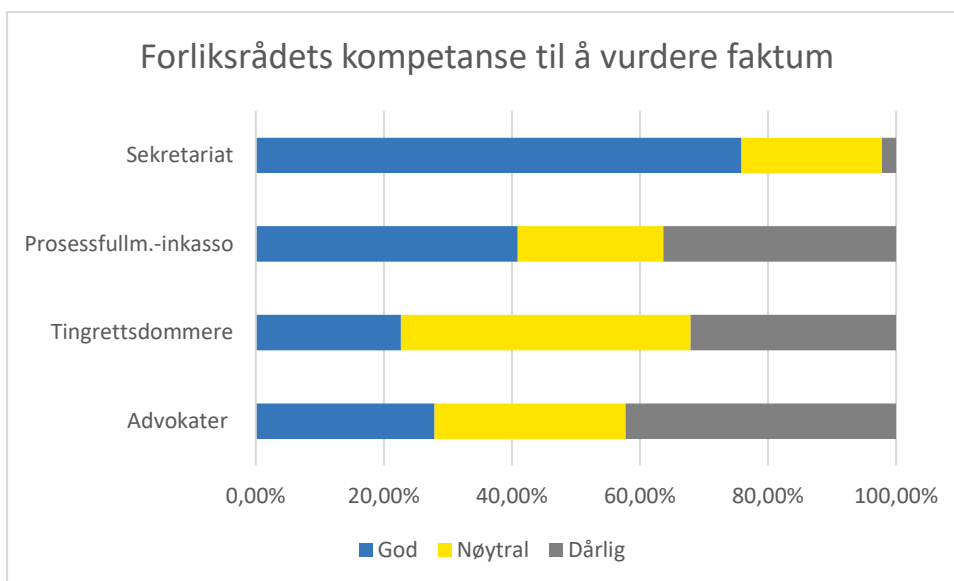
Som tabellen viser, vurderte sekretariatet denne kompetansen hos forliksrådet mest positivt. Drøyt tre av fire, 75,83%, vurderte kompetansen som god. Deretter følger prosessfullmektigene fra inkassobyråene hvor tilnærmet 41% gjorde det samme.

Tabell 6.5.2-1 Respondentenes syn på forliksrådets kompetanse til å tolke faktum

	Advokater	Tingrettsdommere	Prosessfullm.- inkasso	Sekretariat
God	27,9%	22,64%	40,91%	75,83%
Nøytral	29,85%	45,28%	22,73%	21,98%
Dårlig	42,25%	32,07%	36,37%	2,20%

Bare 2,20% av sekretariatet vurderte forliksrådets kompetanse til å vurdere faktum som dårlig, mens 42,25% av advokatene, 36,37% av prosessfullmektigene fra inkassobransjen og 32,07% av dommerne stilte seg kritiske. Nesten halvparten av tingrettsdommerne som besvarte undersøkelsen valgte den nøytrale verken/eller kategorien, hvilket kan ha å gjøre med at de ikke har observert rettsmøtet i forliksrådet, og baserer sin vurdering på dommene de får til overprøving.

Figur 6.5.2-1

Flere advokater benyttet fritekstfeltet til å løfte fram at forliksrådets kompetanse til å vurdere faktum burde bli bedre. En formulerte det slik:

«Erfaringsmessig er partene i saker med mindre tvistesummer ofte mer uenige i faktum enn de juridiske problemstillingene. De tilfellene hvor man ikke lykkes med å oppnå forlik skyldes normalt at forliksrådet har manglende forståelse av sakens faktum, og derfor heller ikke kan megle effektivt».
(advokat)

Faktumvurdering er heller ikke en del av den juridiske metodeutdanningen. Mange advokater mente derfor at det måtte settes av mer tid til forberedelse av saken og til å presentere saken under rettsmøtet.

6.5.3. Juridisk kompetanse

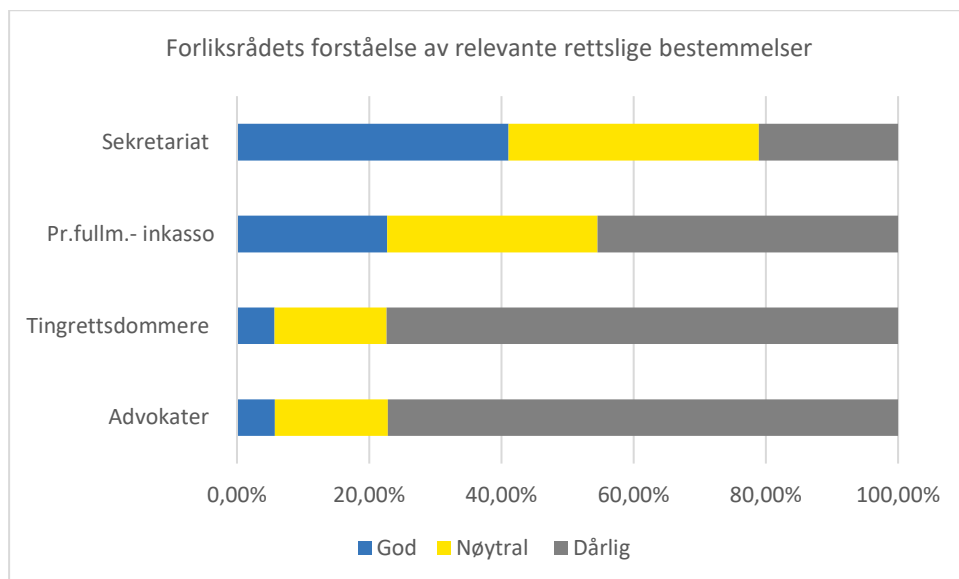
I spørreundersøkelsen har vi både bedt informantene ta stilling til hva de mener om den juridiske kompetansen i forliksrådet generelt. Vi ba respondentene ta stilling til påstanden om at forlikradsmedlemmene har en god forståelse av relevante rettslige bestemmelser. Som tabellen under viser mener nærmere fire av fem advokater og tingrettsdommere at forlikradsmedlemmenes forståelse av relevante rettslige bestemmelser er dårlig eller svært dårlig. Bare en av fem fra sekretariatet mente det samme, mens noe under halvparten av prosessfullmektigene fra inkassobyråene mente at forlikradsmedlemmenes forståelse av relevante rettslige bestemmelser var dårlig.

Tabell 6.5.3-1 - forliksrådets forståelse av relevante rettslige bestemmelser

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.- inkasso	Sekretariat
God	5,73%	5,66%	22,73%	41,05%
Nøytral	17,09%	16,98%	31,82%	37,89%
Dårlig	77,18%	77,36%	45,45%	21,04%

Mest fornøyde med medlemmenes juridiske kompetanse var sekretariatet, hvor 41,05% oppga at de mente forlikradsmedlemmenes forståelse av rettslige relevante problemstillinger var god eller svært god. Bare 5,73% av advokatene, 5,66% av tingrettsdommerne og 22,73% av prosessfullmektigene krysset av for det samme.

Figur 6.5.3-1

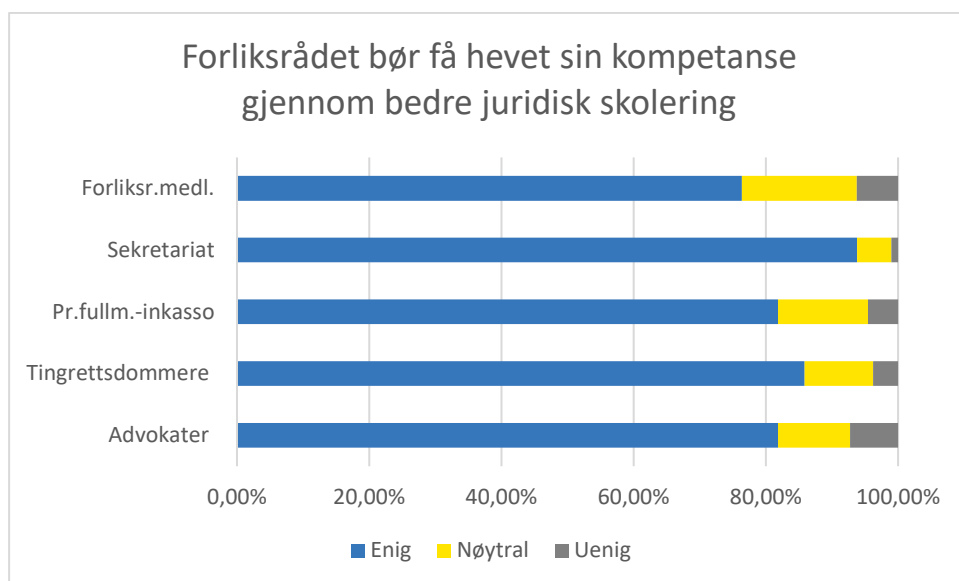
Til tross for det relativt klare spriket i tilbakemeldingene mellom gruppene når det gjaldt vurderingen av forliksrådsmedlemmenes forståelse av relevante rettslige bestemmelser, var samtlige aktørgrupper i svært stor grad enig i at forliksrådene bør få hevet sin kompetanse gjennom at forliksrådsmedlemmene ble gitt bedre juridisk skolering.

Tabell 6.5.3-2 -forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom bedre juridisk skolering

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.- inkasso	Sekretariat	Forliksr.medl.
Enig	81,82%	85,85%	81,82%	93,81%	76,36%
Nøytral	10,93%	10,38%	13,64%	5,15%	17,39%
Uenig	7,24%	3,77%	4,55%	1,03%	6,25%

Sekretariatet, som slik vi så i tabellen over vurderte forliksrådets juridiske kompetanse mest positivt, er samtidig den gruppen som i størst grad framhever bedre juridisk skolering som viktig for å heve forliksrådets kompetanse. 93,81% av sekretariatet, 85,85% av dommerne og 81,82% av advokatene mener bedre juridisk skolering er viktig. Forliksrådsmedlemmene selv følger ikke langt bak med sine 76,36%.

Figur 6.5.3-2

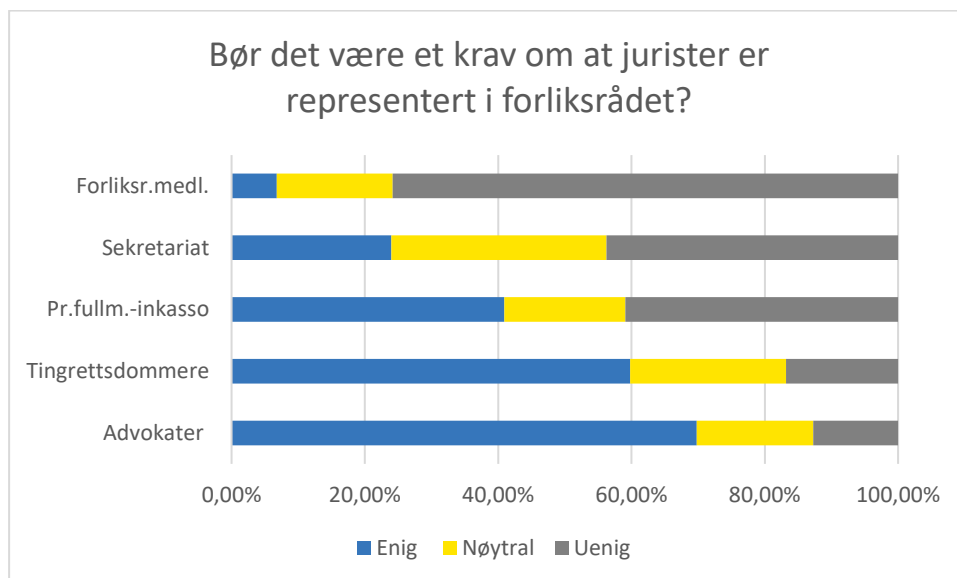
Selv om det er sekretariatet som scorer høyest når det gjelder synet på viktigheten av at forliksrådsmedlemmene bør få hevet sin kompetanse ved bedre juridisk skolering er de mindre åpne for å bringe kompetansen inn gjennom å gjøre det obligatorisk at jurister er representert i rådet. Som tabellen under er advokater, 69,8% og tingrettsdommere, 59,81% enige i at dette bør skje. Deretter følger prosessfullmektigene fra inkassobyråene med 40,91%, sekretariatet med 23,96% og forliksrådsmedlemmene med 6,79%.

Tabell 6.5.3-3 - bør det være et krav at jurister er representert i forlikrådet?

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.-inkasso	Sekretariat	Forlikr.medl.
Enig	69,8%	59,81%	40,91%	23,96%	6,79%
Nøytral	17,45%	23,36%	18,18%	32,29%	17,39%
Uenig	12,74%	16,82%	40,91%	43,75%	75,81%

Et stort flertall blant forlikradsmedlemmene er uenige i at det bør være obligatorisk med jurister i forlikrådet, 43,75 av sekretariatet og 40, 91% av prosessfullmektigene mener det samme. Bare 12,74% av advokatene og 16,08% av tingrettsdommerne er uenige i dette.

Figur 6.5.3-3

Vi har også undersøkt i hvilken grad de ulike aktørgruppene mener at det burde være et krav at jurister besatt sekretariatsfunksjonen. Det kunne i så fall blitt en billigere løsning fordi

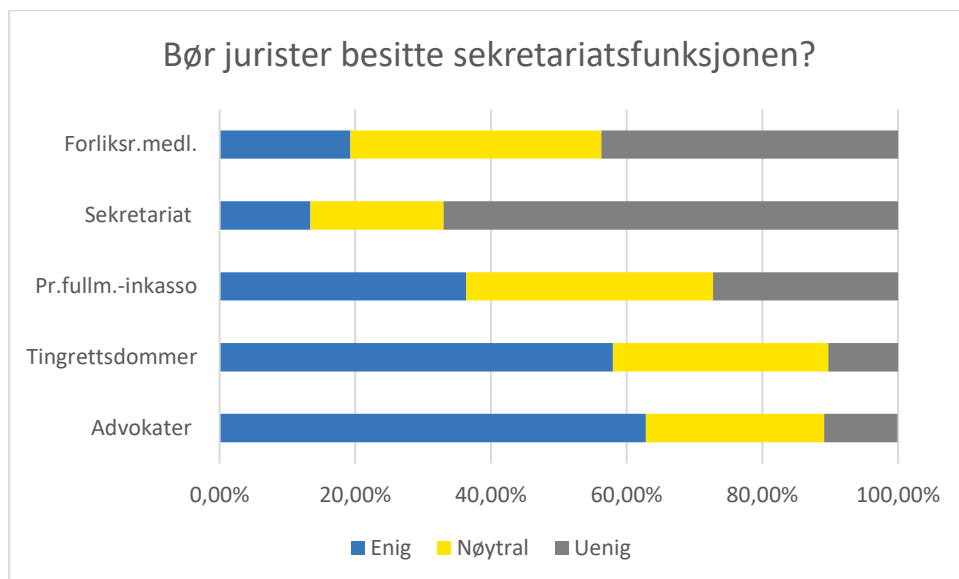
sekretærer ofte er sekretær for flere forliksråd. Som tabellen under ser vi noe av den samme tendensen her. Et klart flertall av advokater, 62,8%, og tingrettsdommere, 57,95%, er enige i at det bør gjøres obligatorisk at jurister besitter sekretariatsfunksjonen, mot 36,35% blant prosessfullmektigene fra inkassobransjen, 23,69% av sekretariatet og 19,3% av forliksrådsmedlemmene.

Tabell 6.5.3-4 - bør det være obligatorisk at jurister besitter sekretariatsfunksjonen?

	Advokater	Tingrettsdommer	Pr.fullm.-inkasso	Sekretariat	Forliksr.medl.
Enig	62,8%	57,95%	36,36%	13,4%	19,3%
Nøytral	26,29%	31,78%	36,36%	19,59%	36,96%
Uenig	10,81%	10,28%	27,27%	67,01%	43,75%

Det er sekretariatet som i sterkeste grad er uenig om at det bør bli gjort obligatorisk at jurister besitter sekretariatsfunksjonen, 67,01%. Deretter følger forliksrådsmedlemmene med 43,75% og prosessfullmektigene med 27,27%. bare 10,81% av advokatene og 10,28% av tingrettsdommerne er uenige i dette.

Figur 6.5.3-4

6.5.4. Prosessuelle forhold – særlig innkalling og forkynning

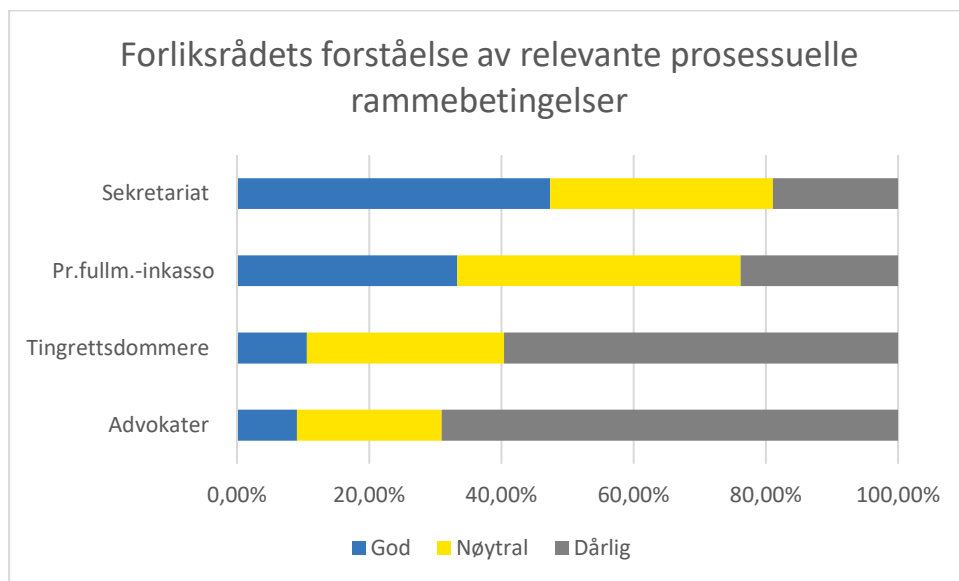
Vi ba også respondentene vurdere forliksrådsmedlemmenes forståelse av relevante prosessuelle rammebetingelser spesielt.

Tabell 6.5.4-1 - forliksrådets forståelse av relevante prosessuelle rammebetingelser

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.-inkasso	Sekretariat
God	9,09%	10,58%	33,33%	47,37%
Nøytral	21,86%	29,81%	42,86%	33,68%
Dårlig	69,04%	59,61%	23,81%	18,95%

Som tabellen viser er advokater og tingrettsdommerne de mest kritiske også her, henholdsvis 69,04% av advokatene og 59,61% av tingrettsdommerne mente at forlikradsmedlemmenes forståelse av relevante prosessuelle rammebetingelser var dårlig eller svært dårlig.

Figur 6.5.4-1

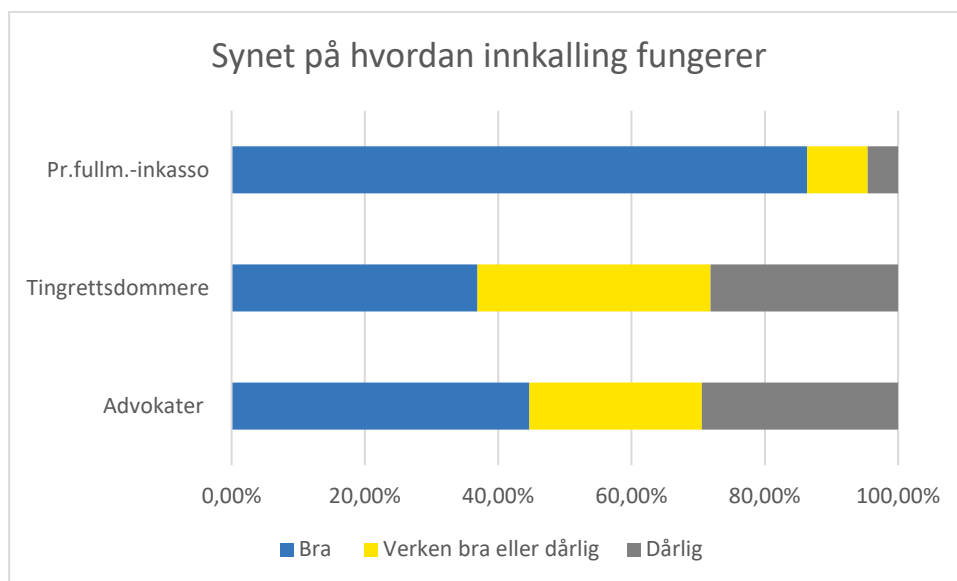
Vi ba dessuten respondentene ta stilling til hvordan de syntes innkalling til forlikrådet fungerte. Advokatene var den aktørgruppen som i størst grad uttrykte bekymring. Av disse oppga 29,44 % at de mente innkallingsordningen fungerer for dårlig, mens 28,15 % av advokatene og 4,55 % av prosessfullmektigene fra inkassobyråene gjorde det samme.

Tabell 6.5.4-2 - synet på hvordan innkalling fungerer

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.-inkasso
Bra	44,68%	36,89%	86,37%

Verken bra eller dårlig	25,89%	34,95%	9,09%
Dårlig	29,44%	28,15%	4,55%

Figur 6.5.4-2

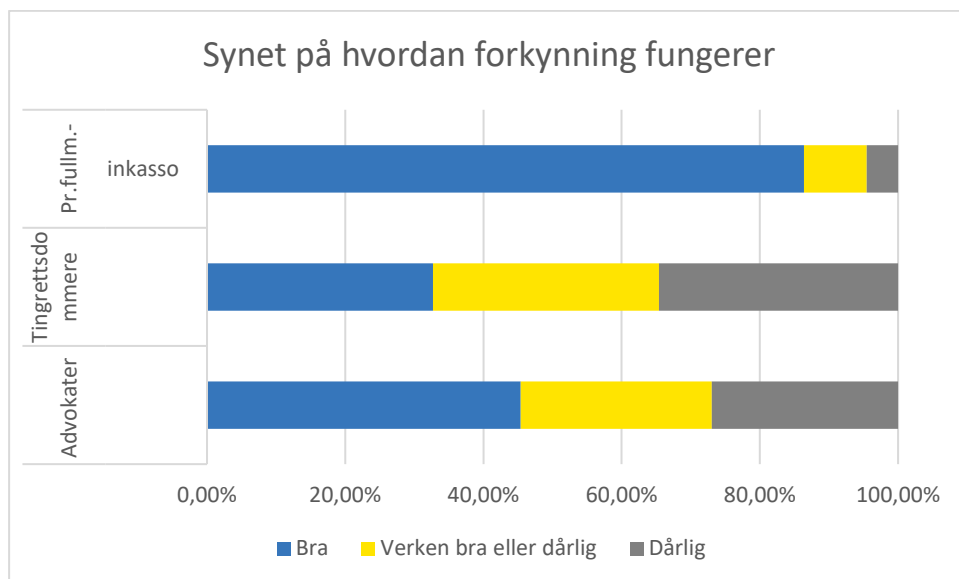
Tingrettsdommerne var den mest kritiske gruppen når det gjaldt synet på hvordan forkynning fungerte. Som det framgår av tabellen under mente 34,61% av dommerne at rutinene var for dårlige, mot 26,95% av advokatene og 9,09% av prosessfullmektigene fra inkassobransjen.

Tabell 6.5.4-3 - synet på hvordan forkynning fungerer

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.- inkasso
Bra	45,41%	32,70%	86,36%

Verken bra eller dårlig	27,64%	32,69%	9,09%
Dårlig	26,95%	34,61%	4,55%

Figur 6.5.4-3

Mange dommere benyttet også fritekstalternativet i spørreundersøkelsen til å løfte fram forkynningsrutinene som et problem. Et utvalg av tilbakemeldingene er tatt inn under. Flere pekte på reglene rundt forkynning bør endres og gjøres mer likt domstolens regler.

«Forkynningsreglene bør vurderes endret og gjøres mer lik øvrige domstolers forkynningsregler»,
(tingrettsdommer)

«(...) I tillegg bør forkynning av avgjørelser skje på en mer betryggende måte enn ved postforkynning uten mottakskvittering, (tingrettsdommer)

Andre beskrev nærmere hvilke problemer de mente dagens regelverk genererte. Delvis vektla dommerne at det skapte merarbeid for domstolen:

«Forkynningsordningen er for dårlig. Man bør bruke av en betryggende teknisk løsning som gir bevis for at dokumentet er mottatt av rette vedkommende, jf. domstolloven § 163 a (i praksis bare altinn), så slipper man tidkrevende runder i tingretten for å avgjøre om uteblivelsesdommen er lovlig av sagt», (tingrettsdommer).

«Min erfaring er at forkynnelse har vært en svakhet ved forliksrådets innkallinger og avgjørelser. Dette har ledet til og leder til mange oppfriskningsbegjæringer som ofte byr på mye arbeid og hvor det er uklart hva som er forkynt», (tingrettsdommer)

Delvis pekte også dommerne på at innkalling og forkynningsrutinene representerte et rettssikkerhetsproblem fordi det er en risiko for at det blir avsagt uholdbare fraværdommer i et ukjent omfang.

«Forkynning og innkalling, - uholdbare fraværdommer», (tingrettsdommer)

«Det må bli slutt på postforkynnelse til siste kjente adresse - mange åpner ikke post/bor ikke lenger på adressen, og det avses alt for mange fraværdommer uten at man har sikkerhet for at innklagede er kjent med saken. Det genererer feil avgjørelser, unødig merarbeid for domstolene + unødige kostander for både private og samfunnet. Innkalling til møte må skje på samme måte som for tingretten. Dagens praksis er en reell fare for rettssikkerheten», (tingrettsdommer)

«Det mest problematiske ved forliksrådets behandling er forkynningsrutinene. Der retten oftest må inn og korrigere, er når det er avsagt fraværdommer, og saksøkte aldri har mottatt forliksklagen eller innkallingen», (tingrettsdommer)

«I tillegg bør forkynning av avgjørelser skje på en mer betryggende måte enn ved postforkynning uten mottakskvittering», (tingrettsdommer)

«Forlikrådet har ingen måte å sikre at innklagede får dokumentene (...) Mange eksempler på at det er avsagt fraværdommer hvor innklagede ikke har mottatt klagen» (advokat)

«Ordningen med postforkynning og oppfriskning bør for øvrig revideres. Forlikrådet er unikt i at forkynning kan skje ved vanlig brev, slik at mottaker for bevisbyrden for at de ikke har mottatt brevet. (advokat)

Denne rettsikkerhetsproblematikken tematiseres også i sluttrapporten til rettshjelpsprosjektet ID-juristen som ble publisert i november 2024.⁸⁵ «ID-juristen er et rettshjelpsprosjekt som har gitt gratis veiledning og juridisk bistand til personer utsatt for eID-svindel, eller som har problemer med å få tilgang til eID på høyeste sikkerhetsnivå».⁸⁶ I rapporten påpekes det at det er behov for en gjennomgang av reglene for når et dokument skal anses «mottatt».⁸⁷ Videre heter det at ID-juristen har erfart at det er mange praktiske problemer knyttet til meldinger, fakturaer, brev, vedtak osv. som blir sendt til en mottaker via Digipost eller eBoks for personer som får sperret BankID på grunn av f.eks. svindel, mistanke om svindel, mangel på relegitimasjon etter forespørsel fra banken. Som følge av at mottakeren i slike tilfeller mister mulighet til å lese de digitalt tilsendte meldingene vil fakturaer sendt i Digipost blir følgelig helle rikke betalt, det som gjelder inkassovarsel. Meldinger som ikke åpnes i Digipost blir heller ikke ettersendt som fysisk post.

*«Særlige rettsikkerhetsutfordringer oppstår for innkallinger til Forlikrådet som sendes digitalt uten at mottaker for det med seg. I verste fall kan dette medføre at det blir avsagt en fraværdom med store økonomiske konsekvenser».*⁸⁸

I rapporten anbefales derfor «en gjennomgang av reglene og systemet for digitalt førstevalg, regler om hva som skal til for at en melding anses ‘mottatt’ i ulike rettslige sammenhenger og sperring av BankID/annen eID».

---

⁸⁵ <https://www.jus.uio.no/ifp/forskning/prosjekter/sodi/index.html>, SODI-rapport 3/2024

⁸⁶ (ibid:4).

⁸⁷ (ibid:50).

⁸⁸ (ibid), vår uthevelse.

I samme rapport tematiseres også reglene om oppfriskningsadgangen i forliksrådet. Det heter at «[d]en nåværende rettsstillingen innebærer at forliksrådet utgjør en ikke ubetydelig rettssikkerhetsutfordring mot norske svindelofre, som i verste fall kan oppleve seg rettskraftig dømt til å tilbakebetale store pengebeløp på beviselig uriktig grunnlag». ⁸⁹ I lånesvindeltillfeller stiftes ofte rettslige forpliktelser i svindelofferets navn gjennom at svindler urettmessig har tilegnet seg svindelofferets BankID. ⁹⁰ Kredittyster vil anta at svindelofferet selv har søkt om og mottatt kredittbeløpet og krav om tilbakebetaling vil sendes svindelofferet. Fordi svindleren ofte enten har oppgitt egen kontaktinformasjon i lånesøknaden eller tatt kontroll over offerets fysiske og digitale postkasse, vil svindelofferet ofte ikke bli oppmerksom på betalingsvarsler, inkassovarsler eller innkalling til forliksrådet. Som det påpekes i rapporten er risikoen for at saken i slike tilfeller får et uriktig resultat, «svært stor». ⁹¹ I 2019 ble tvisteloven derfor endret slik at slike dommer skulle kunne gjenåpnes, eller oppfriskes ved at offeret henvendte seg direkte til forliksrådet. Lovendringen innebar en «betydelig oppgradering av BankID-svindelfres rettssikkerhet» fordi de slapp å gå til tingretten med slike krav. For mange vil en slik løsning være så dyr og innebære så stor prosessrisiko, at den ikke er et reelt alternativ. ⁹²

I en avgjørelse fra 2022 satte imidlertid Høyesterett en stopper for slik oppfriskning. I HR-2022-2469-A slås det fast at «forliksrådet er *helt avskåret* fra å gi oppfriskning to måneder etter fraværdommen». ⁹³ Der forliksrådet tidligere kunne oppfriske slike saker etter en rimelighetsvurdering, er fristen på to måneder nå absolutt, med mindre det kan sies at fraværdommen er nullitet, f.eks. fordi en part ikke er lovlig innkalt. En fraværdom fra forliksrådet blir imidlertid ikke en nullitet med mindre det foreligger feil fra forliksrådets side, noe det ofte ikke gjør i BankID-svindelsakene. ⁹⁴ ID-juristen mener at Høyesteretts kjennelse er en svekkelse av rettssikkerheten som særlig rammer de minst bemidlede og i særdeleshet

---

⁸⁹ (ibid:14).

⁹⁰ (ibid:26).

⁹¹ (ibid).

⁹² (ibid).

⁹³ (ibid:27).

⁹⁴ (ibid:39). Problemstillingen er også behandlet i Christoffer Saltnes Gundersens masteroppgave i rettsvitenskap fra Universitetet i Oslo i 2023, *Oppfriskning av fraværdommer fra forliksrådet ved ID-tyveri*.

ofre for eID-svindel. Avgjørelsen har skapt et tosporet system som ikke ivaretar folk i usikre økonomiske situasjoner og som bryter med en fundamental forutsetning for den regelendringen i tvisteloven i 2019 som åpnet for oppfriskning av fraværdommer i forliksrådet.⁹⁵ ID-juristen mener derfor at en endring av tvisteloven er nødvendig,⁹⁶ og har levert et skriftlig endringsforslag som gir forliksrådet mulighet til igjen å oppfriske fraværdommer dersom rimelighetstilsyn tilser det.⁹⁷

6.5.5. Begrunnelse av dommer

I forbindelse med en undersøkelse av kvaliteten på 337 dommer fra forliksrådet ble det i NOU 2001:32 *Rett på sak* påpekt at bare 34% av de undersøkte dommene oppfylte minstekravene til begrunnelser som følger av EMK art. 6.⁹⁸ 44% av de undersøkte dommene oppfylte delvis kravene, mens 21% overhodet ikke oppfylte kravene.⁹⁹ I 15 % av de undersøkte dommene fantes ingen begrunnelse overhodet.¹⁰⁰ Kvaliteten på begrunnelsene i forliksrådsdommer har også senere blitt undersøkt i Skarpemoens masteroppgave i rettsvitenskap fra 2021. Han gjennomgikk 197 dommer fra norske forliksråd for årgangen 2019 og fant at begrunnelseskravene ikke var oppfylt i 43% av sakene.¹⁰¹ I ni dommer, eller 4,6% av sakene var ingen av begrunnelseskravene innfridd.¹⁰² Begge undersøkelsene fant at det forelå flere feil i dommene fra de små og mellomstore forliksrådene enn fra de store. Vi har også, i forbindelse med denne undersøkelsen, gjennomgått til sammen 15 dommer fordelt på et stort, mellomstort og lite konfliktråd. Dommene ble tilsendt oss fra Politidirektoratet i anonymisert form. Gjennomgangen har vært nyttig ved å gi et visst innsyn i spredningen av ulike type saker som behandles av forliksrådet og også en nærmere forståelse av variasjonen i begrunnelse. Fordi utvalget er for lite til å generalisere over funnene, eller uttale oss om

---

⁹⁵ <https://www.jus.uio.no/ifp/forskning/prosjekter/sodi/index.html>, SODI-rapport 3/2024, side 27.

⁹⁶ (ibid).

⁹⁷ (ibid:39).

⁹⁸ NOU 2001:32, side 278.

⁹⁹ Vurderingskriteriene er angitt i utredningens side 1234-1235).

¹⁰⁰ (ibid).

¹⁰¹ Skarpemoen (2021:41). Vurderingskriteriene er beskrevet kort på side 6 og mer inngående i kapittel 4-7.

¹⁰² (ibid).

eventuelle sammenhenger mellom kvaliteten på domsbegrunnelsen og størrelsen på konfliktrådet, vil det tilsendte datamaterialet her kun bli dratt sporadisk inn.

Den egentlige kvalitetsvurderingen oppgis i undersøkelsen fra 2001 å være knyttet til om begrunnelsen var egnet til å forklare resultatet og om avgjørelsen «fremtrer som uttrykk for en rettsanvendelse», heter det i utredningen.¹⁰³ Tilsvarende er et av de analytiske kriteriene i Skarpemoens gjennomgang formulert som et spørsmål om hvorvidt forliksrådet har vist til et rettslig, avtalemessig og/eller faktisk grunnlag. I dommene vi har analysert knytter forliksrådene typisk sin avgjørelse opp mot kjente rettslige prinsipper, f.eks. at avtaler skal overholdes. Det påberopes ikke nærmere presisert lovhjemmel for resultatet i noen av sakene vi har fått tilsendt. I den grad lovhjemler nevnes spesifikt er det i formuleringer som denne:

«Etter å ha hørt partene og vurdert de fremlagte bevis legger forliksrådet følgende til grunn for dommen: Rettens medlemmer var enige om at det var tilstrekkelig grunnlag for å avsi dom i saken, jf. tvl § 6-10, 4. ledd. Saken gjelder ubetalt faktura for mottatt bok i XX (...).»¹⁰⁴

Det faktiske grunnlaget for avtalen, og det påberopte avtalebrudd drøftes imidlertid, f.eks. med henvisning til dokumentasjon av i form skriftlige dokumenter, e-poster og sms'er. I den grad overholdelsen av avtalen anses beroende på divergerende oppfatninger mellom klager og innklaget om hva som har skjedd mellom partene, ser det, basert på vårt utvalg, ut til at forliksrådet i en del tilfelle nøyer seg med å referere konklusjonen av sin vurdering, uten at det dermed kommer fram nøyaktig hva konklusjonen baserer seg på, f.eks. slik:

«Klagemotparten anførte under rettsmøtet å ha 'kastet tusen kroner etter klager'. Forliksrådet finner imidlertid ikke sannsynlighetsovervekt for at dette har skjedd, og her er også et spørsmål om det kan anses som betaling til klager om pengene ble kastet etter han. Klager hevder at han aldri har mottatt disse pengene».¹⁰⁵

---

¹⁰³ NOU 2001:32, side 1238.

¹⁰⁴ Saknr. F2023-039123

¹⁰⁵ Saknr. F2023-032353

Forlikrådet referer her at de ikke finner klagemotpartens framstilling sannsynliggjort. Saken endte også med dom i henhold til klagers krav. Tilsynelatende for å styrke egen konklusjon bringer forlikrådet dessuten opp det juridiske spørsmålet om betaling kunne være ansett skjedd dersom, klagemotpartens framstilling hypotetisk sett hadde blitt lagt til grunn som framsatt av klagemotparten. Om dette var ment å utgjøre noe selvstendig grunnlag for dommen burde antakelig hjemmel vært nevnt, siden vi ved formkrav ved betaling fjerner oss lenger fra allment kjente rettsprinsipper som at avtaler skal holdes.

Det er dermed ikke alltid tydelig hvorfor, eller på hvilket grunnlag, forlikrådet har kommet til sin konklusjon verken når det gjelder sakenes faktiske eller rettslige side. Flere benyttet også fritekstfeltet til å ta opp at sakene kunne bli løst nokså frirettslig og også at rådsmedlemmene var styrt av sympatier og antipatier.

«Forlikrådet kalles på spøk 'rikets øverste dommere' av en grunn. De bestemmer hva som helst, forholder seg helt fritt til jussen, bevisverdi, og disposisjonsprinsippet, selv der partene er enige om relevant rettslig grunnlag. Ofte er første forslag å dele sakens krav i to, og det er naivt å tro at dette ikke har vært diskutert av partene på forhånd. Det er liten eller ingen juridisk kompetanse og forlikrådets medlemmer lar seg påvirke i alt for stor grad av 'hvem det er mest synd på'. (advokat)

Det forekom også kommenterer i fritekstfeltet fra mer forlikrådsvennlige grupper som i noen grad kunne trekke i samme retning, som denne fra en informant i sekretariatsfunksjon:

«En god del saker blir avgjort av medlemmene etter hva som fremstår mest rimelig for begge parter, og i den måte får sakene en "folkelig" løsning. Det skal nok ikke legges lokk over at det hva rettsreglene faktisk sier kan strekkes noe langt», (sekretariat).

I de 15 sakene vi har gjennomgått var det likevel tydelig *hva* forlikrådet hadde lagt til grunn som avgjørende for resultatet. I motsetning til for de større undersøkelsene referert over,

manglet dermed ikke begrunnelse fullstendig i noen av sakene. Som nevnt er 15 dommer et alt for lite utvalg til å kunne trekke generelle konklusjoner. Kanskje kan dette likevel indikere at sammenhengen mellom begrunnelse av dommen og rettssikkerheten av ordningen, har blitt mer bevisstgjort siden undersøkelsen i 2001. Fordi utvalget på 15 dommer uansett er for lite til å kunne generalisere funnene, velger vi å belyse spørsmålet om sammenhengen mellom begrunnelse av forlikrådsdommer og rettssikkerhet på grunnlag av øvrige data.

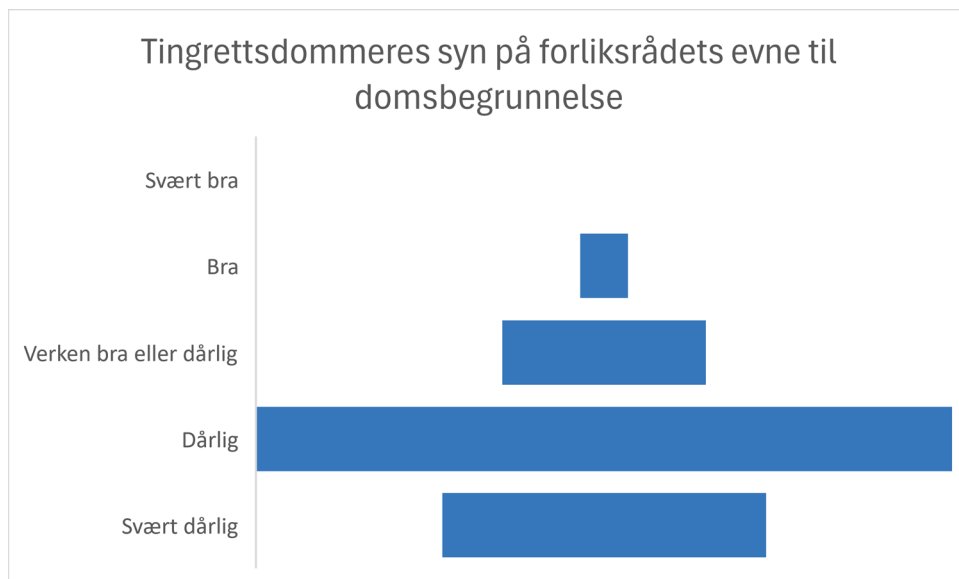
Som nevnt er dårlig kvalitet på domsbegrunnelsene fra forlikrådet en kjent og veletablert kritikk. Vi har bedt tingrettsdommerne direkte om å ta stilling til hva de synes om forlikrådets evne til å begrunne avgjørelser. Som det framgår av tabellen under mente 80,19% av tingrettsdommerne at forlikrådet evne til å begrunne dommer var dårlig eller svært dårlig. Bare 3,77% mente at forlikrådets evne til å begrunne dommer var god og ingen mente den var svært god.

Tabell 6.5.5-1 - tingrettsdommernes syn på forlikrådets evne til å begrunne dommer

	Tingrettsdommere
Svært bra	0%
Bra	3,77%
Verken bra eller dårlig	16,04%
Dårlig	54,72%
Svært dårlig	25,47%

Vi ser altså en samling i bunnen i den visuelle framstillingen under, hvor forliksrådets evne til å begrunne dommer i all hovedsak vurderes negativt av dommerne.

Figur 6.5.5-1

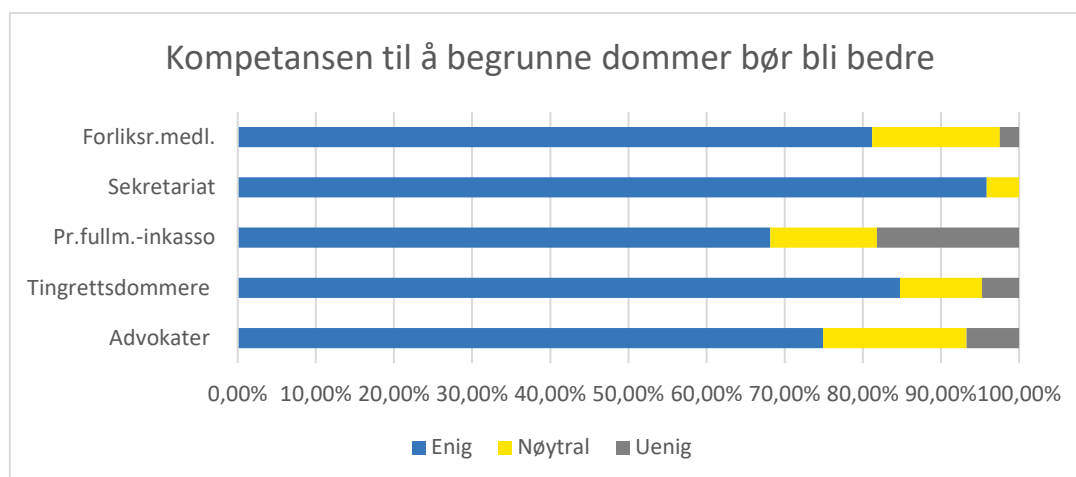
Alle aktørgrupper ble i tillegg bedt om å svare på spørsmål om på hvilke områder forliksrådet burde få hevet sin kompetanse. Alle informantgruppene mente, som tabellen under viser, at forliksrådet burde få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skolering i domsbegrunnelse. Det kan være verdt å merke seg at andelen som var enig i dette var høyest blant sekretariatet hvor 95,87% sa seg enig. Deretter fulgte tingrettsdommerne med 84,97.

Forliksrådsmedlemmene selv fulgte like etter, hvor en andel på 81,2% mente at bedre skolering i å begrunne dommer var et viktig område for forliksrådet å heve sin kompetanse. Deretter fulgte advokatene med 74,91% og prosessfullmektigene fra inkassobransjen 68,18%.

Tabell 6.5.5-2 - forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre skoling i hvordan dommer bør begrunnes

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.-inkasso	Sekretariat	Forlikr.medl.
Enig	74,91%	84,76%	68,18%	95,87%	81,2%
Nøytral	18,38%	10,48%	13,64%	4,12%	16,35%
Uenig	6,7%	4,76%	18,18%	0%	2,45%

Figur 6.5.5-2

Som vi vil komme tilbake til under punkt 5.7. var det mange sekretærer, advokater og prosessfullmektiger fra inkassobransjen som benyttet fritekstfeltet til å påpeke at det generelt var stor variasjon i kompetansenivået i ulike forlikråd. Noen knyttet dette særlig til domsbegrunnelser. Én sekretær uttrykte det slik:

«Kompetansen til medlemmene bør heves både på det juridiske og hva en begrunnelse og dom bør inneholde. Det er stor forskjell på hvordan en begrunnelse skrives, og hva som tas hensyn til når det

skal skrives dom. Ettersom jeg har flere forliksråd ser jeg stor forskjell på disse forliksrådene på hvor mye som blir begrunnet og hvordan de kommer frem til en dom. Noen veldig flinke til å begrunne dommen og viser til lover, mens i andre forliksråd går det mer på hva medlemmer mener er riktig uten å vurdere loven i så stor grad», (sekretær).

Det kan være verdt å nevne at flere i sekretariatet påpekte at usikkerhet blant medlemmene i noen forliksråd var så vidt stor at det i noen tilfeller var slik at sekretærene skrev dommene for forliksrådsmedlemmene:

«Det blir stilt for lite krav til forliksrådsdommere om å skrive en god begrunnelse som kan stoppe saken fra å gå videre til tingretten. Har inntrykk av at en del av forliksrådssekretærene skriver dommene for de. Og da på enklest mulig måte. Mange ganger er dette nok, men noen ganger er det viktige for alle parter at det blir skrevet en god dom også i forhold til at saken ankes til tingetten», (sekretær).

En sekretær, som betjener flere forliksråd uttrykte det slik:

«Elles har eg forliksråd med dommarar som absolutt ikkje evnar å skrive dommene, og dytter dette over på sekretariatet», (sekretær)

Denne usikkerheten som påpekes hos noen forliksrådsmedlemmer, tas også opp av enkelte forliksrådsmedlemmer selv. En skriver:

«Noen FR har sekretær med i møtet som skriver dommene, mens i andre FR må medlemmene skrive dom selv», (forliksrådsmedlem)

Andre har i intervju understreket at de tvert imot motsetter seg at sekretæren skal ha noen mening om eller innflytelse på innholdet av dommen. Det kan være uklart hva som ligger i at sekretærene skriver dommene for rådet. I forskrift til tvisteloven omhandler § 1 forholdet

mellom forlikrådet og sekretariatet.¹⁰⁶ Her heter det at forlikrådet driver mekling og avsier dom i saker hvor forlikrådet har domsmyndighet, mens sekretariatsfunksjonen utføres av politiet som en sivil oppgave. Sekretariatet skal utføre oppgaver og støttefunksjoner «som naturlig er en del av sekretariatsoppgavene for en domstol og forlikrådets leder kan innenfor dette saklige området instruere sekretariatet. Videre er «typiske sekretariatsoppgaver» listet opp i bokstav a-d. I bokstav c er deltakelse i forlikrådets møter for å ordne sakens dokumenter og renskriving av avgjørelser og forlik nevnt som en typisk oppgave. I bokstav d heter det videre at en annen typisk oppgave er «å lage utkast til fraværdommer og dommer avsagt på grunnlag av at innklagede i tilsvarende har godtatt klagerens påstand, og å lage utkast til beslutninger om innstillinger etter tvisteloven § 6-11». Om det med henvisning til at sekretærene skriver dommene henvises til at sekretærene renskriver en avgjørelse fattet av forlikrådet er dette forenlig med bokstav c. Om sekretærene i noen råd får innflytelse på det substansielle innholdet i avgjørelsen etter en reell tvist i forlikrådet, er dette i strid med hvordan forholdet er tenkt mellom forlikrådet og sekretariatet. Basert på uttalelsene over kan det være en fare for at usikkerhet grunnet manglende juridisk kompetanse og kunnskap om domsskriving i noen forlikråd kan føre til at relasjonen mellom forlikråd og sekretariat havner i en gråsoner.

6.5.6. Meklingskompetanse

Advokater, tingrettsdommere og prosessfullmektiger fra inkassobransjen ble spurt om hvordan de vurderte meklingskompetansen i forlikrådet. Som tabellen under viser var advokatene og tingrettsdommerne langt mer negative i sin vurdering enn prosessfullmektigene. Mens bare 24,17% av advokatene og 16,98% av tingrettsdommerne mente at forlikrådsmedlemmenes meklingskompetanse var god, vurderte 63,64% av prosessfullmektigene kompetansenivået positivt.

---

¹⁰⁶ FOR-2007-12-21-1605

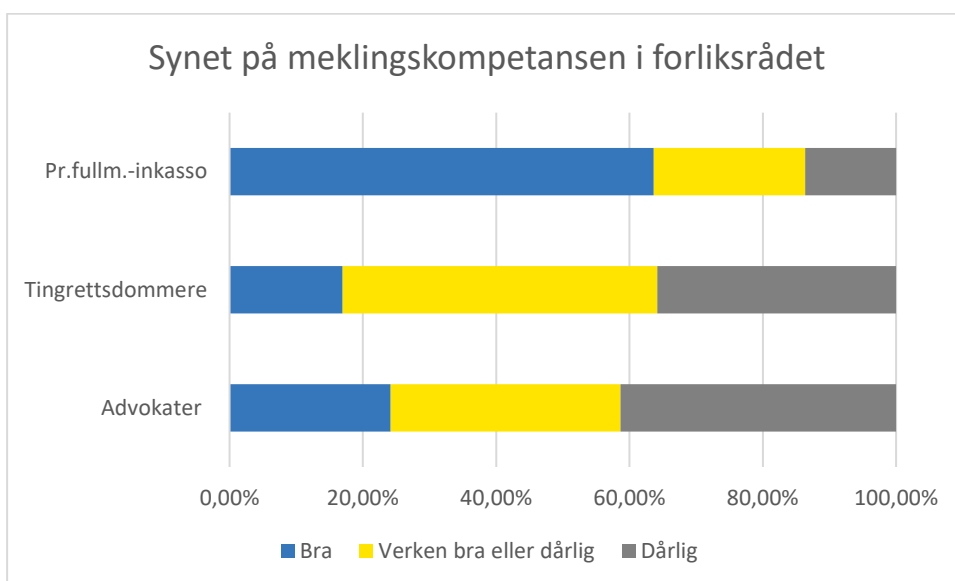

Tabell 6.5.6-1 – synet på meklingskompetansen i forlikrådet

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.-inkasso
Bra	24,17%	16,98%	63,64%
Verken bra eller dårlig	34,48%	47,17%	22,73%
Dårlig	41,35%	35,85%	13,64%

Tilsvarende var det bare 13,64% av prosessfullmektigene som mente at forlikrådsmedlemmenes meklingskompetanse var dårlig, mot 41,35% av advokatene og 35,85% av tingrettsdommerne.

Figur 6.5.6-1

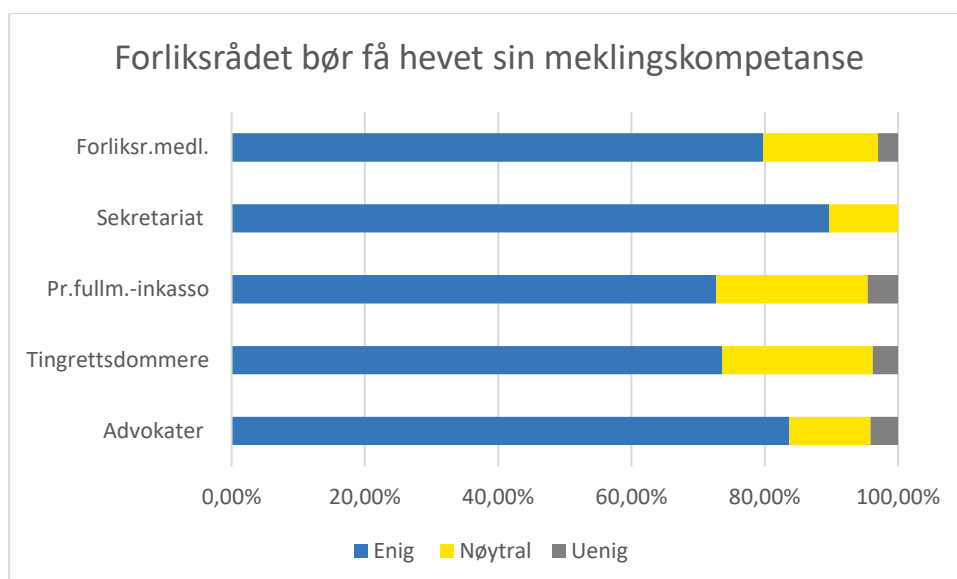

Alle aktørgrupper ble bedt om å ta stilling til påstanden om at forlikrådet burde få hevet sin meklingskompetanse gjennom bedre skoling. Alle informantgrupper var i stor grad enig i dette. Som tabellen under viser sa 89,69 % av sekretærene, 83,68 % av advokatene, 79,78 % av forlikrådsmedlemmene, 72,73 %, av prosessfullmektigene fra inkassobransjen og 66,59 % av tingrettsdommerne seg enig i påstanden.

Tabell 6.5.6-2 - forlikrådet bør få hevet sin meklingskompetanse

	Advokater	Tingrettsdommere	Pr.fullm.-inkasso	Sekretariat	Forlikr.medl.
Enig	83,68%	73,58%	72,73%	89,69%	79,78%
Nøytral	12,18%	22,64%	22,73%	10,31%	17,21%
Uenig	4,13%	3,77%	4,54%	0%	3,01%

Figur 6.5.6-2

Å oppnå forlik i saker blir ofte sett som gullstandarden i forlikrådet. Som det heter i jurist og tidligere forlikrådsmedlem Catharina Munthes masteroppgave i rettsvitenskap er forlik «selve kjernen i forlikrådets virksomhet, der man søker å avslutte sakene i minnelighet, gjennom en avtale om løsning». ¹⁰⁷ Fra samtaler med kolleger i Oslo forlikråd er det klart at forlik «er ‘gull’ på den måten at det er forlik som er det prefererte resultatet av et møte», sier hun, «ved et forlik mener medlemmene at de har oppfylt intensjonen til forlikrådsordningen». ¹⁰⁸ Det er dermed ikke overraskende at forlikrådsmedlemmene selv har et ønske om å heve kompetansen på området. Et forlikrådsmedlem påpekte i intervju at det var overraskende at opplæringstilbudet for forlikrådsmedlemmer var såpass dårlig som vedkommende oppfattet det som i og med at evnen til å oppnå forlik i sakene var så høyt verdsatt:

«Mekling har jo blitt viktigere og viktigere i hele domstolssystemet og jeg har inntrykk av at kurstilbudet for eksempel i tingretten har blitt ganske bra. Men vi, som jo faktisk er ment å sitte å mekle hele dagen, vi har ikke noe ordentlig tilbud. I mitt råd så setter vi normalt av to saker per time, vi prøver å la det være en stor og en liten sak. Vi skal altså i prinsippet mekle en ny sak hver halvtime, og burde ha ordentlig opplæring», (forlikrådsmedlem)

Flere informanter fra ulike aktørgrupper mente også at meklingskompetanse kanskje var den viktigste kompetansen forlikrådet kunne ha. En advokat uttalte f.eks.:

«Meklingskompetanse og livserfaring er viktigere enn juridisk skolering for å løse saker på laveste nivå uten kostnader» (advokat).

Sitatet fra forlikrådsmedlemmet over synliggjør imidlertid en systemkritikk som ble rettet også fra mange advokater og prosessfullmektige. Til tross for at forlikrådet ofte kritiseres for at andelen forlik er for lav, er ressursene som er satt av for å mekle fram forlik for knappe,

---

¹⁰⁷ Munthe (2023:23), Er forlikrådet egnet til å behandle saker om BankID-svindel? En undersøkelse av saker der BankID-svindel anføres av innklaget, masteroppgave rettsvitenskap UiO.

¹⁰⁸ (ibid:24).

både når det gjelder opplæring av medlemmene og tiden som er satt av i møte. En gjenganger i tilbakemelding var at selv om saksbehandlingstiden for forlikrådet i mange tilfelle er alt for lang, varer rettsmøtet alt for kort:

«Sist jeg var i forlikrådet, fikk partene fortelle sin versjon av saken. Kort tid etter sa rådslederen 'det virker ikke som dere vil bli enige, så fa forslår vi å ta saken opp til doms'. Det var et tydelig tidspress på rådsmedlemmene (vi fikk beskjed om at vi fikk i underkant av én time på å behandle saken). Det var ingen reell mekling». (advokat).

«Jeg opplever at forlikrådet skjematisk setter av 30 minutter til behandling av en sak, uavhengig av type sak eller omfang. Det gjør det umulig å legge frem eller imøtegå et krav, og samtidig ha tid til å mekle. Å legge frem begge sider av en sak er en forutsetning for suksess i mekling.

«Jeg vil særlig trekke fram at det fremstår å være en mangel ved dagens ordning at sakene ikke mekles i realiteten. Forlikrådets dommere har ikke meklingskompetanse. Det brukes for lite tid i selve møtene. Liten reell mulighet for å løse tvistene. Bedre skolering, gjennomføring av reell mekling og mer tidsbruk vil kunne utgjøre en forskjell» (advokat).

«Alt for kort tid i møtene til reell behandling, og totalt umulig med gode forlik og dommer uten juridisk kompetanse i forlikrådet» (advokat).

«Den store fordelen med forlikrådet er at det er billig for partene. For enkle saker med lav tvistesum kan forlikrådet være av stor samfunnsmessig nytte om det evner å få løst sakene ved forlik. For å bedre ivareta den funksjonen bør imidlertid medlemmene få styrket sin kompetanse i mekling» (advokat).

«Hovedproblemet er at det gis for lite veiledning og rom til å presentere saker på en god måte, saksbehandlingen fra for lang tid, og rettsmøtene er for korte. Dobbeltrollen megler/dommer er problematisk. Det er vanskelig å få til god mekling på tiden som er avsatt, og man må velge mellom å megle eller forsøke å presentere saken» (advokat).

«Vil anmerke at jeg har vært i forlikråd i hele landet, ikke kun Oslo. Generelt: Det er ofte satt av alt for kort tid, meklingen er oftest bare forsøk på å presse gjennom en 50/50-ordning, det er ofte svært

mangelfull forståelse av både faktum og juss hos forliksrådet, dommen er ofte svært mangelfullt begrunnet og etterlater stor tvil om hvorvidt forliksrådet har forstått saken» (advokat).

«Prosesen tar for lang tid, det er ikke satt av nok tid til møtet, og meklingskompetansen hos forliksrådet er generelt for dårlig» (advokat)

«Forliksrådet behandler svært mange saker i løpet av et år. Det betyr at tidspresset er stort, for stort, og som en konsekvens fremstår forliksrådets medlemmer mer opptatt av tidsskjema enn å mekle i saken» (advokat).

«Isolert settes det av alt for liten tid til meklings kvalitet. Jeg antar at forliksrådsmedlemmene ikke har nok tid til skikkelig forberedelse» (advokat)

«Det er litt ulik praksis i det forskjellige forliksråd. noen avslutter møtet etter 5 min., uten å forsøke meklings. Det er uheldig. Når partene først møter bør det brukes noe tid på saken.

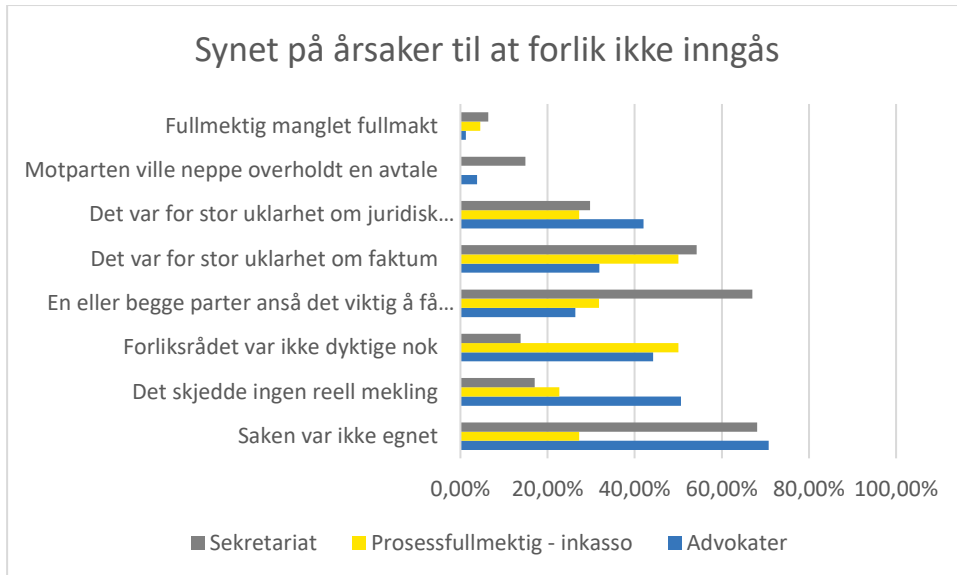
Vi ba også advokatene, prosessfullmektigene fra inkassobyråene og sekretariatet angi hva de mente var de viktigste årsakene til at forlik ikke ble oppnådd. Som tabellen under viser, gis de ulike grunnene ulik tilslutning fra de forskjellige respondentgruppene. Både advokatene, 70,72 %, og sekretærene, 68,09 %, oppga at saken ikke var egnet som grunn. Nest høyest tilslutning fra advokatene, 50,63 %, fikk grunnen at det ikke skjedde noen reell meklings, mens det at forliksrådet ikke var dyktige nok, 44,20 % og det at det var for stor uklarhet om det juridiske grunnlaget i saken, 42,02 %, fulgte på tredje og fjerde plass. Blant sekretærene var det at en eller begge parter anså det viktig å få en avgjørelse i retten den grunnen som fikk nest høyest tilslutning, med 67,02 %. Deretter fulgte at det var for stor usikkerhet om faktum i saken, 54,26 % og det at det var for stor usikkerhet om det juridiske grunnlaget i saken, 29,79 %, som grunnene med størst tilslutning. Blant prosessfullmektigene var manglende dyktighet hos forliksrådet og det at det var for stor uklarhet om faktum grunnene med nest høyest tilslutning, begge med 50 %. Deretter fulgte at en eller begge parter anså det viktig å få en avklaring i retten, 31,82 % og det at saken ikke var egnet og at det var for stor uklarhet om det juridiske grunnlaget i saken, begge med en tilslutning på 27,27 %.

Tabell 6.5.6-3 - grunner til at det ikke blir forlik i sakene

	Advokater	Prosessfullmektig - inkasso	Sekretariat
Saken var ikke egnet	70,72%	27,27%	68,09%
Det skjedde ingen reell mekling	50,63%	22,73%	17,02%
Forliksrådet var ikke dyktige nok	44,20%	50,0%	13,83%
En eller begge parter anså det viktig å få en avgjørelse i retten	26,41%	31,82%	67,02%
Det var for stor uklarhet om faktum	31,92%	50,0%	54,26%
Det var for stor uklarhet om juridisk grunnlag	42,02%	27,27%	29,79%
Motparten ville neppe overholdt en avtale	3,79%	0%	14,89%
Fullmektig manglet fullmakt	1,26%	4,55%	6,38%

En grafisk framstilling følger i figuren under.

Figur 6.5.6-3

6.5.7. Vilkårighet og opplæring

Som det framgår over ønsker forlikradsmedlemmene, i likhet med de andre respondentgruppene, mer og bedre opplæring. Dette framgår også av drøftingskapittel 3. Det framgikk også av fritekstfeltet i spørreundersøkelsen at mange, fra alle respondentgrupper anså et bedre opplæringstilbud som en motvekt mot det de mente var en vilkårighet ved ordningen, nemlig at de opplevde forlikrådenes kvalitet rundt om i landet som svært varierende.

«Svakheten ved ordningen, er at det varierer voldsomt i kompetanse mellom forlikrådene»,
(prosessfullmektig – inkasso)

«Det er alt for stor forskjell mellom forlikrådene. Det gjelder både kunnskap om faktum, juss,
meklingskompetanse og domsskriving», (advokat)

«Kvaliteten varierer ekstremt», (advokat)

«Nå oppleves det å møte i forliksrådet + motta dom som ren bingo. Det er også stor forskjell på forliksrådene geografisk», (advokat)

«Ordninga har mykje potensial, men slik det er no, er det svært stor forskjell på kvaliteten i t.d. Oslo og Bergen», (advokat)

«Det er stor forskjell på forliksrådene der noen av forliksrådets medlemmer gir blaffen i prosessuelle regler som er uheldig for utfallet», (advokat)

«Det er enorm forskjell på forliksråd på mindre steder og i byer, alt burde vært tingrett...(...)», (advokat)

«Forbedring: Huske på at det er STOR forskjell på forliksrådene rundt om i Norge, og at ikke alle dommere har slik kompetanse som i de store byene», (sekretær)

Mange, særlig blant sekretærene, ønsket derfor så å slå sammen mindre forliksråd for å sikre en større saksflyt og dermed bedre erfaringslæring gjennom året.

«Flere forliksråd burede vært slått sammen. Forliksråd som behandler 1-2 saker i året er ikke bra for rettssikkerheten. I Trøndelag burde flere vært slått sammen»

«Det er stor forskjell mellom små og store forliksråd. Forliksrådene kunne med tanke på rettssikkerheten med fordel være slått sammen til større råd. Hver kommune trenger ikke egne råd. Rettssikkerheten kan ikke vik for at publikum skal ha forliksrådet nært tilgjengelig», (sekretær)

Noen pekte imidlertid på at en fordel ved små råd, i tillegg til nærhet for partene, var at mindre råd ofte satte av lenger tid til rettsmøtet noe som var positivt for meklingen.

«Det er stor forskjell på rådene, hvor mye tid i hvert møte (små steder setter av mye mer tid enn de større)», (sekretær)

Det skal også løftes fram her at forliksrådssekretærene også for egen del ønsket et bedre opplæringstilbud:

«Bedre opplæring, flere fagsamlinger for rådet og sekretariatet», (sekretær).

«Årlig kurs, både til medlemmer og sekretærer», (sekretær).

«Det bør bli mer opplæring av medlemmene og sekretariatet», (sekretær).

«Det er fint om det også er opplæring til sekretærer årlig med gjennomgang av diverse oppgaver», (sekretær).

«Forbedringsmuligheter: Bedre og mer juridisk opplæring av dommere og ikke minststyrke sekretærene med mer opplæring!», (sekretær).

«Det er nyttig at sekretariatet vet hva medlemmene har fått opplæring i, for å bedre kunne støtte medlemmene. Hvis en del av opplæringen blir digital, er det også en begrenset ekstrakostnad å tilby opplæringen til sekretariatet», (sekretær).

«Svak/manglende kursing/opplæring til både dommere og sekretariat», (sekretær).

«Jeg som sekretær hadde følt på en mer faglig mestring dersom det var en opplæring/utdanning via PHS [politihøgskolen] e.l. jeg kunne ta når jeg var nyansatt. Nå er det mer learning by doing samt telefonsamtaler til andre sekretærer i nabokommuner som hjelper meg hvis jeg står fast. Hadde også vært bra om det var et kurs for ledere, medlemmer og sekretærer med fysisk oppmøte som gikk på det juridiske i et forliksråd, mtp begrunnelser i dommer med henvisning til lovverk og lignende. Jeg ble ansatt i [måned] i fjor, har ikke vært borti et slik kurs til nå», (sekretær).

6.6. Øvrige egenskaper hos forliksrådet

6.6.1. Synet på partiskhet blant forlikrådsmedlemmer

Over har vi særlig redegjort for hvordan forliksrådets kompetanse vurderes og drøftet hvordan dette er av betydning for rettssikkerhet. Vi har imidlertid også ville undersøke noen andre egenskaper som er av betydning for hvordan rettssikkerhet i forliksrådet vurderes. Vi har derfor stilt spørsmål til advokater, prosessfullmektiger fra inkassobyråene og sekretariatet om hvordan disse gruppene vurderer andre egenskaper hos forlikrådsmedlemmene som har betydning for ordningens rettssikkerhet. Disse gruppene ble valgt fordi de ved selvsyn, ansikt til ansikt, har kunnet observere forlikrådsbehandling i praksis.

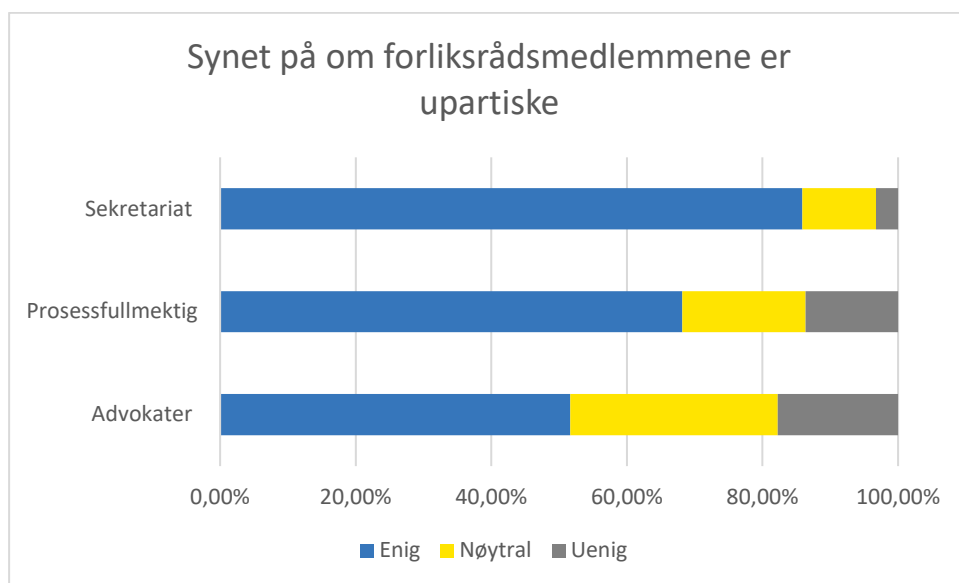
Respondentene ble bedt om si seg enig, svært enig, verken enig eller uenig, uenig eller svært uenig i påstanden om at forliksrådets medlemmer er upartiske i sin behandling. Vi har slått sammen de to kategoriene som betegner enighet og de to kategoriene som betegner uenighet. Som tabellen under viser var det ingen av de forespurte gruppene som i stor grad mente at forliksrådets medlemmer var partiske. Den gruppen som i sterkest grad var kritisk var advokatene hvor 17,76 % sa seg uenige i påstanden om at forliksrådets medlemmer var upartiske.

Tabell 6.6.1-1- forliksrådets medlemmer er upartiske

	Advokater	Prosessfullmektig	Sekretariat
Enig	51,66%	68,19%	85,87%
Nøytral	30,58%	18,18%	10,87%
Uenig	17,76%	13,64%	3,26%

Den gruppen som i minst grad var kritiske var sekretariatet, hvor 3,26% var uenig i påstanden. Som det framgår sa et flertall blant alle grupper seg enige i at de opplevde forliksrådets medlemmer som upartiske.

Figur 6.6.1-1

Noen advokater benyttet imidlertid fritekstfeltet til å problematisere at mindre forliksråd var utsatte for en habilitetsproblematikk. Dette ble også tatt opp av enkelte sekretærer og forliksrådsmedlemmer selv:

«Vi er et forliksråd i en liten kommune og kunne med fordel vært slått sammen med en nabokommune for å styrke kompetansen vår og i tillegg unngå inhabilitet i forhold til saker etc.», (forliksrådsmedlem)

6.6.2. Synet på forlikrådsmedlemmenes kommunikative egenskaper

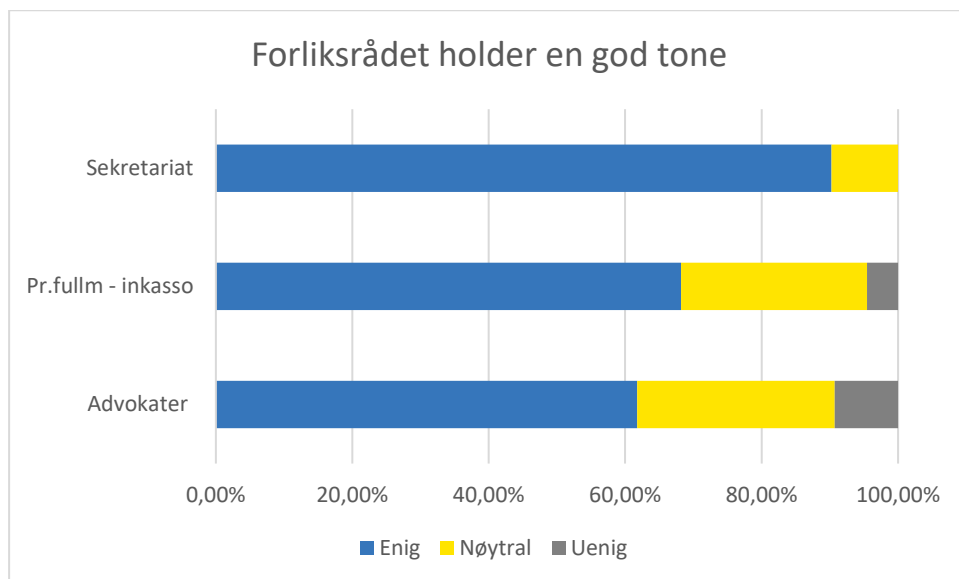
Advokater, prosessfullmektiger fra inkassobyråene og sekretariatet ble også bedt om å ta stilling til påstanden om at forlikrådsmedlemmene holdt en god tone underveis i saken. Også her har vi slått enig/svært enig og uenig/svært uenig sammen. Som tabellen under sier at klart flertall blant alle tre forespurte grupper seg enig i at forlikrådsmedlemmene holder en god tone.

Tabell 6.6.2-1- forlikrådet holder en god tone underveis i saken

	Advokater	Pr.fullm - inkasso	Sekretariat
Enig	61,77%	68,18%	90,22%
Nøytral	28,93%	27,27%	9,78%
Uenig	9,3%	4,55%	0%

Hele 90,22% av sekretærene, 68,18% av prosessfullmektigene og 61,77% av advokatene var enige i at forlikrådet holdt en god tone underveis i saken. Ingen blant sekretærene var uenig i påstanden, og bare 9,3% av advokatene og 4,55% av prosessfullmektigene var uenige i at forlikrådsmedlemmene holdt en god tone i møtet.

Figur 6.6.2-1

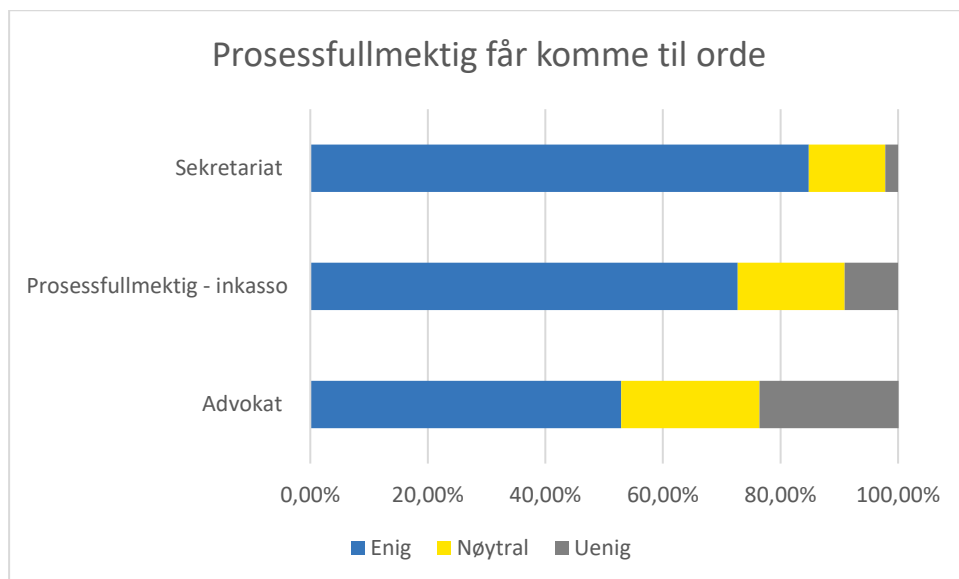
Vi stilte også spørsmål ved om i hvilken grad partene og deres eventuelle representanter fikk komme til orde. Som tabellen under viser, sa et klart flertall av respondentene seg enige i påstanden om at prosessfullmektigene fikk komme til orde under forlikradsbehandlingen.

Tabell 6.6.2-2 - prosessfullmektigene får komme til orde

	Advokat	Prosessfullmektig - inkasso	Sekretariat
Enig	52,87%	72,73%	84,78%
Nøytral	23,57%	18,18%	13,04%
Uenig	23,65%	9,09%	2,17%

Mest kritiske var advokatene hvor 23,65 % sa seg uenige i påstanden om at prosessfullmektigene fikk komme ordentlig til orde under forlikradsbehandlingen.

Figur 6.6.2-2

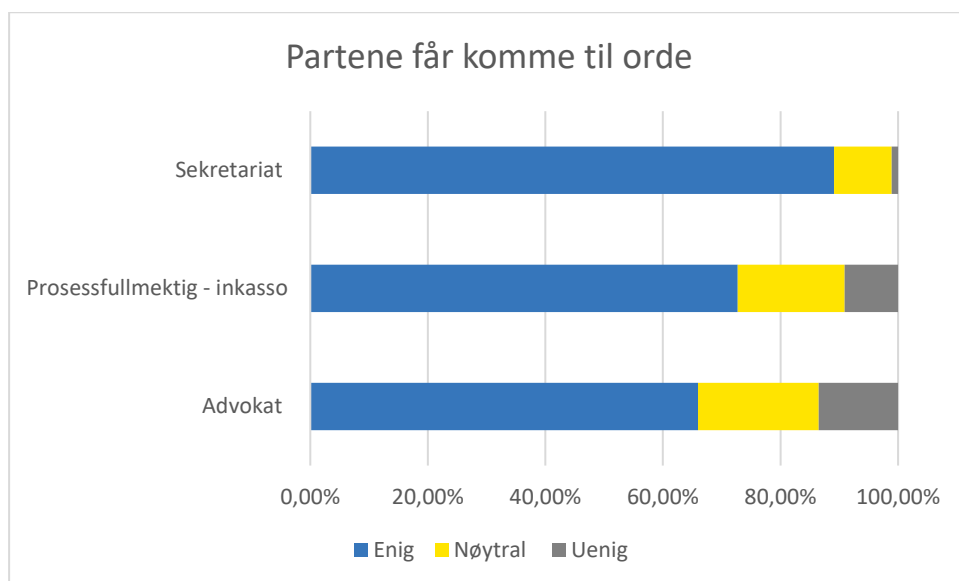
Tilsvarende sa et klart flertall blant de forespurte seg enig i påstanden om at partene selv fikk komme til orde.

Tabell 6.6.2-3 – partene får komme til orde

	Advokat	Prosessfullmektig - inkasso	Sekretariat
Enig	65,94%	72,73%	89,13%
Nøytral	20,53%	18,18%	9,78%
Uenig	13,53%	9,09%	1,09%

Som tabellen viser, gjaldt dette 89,13 % av sekretærene, 72,73 % av prosessfullmektigene fra inkassobyårene og 65,94 % av advokatene. Blant sekretærene og prosessfullmektigene var det relativt få som var uenige i påstanden om at partene fikk komme til orde, henholdsvis 1,09% og 9,09%. Blant advokatene lå andelen noe høyere med 13,53 %.

Figur 6.6.2-3

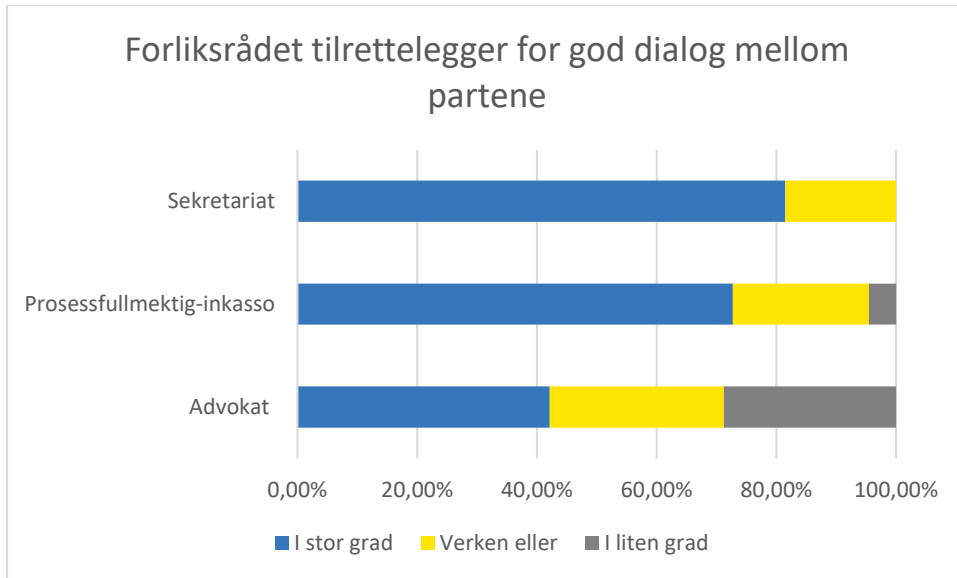
Når det gjelder påstanden om at «forlikrådet tilrettelegger for god dialog mellom partene», ser vi samme mønster. Sekretariatet er mest positive, og 81,52% krysser av for at de i stor grad er enig i påstanden, mot 72,73% av prosessfullmektigene og 42,12% av advokatene.

Tabell 6.6.2-4 – forlikrådet tilrettelegger for god dialog mellom partene

	Advokat	Prosessfullmektig-inkasso	Sekretariat
I stor grad	42,12%	72,73%	81,52%
Verken eller	29,11%	22,73%	18,48%
I liten grad	28,77%	4,55%	0%

Tilsvarende har ingen fra sekretariatet krysset av for at de er uenige i påstanden, mot 4,55% av prosessfullmektigene og 28,77% av advokatene.

Figur 6.6.2-4

6.7. Nærmere om ulike styrkeforhold i retten og såkalt pressing til forlik

6.7.1. Pressing til forlik

I Sivilsamfunnets rettsstatsmelding for 2024 påpekes det som en rettssikkerhetsutfordring i forlikrådet at:

«Mange opplever å bli presset til å inngå forlik som ikke harmonerer med sakens rettslige stilling. Problemstillingen kommer på spisse i saker hvor styrkeforholdet mellom partene er skjevt, og den svake parten føler seg presset til å inngå et forlik i situasjoner hvor hans/hennes lovbestemte rettigheter tilsier et langt gunstigere resultat». ¹⁰⁹

109

https://www.advokatforeningen.no/contentassets/35f8baaf508f47ce80db9f152135f423/sivilsamfunnets_rettststatsmelding_2024_nettside.pdf, side 71.

Problematikken ble først løftet av tingrettsdommerne Ruth Anker Høyer og Jon Bonnevie Høyer i en kritisk gjennomgang av forlikrårdsordningen i Norge.¹¹⁰ De argumenterer for at uriktige forlik er «et av de mest alvorlige, og minst omtalte, rettssikkerhetsproblemer knyttet til forlikrådenes kompetanse og saksbehandling».¹¹¹ Tanken er at manglende juridisk kompetanse kan medføre at parter som juridisk sett har en god sak, men som ikke selv har forstått de rettslige spørsmålene, kan bli presset av forlikrådsmedlemmene til å inngå et forlik som ikke «representerer partenes relative vinningsjans ved pådømmelse».¹¹² Om forlikrådets medlemmer mangler juridisk kompetanse kan dette skje av ren uvitenhet. Problemstillingen har dermed paralleller til rettssikkerhetsproblematikken som drøftes under i punkt 9. Et uriktig forlik vil potensielt ha større konsekvenser for parten enn en feilaktig dom, fordi mens en dom fra forlikrådet kan overprøves i tingretten er et forlik endelig.

Som Høyer og Høyer skriver vil slike uriktige forlik i liten grad bli fanget opp fordi forlik i statistikken vil framstå som en «suksesshistorie» og fordi etterfølgende spørreundersøkelser neppe vil fange opp «den urett som trolig er begått».¹¹³ Etter at artikkelen ble publisert i 2008 har imidlertid oppmerksomheten om problemstillingen blitt større og i Sivilsamfunnets rettstatsmelding for 2024 påstås det altså, uten nærmere belegg at «mange» opplever å bli presset til slike forlik. Vi har derfor spurt advokater, prosessfullmektiger fra inkassobransjen og sekretariatet hvordan de stiller seg til påstanden om at forlikrådet legger press på partene for å oppnå forlik. Som tabellen under viser er 39,52% av advokatene, 31,82% av prosessfullmektigene og 27,16% av sekretærene enig i påstanden.

Tabell 6.7.1-1 - legger forlikrådet press på partene for å oppnå forlik?

	Advokater	Prosessfullmektig - inkasso	Sekretariat
Enig	39,52%	31,82%	27,16%

¹¹⁰ Høyer og Høyer (2008): «Forlikrådet – fra lekmannsdomstol til kvalifisert tvisteløsningsorgan?», i *Lov og rett*, vol. 47. 5-6, 2008, side 326-341.

¹¹¹ (ibid:335).

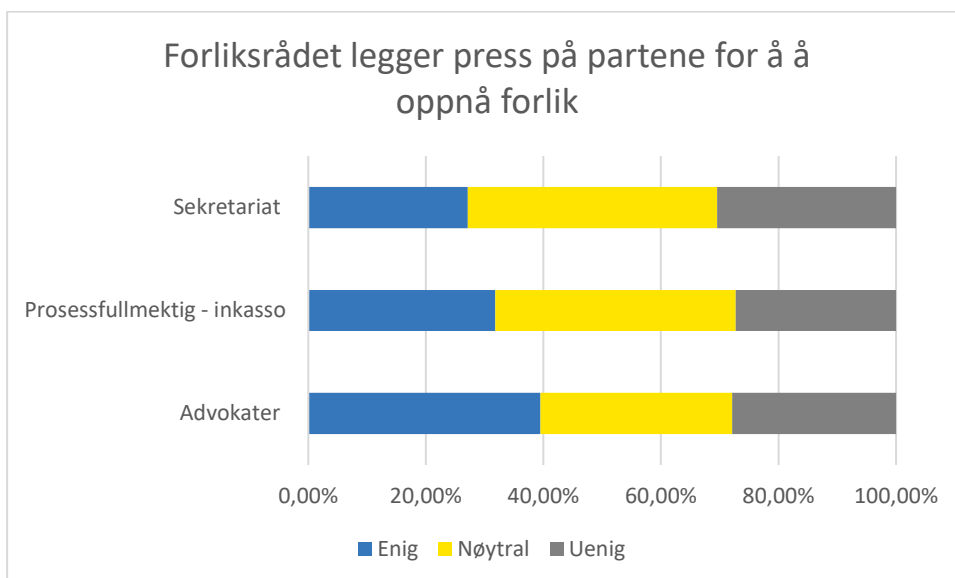
¹¹² (ibid).

¹¹³ (ibid).

Nøytral	32,60%	40,91%	42,39%
Uenig	27,88%	27,27%	30,44%

Rundt 30 i hver av disse gruppene sier seg uenige i påstanden, nærmere bestemt 27,88% av advokatene, 27,27% av prosessfullmektigene og 30,44% av sekretærene.

Figur 6.7.1-1

Det må likevel presiseres at det at forlikrådet legger press på partene for å oppnå forlik ikke er det samme som at uriktige forlik inngås. Flere advokater og prosessfullmektige etterlyser dessuten at forlikrådene i større grad legger press på partene for å oppnå forlik, og mange mener at de gir opp mekling for raskt eller i for stor grad innstiller saker, illustrert f.eks. slik:

«Saker som ikke handler så mye om juss, hvor det mest av alt handler om å komme frem til et beløp i en kravssak f.eks., er bedre egnet, men kun om rådsmedlemmene er aktive deltagere i meklingen og presser partene mot hverandre», (advokat)

Det er likevel ganske mange advokater som er skeptiske til frampressing av forlik i forliksrådet:

«Mange klienter opplever forliksrådsbehandlingen som ren bingo og at de blir utsatt for sterkt press for å komme til forlik», (advokat)

«Forliksrådets medlemmer ønsker kun å bruke meklingsmøtet til å presse partene til å inngå et forlik, ikke til å høre på partenes synspunkter eller bevis i saken», (advokat)

«Har opplevd flere ganger at forliksrådet driver med utidig press mot partene», (advokat)

«Opplever som den klare hovedregel at forliksrådsmedlemmer som den klare hovedregel presser på for at partene skal møtes på midten, uavhengig av saken/den rettslige konteksten», (advokat)

«Forliksrådet er svært opptatt av å sørge for at en høy andel av sakene som kommer inn dit blir forlikt. I enkelte forliksråd sier også medlemmene dette rett ut. Dette skyldes trolig et ønske om å rettferdiggjøre sin egen institusjon. Et slikt utgangspunkt innebærer at parter ofte presses til å få til et forlik, noe som er svært uheldig mht. at forliksrådet bør oppfattes som en nøytral institusjon», (advokat)

«Min opplevelse av forliksrådet er at det er ekstrem mangel på kompetanse hos dere medlemmer. Jussen fremstår nærmest som irrelevant for medlemmene. Jeg bistår som regel 'den sterke parten', og opplever at medlemmene veldig ofte tar den 'svake partens' side, uavhengig av faktum og jussen i saken. Jeg opplever også at jeg blir presset til å inngå forlik, selv i saker hvor motparten erkjenner kravet fullt ut», (advokat)

Rettssikkerhetsproblemet må, som Høyer og Høyer peker på, likevel anses størst i saker hvor motparten møter med advokat «som ikke ser det som sin oppgave å opplyse om at den annen part kan ha langt bedre rettslige argumenter på hånden enn det mekleren har sett». ¹¹⁴ Dette ble også påpekt blant informantene i undersøkelsen her:

---

¹¹⁴ (ibid).

«Selv om prinsippet for at man skal komme til en minnelig ordning er positivt, oppleves det av og til for pressende fra forliksrådsmedlemmene at partene skal komme til enighet. (...) Det blir greit håndtert for klager/innklager som sitter med advokat, men for de som ikke er representert, så blir presset av og til noe stort, og de opplever å komme ut av en mekling skuffet over at de aksepterte løsningen», (advokat)

Denne problemstillingen kan imidlertid ha betydning også i saker hvor det ikke inngås forlik, men hvor saken tas opp til doms.

6.7.2. Styrkeproblematikken

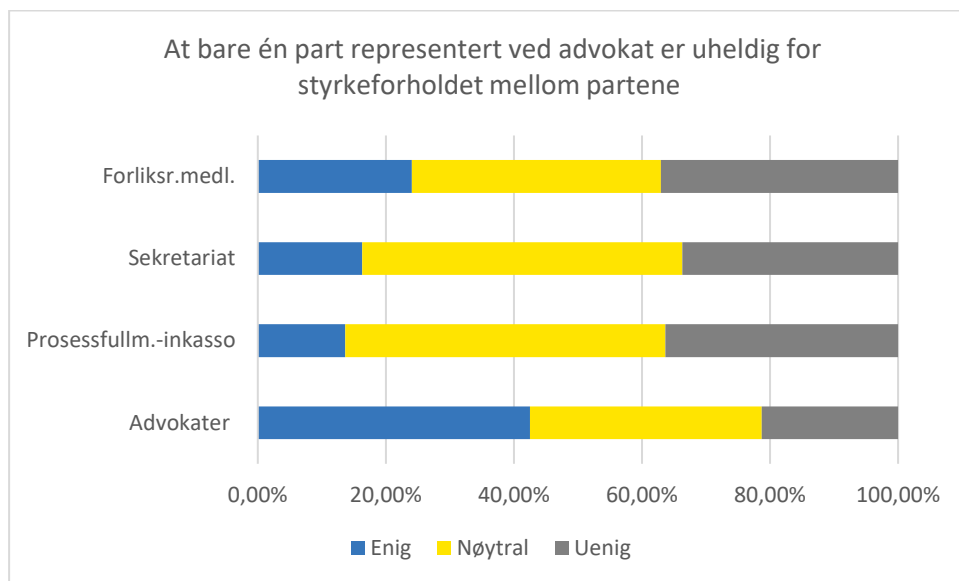
Vi ba i spørreundersøkelsen advokatene, prosessfullmektigene fra inkassobyråene, sekretærene og forliksrådsmedlemmene ta stilling til påstanden om at det var uheldig for partene at bare én av dem var representert ved prosessfullmektig.

Tabell 6.7.2-1- det er uheldig for styrkeforholdet mellom partene at bare en part er representert ved prosessfullmektig

	Advokater	Prosessfullm.- inkasso	Sekretariat	Forliksr.medl.
Enig	42,51%	13,64%	16,3%	24,05%
Nøytral	36,18%	50,0%	50,0%	38,92%
Uenig	21,31%	36,36%	33,7%	37,03%

Som tabellen viser mente 42,51% av advokatene at dette var uheldig, mot 24,05% av forlikrådsmedlemmene, 16,3% av sekretærene og bare 13,64% av prosessfullmektigene fra inkassobyårene.

Figur 6.7.2-1

Noen forlikrådsmedlemmer har i intervju gitt uttrykk for at de synes at det er en fordel at partene er representert ved advokat, også når det bare gjelder én av dem, fordi det rydder saken godt juridisk. En mulig fare hvis bare én part er representert er rimeligvis at saken ryddes basert på den ene, representerte partens interesser. Det er likevel verdt å merke seg at det særlig er advokatene og forlikrådsmedlemmene som anser at ulik representasjon kan påvirke styrkeforholdet mellom partene negativt. Som en advokat uttalte:

«Jeg har selv vært i forlikrådet hvor bare min part var representert ved advokat og opplevde at styrkeforholdet ble uheldig. Motparten fikk ikke lagt fram saken sin på en like god måte, etter som motparten ikke hadde særlig god kjennskap til lovverket», (advokat)

6.8. Nærmere om fraværdsdom i forbrukersaker i forlikrådet – en praksis i strid med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen?

Et særlig spørsmål er om behandlingen i forlikrådet ivaretar EØS-rettslige krav til prosessuell rettsikkerhet.¹¹⁵ Avtaleloven §§ 36 og 37 gjennomfører EUs direktiv om urimelige kontraktsvilkår i forbrukeravtaler.¹¹⁶ Vilkår i standardavtaler som utgjør en «betydelig skjevhet» til skade for en forbruker jf. direktivets artikkel 3 nr. 1, skal etter dette direktivet settes til side i sin helhet jf. artikkel 6 nr. 1.¹¹⁷ For å oppfylle den såkalte «prosessuelle aktivitetsplikten» som ligger innbakt i direktivet, skal medlemsstatene også eliminere enhver «ikke ubetydelig risiko» prosesslovgivningen skaper for at direktivets forbrukervern ikke blir realisert. Dette innebærer blant annet at domstolene av *eget tiltak* skal sørge for at urimelige standardvilkår ikke håndheves mot forbrukere.¹¹⁸ Plikten er av EU-domstolen utvidet til å omfatte andre sentrale direktiver, inkludert forbrukerkredittdirektivet¹¹⁹, som inneholder den viktige plikten til å kredittvurdere forbrukere før man gir kreditt (gjennomført i finansavtaleloven § 5-2).¹²⁰

Dette reiser spørsmål om norsk prosessrett generelt, og om forlikrådsprosessen spesielt. Om en forbruker misligholder et krav fra en profesjonell aktør, f.eks. en forbrukslånsbank, vil forbrukeren kunne bli klaget inn til forlikrådet. Banken vil i forliksklagen nedlegge påstand

---

¹¹⁵ Utgangspunktet for dette avsnittet bygger i det vesentlig på Vebjørn Wold og Petter Omland, «I rimelighetens navn Finansforetakenes betalings søksmål mot forbrukere og EØS-forbrukerrettens prosessuelle side» i Anders Løvlie Axel Hodnefjeld Kristine-Petrine Olthuis (red.), *Festskrift – Jussbuss 50 år*, RenessaseMedia AS 2021. Wold og Omland har dessuten lest og kommentert det som står i dette avsnittet og vært behjelpelig med å oppdatere referanser til relevant praksis.

¹¹⁶ Rådets Direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktsvilkår i forbrukeravtaler.

¹¹⁷ Se forente saker C-154/15, C-307/15 og C-308/15 *Gutiérrez Naranjo* (avsnitt 60–61).

¹¹⁸ Forente saker C-240/98 til C-244/98 *Oceano* (avsnitt 25–32). Dette er fulgt opp i en rekke senere avgjørelser. Se Johan Giertsen, *Avtaler*, 4. utg., Universitetsforlaget 2021 s. 279–287 og Jens Edvin A. Skoghøy, *Twisteløsning*, 4. utg., Universitetsforlaget 2022 s. 600–603.

¹¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv (EU) 2023/2225 af 18. oktober 2023 om forbrukerkredittavtaler og om ophævelse af direktiv 2008/48/EF.

¹²⁰ Se Vebjørn Wold og Petter Omland, «I rimelighetens navn Finansforetakenes betalings søksmål mot forbrukere og EØS-forbrukerrettens prosessuelle side» i Anders Løvlie Axel Hodnefjeld Kristine-Petrine Olthuis (red.), *Festskrift – Jussbuss 50 år*, RenessaseMedia AS 2021.

om at utestående beløp innbetales. Hvis forbrukeren ikke gir tilsvar og/eller stiller i forliksmøte, kan forliksrådet på nærmere vilkår avsi fraværssdom. Norge er gjennom EØS-avtalen *forpliktet* til en EU-konform tolkning av lovgivning som gjennomfører EU-rettsaker.¹²¹ Etter EU-domstolens praksis, er det et krav at nasjonale rettsinstanser av eget tiltak må undersøke om avtalen inneholder urimelige vilkår. I kredittsaker, som eksempelet over, skal rettsinstansen også prøve om det er foretatt en forsvarlig kredittvurdering. Dette skal gjøres *selv om* forbrukeren ikke har anført urimelige avtalevilkår eller uforsvarlig kredittvurdering.

For å oppfylle våre EØS-forpliktelser, må saksgangen i sivile saker innrettes slik at disse kravene ivaretas. Dette gjelder også forliksrådet.¹²² Det har vært hevdet i juridisk litteratur at den prosessuelle aktivitetsplikten kan ivaretas ved at domstolens veiledningskompetanse, jf. tvisteloven § 11-5 (4) annet punktum, forstås som en *plikt* der relevante EØS-rettigheter er i spill.¹²³ Det er imidlertid et spørsmål om forliksrådene har tilstrekkelig kompetanse til å veilede forbrukere om kompliserte EU-rettslige forbrukerspørsmål. Et ytterligere spørsmål er hvordan dette skal løses i fraværssaker.¹²⁴ Etter EU-domstolens praksis virker det klart at det også i fraværssaker kan være nødvendig at rettsinstansen gjør en vurdering av om avtalevilkårene kravet bygger på er urimelige, og at den i denne forbindelse må innhente den underliggende avtalen hvis den ikke er vedlagt av kreditor.¹²⁵ Vurderingen skal tilsynelatende være skriftlig – domstolen må ha «identifisert de vilkår, der har været genstand for denne prøvelse» og «endog kortfattet...redegjort for grundene til, at disse vilkår ikke var urimelige».¹²⁶ Hvis en slik vurdering ikke er foretatt, virker EU-domstolen å anse det som et brudd på EU-retten å gi slike avgjørelser rettskraft mot forbrukere.¹²⁷ Dette er en mindre tematisert rettssikkerhetsutfordring ved forliksrådsordningen. Mange av respondentene mente forliksrådet fungerte godt i slike saker. En advarsel kom likevel i advokatsitatet i punkt 4.2.4. over, hvor det ble påpekt at

---

¹²¹ Wold og Omland 2021 s. 78.

¹²² Wold og Omland 2021 s. 78–79.

¹²³ Halvard Haukeland Fredriksen og Magne Strandberg, «Norwegian Civil Procedure Under the Influence of EU Law», i A. Uzelac og C.H. van Rhee (red.), *Transformation of civil justice. Unity and diversity*, Springer, Springer 2018.

¹²⁴ Wold og Omland 2021 s. 80.

¹²⁵ C-495/19 *Kancelaria Medius* (avsnitt 45).

¹²⁶ Sak C-724/22 *Investcapital* (avsnitt 45).

¹²⁷ Sak C-724/22 *Investcapital* (avsnitt 45), sak C-693/19 og C-831/19 *SPV Project* (avsnitt 64–65).

forlikrådet i mange saker først og fremst framsto som en produsent av fraværdommer mot personer som ikke kommuniserte, eller som en «pøsefabrikk» som produserte rettslige avgjørelser uten reell behandling eller vurdering av noe slag, med de problemstillinger knyttet til rettssikkerhet som fulgte.

I lys av dette bør det utredes nærmere hvilke endringer i vår prosesslovgivning og praksis som er nødvendige for å sikre at forlikrådsordningen ikke utgjør et brudd på Norges EØS-forpliktelser etter helt sentrale forbrukerdirektiver.

6.9. Manglende transparens

Arbeidet med rapporten har vist at det er lite empirisk forskning om hvordan forlikrådet fungerer og at det finnes lite tilgjengelig, oppdatert statistikk om forlikrådsordningen. Det er også sparsomt med litteratur som har forlikrådet som tema. Vi vet altså lite om den institusjonen som behandler flest sivile tvister mellom folk i Norge. Det er av flere grunner heller ikke lett å få innsyn og kunnskap om hvordan forlikrådsordningen fungerer.

Saksbehandlingssystemet er, som nevnt flere steder i rapporten, vanskelig å generere god statistikk fra. Man kan få inntrykk av at mulighetene som ligger i datamaterialet i liten grad har vært aktivt jobbet med. Eksempelvis kan nevnes variabelen «saken gjelder», se drøftingskapittel 1, punkt 5.3., som i utgangspunktet høres ut som en interessant og nyttig variabel å benytte både for forlikrådsmedlemmer og andre interesserte, men som ikke er nok standardisert til å fungere godt.

En så vesentlig opplysning som hvor mange saker fra forlikrådet som går videre til overprøving i tingretten er heller ikke kjent. Forlikrådsmedlemmer vi har snakket med har vist frustrasjon over dette og oppgitt at de selv har forsøkt å få oversikt over hvilke saker som går fra deres råd til tingretten, samt få tilgang på tingrettsdommene når disse foreligger. Dette fordrer imidlertid et aktivt arbeid fra det enkelte forlikrådsmedlem, som må avtale med sekretæren å bli varslet om hvilke saker som overprøves og selv kontakte tingretten for å motta tingrettens dom i saken. Selv om noen forteller at de forsøker å ha systemer for dette, forteller flere at de ikke alltid lykkes, f.eks. fordi tingrettsdommere ikke alltid sender dommen ved forespørsel.

Mange oppgir også at de ønsker å kunne søke opp dommer fra forlikrådet, enten etter sakstype eller tidligere dommer de selv har vært med å avsi. I dagens system er dette ikke mulig. Både de enkelte forlikrådsmedlemmer og forlikrådet som institusjon går dermed glipp av en viktig tilbakemeldingsfunksjon og læringsarena. Offentligheten gis tilsvarende dårlige muligheter til innsyn og kontroll

Forlikrådene leverer heller ikke, i motsetning til f.eks. de tvisteløsningsorganene Husleietvistutvalget, Parkeringsklagenemnda Pasientskadenemnda og Forbrukerklageutvalget, noen årsrapport, se drøftingskapittel 1, punkt 3.2.1. Det presenteres gjennomgående svært lite informasjon om forlikrådet i Politidirektoratets årsrapport.

Avgjørelsene fra forlikrådet er heller ikke tilgjengelig på lovdata eller på forlikrådets nettsider. Lite tilgjengelige avgjørelser er en misbrukt mulighet til læring for forlikrådsmedlemmene. Det vanskeliggjør innsyn og kontroll både for offentlighet og forskning og det gir et dårlig utgangspunkt for fortløpende kunnskapsutvikling og evaluering av ordningen.

Det er i forlikrådet at den største andelen av tvistesaker i Norge behandles. Det er etablert kunnskap at det for mange ikke vil være praktisk gjennomførbart å føre egen sak videre gjennom det ordinære domstolsystemet. Den praktisk og reelt sett vanskelige tilgangen til domstolsbehandling utgjør antakelig den aller største rettssikkerhetsutfordringen i sivile saker i Norge i dag, men kan ikke anses som et problem som hefter ved forlikrådsordningen som sådan. Når det likevel er slik, er det imidlertid avgjørende at forlikrådsordningen fungerer så godt som mulig. Manglende kunnskap og kontroll av ordningen knyttet til manglende statistikk og vanskelig innsyn, utgjør dermed et alvorlig rettssikkerhetsproblem i seg selv. Når forlikrådsordningen har vært utsatt for kritikk i så lang tid kan det framstå overraskende at dette ikke er tatt tak i.

7. Vedlegg

7.1. Vedlegg 1: Første oppdragsbeskrivelse

Gjennomgang av forlikrådsordningen

Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet ønsker mer kunnskap om hvordan forlikrådene fungerer.

Kunnskapen skal blant annet brukes i arbeidet med å følge opp Stortingets vedtak 5. januar 2023 hvor «Stortinget ber regjeringen utrede forlikrådsordningen med sikte på å styrke og forbedre den», se saken [her](#).

Oppdragstaker skal se hen til/utfylle tidligere forskning, blant annet brukerundersøkelsen for Tvistemålsutvalget, erfaringer med forlikrådsbehandlingen «Vel forlikt», se [NOU 2001: 32](#).

Oppdraget skal i hovedsak gjennomføres i løpet av 2023. Frist for endelig rapport er 1. juni 2024.

Bakgrunn: organisering av forlikrådsordningen

Justis- og beredskapsdepartementet har det overordnede ansvaret for forlikrådene. Tvisteloven kapittel 6, med tilhørende forskrift og rundskriv, regulerer ordningen med forlikrådsbehandling av sivile saker. Forlikrådene har de siste par årene behandlet om lag 60 000 saker årlig.

De fleste kommuner har et forliksråd, og enkelte kommuner har et felles forliksråd. Det er totalt 257 forliksråd. Det er tre valgte medlemmer og tre varamedlemmer i hvert forliksråd. I tillegg har enkelte forliksråd flere avdelinger, bl.a. Oslo, Bærum og Bergen. Forlikrådsmedlemmene utnevnes av kommunestyrene året etter kommunevalget. Medlemmer av forlikrådene i Oslo, Bærum, Bergen Stavanger og Trondheim får en fast årlig godtgjøring, jf. tvistelovforskriften § 2 tredje ledd. Medlemmer av øvrige forliksråd blir kompensert etter stykkpriser fastsatt i [rundskriv G 05/2006](#).

Forlikrådenes sekretariater driftes av politiet – den sivile delen i hvert politidistrikt – og er en del av den sivile rettspleien på grunnplanet. Politidirektoratet har det overordnede ansvaret for sekretariatsfunksjonen. Justis- og beredskapsdepartementet har ansvaret for at forlikrådsmedlemmer får tilbud om relevant opplæring. Departementet har etablert et samarbeid med «[Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn \(SFN\)](#)», [en privat organisasjon](#) som mottar midler for å utarbeide og arrangere kurs for medlemmer av forlikrådene og sekretariat. Godtgjøring til forlikrådenes medlemmer, kurs og kompetansehevende tiltak belastes statsbudsjettets kap. 414, post 21. I 2022 var utgiftene på 42,8 mill. kroner.

Det publiseres forholdsvis lite statistikk knyttet til forliksrådene. Departementet besitter noe statistikk innhentet fra Politidirektoratet. Statistikken viser antall saker fordelt på avgjørelsestype og saksbehandlingstid for det enkelte forliksråd.

Vi viser også til områdegjennomgang av politiet hvor organiseringen av forliksrådene er omtalt, se [her](#).

Bakgrunn: nærmere om saksgangen i forliksrådene

Sivile rettstvister skal behandles av forliksrådet før de ev. kan fremmes for tingretten. Unntak gjelder blant annet for de fleste familiesaker, og når verdiene det tvistes om er på mer enn 200 000 kroner og begge parter har vært bistått av advokat. Behandlingen i forliksrådet skal legge til rette for at partene ved mekling eller dom får løst saken enkelt, hurtig og billig. Formålet er at partene skal møtes til mekling og komme til en minnelig løsning før det tas ut søksmål for tingretten. Dersom partene ikke kommer til enighet under meklingen, har forliksrådet i enkelte tilfeller myndighet til å avsi dom i saken. Myndigheten til å avsi dom er imidlertid begrenset. For det første må partene som hovedregel samtykke til at forliksrådet avgir dom i saken. Når tvistesummen er under 200 000 kroner er det tilstrekkelig at den ene parten ber om at det avses dom.¹²⁸ For det andre er domsmyndigheten begrenset ved at forliksrådet ikke kan pådømme saken dersom forliksrådets medlemmer mener at saken er så vanskelig eller så lite opplyst at den ikke egner seg til behandling i forliksrådet. Flertallet av sakene som blir bragt inn for forliksrådene blir avgjort med fraværdom fordi klagemotparten ikke gir tilsvaret på forliksklagen innen fristen eller ikke møter til mekling i forliksrådet. Mange saker avsluttes også ved at klagemotparten erkjenner kravet i tilsvaret under den innledende fasen av saken. Av de sakene som blir behandlet i forliksrådsmøte i 2022, ble om lag 25 000 saker avgjort ved fraværdom (44 prosent), 7 700 saker ble avgjort ved tilsværdom (13 prosent), om lag 4 000 saker ble avgjort med dom (7 prosent), mens det ble inngått forlik i om lag 2 600 saker (5 prosent).

Oppdraget

Oppdraget er primært en kartlegging av hvordan forliksrådsordningen fungerer i praksis, og dels en evaluering av om gjeldende innretning av forliksrådene er hensiktsmessig. Et overordnet spørsmål er om forliksrådsbehandlingen ivaretar rettssikkerheten til partene i saken. Departementet ønsker særlig å få kunnskap som kan belyse om det er behov for mer juridisk kompetanse blant forliksrådsdommerne og endret opplæring, og om forliksrådene kan organiseres på en mer hensiktsmessig måte enn i dag.

Saker og sakstyper

- Oppdragstaker skal kartlegge hva slags typer saker forliksrådene behandler, og om det er en sammenheng mellom sakstype og hvordan saken avgjøres.
- Oppdragstaker skal undersøke om det er en systematisk sammenheng mellom sakstype og nivået på verdiene det tvistes om.
- Oppdragstaker skal kartlegge partenes sakstyper i ulike sakstyper.

Brukere av forliksrådene

- Oppdragstaker skal redegjøre for hva som kjennetegner brukerne av forliksrådene, og hvordan brukerne opplever ordningen.

---

¹²⁸ Frem til 1. juli 2020 var beløpsgrensen 125 000.

- Oppdragstaker skal undersøke om partene i saken typisk benytter seg av advokat, og om parter med bestemte karakteristika er mer tilbøyelig til å benytte seg av advokat enn parter med andre typer karakteristika. Oppdragstaker bør i denne sammenheng gjøre et skille mellom klager og innklaget.

Forliksrådsmedlemmer

- Oppdragstaker skal kartlegge karakteristika ved medlemmer av forliksrådet, herunder alder, kjønn og utdanning. Oppdragstaker skal videre kartlegge i hvor mange år det er vanlig å være medlem av forliksrådet, herunder egen rolle og kompetanse, behov for opplæring og deltakelse på kurs, sekretariatsfunksjonen, godtgjøringen, tidsbruk pr møte og eventuelle andre utfordringer knyttet til ordningen.
- Oppdragstaker skal redegjøre for hva forliksrådsmedlemmer selv mener om inneværende ordning.

Rettsikkerhet i forliksrådene

- Oppdragstaker skal gjøre en vurdering av om dommer som avsies i forliksrådene er godt skrevet, og om domsavgjørelsen er begrunnet i henhold til kravene i tvistelovens § 6-12 (3).¹²⁹
- Oppdragstaker skal vurdere kvaliteten på avgjørelser som fattes i forliksrådene gjennom å intervju parter og advokater som har vært involvert i saker som har gått for forliksrådene. Oppdragstaker skal videre intervju dommere i tingrettene som har behandlet anker fra forliksrådene.

Ved mange av spørsmålene er det relevant å undersøke om det er systematiske forskjeller mellom forliksrådene.

Departementet ber oppdragstaker vurdere forslag til tiltak knyttet til funn fra utredningen over. Tiltakene må kunne iverksettes innenfor gjeldende budsjettammer/til selvkostprinsippet.

Metode og organisering

Vurderingene til oppdragstaker skal bero på empiriske data. Oppdragstaker må selv innhente informasjon på de områder hvor omfanget av empiri per i dag ikke er tilfredsstillende.

Oppdragstaker bør ha god metodisk kompetanse, evne til å sette seg inn i ordningen og ha noe egen eller tilknyttet juridisk kompetanse for å bla. vurdere domsbegrunnelser.

Oppdragstaker har statusmøter med departementet og leverer utkast til rapport etter avtale med departementet.

Kravet til gjennomføring av evalueringer er fastsatt i § 16 i reglement for økonomistyring i staten. Evalueringen skal for øvrig ta utgangspunkt i Finansdepartementets veileder til gjennomføring av evalueringer. Innsamlet data skal kunne gjenbrukes av departementet, og analysene og vurderingene må være etterprøvbare.

Leverandøren skal være behandlingsansvarlig når det gjelder personopplysninger, jf. personvernregelverket.

---

¹²⁹ Følgende masteroppgave har sett på dette:
<https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/91785/5/646.pdf>

Politidirektoratet vil bistå prosjektet blant annet når det gjelder statistikk og data fra forlikrådene og deres saksbehandlersystem.

Leveranse

Forventet produkt av gjennomgangen er en rapport (digital) som inkluderer: sammendrag av hovedfunn, data og metode og funn og analyse.

Oppdragstaker forventes også å presentere rapporten for departementet.

Resultatene fra gjennomgangen skal gi departementet et bedre grunnlag for å vurdere ev. endringer i tvisteloven og forlikrådsordningen.

7.2. Vedlegg 2: Gjennomgang av forlikrådsordningen – justert mandat

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika

0125 OSLO

Deres ref.

Vår ref.

Dato

24/689 - CAOR

07.02.2024

Justis- og beredskapsdepartementet viser til supplerende tildelingsbrev nr. 9 av 27. juni 2023 – forskningsoppdrag til PHS med vedlegg og møte 15. desember 2023 hos POD.

JD har stilt 1,5 mill. kroner til disposisjon for PHS/POD over kap. 400, post 23 til et FoU-prosjekt knyttet til forlikrådene. JD ønsker en systematisk kunnskapsinnhenting om hvordan forlikrådene fungerer, jf. oppdragsbeskrivelsen i vedlegg til supplerende tildelingsbrev nr. 9.

Den opprinnelige oppdragsbeskrivelsen er omfattende, og departementet ser derfor behov for å presisere oppdraget, som avtalt i møtet 15. desember 2023. Formålet med gjennomgangen ligger fast. Målet er å innhente kunnskap om hvordan forlikrådene fungerer. Kunnskapsgrunnlaget skal bl.a. brukes i arbeidet med å følge opp Stortingets vedtak 5. januar 2023 hvor «Stortinget ber regjeringen utrede forlikrådsordningen med sikte på å styrke og forbedre den».

I det følgende presiserer departementet oppdraget som ble gitt i brev 27. juni 2023, men understreker at oppdragstaker samtidig har et handlingsrom for å besvare oppdraget best mulig ut fra målet med kartleggingen og vurdere hvilke metoder som er egnet. Departementet viser videre til den opprinnelige oppdragsbeskrivelsen for beskrivelse av metode og øvrig organisering av oppdraget.

POD leverer tilgjengelig datagrunnlag til oppdragstaker. Departementet legger til grunn at POD og PHS har dialog om dette.

Saker og sakstyper

- Oppdragstaker skal kartlegge hvilke type saker forliksrådene behandler og hva som kjennetegner disse (f.eks. hva det tvistes om og verdien det tvistes om). Beskrivelsen av type saker vil naturlig begrenses av det tilgjengelige datamaterialet. Oppdragstaker skal vurdere å innhente informasjon fra forliksrådene om vanligste sakstyper, samt informasjon fra inkassobyråer som kan ha oversikt over hvilke typer saker som sendes til forliksrådet.
- Oppdragstaker skal i den grad det er mulig si noe om variasjon i antall saker over år og mulige årsaker til svingninger.

Brukere av forliksrådene

- Oppdragstaker skal redegjøre for hva som kjennetegner brukerne av forliksrådene (klager og innklaget). Dette kan omfatte informasjon kjennetegn ved brukerne (kjønn, alder osv.) andelen saker med foretak vs. privatperson, privatperson vs. privatperson osv. Hvis mulig skal oppdragstaker undersøke om partene i saken typisk benytter seg av advokat og i hvilke sakstyper det er vanlig å bruke advokat.
- Departementet ønsker informasjon om brukernes opplevelser av forliksrådet.

Forliksrådsmedlemmer

- Oppdragstaker skal kartlegge kjennetegn ved medlemmene av forliksrådet. Dette kan omfatte faktorer som alder, kjønn, utdanning/yrke og hvor lenge de har vært medlem av forliksrådet.
- Videre ønsker JD informasjon om forliksrådsmedlemmenes erfaringer med forliksrådsordningen. Aktuelle spørsmål kan være medlemmenes opplevelse av sekretariatfunksjonen og ev. behov for endringer i opplæringen. Statens sivilrettsforvaltning bør få mulighet til å komme med innspill til relevante spørsmål i intervjuene.

Rettsikkerhet i forliksrådene

- Oppdragstaker skal undersøke hvor mange saker som tas videre fra forliksråd til tingretten, i tillegg til ev. andre faktorer som kan belyse kvaliteten ved ordningen.
- Oppdragstaker skal, på bakgrunn av en gjennomgang av et begrenset antall dommer fra et strategisk utvalg forliksråd, gjøre en vurdering av dommer som er skrevet i forliksrådene og hvorvidt domsavgjørelsene er begrunnet i henhold til kravene i tvistelovens § 6-12 (3).

Videre viser departementet til at det i oppdragsbeskrivelsen er satt frist for endelig rapport 1. juni. Denne fristen utsettes til 15. august 2024.

Departementet vil ta kontakt for å avtale et statusmøte før påske.

Med hilsen

Geir Åge Andreassen

avdelingsdirektør

Caroline Ørvik
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

7.3. Vedlegg 3: Registerdata

Metode – gjennomgang av registerdata

Med bakgrunn i oppdraget gitt av Justisdepartementet for gjennomgang av forlikrårdsordningen, har vi blitt tilsendt registerdata over alle saker gjennomgått i forlikråd i Norge i 2014, 2018 og 2022. I henhold til mandatet vil vi i denne delen av metoden svare ut deler av bestillingen. Det gjøres oppmerksom på at datamaterialet gir begrensninger på hvilke resultater som fremstilles. Denne resultatdelen tar for seg deler av «Saker og sakstyper» og «Brukere av forlikrådene» fra mandatet.

I denne resultatdelen vil vi beskrive:

Saker og sakstyper

- Hvilke type saker forlikrådene behandler og hva som kjennetegner disse.
- Variasjon i antall saker over år

Brukere av forlikrådene

- Hva som kjennetegner brukerne av forlikrådene.
- Ulike typer saker og aktører involvert

Variabler

Dataen er et datauttrekk fra namsmannens saksbehandlingssystem og skal inkludere alle sakene i forlikrådet i 2014, 2018 og 2022. All informasjon er manuelt ført inn, det tas derfor forbehold om at resultatene som presenteres i denne rapporten kan innebære feilføringer av saker. Datasettet denne rapporten baserer seg på besto av følgende variabler: distrikt navn, kontornavn, org.gruppe navn, saksnummer, mottatt år, sakstype, kommune til rolle, rolle, kjønn, fonr. type, fonr., navn, kode, næringskode, aldersfordeling, krav detalj, hovedstol opprinnelig, status og avsluttet. For 2022 inkluderes også variabelen: saken gjelder.

Statistiske analyser

Dataen er analysert ved bruk av Python, og programvaren Anaconda via Jupyter.

Kontrollanalyser er også gjennomført via Stata. Resultatene innebefatter deskriptive analyser av dataen. Kodefilene fra analysen av datamaterialet kan oppgis ved forespørsel.

Resultater

Tabell 1 - Saker og parter

	2014	2018	2022
Antall saker	106 141	74 360	46 510
Antall aktører	310 381	216 330	135 375
Antall saker etter rydding av datafil	103 799	73 339	45 335
Antall aktører etter rydding av datafil	303 676	213 477	132 153
Antall aktører når prosessfullmektige er fjernet	205 121	143 888	88 817

I tabell 1 illustreres en tydelig nedgang i antall saker og antall aktører involvert fra 2014 til 2018, og videre til 2022. Saker med status «Oppfr. avsluttet» «Avsluttet» (saken videresendes til et annet forliksråd), «Feilført» eller «Feilført etter saksbehandling» er fjernet fra datasettet

som benyttes i analysene nedenfor. Dette på bakgrunn av at disse statusene er talt dobbelt i datamaterialet (ref. korrespondanse med representanter fra POD).

Det ble sendt en ny datafil for 2022 mot slutten av tidsrammen for denne rapporten. Denne datafilen inkluderte variabelen «saken gjelder», som ikke tidligere var oppgitt. I denne filen var det kun 89 050 aktører som var oppgitt. Denne filen er derfor kun brukt til oppsummering av variabelen «saken gjelder», mens andre analyser på data fra 2022 er gjort ved bruk av den første tilsendte datafilen fra 2022.

Tabell 2- Antall saker fordelt på distrikt

Politidistrikt	2014	2018	2022
Agder politidistrikt	5290	4657	2984
Finnmark politidistrikt	1519	1035	532
Innlandet politidistrikt	8246	5089	2685
Møre og Romsdal politidistrikt	3770	2498	1221
Nordland politidistrikt	4376	3075	1760
Oslo politidistrikt	21 526	15 688	10 373
Sysselmannen på Svalbard	20	17	13

Sør-Vest politidistrikt	7538	6652	4320
Sør-Øst politidistrikt	15 285	10 196	5661
Troms politidistrikt	2338	2267	1051
Trøndelag politidistrikt	9305	5236	2672
Vest politidistrikt	8686	6908	5104
Øst politidistrikt	15 900	10 021	6959

Tabell 2 illustrerer antall saker per politidistrikt per år.

Tabell 3 – Hovedstol - gjennomsnitt

	2014		2018		2022	
Politidistrikt	Gjennomsnitt	Median	Gjennomsnitt	Median	Gjennomsnitt	Median
Alle politidistrikt	47 060,07	5792,0	74 302,96	10 791,76	41 701 734,14	12 496,40

Agder politidistrikt	44 306,39	6162, 0	52 153,57	9202,16	69 440,20	6000,0 0
Finnmark politidistrikt	35 256,90	5848, 0	37 793,07	10 610,7 5	52 279,06	14 351 ,21
Innlandet politidistrikt	54 318,42	4696, 45	47 106,47	9179,04	52 104,35	10 307 ,00
Møre og Romsdal politidistrikt	42 444, 31	5792, 0	45 397,07	10 856,8 5	3 499 268,76	13 279 ,91
Nordland politidistrikt	25 810,47	5260, 0	127 573,01	9261,49	87 680,14	12 099 ,75
Oslo politidistrikt	109 809,07	6703, 05	140 539,14	15 500,0 0	185 939,41	19 310 ,04
Sysselmann en på Svalbard	19 878,14	10 53 6,86	40 239,59	6210,17	75 316,58	23 196 ,31
Sør-Vest politidistrikt	54 136,70	6292, 0	107 090,66	11 054,7 4	78 465,58	9536,6 2
Sør-Øst politidistrikt	36 363,10	5476, 10	129 792,49	10 000,0 0	119 176,95	12 091 ,87

Troms politidistrikt	30 492,18	6038,49	108 890,25	10 255,61	107 629,94	15 663,10
Trøndelag politidistrikt	18 508,56	5531,0	37 451,87	10 142,00	44 819,62	10 381,63
Vest politidistrikt	27 533,72	5791,0	39 910,00	10 199,64	239 392 949,26	11 084,00
Øst politidistrikt	32 262,82	5304,0	48 937,46	10 688,30	125 819,36	13 477,11

*Største og minste verdi på hovedstol er ikke oppgitt i denne rapporten av hensyn til anonymitet.

I mandatet fremgår det et ønske om å beskrive brukerne av forlikrådet med blant annet kjennetegn som kjønn og alder. Det er kun innklaget (IK) som har kjønn oppgitt. Alder er kun oppgitt for privatpersoner. Med bakgrunn i dette har vi valgt å ikke rapportere gjennomsnitt på generelt nivå for kjønn- og aldersgrupper, da det ikke kan trekkes slutninger fra en slik fremstilling. For mer informasjon om kjønn- og alder i forbindelse med hovedstol, se tabell 38-43.

Det høye gjennomsnittet for hovedstol i 2022 skyldes spesielt én sak i Vest politidistrikt og én sak i Møre og Romsdal politidistrikt med svært høye hovedstoler, i tillegg til et par andre saker fra Vest politidistrikt og Møre og Romsdal politidistrikt som også har høye verdier. Som illustrert i tabellen, er det store forskjeller mellom gjennomsnitt og median per år, noe som tilsier at en bør utvise forsiktighet i tolkningen av gjennomsnittet da noen saker står for betydelig større hovedstol enn resterende saker per år.

Tabell 4- Topp 10 næringskode per år

2014			2018			2022		
Kode	Ant all	%	Kode	Ant all	%	Kode	Ant all	%
Bankvirksomhet et ellers	12 654	12, 50	Bankvirksomhet et ellers	16 173	22, 56	Annen kredittgivning	6881	15, 51
Postordre- /Internethandel med annet spesialisert vareutvalg	8808	8,7 0	Annen kredittgivning	7342	10, 24	Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	5277	11, 90
Annen kredittgivning	8062	7,9 6	Trådløs telekommunikasjon	4889	6,8 2	Bankvirksomhet et ellers	4034	9,0 9
Trådløs telekommunikasjon	7699	7,6 1	Handel med elektrisitet	3412	4,7 6	Trådløs telekommunikasjon	3273	7,3 8
Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	6121	6,0 5	Skadeforsikring	3024	4,2 2	Alminnelige somatiske sykehus	1292	2,9 1

Skadeforsikring	4981	4,92	Distribusjon av elektrisitet	2029	2,83	Handel med elektrisitet	1229	2,77
Kombinerte kontortjenester	4009	3,96	Kabelbasert telekommunikasjon	1754	2,45	Distribusjon av elektrisitet	1134	2,56
Kabelbasert telekommunikasjon	3199	3,16	Generell offentlig administrasjon	1702	2,37	Oppføring av bygninger	1062	2,39
Handel med elektrisitet	2670	2,64	Oppføring av bygninger	1236	1,72	Lufttransport med passasjerer	847	1,91
Generell offentlig administrasjon	2466	2,44	Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers	1143	1,59	Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers	716	1,61

I mandatet fremgår det et ønske om å belyse hva det strides om i sakene som behandles av forlikrådet. I datamaterialet oppgis det ikke konkret hva sakene omhandler. Næringskode er oppgitt for sakene hvor foretak er involvert som enten innklaget eller klager. I tabell 4 er en illustrasjon over hvilke næringskoder som er oppgitt flest ganger per år. Det er viktig å understreke at innklagets- og klagers prosessfullmektige er fjernet fra utregningen. Dersom det er flere foretak involvert i samme sak, er derimot alle foretakene talt opp i denne tabellen. I tolkningen av tabellen bes det derfor vises forsiktighet. Det tabellen viser er dermed hvilke 10 mest gjentakende næringskoder foretakene som er involvert i sakene som klager eller innklaget, representerer. I 2014 var det 608-, i 2018 var det 577- og i 2022 var det 523 ulike næringskoder involvert i sakene. Prosent er regnet ut fra det totale antallet oppgitte næringskoder for IK og KL.

Tabell 5 – De ti mest gjentakende grunnene partene strides om i 2022

Saken gjelder:	Antall
Ubetalte bompengerkrav*	1214
Pengekrav	505
Erstatning som følge av flyforsinkelse	386
Ubetalt faktura jf vedlagte betalingsoppfordring	335
Misligholdt lån som i sin helhet er oppsagt og brakt til forfall. Kravet har salgspant	325
Ubetalt faktura	324
Ubetalt bompengerkrav*	309
Erstatning etter EU-forordning 261/2004	305
Misligholdt faktura	272
Misligholdt kredittkort	214

*Illustrasjon av ulikheter i hvordan saken føres skriftlig

Mot slutten av tidsrammen for denne rapporten ble det tilsendt en variabel for sakene i 2022 som innebar beskrivelse av hva saken gjelder. Totalt etter utregning hvor saken kun telles en gang – var det 33 666 ulike grunner oppgitt. Noe av grunnen til dette var hvor detaljert sakene var beskrevet i datamaterialet. Eksempelvis var det i noen tilfeller beskrevet nøyaktig

fakturanummer, referanser og beløp under tekst som f.eks. «Misligholdt kredittkort», «Ubetalt strøm» o.l. På bakgrunn av dette er det ikke nødvendigvis grunnene som oppgis i tabellen over her, de fleste sakene i 2022 omhandler – dette er fullstendig avhengig av hvordan sakene har blitt ført i datamaterialet. Det kan være andre gjengående grunner som er mer gjentakende enn de som illustreres i tabellen, men at beskrivelsene er for detaljerte for analysen. Det anbefales derfor i videre føring av denne variabelen, at det opprettes et mer standardisert format for føring.

Tabell 6- Status på sakene

	2014		2018		2022	
Status	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Avvist/nektet fremmet	2551	2,46	2608	3,56	2175	4,80
Berømmet					20	0,04
Dom generell	3254	3,13	2952	4,03	3125	6,89
Dom - tilsvar	226	0,22	169	0,23	131	0,29
Erkjent – dom	193	0,19	198	0,27	302	0,67
Forlik	3373	3,25	2703	3,69	2057	4,54
Fraværdom – ikke tilsvar	74 197	71,48	50 020	68,20	19 782	43,64

Fraværdsdom – ikke møtt	2137	2,06	1824	2,49	1968	4,34
Hevet/trukket	9998	9,63	5980	8,15	5335	11,77
Innstilt	2367	2,28	2246	3,06	2276	5,02
Mottatt					3	0,01
Lagt i bero					36	0,08
Oppfr. avvist			18	0,02	71	0,16
Oppfr. berammet			1	0,00	5	0,01
Oppfr. dom generell			75	0,10	178	0,39
Oppfr. erkjent - dom			6	0,01	10	0,02
Oppfr. forlik			79	0,11	136	0,30
Oppfr. fraværdsdom – ikke møtt			39	0,05	118	0,26
Oppfr. hevet/trukket			19	0,02	43	0,09

Oppfr. innstilt			29	0,04	102	0,22
Oppfr. mottatt					3	0,01
Tilsvarsdom	5438	5,24	4333	5,91	7379	16,28
Tilsvar					29	0,06
Trukket	21	0,02	9	0,01		
Utsatt					4	0,01
Feilkodet i datasettet	44	0,04	31	0,04	47	0,10
Sum	<i>103 799</i>		<i>73 339</i>		<i>45 335</i>	

Tabell 6 illustrerer status på alle saker behandlet i forlikrådet i 2014, 2018 og 2022. I den tilsendte datafilen var det syv statuser som var feilkodet i datasettet: avholdt, avvist-udom, forslag sendt, gjennomført, henvist, udom, korrigert, heves og uteblivelsesdom. Sakene kodet under disse statusene, er nå talt opp i status «feilkodet i datasettet» etter opplysninger fra representanter fra POD.

Som vist i tabellen er det for de tre årene, flest tilfeller av fraværdom – ikke tilsvar. Forlik utgjør kun 3,25% av statusene i sakene fra 2014, 3,69% i 2018 og 4,54% i 2022. Dersom man tar med oppfr. forlik i utregningen utgjør forlik 3,80% for 2018 og 4,84% i 2022.

Tabell 7- Antall forlik per distrikt i 2014

Politidistrikt	Antall	Prosent av totalt antall saker i distriktet	Prosent av ferdig behandlede saker i distriktet	Antall saker fjernet fra utregningen av ferdig behandlede saker
Agder politidistrikt	137	2,59	2,59	1
Finnmark politidistrikt	36	2,37	2,37	2
Innlandet politidistrikt	130	1,58	1,58	4
Møre og Romsdal politidistrikt	112	2,97	9,97	3
Nordland politidistrikt	98	2,24	2,24	1
Oslo politidistrikt	1089	5,05	5,06	5
Sysselmannen på Svalbard	0	0	0	0

Sør-Vest politidistrikt	287	3,81	3,81	11
Sør-Øst politidistrikt	536	3,51	3,51	6
Troms politidistrikt	63	2,69	2,70	2
Trøndelag politidistrikt	266	2,86	2,86	1
Vest politidistrikt	221	2,54	2,55	6
Øst politidistrikt	398	2,50	2,50	4

Tabell 8- Antall forlik per distrikt i 2018

Politidistrikt	Antall	Prosent av totalt antall saker i distriktet	Prosent av ferdig behandlede saker i distriktet	Antall saker fjernet fra utregningen av ferdig behandlede saker
Agder politidistrikt	98	2,10	2,11	6

Finnmark politidistrikt	20	1,93	1,93	1
Innlandet politidistrikt	90	1,77	1,77	0
Møre og Romsdal politidistrikt	76	3,04	3,05	9
Nordland politidistrikt	91	2,96	2,96	1
Oslo politidistrikt	860	5,48	5,48	0
Sysselmannen på Svalbard	1	5,88	5,88	0
Sør-Vest politidistrikt	275	4,13	4,14	3
Sør-Øst politidistrikt	421	4,13	4,13	8
Troms politidistrikt	85	3,75	3,75	0
Trøndelag politidistrikt	200	3,82	3,82	1

Vest politidistrikt	211	3,05	3,05	1
Øst politidistrikt	275	2,74	2,74	2

Tabell 9- Antall forlik per distrikt i 2022

Politidistrikt	Antall	Prosent av totalt antall saker i distriktet	Prosent av ferdig behandlede saker i distriktet	Antall saker fjernet fra utregningen av ferdig behandlede saker
Agder politidistrikt	104	3,49	3,49	4
Finnmark politidistrikt	16	3,01	3,01	0
Innlandet politidistrikt	89	3,31	3,32	3
Møre og Romsdal politidistrikt	64	5,24	5,25	2
Nordland politidistrikt	63	3,58	3,62	20
Oslo politidistrikt	609	5,87	5,90	56

Sysselmannen på Svalbard	1	7,69	8,33	1
Sør-Vest politidistrikt	205	4,75	4,76	11
Sør-Øst politidistrikt	279	4,93	4,94	16
Troms politidistrikt	66	6,28	6,29	1
Trøndelag politidistrikt	131	4,90	4,92	9
Vest politidistrikt	194	3,80	3,80	5
Øst politidistrikt	236	3,39	3,40	13

Betegnelsen «ferdig behandlede saker» innebærer ikke saker med status som «Berammet, mottatt, tilsvær, lagt i bero, oppfr. berammet, utsatt eller oppfr. mottatt». Dette på bakgrunn av at disse sakene ikke er ferdig behandlet i forlikrådet. Heller ikke sakene her betegnet som «feilkodet» er inkludert i denne prosentutregningen. I utregningen av prosent av ferdig behandlede saker inngår derfor følgende statuser: avvist/nektet fremmet, dom generell, dom – tilsvær, erkjent – dom, forlik, fraværdom – ikke tilsvær, fraværdom – ikke møtt, hevet/trukket, innstilt, oppfr. dom generell, oppfr. erkjent – dom, oppfr. forlik, oppfr. fraværdom – ikke møtt, oppfr. hevet/trukket, oppfr. innstilt, tilsværdom og trukket. Det understrekes at prosenten av behandlede saker nok ikke er helt eksakt. Som illustrert over i tabell 7, 8 og 9 er det i svært få av distriktene prosentandelen forandret seg i noen grad.

Tabell 10 – Antall saker med ulike roller involverte

	2014		2018		2022	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Klager har prosessfullmektig, men innklaget har ikke	95 428	91,94	66 253	90,34	38 132	84,11
Innklaget har prosessfullmektig, men klager har ikke	464	0,45	453	0,62	523	1,15
Enten innklagets- eller klagers prosessfullmektig er involvert	97 202	93,64	68 141	92,91	40 982	90,40
Både innklaget og klager har prosessfullmektige	1310	1,26	1435	1,96	2327	5,13
Hverken klager eller innklaget har prosessfullmektig	6597	6,36	5198	7,09	4353	9,60

I 2014 var det 23 saker hvor det var mer enn 1 prosessfullmektig for innklaget, og 19 saker hvor det var mer enn 1 prosessfullmektig for klager. I 2018 var det 9 saker hvor det var mer enn 1 prosessfullmektig for innklaget, og 4 saker hvor det var mer enn 1 prosessfullmektig for klager. I 2022 var det 17 saker hvor det var mer enn 1 prosessfullmektig for innklaget, og 10 saker hvor det var mer enn 1 prosessfullmektig for klager.

I 2014 var det 102 850 IK (innklaget), 102 271 KL (klager), 96 757 KP (klagers prosessfullmektig) og 1798 IP (innklagets prosessfullmektig). I 2018 var det 72 441 IK, 71 447 KL, 67 692 KP og 1897 IP. I 2022 var det 44 792 IK, 44 025 KL, 40 469 KP og 2867 IP.

Tabell 11 – Kun KP - Status

Status	2014		2018		2022	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Fraværdom – ikke tilsva	71 320	74,74	48 022	72,48	18 792	49,28
Hevet/trukket	8891	9,32	5153	7,78	3782	9,92
Tilsva	5109	5,35	4123	6,22	7192	18,86
Forlik	2290	2,40	1744	2,63	1300	3,41
Avvist/nektet fremmet	2215	2,32	2251	3,40	1677	4,40
Dom generell	2155	2,26	1851	2,79	1875	4,92

Fraværdsdom – ikke møtt	1814	1,90	1502	2,27	1737	4,56
Innstilt	1204	1,26	1062	1,60	892	2,34
Totalt antall saker med kun KP per år	95 428		66 253		38 132	

*Prosent vises med to desimaler. Alle kategorier med <1% er fjernet fra tabellen.

Tabell 12 – Kun IP - Status

	2014		2018		2022	
Status	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Fraværdsdom – ikke tilsvart	9	1,94	5	1,10	6	1,12
Hevet/trukket	55	11,85	52	11,48	63	12,05
Forlik	110	23,71	79	17,44	76	14,53
Avvist/nektet fremmet	18	3,88	21	4,64	12	2,29
Dom generell	87	18,75	112	24,72	108	20,65

Fraværdom – ikke møtt	9	1,94	7	1,55		
Innstilt	174	37,50	166	36,64	200	38,24
Oppfr. dom generell					19	3,63
Oppfr. forlik					7	1,34
Oppfr. avvist					6	1,15
Totalt antall saker med kun IP per år	464		453		523	

*Prosent vises med to desimaler. Alle kategorier med <1% er fjernet fra tabellen.

Tabell 13 – Hverken KP eller IP- Status

	2014		2018		2022	
Status	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Fraværdom – ikke tilsva	2852	43,23	1958	37,67	868	19,94
Hevet/trukket	847	12,83	570	10,97	835	19,18
Tilsva	321	4,87	198	3,81	176	4,04
Forlik	741	11,23	663	12,75	507	11,65

Avvist/nektet fremmet	293	4,44	308	5,93	419	9,63
Dom generell	757	11,47	669	12,87	667	15,32
Fraværdom – ikke møtt	279	4,23	289	5,56	206	4,73
Innstilt	463	7,02	461	8,87	491	11,28
Oppfr. dom generell					47	1,08
Totalt antall saker med hverken KP eller IP per år	6597		5198		4353	

*Prosent vises med to desimaler. Alle kategorier med <1% er fjernet fra tabellen.

Tabell 14– Både KP og IP- Status

	2014		2018		2022	
Status	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Fraværdom – ikke tilsva	16	1,22	35	2,44	116	4,98
Hevet/trukket	205	15,65	205	14,29	655	28,15
Forlik	232	17,71	217	15,12	174	7,48

Avvist/nektet fremmet	25	1,91	28	1,95	67	2,88
Dom generell	255	19,47	320	22,30	475	20,41
Fraværdsdom – ikke møtt	35	2,67	26	1,81		
Innstilt	526	40,15	557	38,82	693	29,78
Oppfr. innstilt					32	1,38
Oppfr. forlik					22	1,29
Totalt antall saker med både KP og IP per år	1310		1435		2327	

*Prosent vises med to desimaler. Alle kategorier med <1% er fjernet fra tabellen.

Tabell 11 illustrerer at i tilfellene der kun klager har registrert prosessfullmektig, utgjør fraværdsdom – ikke tilsvare, etterfulgt av hevet/trukket og tilsvaretsdom flesteparten av utfallene i sakene i 2014, 2018 og 2022. Forlik utgjør mellom 2,4-3,4% av utfallene i sakene med kun klagers prosessfullmektig tilstede. Tabell 12 illustrerer derimot at i tilfellene der kun innklaget har registrert prosessfullmektig, utgjør innstilt, etterfulgt av dom generell og forlik mesteparten av statusene i sakene i 2014, 2018 og 2022. Fraværdsdom – ikke tilsvare utgjør her kun mellom 1-2%. Tabell 13 illustrerer sakene hvor hverken klager eller innklaget har prosessfullmektig – hvor de fleste statusene ble fraværdsdom – ikke tilsvare, hevet/trukket, forlik og dom generell. Vi ser likevel at prosentandelen av sakene med fraværdsdom – ikke tilsvare, er lavere per år sammenlignet med sakene samme år hvor kun klager hadde prosessfullmektig. For sakene hvor begge parter hadde prosessfullmektig utgjorde innstilt, dom generell, hevet/trukket og forlik flesteparten av statusene på sakene i de tre årene

Selv om datagrunnlaget er substansielt svakere for sakene med kun innklagets prosessfullmektig og sakene hvor hverken klager eller innklaget har prosessfullmektig eller begge parter har prosessfullmektig, enn for sakene hvor klager har prosessfullmektig, ser vi en tendens som kan tyde på at utfallet vil kunne være noe annerledes dersom en av partene har med prosessfullmektig.

Tabell 15– Mest gjentakende kombinasjoner av roller i antall saker

2014			2018			2022		
Roller	Antall	Prosent	Roller	Antall	Prosent	Roller	Antall	Prosent
IK, KL, KP	90 599	87,28	IK, KL, KP	61 519	83,88	IK, KL, KP	34 954	77,10
IK, KL	5953	5,74	IK, KL	4710	6,42	IK, KL	3887	8,57
KL, KP	2111	2,03	IK, KP	2230	3,04	IK, KP	1555	3,43
IK, KP	1831	1,76	KL, KP	1807	2,46	IK, IP, KL, KP	1382	3,05
IK, IP, KL, KP	1048	1,01	IK, IP, KL, KP	1122	1,53	KL, KP	1123	2,48

IK, IK, KL, KP	659	0,63	IK, IK, KL, KP	451	0,61	IK, IP, KP	493	1,09
IK, IP, KL	412	0,40	IK, IP, KL	378	0,52	IK, IP, KL	421	0,93

*IK= innklaget, KL= klager, IP= innklagets prosessfullmektig, KP= klagers

prosessfullmektig. Kombinasjoner som utgjør <0,5% av sakene er ekskludert fra tabellen

I 2014 var det 84 ulike kombinasjoner av roller i saker. I 2018 var det 80, mens i 2022 var det 88 ulike kombinasjoner. I Tabell 15 er en oversikt over de mest gjentakende kombinasjonene av involverte aktører og antallet av disse. I oversikten skiller det på antall aktører fra hver rolle. Som tydelig i tabellen ovenfor, er det saker hvor kun én aktør er oppgitt i datasettet – bakgrunnen for dette er ikke oppgitt i den tilgjengelige dataen.

Som vist i tabell 15 over, er det felles for 2014, 2018 og 2022 at de fleste sakene involverte én IK, én KL og én KP – det vil si at kun klager hadde en involvert prosessfullmektig for sin part. Videre ser vi at det også er felles for de tre årene at sakene involverte én KL og én IK nest flest ganger.

Tabell 16- De fem mest gjentakende næringskodene for KP

	2014		2018		2022	
	KP	%	KP	%	KP	%
Totalt antall	96 757		67 692		40 469	

Næringskode						
Inkasso- og kredittopplysningsvirksomhet	79 559	82,23	63 785	94,23	35 918	88,75
Juridisk tjenesteyting	2076	2,15	2100	3,10	3497	8,64
Kombinerte kontortjenester	13 016	13,45				
Programmeringstjenester	857	0,89	798	1,18	243	0,60
Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning	90	0,09				
Generell offentlig administrasjon			122	0,18		
Skadeforsikring			70	0,10	100	0,25
Arbeidstakerorganisasjoner					63	0,16

Tabell 17- De fem mest gjentakende næringskodene for IP

	2014		2018		2022	
	IP	%	IP	%	IP	%
Totalt antall	1798		1897		2867	

Næringskode						
Juridisk tjenesteyting	1259	70,02	1310	69,06	2184	76,18
Skadeforsikring	36	2,00	28	1,48	55	1,92
Andre tjenester tilknyttet forsikringsvirksomhet	19	1,06	21	1,11	51	1,78
Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner	18	1,00	26	1,37	30	1,05
Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning	18	1,00	24	1,27		
Kombinerte kontortjenester					10	0,35

I 2014 var det 51 ulike næringskoder for IP og KP totalt, i 2018 var det 50 og i 2022 var det 48.

Tabell 18 – Mest gjentakende kombinasjoner av ulike parter – kun IK og KL

2014			2018			2022		
Kombinasjon	Antall	Prosent	Kombinasjon	Antall	Prosent	Kombinasjon	Antall	Prosent

Foretak, person	81 056	78,11	Foretak, person	58 090	79,26	Foretak, person	34 191	75,59
Foretak, foretak	7366	7,10	Foretak, foretak	5107	6,97	Foretak, foretak	3548	7,84
Org. uten nr., person	4163	4,01	Person, person	2880	3,93	Person, person	2300	5,09
Person, person	2729	2,63	Person	2230	3,04	Foretak	1812	4,01
Foretak	2221	2,14	Foretak	1842	2,51	Person	1291	2,85
Person	1731	1,67	Org. uten nr., person	741	1,01	Foretak, person, person	500	1,11
Foretak, ut. fys. pers.	1403	1,35	Foretak, person, person	522	0,71	Org. uten nr., person	308	0,68
Foretak, org. uten nr.	647	0,62	Foretak, ut.fys.pers.	399	0,54	Person, person, person	224	0,50
Foretak, person, person	585	0,56						

*Org. uten nr. = organisasjon uten nummer, Ut.fys.pers. = utenlandsk fysisk person, Utg. fonr. = utgått foretaksnummer. Alle kombinasjoner <0,5% er ekskludert fra tabellen

Tabell 18 illustrerer de mest gjentakende kombinasjonene per år av ulike parter involvert i sakene, etter prosessfullmektige er fjernet fra utregningen. Dette er for å undersøke hvem som strides om ulike saker. Tabellen illustrerer antall saker hvor ulike typer parter strides – det er altså kun klagere og innklaget som er involvert i utregningen. Dette er også bakgrunnen for hvorfor det i noen tilfeller står én type part alene, i disse tilfellene har det ikke vært både KL og IK oppgitt som involvert i datasettet.

Tabellen baserer seg på «Fonr type» og muliggjør kombinasjoner av 5 ulike part-typer: Foretak, person, organisasjon uten nummer, utenlandsk fysisk person og utgått foretaksnummer.

I 2014 var det totalt, inkludert KP og IP, 199 157 foretaksnummer, 6221 organisasjon uten nummer, 95 908 personer (privatpersoner), 2380 utenlandsk fysisk person og 10 utgått fonr. I 2018 var det totalt, inkludert KP og IP, 140 627 foretaksnummer, 1951 organisasjon uten nummer, 69 969 personer (privatpersoner), 927 utenlandsk fysisk person og 3 utgått fonr. I 2022 var det 87 068 foretaksnummer, 43 545 personer (privatpersoner), 1191 organisasjon uten nummer, 348 utenlandsk fysisk person og 1 utgått fonr.

Tabell 19 – Antall ganger aktører var KL (klager)

	2014		2018		2022	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Foretak	91 400	89,37	64 310	90,01	36 561	83,05
Person	5209	5,09	5798	8,12	7112	16,15
Org. uten nr.	5155	5,04	1020	1,43	236	0,54

Ut.fys.pers	507	0,50	318	0,45	116	0,26
Utgått fonr.			1	0,00		

*Prosent er regnet ut fra totalt antall KL per år

Tabell 20 – Antall ganger aktører var IK (innklaget)

	2014		2018		2022	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Foretak	10 010	9,73	7554	10,43	7992	17,68
Person	90 571	88,06	63 986	88,33	36 561	80,86
Org. uten nr.	415	0,40	314	0,43	435	0,96
Ut.fys.pers	1844	1,79	585	0,81	226	0,50
Utgått fonr.	10	0,01	2	0,00	1	0,00

*Prosent er regnet ut fra totalt antall IK per år

Tabell 19 og 20 illustrerer hvor mange ganger ulike aktør-typer var innklaget og klager i sakene fra forliksrådet behandlet i 2014, 2018 og 2022. Felles for de tre årene er at foretak hadde rollen som klager flest ganger, mens privatpersoner hadde rollen som innklaget flest ganger. Tallene i tabellene over illustrerer alle aktører med roller som innklaget eller klager i sakene. På bakgrunn av at det i flere saker har vært flere aktører med rollen IK eller KL samtidig, men også at det i noen saker kun er oppgitt IP eller KP, går ikke summen i tabellene opp i antall saker per år.

Foretak mot person

Tabell 21- Foretak mot person, roller

	2014				2018				2022			
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antal	%
	IK		KL		IK		KL		IK		KL	
Foretak	1276	1,57	79 773	98,43	1546	2,66	56 538	97,34	2826	8,27	31 358	91,73
Person	79 773	98,43	1276	1,57	56 538	97,34	1546	2,66	31 358	91,73	2826	8,27

Som illustrert i tabell 21, felles for alle årene i sakene hvor én person møter ett foretak hvor kun sakene hvor den ene parten har rolle IK og den andre KL er inkludert i utregningen, er det tydelig flest tilfeller hvor foretak er klager, mens person er innklaget. Saker hvor prosessfullmektige har vært inkludert, er også med i utregningene.

Tabell 22- Status for saker med foretak mot person

	2014		2018		2022	
Status	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Fraværdom – ikke tilsva	62 252	76,81	43 263	74,48	16 575	48,49

Hevet/trukket	6445	7,95	3831	6,60	3303	9,66
Tilsvarsdom	4611	5,69	3736	6,43	6618	19,36
Dom generell	1765	2,18	1621	2,79	1824	5,33
Avvist/nektet fremmet	1738	2,14	1819	3,13	1560	4,56
Forlik	1709	2,11	1357	2,33	1231	3,60
Fraværdom – ikke møtt	1274	1,57	1117	1,92	1496	4,38
Innstilt	886	1,09	896	1,54	836	2,45

*Statuser som utgjør <1% er ikke inkludert i denne tabellen

Tabell 23- Hovedstol for saker med foretak mot person

	2014	2018	2022
Gjennomsnitt	22 253,66	36 387,50	53 721 311,40
Median	5064,97	9648,83	10 079,05

Tabell 24- De 10 mest gjentakende næringskodene for saker med foretak mot person

Næringskode	2014		2018		2022	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Bankvirksomhet ellers	11 301	13,96	15 222	26,25	3677	10,78
Postordre-/Internethandel med annet spesialisert vareutvalg	8710	10,76				
Annen kredittgivning	7504	9,27	6685	11,53	6126	17,96
Trådløs telekommunikasjon	6970	8,61	4639	8,00	3112	9,12
Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	5530	6,83	1002	1,73	5219	15,30
Skadeforsikring	4324	5,34	2667	4,60		
Kombinerte kontortjenester	3848	4,75				
Kabelbasert telekommunikasjon	3003	3,71	1628	2,81		
Handel med elektrisitet	2534	3,13	3251	5,61	1176	3,45
Generell offentlig administrasjon	2319	2,86	1620	2,79	468	1,37

Distribusjon av elektrisitet			1935	3,34	1070	3,14
Inkasso- og kredittopplysningsvirksomhet			1010	1,74	505	1,48
Allminnelige somatiske sykehus					1278	3,75
Postordre-/Internetthandel med tekstiler, utstyrsvarer, klær, skotøy, reiseeffekter og lærvarer					650	1,91

*Prosent er regnet ut fra totalt antall registrerte næringskoder i sakene foretak mot person per år

I tabell 24 over illustreres de 10 mest gjentakende næringskodene i sakene hvor ett foretak og én person møtes i forliksrådet, hvor de har rollen IK eller KL. Næringskodene er kun oppgitt for foretak og kan ikke direkte si noe om hva partene strides om. Næringskodene sier kun hvilken næring foretaket er registrert innenfor. I 2014 var det 497 ulike næringskoder i disse utvalgte sakene, i 2018 var det 471, og i 2022 var det 418.

Tabell 25– Alder og hovedstol på kvinner som er IK i saker mellom foretak og person i 2014

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	<10			
21-25	10	0,01	317,50	1510,00

26-30	1544	1,94	2455,40	5431,24
31-35	5057	6,34	3499,30	7128,46
36-40	4622	5,79	3900,00	9602,60
41-45	4251	5,33	4050,99	10 988,40
46-50	4002	5,02	3768,66	11 076,54
51-55	4260	5,34	3612,22	11 617,67
56-60	3002	3,76	3799,00	11 666,75
61-65	1851	2,32	4362,30	14 441,72
66-70	999	1,25	4588,87	36 744,45
71+	1034	1,30	5399,00	20 494,47

*Hovedstol er ikke oppgitt for grupper på under 10 av hensyn til anonymitet

Tabell 26– Alder og hovedstol på menn som er IK i saker mellom foretak og person i 2014

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	<10			
21-25	<10			

26-30	1690	2,12	4695,55	10 793,79
31-35	6198	7,77	4987,79	12 625,13
36-40	7102	8,90	5478,00	15 125,32
41-45	6658	8,35	5800,00	18 437,59
46-50	6433	8,06	6153,00	22 250,89
51-55	6758	8,47	6253,16	29 256,45
56-60	5359	6,72	6315,58	33 191,88
61-65	3732	4,68	6018,00	40 358,58
66-70	2504	3,14	6347,45	45 634,91
71+	2705	3,39	6302,50	44 284,97

*Hovedstol er ikke oppgitt for grupper på under 10 av hensyn til anonymitet

Tabell 27 – Alder og hovedstol på kvinner som er IK i saker mellom foretak og person i 2018

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	0			
21-25	273	0,48	4900,00	11 554,72

26-30	2513	4,44	5550,97	12 408,50
31-35	3371	5,96	7010,49	17 245,75
36-40	3259	5,76	7710,00	21 497,44
41-45	2970	5,25	8763,47	24 993,71
46-50	2652	4,69	8648,00	25 877,43
51-55	2128	3,76	9229,95	28 302,38
56-60	1528	2,70	10 333,92	28 466,38
61-65	903	1,60	10 517,58	28 123,37
66-70	512	0,91	9986,24	96 406,16
71+	680	1,20	12 498,30	31 966,75

Tabell 28 – Alder og hovedstol på menn som er IK i saker mellom foretak og person i 2018

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	0			
21-25	425	0,75	5816,09	14 830,77

26-30	3482	6,16	6681,26	19 731,95
31-35	5145	9,10	9327,15	55 359,66
36-40	5487	9,70	10 199,50	33 408,08
41-45	4978	8,80	11 126,00	42 140,57
46-50	4374	7,74	10 660,43	41 386,91
51-55	4118	7,28	11 126,50	41 168,90
56-60	2934	5,19	11 074,97	42 967,69
61-65	2061	3,64	12 204,13	41 728,27
66-70	1299	2,30	11 181,55	34 642,44
71+	1452	2,57	10 638,26	38 511,09

Tabell 29– Alder og hovedstol på kvinner som er IK i saker mellom foretak og person i 2022

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	23	0,07	6544,12	11 695,33
21-25	942	3,00	7730,54	15 327,68

26-30	1345	4,29	7072,86	17 412,00
31-35	1611	5,14	7294,00	19 731,78
36-40	1449	4,62	8221,17	24 660,19
41-45	1350	4,30	8406,23	25 719,49
46-50	1133	3,61	8348,00	38 016,43
51-55	1009	3,22	9666,80	31 912,37
56-60	732	2,33	9761,56	33 806,29
61-65	407	1,30	9871,00	40 041,23
66-70	249	0,79	11 771,97	31 131,21
71+	285	0,91	11 446,00	33 427,30

Tabell 30– Alder og hovedstol på menn som er IK i saker mellom foretak og person i 2022

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	25	0,08	17 438,62	41 728,63
21-25	1729	5,51	7209,68	17 697,89

26-30	2467	7,87	9170,00	26 414,84
31-35	2867	9,14	10 359,50	32 904,41
36-40	2929	9,34	10 796,80	34 761,56
41-45	2554	8,14	11 476,86	44 524,30
46-50	2322	7,40	11 250,00	45 521,34
51-55	2076	6,62	10 286,53	43 094,65
56-60	1478	4,71	11 170,04	52 800,83
61-65	1060	3,38	10 854,51	48 154,06
66-70	602	1,92	11 734,83	108 295,41
71+	720	2,30	11 934,06	59 154,66

Tabellene 25-30 illustrerer gjennomsnittlig og median hovedstol for hver aldersgruppe og kjønn oppgitt i datamaterialet for innklagede i sakene hvor ett foretak møter én person. Prosentutregningen av antallet per aldersgruppe og kjønn baserer seg på alle innklagede personer i 2014, 2018 og 2022 i sakene ett foretak mot én person. Prosentene i disse tabellene er regnet ut fra det totale antallet privatpersoner som var IK per år i sakene hvor det var ett foretak mot én privatperson.

Foretak mot foretak

Tabell 31- Foretak mot foretak, rolle

	2014		2018		2022	
	IK	KL	IK	KL	IK	KL
Foretak	7360	7360	5103	5103	3545	3545

Tabell 31 illustrerer at i 2014 og 2018 inkluderte alle saker med foretak mot foretak hvor det var kun én IK og én KL. Saker hvor prosessfullmektige har vært inkludert, er også med i utregningene. I 2014 var det 7360 slike saker, i 2018 var det 5103, mens i 2022 var det 3545.

Tabell 32- Status for saker hvor foretak møter foretak

	2014		2018		2022	
Status	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Fraværdsdom – ikke tilsvare	2749	37,35	1537	30,12	1004	28,30
Hevet/trukket	2069	28,11	1278	25,04	835	23,55
Forlik	708	9,62	632	12,38	358	10,09
Innstilt	556	7,55	537	10,52	424	11,96

Dom generell	555	7,54	482	9,45	351	9,89
Fraværdom – ikke møtt	345	4,69	274	5,37	162	4,57
Avvist/nektet fremmet	207	2,81	209	4,10	153	4,31
Tilsvarsdom	137	1,86	69	1,35	38	1,07
Oppfr. innstilt					37	1,04
Oppfr. forlik					49	1,38
Oppfr. dom generell					49	1,38

*Statuser med <1% saker er fjernet fra tabellen

Tabell 33 – Hovedstol for saker foretak mot foretak

	2014	2018	2022
Gjennomsnitt	111 056,49	203 458,91	269 526,31
Median	16 786,00	26 671,78	39 067,00

Tabell 34- De 10 mest gjentakende næringskodene for saker med foretak mot foretak

Næringskode	2014		2018		2022	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Oppføring av bygninger	760	5,19	716	7,06	541	7,67
Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers	630	4,30	492	4,85	425	6,03
Trådløs telekommunikasjon	450	3,07				
Grunnarbeid	377	2,57	284	2,80	262	3,72
Drift av restauranter og kafeer	349	2,38	253	2,49		
Bankvirksomhet ellers	291	1,99				
Skadeforsikring	284	1,94				
Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted	278	1,90				
Utvikling og salg av egen fast eiendom ellers	271	1,85	228	2,25	199	2,82

Elektrisk installasjonsarbeid	270	1,84	229	2,26		
Programmeringstjenester			274	2,70	137	1,94
Regnskap og bokføring			237	2,34	146	2,07
Rørleggerarbeid			200	1,97	167	2,37
Godstransport på vei			198	1,95	145	2,06
Annen spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet					190	2,69
Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler					133	1,89

*Prosent er regnet ut fra totalt antall registrerte næringskoder i sakene foretak mot foretak per år

I tabell 34 over illustreres de 10 mest gjentakende næringskodene i sakene hvor to foretak møtes i forlikrådet, hvor de har rollen IK eller KL. Næringskodene er oppgitt for begge foretak og kan ikke direkte si noe om hva partene strides om. Næringskodene sier kun hvilken næring foretakene er registrert innenfor. I 2014 var det 555 ulike næringskoder i sakene med foretak mot foretak, i 2018 var det 493 og i 2022 var det 451.

Person mot person

Tabell 35- Person mot person, rolle

	2014		2018		2022	
	IK	KL	IK	KL	IK	KL
Person	2715	2715	2859	2859	2275	2275

Tabell 35 illustrerer at det var 2715 saker i 2014 hvor kun én person var IK og én person var KL. I 2018 var det 2859 saker, mens i 2022 var det 2275 saker. Saker hvor prosessfullmektige har vært inkludert, er også med i utregningene.

Tabell 36- Status for saker hvor person møter person

	2014		2018		2022	
Status	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Fraværdsdom – ikke tilsvar	1111	40,92	1167	40,82	413	18,15
Dom generell	419	15,43	435	15,22	400	17,58
Forlik	355	13,07	350	12,24	287	12,62
Innstilt	332	12,23	314	10,98	367	16,13
Hevet/trukket	212	7,81	195	6,82	312	13,71
Fraværdsdom – ikke møtt	114	4,20	140	4,90	124	5,45

Tilsvarssdom	82	3,02	77	2,69	134	5,89
Avvist/nektet fremmet	67	2,47	122	4,27	158	6,95

*Statuser som utgjør <1% er ikke inkludert i denne tabellen

Tabell 37- Hovedstol for saker person mot person

	2014	2018	2022
Gjennomsnitt	86 932,60	243 461,69	169 317,32
Median	20 701,00	24 387,50	30 368,00

Tabell 38 – Alder og hovedstol på kvinner som er IK i saker mellom person og person i 2014

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	0			
21-25	0			
26-30	44	1,62	11 000,00	19 185,62
31-35	114	4,20	11 415,00	27 386,59

36-40	115	4,24	17 958,76	43 265,25
41-45	137	5,05	20 000,00	57 552,04
46-50	115	4,24	15 000,00	76 277,53
51-55	148	5,45	12 950,00	50 765,09
56-60	108	3,98	24 000,00	61 855,82
61-65	70	2,58	19 750,00	141 683,84
66-70	46	1,69	28 081,56	61 034,47
71+	55	2,03	25 000,00	97 144,02

Tabell 39 – Alder og hovedstol på menn som er IK i saker mellom person og person i 2014

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	0			
21-25	<10			
26-30	63	2,32	14 308,00	28 587,64
31-35	152	5,60	13 100,00	31 712,02

36-40	162	5,97	18 000,00	54 439,46
41-45	212	7,81	22 810,50	63179,28
46-50	227	8,36	23 658,00	110 750,68
51-55	258	9,50	26 012,00	91 059,23
56-60	212	7,81	25 100,00	115 162,33
61-65	177	6,52	33 250,00	147 945,35
66-70	150	5,52	29 580,90	170 755,20
71+	149	5,49	27 228,79	153 245,79

*Hovedstol er ikke oppgitt for grupper på under 10 av hensyn til anonymitet

Tabell 40 – Alder og hovedstol på kvinner som er IK i saker mellom person og person i 2018

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	<10			
21-25	16	0,56	10 908,00	16 959,03
26-30	105	3,67	15 650,00	41 412,86
31-35	152	5,32	16 979,50	74 348,71

36-40	134	4,69	21 770,00	60 434,70
41-45	137	4,79	18 000,00	46 591,44
46-50	126	4,41	30 968,75	60 041,52
51-55	149	5,21	22 000,00	74 080,64
56-60	99	3,46	22 500,00	56 396,78
61-65	62	2,17	24 156,00	121 665,93
66-70	33	1,15	24 514,75	44 790,01
71+	42	1,47	24 108,75	232 894,03

*Hovedstol er ikke oppgitt for grupper på under 10 av hensyn til anonymitet

Tabell 41 – Alder og hovedstol på menn som er IK i saker mellom person og person i 2018

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20				
21-25	37	1,29	15 550,00	28 416,45
26-30	125	4,37	12 584,00	27 277,59

31-35	183	6,40	20 411,00	57 146,52
36-40	200	7,00	23 250,00	68 319,60
41-45	221	7,73	25 030,00	89 395,43
46-50	199	6,96	30 000,00	169 459,12
51-55	226	7,90	34 500,00	112 448,10
56-60	228	7,97	30 910,00	138 252,45
61-65	147	5,14	37 500,00	293 911,83
66-70	104	3,64	38 004,50	177 638,62
71+	133	4,65	26 800,00	3 205 726,28

*Hovedstol er ikke oppgitt for grupper på under 10 av hensyn til anonymitet

Tabell 42– Alder og hovedstol på kvinner som er IK i saker mellom person og person i 2022

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
18-20	<10			
21-25	58	2,55	9400,00	76 546,48
26-30	63	2,77	14 694,00	100 191,03

31-35	94	4,13	9508,75	68 313,08
36-40	77	3,38	32 900,00	62 635,86
41-45	95	4,18	25 000,00	103 557,91
46-50	92	4,04	29 097,00	95 032,68
51-55	90	3,96	30 470,00	114 490,66
56-60	50	2,20	36 593,00	112 768,80
61-65	43	1,89	29 000,00	153 555,05
66-70	31	1,36	25 527,50	108 485,52
71+	39	1,71	36 520	134 731,36

*Hovedstol er ikke oppgitt for grupper på under 10 av hensyn til anonymitet

Tabell 43– Alder og hovedstol på menn som er IK i saker mellom person og person i 2022

Alder	Antall	Prosent	Median	Gjennomsnitt
Under 18	<10			
18-20	10	0,44	31 250,00	44 319,97
21-25	123	5,41	17 100,00	49 725,88

26-30	131	5,76	25 000,00	89 512,25
31-35	179	7,87	25 000,00	72 795,33
36-40	200	8,79	37 470,00	85 429,02
41-45	147	6,46	36 250,00	108 914,86
46-50	155	6,81	41 688,00	213 070,86
51-55	164	7,21	38 323,69	155 320,62
56-60	148	6,51	36 702,00	188 367,08
61-65	112	4,92	39 082,14	1 082 956,49
66-70	67	2,95	38 407,00	103 381,78
71+	100	4,40	59 231,50	303 653,65

*Hovedstol er ikke oppgitt for grupper på under 10 av hensyn til anonymitet

Tabellene 38-43 illustrerer gjennomsnittlig og median hovedstol for hver aldersgruppe og kjønn oppgitt i datamaterialet for innklagede i sakene hvor to personer møtes. Prosentene i disse tabellene er regnet ut fra det totale antallet privatpersoner som var IK per år i sakene hvor det var person mot person.

Videre anbefalinger for føring av saker fra forlikrådet

For at det enklere skal kunne gjennomføres analyser på dataen om forlikrådets behandling av saker, anbefales det at sakene føres ut fra hva man ønsker å få ut av dataen. I de tilsendte filene føres hver aktør på egen linje, samme saksnummer er derfor oppgitt flere ganger. I mange av de etterspurte analysene, skal det derimot analyseres på saksnivå. For å enkelt kunne ta i bruk dataen som samles inn, anbefales det derfor å gjøre en vurdering på hvilken type føring som vil være mest hensiktsmessig. Da det også har vært en del feilføringer av status i saker i datafilene, anbefales det også at det lages en tydelig liste som sakenes status føres ut fra. For variabelen «saken gjelder» i 2022, kan det være hensiktsmessig med et mer standardisert format og avklaring av detaljnivå av hva som oppgis, for å kunne bruke denne variabelen mer aktivt i analyser.

7.4. Vedlegg 4: Resultater fra spørreundersøkelse

7.4.1. Svar fra advokater

Table 1 :

Hvilken rolle har du	n	Percentage
Advokat	877	100

Table 2 :

Hva er alderen din	n	Percentage
30-39 år	221	25.199544
50-59 år	220	25.085519
40-49 år	211	24.059293
60-69 år	116	13.226910
20-29 år	62	7.069555
70 +; år	47	5.359179

Table 3 :

Hva er ditt høyeste fullførte utdanningsnivå	n	Percentage
4 +; år universitet/høgskole	874	100

Table 4 :

Hvor lang arbeidserfaring har du fra din nåværende stilling	n	Percentage
8 +; år	581	66.324201
2-4 år	120	13.698630
5-7 år	110	12.557078
0-2 år	65	7.420091

Table 5 :

Hvilket politidistrikt tilhører du	n	Percentage
Oslo	385	44.1513761
Vest	91	10.4357798
Sør-Øst	73	8.3715596
Øst	71	8.1422018
Sør-Vest	58	6.6513761
Trøndelag	49	5.6192661
Agder	39	4.4724771
Innlandet	36	4.1284404
Troms	23	2.6376147
Møre og Romsdal	22	2.5229358
Nordland	22	2.5229358
Finnmark	3	0.3440367

Table 6 :

Hvilket kjønn identifiserer du deg som	n	Percentage
Mann	569	65.1775487
Kvinne	299	34.2497136
Ønsker ikke å oppgi	5	0.5727377

Table 7 :

Anslagsvis hvor mange saker har du hatt i forlikrådet	n	Percentage
11-50	425	48.46066
1-10	322	36.71608
50 +;	130	14.82326

Table 8 :

Prosesen under ett	n	Percentage
Dårlig	338	38.7170676
Verken bra eller dårlig	263	30.1260023
Svært dårlig	136	15.5784651
Bra	128	14.6620848
Svært bra	8	0.9163803

Table 9 :

Innkalling	n	Percentage
Bra	353	40.435281
Verken bra eller dårlig	226	25.887743
Dårlig	197	22.565865

Innkalling	n	Percentage
Svært dårlig	60	6.872852
Svært bra	37	4.238259

Table 10 :

Forkynning	n	Percentage
Bra	361	41.399083
Verken bra eller dårlig	241	27.637615
Dårlig	166	19.036697
Svært dårlig	69	7.912844
Svært bra	35	4.013761

Table 11 :

Tidsbruk	n	Percentage
Dårlig	295	33.986175
Verken bra eller dårlig	216	24.884793
Svært dårlig	188	21.658986
Bra	157	18.087558
Svært bra	12	1.382488

Table 12 :

Håndteringen av prosessuelle forhold underveis	n	Percentage
Dårlig	335	38.5500575
Svært dårlig	261	30.0345224

Håndtering av prosessuelle forhold underveis	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	213	24.5109321
Bra	57	6.5592635
Svært bra	3	0.3452244

Table 13 :

Kommunikasjon med partene underveis	n	Percentage
Dårlig	335	38.3734250
Verken bra eller dårlig	259	29.6678121
Svært dårlig	167	19.1294387
Bra	107	12.2565865
Svært bra	5	0.5727377

Table 14 :Kostnadsramme for brukerne	n	Percentage
Bra	310	35.469108
Verken bra eller dårlig	228	26.086957
Dårlig	167	19.107551
Svært dårlig	85	9.725400
Svært bra	84	9.610984

Table 15 :

Brukernes opplevelse av prosessen	n	Percentage
Dårlig	326	37.557604
Verken bra eller dårlig	277	31.912442
Svært dårlig	131	15.092166
Bra	126	14.516129
Svært bra	8	0.921659

Table 16 :

Brukernes opplevelse av resultatet	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	321	36.8541906
Dårlig	306	35.1320321
Svært dårlig	132	15.1549943
Bra	104	11.9402985
Svært bra	8	0.9184845

Table 17 :

Den juridiske kunnskapen hos forliksrådsmedlemmene	n	Percentage
Svært dårlig	373	42.5799087
Dårlig	297	33.9041096
Verken bra eller dårlig	157	17.9223744
Bra	46	5.2511416
Svært bra	3	0.3424658

Table 18 :

Rimeligheten av et eventuelt forlik	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	456	52.413793
Bra	203	23.333333
Dårlig	149	17.126437
Svært dårlig	52	5.977011
Svært bra	10	1.149425

Table 19 :

Kvaliteten på en eventuell dom	n	Percentage
Dårlig	316	36.2385321
Svært dårlig	277	31.7660550
Verken bra eller dårlig	211	24.1972477
Bra	65	7.4541284
Svært bra	3	0.3440367

Table 20 :

Rettsikkerhet for brukerne	n	Percentage
Dårlig	322	36.7160775
Svært dårlig	266	30.3306727
Verken bra eller dårlig	181	20.6385405
Bra	102	11.6305587
Svært bra	6	0.6841505

Table 21 :

Resultatet av forlikrÅdsbehandlingen	n	Percentage
DÅrlig	326	37.214612
Verken bra eller dÅrlig	248	28.310502
Svært dÅrlig	188	21.461187
Bra	106	12.100457
Svært bra	8	0.913242

Table 22 :

Forståelse av faktum i saken	n	Percentage
Verken bra eller dÅrlig	285	32.571429
Bra	262	29.942857
DÅrlig	250	28.571429
Svært dÅrlig	63	7.200000
Svært bra	15	1.714286

Table 23 :

Forståelse av relevant rettslig grunnlag i saken	n	Percentage
DÅrlig	345	39.4736842
Svært dÅrlig	288	32.9519451
Verken bra eller dÅrlig	178	20.3661327
Bra	57	6.5217391

Forståelse av relevant rettslig grunnlag i saken	n	Percentage
Svært bra	6	0.6864989

Table 24 :

Forståelse av prosessuel le forhold knyttet til saken	n	Percentage
Dårlig	336	38.5763490
Svært dårlig	302	34.6727899
Verken bra eller dårlig	177	20.3214696
Bra	52	5.9701493
Svært bra	4	0.4592423

Table 25 :

Meklingsk ompetanse	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	301	34.478809
Dårlig	250	28.636884
Bra	196	22.451317
Svært dårlig	111	12.714777
Svært bra	15	1.718213

Table 26 :

Sakens faktum	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	325	37.2279496
Dårlig	258	29.5532646
Bra	175	20.0458190
Svært dårlig	109	12.4856816
Svært bra	6	0.6872852

Table 27 :

Relevante juridiske bestemmelser	n	Percentage
Dårlig	334	38.3027523
Svært dårlig	296	33.9449541
Verken bra eller dårlig	191	21.9036697
Bra	48	5.5045872
Svært bra	3	0.3440367

Table 28 :

Styrkeforholdet mellom partene	n	Percentage
Verken positivt eller negativt	373	43.021915

Styrkeforholdet mellom partene	n	Percentage
Negativt	298	34.371396
Positivt	144	16.608997
Veldig negativt	44	5.074971
Veldig positivt	8	0.922722

Table 29 :

Tidsbruket i forlikrådet	n	Percentage
Verken positivt eller negativt	488	56.2211982
Negativt	167	19.2396313
Positivt	163	18.7788018
Veldig negativt	46	5.2995392
Veldig positivt	4	0.4608295

Table 30 :

Resultatet for din klient	n	Percentage
Verken positivt eller negativt	378	43.548387
Positivt	360	41.474654

Resultatet for din klient	n	Percentage
Negativt	77	8.870968
Veldig positivt	31	3.571429
Veldig negativt	22	2.534562

Table 31 :

Rettsikkerheten sett under ett	n	Percentage
Verken positivt eller negativt	334	38.568129
Positivt	240	27.713626
Negativt	187	21.593533
Veldig negativt	82	9.468822
Veldig positivt	23	2.655889

Table 32 :

Utfallet i saken	n	Percentage
Verken positivt eller negativt	440	50.749712
Positivt	259	29.873126
Negativt	113	13.033449
Veldig negativt	38	4.382930

Utfallet i saken	n	Percentage
Veldig positivt	17	1.960784

Table 33 :

Hvilken part har du i hovedsak erfaring som prosessfullmektig for i forlikrådet	n	Percentage
Begge parter i lik grad	541	61.75799
Klagende part	242	27.62557
Innklaget part	93	10.61644

Table 34 :

Forlik	n	Percentage
I stor grad	442	50.630011
I verken liten eller stor grad	242	27.720504
I liten grad	91	10.423826
I svært stor grad	63	7.216495
I svært liten grad	35	4.009164

Table 35 :

Dom	n	Percentage
I verken liten eller stor grad	333	38.275862

Dom	n	Percentage
I stor grad	295	33.908046
I liten grad	142	16.321839
I svært liten grad	57	6.551724
I svært stor grad	43	4.942529

Table 36 :

Hva er etter ditt inntrykk de viktigste grunnene til at saker blir bragt inn for forliksrådet	n	Percentage
Billig prosess	346	39.54286
Rask prosess	63	7.2
For å avbryte foreldelse	629	71.88571
Fordi det skaper best mulighet til å oppnå forlik i saken	57	6.514286
Det er et rettslig krav om at saken begynner i forliksrådet	763	87.2
Det er et eksplisitt ønske hos representert part å unngå å bringe saken inn for retten	56	6.4
Andre grunner	29	3.314286

Table 43 :

I hvilken grad er ditt inntrykk at partene har fått tilstrekkelig informasjon i forkant om hva som skal skje under møtet i forliksrådet	n	Percentage
I verken stor eller liten grad	368	42.1052632
I liten grad	252	28.8329519
I stor grad	168	19.2219680
I svært liten grad	79	9.0389016
I svært stor grad	7	0.8009153

Table 44 :

I hvilken grad er din erfaring at parten du representerer er fornøyd med tidsbruken i forliksrådsbehandlingen	n	Percentage
I verken stor eller liten grad	393	45.0688073

I hvilken grad er din erfaring at parten du representerer er fornøyd med tidsbruken i forlikrådsbehandlingen	n	Percentage
I liten grad	255	29.2431193
I svært liten grad	116	13.3027523
I stor grad	104	11.9266055
I svært stor grad	4	0.4587156

Table 45 :

I hvilken grad er din erfaring at parten du representerer er fornøyd med utfallet av forlikrådsbehandlingen	n	Percentage
I verken stor eller liten grad	429	49.028571
I liten grad	240	27.428571
I stor grad	119	13.600000
I svært liten grad	80	9.142857

I hvilken grad er din erfaring at parten du representerer er fornøyd med utfallet av forlikrådsbehandlingen	n	Percentage
I svært stor grad	7	0.800000

Table 46 :

Forlikrådet har satt seg godt inn i saken i forkant	n	Percentage
Verken enig eller uenig	290	33.295063
Enig	273	31.343284
Uenig	216	24.799082
Svært uenig	76	8.725603
Svært enig	16	1.836969

Table 47 :

Tonen under møtet var god	n	Percentage
Enig	495	56.831228
Verken enig eller uenig	252	28.932262

Tonen under møtet var god	n	Percentage
Uenig	59	6.773823
Svært enig	43	4.936854
Svært uenig	22	2.525832

Table 48 :

Prosessfull mektig fikk komme ordentlig til orde	n	Percentage
Enig	418	47.990815
Verken enig eller uenig	205	23.536165
Uenig	167	19.173364
Svært enig	42	4.822044
Svært uenig	39	4.477612

Table 49 :

Partene fikk komme ordentlig til orde	n	Percentage
Enig	512	58.715596
Verken enig eller uenig	179	20.527523
Uenig	105	12.041284

Partene fikk komme ordentlig til orde	n	Percentage
Svært enig	63	7.224771
Svært uenig	13	1.490826

Table 50 :

Forlikråds medlemmer var upartiske	n	Percentage
Enig	383	43.871707
Verken enig eller uenig	267	30.584192
Uenig	125	14.318442
Svært enig	68	7.789233
Svært uenig	30	3.436426

Table 51 :

Styrkeforholdet mellom partene utgjør et problem	n	Percentage
Verken enig eller uenig	419	48.383372
Uenig	221	25.519630

Styrkeforholdet mellom partene utgjør et problem	n	Percentage
Enig	174	20.092379
Svært uenig	35	4.041570
Svært enig	17	1.963048

Table 52 :

At bare en representant er representert ved prosessfull mektig berører styrkeforholdet mellom partene på en uheldig måte	n	Percentage
Enig	321	36.981567
Verken enig eller uenig	314	36.175115
Uenig	169	19.470046
Svært enig	48	5.529954
Svært uenig	16	1.843318

Table 53 :

Forlikråd smedlemm ene har en god forståelse av sakens relevante faktum	n	Percentage
Uenig	280	32.1469575
Verken enig eller uenig	260	29.8507463
Enig	235	26.9804822
Svært uenig	88	10.1033295
Svært enig	8	0.9184845

Table 54 :

Forlikråd smedlemm ene har en god forståelse av relevante prosessuel le rammebeti ngelser	n	Percentage
Uenig	355	40.8515535
Svært uenig	245	28.1933257
Verken enig eller uenig	190	21.8642117
Enig	77	8.8607595
Svært enig	2	0.2301496

Table 55 :

Forliksråd smedlemm ene har en god forståelse av relevante rettslige bestemmel ser	n	Percentage
Uenig	370	42.4311927
Svært uenig	303	34.7477064
Verken enig eller uenig	149	17.0871560
Enig	48	5.5045872
Svært enig	2	0.2293578

Table 56 :

Det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene	n	Percentage
Svært uenig	238	27.231121
Uenig	236	27.002288
Verken enig eller uenig	200	22.883295
Enig	169	19.336384
Svært enig	31	3.546911

Table 57 :

Tilrettela for dialog mellom partene	n	Percentage
Enig	337	38.780207
Verken enig eller uenig	253	29.113924
Uenig	195	22.439586
Svært uenig	55	6.329114
Svært enig	29	3.337169

Table 58 :

Fikk fram hva partene var opptatt av	n	Percentage
Enig	300	34.522440
Verken enig eller uenig	282	32.451093
Uenig	222	25.546605
Svært uenig	46	5.293441
Svært enig	19	2.186421

Table 59 :

Kom med egne løsningsforslag	n	Percentage
Verken enig eller uenig	281	32.298851
Uenig	265	30.459770
Enig	233	26.781609
Svært uenig	78	8.965517
Svært enig	13	1.494253

Table 60 :

Klargjorde sannsynlig utfall i retten	n	Percentage
Uenig	363	41.7241379
Svært uenig	266	30.5747126
Verken enig eller uenig	180	20.6896552
Enig	60	6.8965517
Svært enig	1	0.1149425

Table 61 :

Klargjorde kostnadene ved en videre rettsbehandling	n	Percentage
Uenig	249	28.653625

Klargjorde kostnadene ved en videre rettsbehandling	n	Percentage
Enig	230	26.467204
Verken enig eller uenig	206	23.705409
Svært uenig	162	18.642117
Svært enig	22	2.531646

Table 62 :

La press på partene for å oppnå forlik	n	Percentage
Verken enig eller uenig	283	32.603687
Enig	266	30.645161
Uenig	159	18.317972
Svært uenig	83	9.562212
Svært enig	77	8.870968

Table 63 :

I saker hvor det ikke oppnås forlik hva mener du er de viktigste årsakene til dette	n	Percentage
Saken var ikke egnet	616	70.72331
Det skjedde ingen reell mekling	441	50.63146
Forliksrådet var ikke dyktige nok	385	44.20207

I saker hvor det ikke oppnås forlik hva mener du er de viktigste årsakene til dette	n	Percentage
En eller begge parter anså det viktig å få en avgjørelse i retten	230	26.40643
Det var for stor uklarhet om faktum	278	31.91734
Det var for stor uklarhet om juridisk grunnlag	366	42.02067
Motparten ville neppe overholdt en avtale	33	3.788749
Fullmektig manglet fullmakt	11	1.262916

Table 71 :

Hva er etter ditt inntrykk de to viktigste grunnene til at saker ikke ankes videre i systemet	n	Percentage
De økonomiske omkostningene er for store	724	83.893395
Fornøyd med avgjørelsen	70	8.111240
Liten tro på å oppnå et annet resultat	48	5.561993
Partene forstår ikke sakskjeden	21	2.433372

Table 72 :

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre juridisk skoleing	n	Percentage
Svært enig	390	44.879171
Enig	321	36.939010
Verken enig eller uenig	95	10.932106
Uenig	42	4.833142
Svært uenig	21	2.416571

Table 73 :

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre meklingskompetanse	n	Percentage
Enig	389	44.712644
Svært enig	339	38.965517
Verken enig eller uenig	106	12.183908
Uenig	21	2.413793
Svært uenig	15	1.724138

Table 74 :

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skolering i hvordan dommer bør begrunnes	n	Percentage
Enig	337	38.959538
Svært enig	311	35.953757
Verken enig eller uenig	159	18.381503
Uenig	40	4.624277
Svært uenig	18	2.080925

Table 75 :

Det bør være et krav om at jurister er medlem av forlikrådet	n	Percentage
Svært enig	373	42.824340
Enig	235	26.980482
Verken enig eller uenig	152	17.451206
Uenig	82	9.414466

Det bør være et krav om at jurister er medlem av forliksrådet	n	Percentage
Svært uenig	29	3.329506

Table 76 :

Det bør være et krav om at sekretariatsfunksjonen besittes av jurister	n	Percentage
Enig	289	33.180253
Svært enig	258	29.621125
Verken enig eller uenig	229	26.291619
Uenig	76	8.725603
Svært uenig	19	2.181401

Table 77 :

Forliksrådsordningen fungerer i hovedsak tilfredsstillende som den er	n	Percentage
Svært uenig	413	47.416762
Uenig	263	30.195178
Verken enig eller uenig	113	12.973594
Enig	71	8.151550
Svært enig	11	1.262916

7.4.2. Svar fra tingrettsdommere:

Table 1 :

Hvilken rolle har du	n	Percentage
Tingrettsdommer	108	100

Table 2 :

Hva er alderen din	n	Percentage
50-59 år	51	47.222222
40-49 år	31	28.703704
60-69 år	19	17.592593
30-39 år	5	4.629630
20-29 år	2	1.851852

Table 3 :

Hva er ditt høyeste fullførte utdanningsnivå	n	Percentage
4 +år universitet/høgskole	108	100

Table 4 :

Hvor lang arbeidserfaring har du fra din nåværende stilling	n	Percentage
8 +år	67	62.037037
2-4 år	19	17.592593

Hvor lang arbeidserfaring har du fra din nåværende stilling	n	Percentage
0-2 år	12	11.111111
5-7 år	10	9.259259

Table 5 :

Hvilket politidistrikt tilhører du	n	Percentage
Oslo	21	19.626168
Øst	17	15.887850
Sør-Øst	12	11.214953
Sør-Vest	9	8.411215
Vest	9	8.411215
Innlandet	8	7.476636
Trøndelag	8	7.476636
Møre og Romsdal	7	6.542056
Nordland	7	6.542056
Agder	6	5.607477
Troms	3	2.803738

Table 6 :

Hvilket kjønn identifiserer du deg som	n	Percentage
Kvinne	57	52.77778
Mann	51	47.22222

Table 7 :

Anslagsvis hvor mange saker fra forliksrådet har du behandlet som dommer	n	Percentage
11-50	51	47.22222
50 +	41	37.96296
1-10	16	14.81481

Table 8 :

Prosessuelle forhold	n	Percentage
Dårlig	47	44.761905
Verken bra eller dårlig	32	30.476190
Svært dårlig	16	15.238095
Bra	9	8.571429
Svært bra	1	0.952381

Table 9 :

Tidsbruk 1	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	50	49.0196078
Bra	37	36.2745098
Dårlig	10	9.8039216
Svært bra	4	3.9215686
Svært dårlig	1	0.9803922

Table 10 :

Brukernes opplevelse	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	71	66.9811321
Dårlig	23	21.6981132
Bra	9	8.4905660
Svært bra	2	1.8867925
Svært dårlig	1	0.9433962

Table 11 :

Juridisk kunnskapsgrunnlag	n	Percentage
Dårlig	51	47.663551
Svært dårlig	34	31.775701
Verken bra eller dårlig	17	15.887850
Bra	5	4.672897

Table 12 :

Meklingskompetanse 1	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	50	47.169811
Dårlig	30	28.301887
Bra	15	14.150943
Svært dårlig	8	7.547170
Svært bra	3	2.830189

Table 13 :

Dommens begrunnelse	n	Percentage
Dårlig	58	54.716981
Svært dårlig	27	25.471698
Verken bra eller dårlig	17	16.037736
Bra	4	3.773585

Table 14 :

Proessen under ett l	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	46	43.3962264
Dårlig	37	34.9056604
Bra	17	16.0377358
Svært dårlig	5	4.7169811
Svært bra	1	0.9433962

Table 15 :

Innkalling 1	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	36	34.951456
Bra	34	33.009709
Dårlig	24	23.300971
Svært dårlig	5	4.854369
Svært bra	4	3.883495

Table 16 :

Forkynning 1	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	34	32.692308
Bra	30	28.846154

Forkynning 1	n	Percentage
Dårlig	21	20.192308
Svært dårlig	15	14.423077
Svært bra	4	3.846154

Table 17 :

Tidsbruk 2	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	60	58.252427
Bra	28	27.184466
Dårlig	11	10.679612
Svært bra	4	3.883495

Table 18 :

Brukernes opplevelse av prosessen 1	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	72	69.2307692
Dårlig	21	20.1923077
Bra	10	9.6153846
Svært bra	1	0.9615385

Table 19 :

Brukernes opplevelse av resultatet 1	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	62	59.615385
Dårlig	31	29.807692
Bra	6	5.769231
Svært dårlig	5	4.807692

Table 20 :

Rettssikkerheten	n	Percentage
Dårlig	53	50.00000
Verken bra eller dårlig	28	26.41509
Svært dårlig	14	13.20755
Bra	11	10.37736

Table 21 :

Den juridiske kompetansen hos forliksrådet	n	Percentage
Dårlig	55	52.380952
Svært dårlig	30	28.571429
Verken bra eller dårlig	15	14.285714
Bra	5	4.761905

Table 22 :

Meklingskompetansen hos forliksrådet	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	49	47.115385
Dårlig	27	25.961538
Bra	16	15.384615
Svært dårlig	10	9.615385
Svært bra	2	1.923077

Table 23 :

Forståelsen av prosessuelle rammevilkår	n	Percentage
Dårlig	46	44.2307692
Verken bra eller dårlig	31	29.8076923
Svært dårlig	16	15.3846154
Bra	10	9.6153846
Svært bra	1	0.9615385

Table 24 :

Forlikrådetets kompetanse til å begrunne dommen godt	n	Percentage
Dårlig	54	51.428571
Svært dårlig	33	31.428571
Verken bra eller dårlig	13	12.380952
Bra	5	4.761905

Table 25 :

Sakens faktum 1	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	48	45.283019
Dårlig	30	28.301887
Bra	22	20.754717
Svært dårlig	4	3.773585
Svært bra	2	1.886792

Table 26 :

Relevante juridiske bestemmelser 1	n	Percentage
Dårlig	55	51.886792

Relevante juridiske bestemmelser 1	n	Percentage
Svært dårlig	27	25.471698
Verken bra eller dårlig	18	16.981132
Bra	6	5.660377

Table 27 :

Faktum er godt beskrevet og formidlet i dommen	n	Percentage
Uenig	54	50.9433962
Verken enig eller uenig	28	26.4150943
Enig	13	12.2641509
Svært uenig	10	9.4339623
Svært enig	1	0.9433962

Table 28 :

Relevante rettslige bestemmelser er tilfredsstillende forstått og hensyntatt	n	Percentage
Uenig	55	51.886792
Svært uenig	28	26.415094
Verken enig eller uenig	19	17.924528
Enig	4	3.773585

Table 29 :

Dommen er begrunnet på en god og klargjørende måte for partene	n	Percentage
Uenig	51	48.571429

Dommen er begrunnet på en god og klargjørende måte for partene	n	Percentage
Verken enig eller uenig	25	23.809524
Svært uenig	24	22.857143
Enig	5	4.761905

Table 30 :

Det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene 1	n	Percentage
Enig	41	37.96296
Uenig	23	21.29630
Verken enig eller uenig	19	17.59259
Svært uenig	14	12.96296
Svært enig	11	10.18519

Table 31 :

Forliksrådets håndtering av prosessuelle forhold	n	Percentage
Enig	57	53.773585
Verken enig eller uenig	20	18.867925
Svært enig	14	13.207547
Uenig	12	11.320755
Svært uenig	3	2.830189

Table 32 :

Forliksrådets evne til å tolke faktum	n	Percentage
Verken enig eller uenig	42	39.622642
Enig	40	37.735849
Uenig	15	14.150943
Svært enig	5	4.716981
Svært uenig	4	3.773585

Table 33 :

Forliksrådets juridiske kompetanse	n	Percentage
Enig	53	50.000000
Svært enig	28	26.415094
Verken enig eller uenig	16	15.094340
Uenig	7	6.603774
Svært uenig	2	1.886792

Table 34 :

Forliksrådets evne og mulighet til å mekle fram forlik	n	Percentage
Verken enig eller uenig	53	50.000000
Enig	21	19.811321
Uenig	18	16.981132
Svært uenig	9	8.490566
Svært enig	5	4.716981

Table 35 :

Forliksrådets evne til å begrunne sine dommer	n	Percentage
Enig	49	46.666667
Svært enig	21	20.000000
Verken enig eller uenig	20	19.047619
Uenig	12	11.428571
Svært uenig	3	2.857143

Table 36 :

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre juridisk skolering 1	n	Percentage
Enig	58	54.7169811
Svært enig	33	31.1320755
Verken enig eller uenig	11	10.3773585
Svært uenig	3	2.8301887
Uenig	1	0.9433962

Table 37 :

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre meklingskompetanse 1	n	Percentage
Enig	47	44.3396226
Svært enig	31	29.2452830
Verken enig eller uenig	24	22.6415094
Uenig	3	2.8301887
Svært uenig	1	0.9433962

Table 38 :

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skolering i hvordan dommer bør begrunnes 1	n	Percentage
Enig	59	56.190476
Svært enig	30	28.571429
Verken enig eller uenig	11	10.476190
Uenig	3	2.857143
Svært uenig	2	1.904762

Table 39 :

Det bør være et krav om at jurister er medlem av forlikrådet 1	n	Percentage
Enig	35	32.710280
Svært enig	29	27.102804
Verken enig eller uenig	25	23.364486
Uenig	14	13.084112
Svært uenig	4	3.738318

Table 40 :

Det bør være et krav om at sekretariatsfunksjonen besittes av jurister 1	n	Percentage
Enig	34	31.775701
Verken enig eller uenig	34	31.775701
Svært enig	28	26.168224
Uenig	9	8.411215
Svært uenig	2	1.869159

Table 41 :

Forlikrådsordningen fungerer i hovedsak tilfredsstillende som den er 1	n	Percentage
Uenig	43	40.566038
Svært uenig	24	22.641509
Verken enig eller uenig	24	22.641509
Enig	13	12.264151
Svært enig	2	1.886792

7.4.3. Svar fra sekretariatsfunksjon:

Table 1 :

Hvilken rolle har du	n	Percentage
Sekretariatsfunksjon	97	100

Table 2 :

Hva er alderen din	n	Percentage
50-59 år	39	40.206186
40-49 år	23	23.711340
30-39 år	17	17.525773
60-69 år	13	13.402062
20-29 år	5	5.154639

Table 3 :

Hva er ditt høyeste fullførte utdanningsnivå	n	Percentage
Videregående skole	44	45.833333
1-3 år universitet/høgskole	26	27.083333
4 +år universitet/høgskole	25	26.041667
Grunnskole	1	1.041667

Table 4 :

Hvor lang arbeidserfaring har du fra din nåværende stilling	n	Percentage
8 +år	59	60.824742
5-7 år	16	16.494845
0-2 år	14	14.432990
2-4 år	8	8.247423

Table 5 :

Hvilket politidistrikt tilhører du	n	Percentage
Oslo	16	16.494845
Øst	16	16.494845
Sør-Vest	14	14.432990
Møre og Romsdal	10	10.309278
Sør-Øst	8	8.247423
Vest	8	8.247423

Hvilket politidistrikt tilhører du	n	Percentage
Nordland	7	7.216495
Innlandet	6	6.185567
Finnmark	5	5.154639
Trøndelag	4	4.123711
Troms	2	2.061856
Agder	1	1.030928

Table 6 :

Hvilket kjønn identifiserer du deg som	n	Percentage
Kvinne	86	89.58333
Mann	10	10.41667

Table 7 :

Hvor lenge har du sittet i jobben	n	Percentage
5 +år	72	74.226804
2-5 år	17	17.525773
0-1 år	8	8.247423

Table 8 :

Ønsker du å sitte i den samme jobben om to år	n	Percentage
Ja	65	67.70833

Ønsker du å sitte i den samme jobben om to år	n	Percentage
Vet ikke	22	22.91667
Nei	9	9.37500

Table 9 :

Vil du beskrive forholdet til forliksrådsmedlemmene som i hovedsak	n	Percentage
Svært godt	48	49.484536
Godt	40	41.237113
Verken godt eller dårlig	8	8.247423
Dårlig	1	1.030928

Table 10 :

Det er en fordel at det finnes tvistealternativ utenfor den vanlige domstolsbehandlingen	n	Percentage
Svært enig	60	61.855670
Enig	34	35.051546
Svært uenig	1	1.030928
Uenig	1	1.030928
Verken enig eller uenig	1	1.030928

Table 11 :

Det er en fordel at brukerne kan få en rask behandling av tvister 1	n	Percentage
Svært enig	64	66.66667
Enig	32	33.33333

Table 12 :

Det er en fordel at brukerne kan få en billig behandling av tvister 1	n	Percentage
Svært enig	72	74.226804
Enig	24	24.742268
Verken enig eller uenig	1	1.030928

Table 13 :

Det er en fordel at konfliktforhold og polarisering dempes ved forliksrådsbehandling 1	n	Percentage
Svært enig	56	58.333333
Enig	34	35.416667
Verken enig eller uenig	5	5.208333
Uenig	1	1.041667

Table 14 :

Det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene 3	n	Percentage
Svært enig	36	37.500000
Enig	34	35.416667
Verken enig eller uenig	19	19.791667
Svært uenig	4	4.166667
Uenig	3	3.125000

Table 15 :

På hvilket område ville det etter din mening være viktigst å øke kompetansen i forliksrådet	n	Percentage
Juridisk kunnskap	42	43.298969
Begrunnelse av dommer	36	37.113402
Meklingskompetanse	17	17.525773
Ingen spesielle områder	2	2.061856

Table 16 :

Savner du opplæringstilbud i din stilling	n	Percentage
Ja	64	66.66667
Nei	32	33.33333

Table 17 :

Juridisk kompetanse	n	Percentage
2	22	35.48387
3	22	35.48387
1	18	29.03226

Table 18 :

Meklingskompetanse 2	n	Percentage
3	24	40.00000
1	20	33.33333

Meklingskompetans e 2	n	Percentage
2	16	26.66667

Table 19 :

Kompetanse om formelle prosessuelle forhold	n	Percentage
2	22	35.48387
1	20	32.25806
3	20	32.25806

Table 20 :

Forlikrådet har satt seg godt inn i saken i forkant 1	n	Percentage
I stor grad	51	53.684211
I svært stor grad	24	25.263158
I hverken liten eller stor grad	15	15.789474
I liten grad	5	5.263158

Table 21 :

Tonen under møtet var god 1	n	Percentage
I stor grad	56	60.869565
I svært stor grad	27	29.347826
I hverken liten eller stor grad	9	9.782609

Table 22 :

Prosessfullmektig fikk komme ordentlig til orde 1	n	Percentage
I stor grad	49	53.260870
I svært stor grad	29	31.521739
I hverken liten eller stor grad	12	13.043478
I liten grad	2	2.173913

Table 23 :

Partene fikk komme ordentlig til orde 1	n	Percentage
I stor grad	48	52.173913
I svært stor grad	34	36.956522
I hverken liten eller stor grad	9	9.782609
I liten grad	1	1.086957

Table 24 :

Forliksrådets medlemmer var upartiske 1	n	Percentage
I svært stor grad	42	45.65217
I stor grad	37	40.21739
I hverken liten eller stor grad	10	10.86957
I liten grad	3	3.26087

Table 25 :

Styrkeforholdet mellom partene utgjør et problem 1	n	Percentage
I hverken liten eller stor grad	40	43.956044
I liten grad	28	30.769231
I svært liten grad	14	15.384615
I stor grad	8	8.791209
I svært stor grad	1	1.098901

Table 26 :

At bare en representant er representert ved prosessfullmektig berører styrkeforholdet mellom partene på en uheldig måte 1	n	Percentage
I hverken liten eller stor grad	46	50.000000
I liten grad	24	26.086957
I stor grad	13	14.130435
I svært liten grad	7	7.608696
I svært stor grad	2	2.173913

Table 27 :

Forlikrådsmedlemmene hadde en god forståelse av sakens relevante faktum	n	Percentage
I stor grad	50	54.945055
I hverken liten eller stor grad	20	21.978022
I svært stor grad	19	20.879121
I liten grad	2	2.197802

Table 28 :

Forliksrådsmedlemmene har en god forståelse av relevante prosessuelle rammebetingelser 1	n	Percentage
I stor grad	38	40.000000
I hverken liten eller stor grad	32	33.684211
I liten grad	16	16.842105
I svært stor grad	7	7.368421
I svært liten grad	2	2.105263

Table 29 :

Forliksrådsmedlemmene har en god forståelse av relevante rettslige bestemmelser 1	n	Percentage
I hverken liten eller stor grad	36	37.894737
I stor grad	32	33.684211
I liten grad	13	13.684211
I svært liten grad	7	7.368421
I svært stor grad	7	7.368421

Table 30 :

Tilrettelegger for dialog mellom partene	n	Percentage
I stor grad	56	60.86957
I svært stor grad	19	20.65217
I verken liten eller stor grad	17	18.47826

Table 31 :

Får fram hva partene var opptatt av	n	Percentage
I stor grad	54	58.06452
I verken liten eller stor grad	22	23.65591
I svært stor grad	17	18.27957

Table 32 :

Kommer med egne løsningsforslag	n	Percentage
I verken liten eller stor grad	32	34.408602
I stor grad	29	31.182796
I liten grad	18	19.354839
I svært liten grad	10	10.752688
I svært stor grad	4	4.301075

Table 33 :

Klargjør sannsynlig utfall i retten	n	Percentage
I svært liten grad	30	32.967033
I verken liten eller stor grad	28	30.769231
I liten grad	15	16.483516
I stor grad	14	15.384615
I svært stor grad	4	4.395604

Table 34 :

Klargjør kostnadene ved en videre rettsbehandling	n	Percentage
I stor grad	36	39.130435

Klargjør kostnadene ved en videre rettsbehandling	n	Percentage
I verken liten eller stor grad	23	25.000000
I svært stor grad	17	18.478261
I liten grad	14	15.217391
I svært liten grad	2	2.173913

Table 35 :

Legger press på partene for å oppnå forlik	n	Percentage
I verken liten eller stor grad	39	42.391304
I stor grad	20	21.739130
I liten grad	17	18.478261
I svært liten grad	11	11.956522
I svært stor grad	5	5.434783

Table 36 :

Sakens faktum 2	n	Percentage
Bra	58	59.793814
Svært bra	20	20.618557
Verken bra eller dårlig	15	15.463918
Dårlig	4	4.123711

Table 37 :

Relevante juridiske bestemmelser 2	n	Percentage
Bra	35	36.082474
Verken bra eller dårlig	34	35.051546

Relevante juridiske bestemmelser 2	n	Percentage
Dårlig	19	19.587629
Svært bra	5	5.154639
Svært dårlig	4	4.123711

Table 38 :

I saker hvor det ikke oppnås forlik hva mener du er de viktigste årsakene til dette Saken var ikke egnet 1	n	Percentage
Saken var ikke egnet	64	68.08510638
Det skjedde ingen reell mekling	16	17.0212766
Forliksrådet var ikke dyktige nok	13	13.82978723
En eller begge parter anså det viktig å få en avgjørelse i retten	63	67.0212766
Det var for stor uklarhet om faktum	51	54.25531915
Det var for stor uklarhet om juridisk grunnlag	28	29.78723404
Motparten ville neppe overholdt en avtale	14	14.89361702
Fullmektig manglet fullmakt	6	6.382978723

Table 46 :

Hva er etter ditt inntrykk de to viktigste grunnene til at saker ikke ankes videre i systemet Partene forstår ikke sakskjeden	n	Percentage
Partene forstår ikke sakskjeden	14	14.43298969
De økonomiske omkostningene er for store	88	90.72164948
Liten tro å å oppnå et annet resultat	35	36.08247423
Fornøyd med avgjørelsen	37	38.1443299

Table 50 :

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre juridisk skolering 3	n	Percentage
Svært enig	56	57.731959
Enig	35	36.082474
Verken enig eller uenig	5	5.154639
Uenig	1	1.030928

Table 51 :

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre meklingskompetanse 3	n	Percentage
Svært enig	47	48.45361

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre meklingskompetanse 3	n	Percentage
Enig	40	41.23711
Verken enig eller uenig	10	10.30928

Table 52 :

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skolering i hvordan dommer bør begrunnes 3	n	Percentage
Svært enig	67	69.072165
Enig	26	26.804124
Verken enig eller uenig	4	4.123711

Table 53 :

Det bør være et krav om at jurister er medlem av forliksrådet 3	n	Percentage
Verken enig eller uenig	31	32.29167
Uenig	22	22.91667
Svært uenig	20	20.83333
Enig	13	13.54167
Svært enig	10	10.41667

Table 54 :

Det bør være et krav om at sekretariatsfunksjonen besittes av jurister 3	n	Percentage
Svært uenig	33	34.020619
Uenig	32	32.989691
Verken enig eller uenig	19	19.587629
Enig	8	8.247423
Svært enig	5	5.154639

Table 55 :

Forlikrådsordningen fungerer i hovedsak tilfredsstillende som den er 3	n	Percentage
Enig	40	41.237113
Verken enig eller uenig	27	27.835052
Svært enig	12	12.371134
Uenig	11	11.340206
Svært uenig	7	7.216495

7.4.4. Svar fra forlikrådsmedlemmer:

Table 1 :

Hvilken rolle har du	n	Percentage
Forlikrådsmedlem	370	100

Table 2 :

Hva er alderen din	n	Percentage
60-69 år	142	38.3783784
50-59 år	102	27.5675676
70 + år	59	15.9459459
40-49 år	50	13.5135135
30-39 år	16	4.3243243
20-29 år	1	0.2702703

Table 3 :

Hva er ditt høyeste fullførte utdanningsnivå	n	Percentage
1-3 år universitet/høgskole	127	34.417344
4 + år universitet/høgskole	124	33.604336
Videregående skole	104	28.184282
Grunnskole	14	3.794038

Table 4 :

Hvor lang arbeidserfaring har du fra din nåværende stilling	n	Percentage
8 + år	252	68.664850
2-4 år	52	14.168937
5-7 år	47	12.806540
0-2 år	16	4.359673

Table 5 :

Hvilket politidistrikt tilhører du	n	Percentage
Vest	72	19.512195
Trøndelag	49	13.279133
Sør-Øst	46	12.466125
Sør-Vest	40	10.840108
Innlandet	36	9.756098
Øst	26	7.046070
Nordland	25	6.775068
Finnmark	23	6.233062
Agder	17	4.607046
Oslo	16	4.336043
Møre og Romsdal	11	2.981030
Troms	8	2.168022

Table 6 :

Hvilket kjønn identifiserer du deg som	n	Percentage
Mann	203	55.01355
Kvinne	166	44.98645

Table 7 :

Hvordan ble du rekruttert til rollen du har i dag	n	Percentage
Oppfordret/Oppnevnt	3	90.27027
	3	
	4	

Hvordan ble du rekruttert til rollen du har i dag	n	Percentage
Egen motivasjon	36	9.72973

Table 8 :

Har du sittet flere perioder	n	Percentage
Ja	240	65.21739
Nei	128	34.78261

Table 9 :

Ønsker du å sitte flere perioder	n	Percentage
Ja	179	48.50949
Nei	146	39.56640
Vet ikke	44	11.92412

Table 10 :

Hvordan opplever du samarbeid et mellom forlikråds medlemmene	n	Percentage
Godt	352	95.1351351
Verken vanskelig eller godt	17	4.5945946

Hvordan opplever du samarbeid et mellom forlikr�ds medlemmene	n	Percentage
Vanskelig	1	0.2702703

Table 11 :

Hvordan opplever du samarbeidet med sekretariatet	n	Percentage
Godt	335	90.785908
Verken vanskelig eller godt	28	7.588076
Vanskelig	6	1.626016

Table 12 :

Det er en fordel at det finnes et tvistalternativ utenfor den vanlige domstolsbehandlingen	n	Percentage
I svært stor grad	248	67.3913043
I stor grad	114	30.9782609
I verken stor eller liten grad	5	1.3586957
I liten grad	1	0.2717391

Table 13 :

Det er en fordel at brukerne kan få en rask behandling av tvister	n	Percentage
I svært stor grad	255	69.1056911
I stor grad	111	30.0813008
I verken stor eller liten grad	2	0.5420054

Det er en fordel at brukerne kan få en rask behandling av tvister	n	Percentage
I liten grad	1	0.2710027

Table 14 :

Det er en fordel at brukerne kan få en billig behandling av tvister	n	Percentage
I svært stor grad	257	70.0272480
I stor grad	103	28.0653951
I verken stor eller liten grad	6	1.6348774
I liten grad	1	0.2724796

Table 15 :

Det er en fordel at konfliktforhold og polarisering dempes ved forlikrådsbehandling	n	Percentage
I svært stor grad	214	57.9945799
I stor grad	140	37.9403794
I verken stor eller liten grad	14	3.7940379
I liten grad	1	0.2710027

Table 16 :

Det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene 2	n	Percentage
I svært stor grad	162	43.9024390
I stor grad	159	43.0894309
I verken stor eller liten grad	42	11.3821138
I liten grad	4	1.0840108
I svært liten grad	2	0.5420054

Table 17 :

Det er en utfordring at vi må ta stilling i saker hvor vi mangler relevant juridisk kompetanse	n	Percentage
Enig	140	38.043478
Verken enig eller uenig	94	25.543478
Uenig	91	24.728261
Svært uenig	23	6.250000
Svært enig	20	5.434783

Table 18 :

Det er en utfordring at vi må forsøke å forhandle fram forlik uten å ha relevant meklingskompetanse	n	Percentage
Uenig	132	35.772358
Enig	97	26.287263
Verken enig eller uenig	78	21.138211
Svært uenig	42	11.382114
Svært enig	20	5.420054

Table 19 :

Det er en utfordring at vi mangler kunnskap knyttet til prosessuelle forhold	n	Percentage
Enig	122	32.972973
Verken enig eller uenig	111	30.000000
Uenig	84	22.702703
Svært uenig	28	7.567568
Svært enig	25	6.756757

Table 20 :

Det er en utfordring at det er ulikt styrkeforhold mellom partene som er vanskelig å korrigere	n	Percentage
Verken enig eller uenig	123	33.243243
Uenig	110	29.729730
Enig	90	24.324324
Svært uenig	29	7.837838
Svært enig	18	4.864865

Table 21 :

Det er en utfordring at vi har et for dårlig opplæringstilbud	n	Percentage
Enig	123	33.333333
Svært enig	96	26.016260
Verken enig eller uenig	75	20.325203
Uenig	65	17.615176
Svært uenig	10	2.710027

Table 22 :

Det er en utfordring at vi for sjelden er tilbudt opplæring	n	Percentage
Enig	143	38.858696
Svært enig	97	26.358696
Verken enig eller uenig	69	18.750000
Uenig	46	12.500000
Svært uenig	13	3.532609

Table 23 :

Det er en utfordring at vi ikke har en god nok løpende veiledning fra sekretariatet underveis i saksbehandlingen	n	Percentage
Uenig	133	36.043360
Verken enig eller uenig	101	27.371274
Enig	54	14.634146
Svært uenig	54	14.634146
Svært enig	27	7.317073

Table 24 :

Det er en utfordring når kun en part er representert av prosessfullmektig	n	Percentage
Uenig	109	29.700272
Verken enig eller uenig	106	28.882834
Enig	99	26.975477
Svært uenig	28	7.629428
Svært enig	25	6.811989

Table 25 :

Tidsbruk 3	n	Percentage
Verken enig eller uenig	163	44.293478
Enig	87	23.641304
Uenig	85	23.097826
Svært enig	18	4.891304
Svært uenig	15	4.076087

Table 26 :

Å rydde i faktum	n	Percentage
Enig	141	38.315217
Verken enig eller uenig	141	38.315217
Uenig	58	15.760870
Svært enig	18	4.891304
Svært uenig	10	2.717391

Table 27 :

Å oppnå et rimelig resultat	n	Percentage
Verken enig eller uenig	162	44.021739
Uenig	94	25.543478
Enig	85	23.097826
Svært uenig	15	4.076087
Svært enig	12	3.260870

Table 28 :

Å bedre partenes rettssikkerhet	n	Percentage
Verken enig eller uenig	155	42.005420
Enig	101	27.371274
Uenig	86	23.306233
Svært enig	17	4.607046
Svært uenig	10	2.710027

Table 29 :

Å balansere styrkeforholdet mellom partene	n	Percentage
Verken enig eller uenig	144	38.918919
Uenig	116	31.351351
Enig	76	20.540541
Svært uenig	21	5.675676
Svært enig	13	3.513514

Table 30 :

Å jobbe fram et forlik	n	Percentage
Verken enig eller uenig	147	39.729730
Enig	94	25.405405
Uenig	92	24.864865
Svært uenig	23	6.216216
Svært enig	14	3.783784

Table 31 :

Å bringe partene nærmere hverandre	n	Percentage
Verken enig eller uenig	147	39.729730
Uenig	100	27.027027

Å bringe partene nærmere hverandre	n	Percentage
Enig	83	22.432432
Svært uenig	28	7.567568
Svært enig	12	3.243243

Table 32 :

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre juridisk skolering 2	n	Percentage
Enig	189	51.3587
Svært enig	92	25.0000
Verken enig eller uenig	64	17.3913
Uenig	23	6.2500

Table 33 :

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre meklingskompetanse 2	n	Percentage
Enig	210	57.377049
Svært enig	82	22.404372
Verken enig eller uenig	63	17.213115
Uenig	11	3.005464

Table 34 :

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skolering i hvordan dommer bør begrunnes 2	n	Percentage
Enig	212	57.765668
Svært enig	86	23.433243

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skoling i hvordan dommer bør begrunnes 2	n	Percentage
Verken enig eller uenig	60	16.348774
Uenig	9	2.452316

Table 35 :

Det bør være et krav om at jurister er medlem av forlikrådet 2	n	Percentage
Uenig	152	41.304348
Svært uenig	127	34.510870
Verken enig eller uenig	64	17.391304
Enig	18	4.891304
Svært enig	7	1.902174

Table 36 :

Det bør være et krav om at sekretariatsfunksjonen besittes av jurister 2	n	Percentage
Verken enig eller uenig	136	36.956522
Uenig	113	30.706522
Enig	61	16.576087
Svært uenig	48	13.043478
Svært enig	10	2.717391

Table 37 :

Forlikrådsordningen fungerer i hovedsak tilfredsstillende som den er 2	n	Percentage
Enig	183	49.863760

Forlikrådsordningen fungerer i hovedsak tilfredsstillende som den er 2	n	Percentage
Verken enig eller uenig	79	21.525886
Svært enig	66	17.983651
Uenig	31	8.446866
Svært uenig	8	2.179837

Table 38 :

I hvilken grad er sekretariatsfunksjonen en støtte i arbeidet som medlem av forlikrådet	n	Percentage
I stor grad	192	52.173913
I svært stor grad	132	35.869565
I verken liten eller stor grad	27	7.336957
I liten grad	12	3.260870
I svært liten grad	5	1.358696

Table 39 :

I den grad du savner mer opplæring er dette særlig knyttet til økt Juridisk kompetanse	n	Percentage
Juridisk kompetanse	189	52.5
Meklingskompetanse	189	52.5
Formelle prosessuelle forhold	206	57.22222

Table 42 :

Hvor ofte føler du behov for opplæringstilbud	n	Percentage
Årlig	243	66.57534
Månedlig	14	3.835616
Ved behov, f.eks. gjennom digitale løsninger	191	52.32877

Table 45 :

Foretrekker du at opplæring skjer	n	Percentage
Begge deler	218	59.23913
Ved seminarer og kurs ansikt til ansikt	107	29.07609
Digitalt	43	11.68478

Table 46 :

Foretrekker du at opplæring skjer i	n	Percentage
På hverdager	311	84.74114
I løpet av helg	56	15.25886

Table 47 :

Det er en utfordring at forliksrådet må ta stilling i saker hvor de mangler relevant juridisk kompetanse	n	Percentage
Enig	132	35.967302
Verken enig eller uenig	108	29.427793
Uenig	95	25.885559
Svært uenig	17	4.632153

Det er en utfordring at forlikrådet må ta stilling i saker hvor de mangler relevant juridisk kompetanse	n	Percentage
Svært enig	15	4.087193

Table 48 :

Det er en utfordring at forlikrådet må forsøke å forhandle fram forlik uten å ha relevant meklingskompetanse	n	Percentage
Verken enig eller uenig	118	32.152589
Uenig	114	31.062670
Enig	102	27.792916
Svært uenig	22	5.994550
Svært enig	11	2.997275

Table 49 :

Det er en utfordring at forlikrådet mangler kunnskap knyttet til prosessuelle forhold	n	Percentage
Enig	139	37.978142
Verken enig eller uenig	120	32.786885
Uenig	80	21.857923
Svært uenig	14	3.825137
Svært enig	13	3.551913

Table 50 :

Det er en utfordring at det ofte er et ulikt styrkeforhold mellom partene i forlikrådet som er vanskelig å korrigere	n	Percentage
Verken enig eller uenig	121	32.880435

Det er en utfordring at det ofte er et ulikt styrkeforhold mellom partene i forliksrådet som er vanskelig å korrigere	n	Percentage
Uenig	114	30.978261
Enig	104	28.260870
Svært uenig	16	4.347826
Svært enig	13	3.532609

Table 51 :

Det er en utfordring at det er for dårlig opplæringstilbud for forliksrådsmedlemmene	n	Percentage
Enig	169	46.049046
Verken enig eller uenig	88	23.978202
Svært enig	64	17.438692
Uenig	40	10.899183
Svært uenig	6	1.634877

Table 52 :

Det er en utfordring at forliksrådsmedlemmene ikke er interesserte i opplæring om relevante forhold	n	Percentage
Uenig	125	34.059946
Verken enig eller uenig	105	28.610354
Enig	61	16.621253
Svært uenig	56	15.258856
Svært enig	20	5.449591

7.4.5. Svar fra prosessfullmektig inkasso

Table 1 :

Hvilen rolle har du	n	Percentage
Prosessfullmektig	21	100

Table 2 :

Hva er alderen din	n	Percentage
50-59 år	13	59.090909
30-39 år	6	27.272727
40-49 år	2	9.090909
20-29 år	1	4.545455

Table 3 :

Hva er ditt høyeste fullførte utdanningsnivå	n	Percentage
1-3 år universitet/høgskole	13	59.090909
4 år eller mer, universitet/høgskole	5	22.727273
Videregående skole	3	13.636364
Grunnskole	1	4.545455

Table 4 :

Hvor lang arbeidserfaring har du fra din nåværende stilling	n	Percentage
8 år eller mer	13	59.090909
2-4 år	4	18.181818
5-7 år	4	18.181818

Hvor lang arbeidserfaring har du fra din nåværende stilling	n	Percentage
0-2 år	1	4.545455

Table 5 :

Hvilket politidistrikt tilhører du	n	Percentage
Oslo	7	31.818182
Agder	3	13.636364
Nordland	3	13.636364
Trøndelag	3	13.636364
Sør-Øst	2	9.090909
Øst	2	9.090909
Innlandet	1	4.545455
Sør-Vest	1	4.545455

Table 6 :

Hvilket kjønn identifiserer du deg som	n	Percentage
Mann	12	54.54545
Kvinne	10	45.45455

Table 7 :

Anslagsvis hvor mange saker har du hatt i forliksrådet	n	Percentage
50+	14	63.636364

Anslagsvis hvor mange saker har du hatt i forliksrådet	n	Percentage
11-50	6	27.272727
1-10	2	9.090909

Table 8 :

Prosessen under ett	n	Percentage
Bra	13	59.090909
Verken bra eller dårlig	6	27.272727
Dårlig	2	9.090909
Svært bra	1	4.545455

Table 9 :

Innkalling	n	Percentage
Bra	14	63.636364
Svært bra	5	22.727273
Verken bra eller dårlig	2	9.090909
Dårlig	1	4.545455

Table 10 :

Forkynning	n	Percentage
Bra	17	77.272727
Svært bra	2	9.090909
Verken bra eller dårlig	2	9.090909
Dårlig	1	4.545455

Table 11 :

Tidsbruk	n	Percentage
Dårlig	7	31.818182
Verken bra eller dårlig	7	31.818182
Bra	6	27.272727
Svært dårlig	2	9.090909

Table 12 :

Håndtering av prosessuelle forhold underveis	n	Percentage
Bra	9	42.857143
Verken bra eller dårlig	7	33.333333
Dårlig	4	19.047619
Svært bra	1	4.761905

Table 13 :

Kommunikasjon med partene underveis	n	Percentage
Bra	14	63.636364
Verken bra eller dårlig	4	18.181818
Dårlig	3	13.636364
Svært bra	1	4.545455

Table 14 :

Kostnadsramme for brukerne	n	Percentage
Bra	6	27.272727
Dårlig	6	27.272727
Verken bra eller dårlig	6	27.272727
Svært bra	3	13.636364
Svært dårlig	1	4.545455

Table 15 :

Brukernes opplevelse av prosessen	n	Percentage
Bra	13	61.90476
Verken bra eller dårlig	6	28.57143
Dårlig	2	9.52381

Table 16 :

Brukernes opplevelse av resultatet	n	Percentage
Bra	12	54.545455
Verken bra eller dårlig	4	18.181818
Dårlig	3	13.636364
Svært bra	2	9.090909
Svært dårlig	1	4.545455

Table 17 :

Den juridiske kunnskapen hos forliksrådsmedlemmene	n	Percentage
Dårlig	7	31.818182

Den juridiske kunnskapen hos forlikrådsmedlemmene	n	Percentage
Verken bra eller dårlig	6	27.272727
Bra	5	22.727273
Svært dårlig	3	13.636364
Svært bra	1	4.545455

Table 18 :

Rimeligheten av et eventuelt forlik	n	Percentage
Bra	9	40.909091
Verken bra eller dårlig	8	36.363636
Dårlig	4	18.181818
Svært dårlig	1	4.545455

Table 19 :

Kvaliteten på en eventuell dom	n	Percentage
Bra	11	50.000000
Verken bra eller dårlig	5	22.727273
Dårlig	2	9.090909
Svært bra	2	9.090909
Svært dårlig	2	9.090909

Table 20 :

Rettssikkerheten for brukerne	n	Percentage
Bra	12	54.545455
Verken bra eller dårlig	4	18.181818
Dårlig	2	9.090909
Svært bra	2	9.090909
Svært dårlig	2	9.090909

Table 21 :

Resultatet av forlikrådsbehandlingen	n	Percentage
Bra	12	54.545455
Verken bra eller dårlig	7	31.818182
Dårlig	2	9.090909
Svært bra	1	4.545455

Table 22 :

Forståelse av faktum i saken	n	Percentage
Bra	13	59.090909
Verken bra eller dårlig	5	22.727273
Dårlig	2	9.090909
Svært bra	1	4.545455
Svært dårlig	1	4.545455

Table 23 :

Forståelse av relevant rettslig grunnlag i saken	n	Percentage
Bra	8	36.363636
Dårlig	8	36.363636
Svært dårlig	3	13.636364
Verken bra eller dårlig	2	9.090909
Svært bra	1	4.545455

Table 24 :

Forståelse av prosessuelle forhold knyttet til saken	n	Percentage
Bra	9	40.909091
Dårlig	8	36.363636
Verken bra eller dårlig	4	18.181818
Svært bra	1	4.545455

Table 25 :

Meklingskompetanse	n	Percentage
Bra	12	54.545455
Verken bra eller dårlig	5	22.727273
Dårlig	3	13.636364
Svært bra	2	9.090909

Table 26 :

Sakens faktum	n	Percentage
Bra	9	40.909091
Verken bra eller dårlig	7	31.818182
Dårlig	3	13.636364

Sakens faktum	n	Percentage
Svært bra	2	9.090909
Svært dårlig	1	4.545455

Table 27 :

Relevante juridiske bestemmelser	n	Percentage
Bra	7	31.818182
Verken bra eller dårlig	7	31.818182
Dårlig	4	18.181818
Svært dårlig	3	13.636364
Svært bra	1	4.545455

Table 28 :

Styrkeforholdet mellom partene	n	Percentage
Verken positivt eller negativt	12	54.54545
Positivt	6	27.27273
Negativt	4	18.18182

Table 29 :

Tidsbruken i forlikrådet	n	Percentage
Verken positivt eller negativt	9	40.90909
Positivt	8	36.36364
Negativt	5	22.72727

Table 30 :

Resultatet for din klient	n	Percentage
Verken positivt eller negativt	12	54.545455
Positivt	7	31.818182
Svært positivt	2	9.090909
Negativt	1	4.545455

Table 31 :

Rettsikkerheten sett under ett	n	Percentage
Verken positivt eller negativt	11	50.000000
Positivt	10	45.454545
Svært negativt	1	4.545455

Table 32 :

Utfallet i saken	n	Percentage
Verken positivt eller negativt	12	54.545455
Positivt	9	40.909091
Negativt	1	4.545455

Table 33 :

Hvilken part har du i hovedsak erfaring som prosessfullmektig for i forlikrådet	n	Percentage
Klagende part	22	100

Table 34 :

Forlik	n	Percentage
I stor grad	9	40.909091
I verken stor eller liten grad	7	31.818182
I liten grad	4	18.181818
I svært liten grad	1	4.545455
I svært stor grad	1	4.545455

Table 35 :

Dom	n	Percentage
I verken stor eller liten grad	8	36.363636
I stor grad	7	31.818182
I liten grad	4	18.181818
I svært stor grad	2	9.090909
I svært liten grad	1	4.545455

Table 36 :

Hva er etter ditt inntrykk de viktigste grunnene til at saker blir brakt inn for forlikrådet Billig prosess	n	Percentage
Billig prosess	9	40.90909091
Rask prosess	1	4.545454545
For å avbryte foreldelse	12	54.54545455
Fordi det skaper best mulighet til å oppnå forlik i saken	4	18.18181818

Hva er etter ditt inntrykk de viktigste grunnene til at saker blir brakt inn for forlikrådet Billig prosess	n	Percentage
Det er et rettslig krav om at saken begynner i forlikrådet	14	63.63636364
Det er et eksplisitt ønske hos representert part å unngå å bringe saken inn for retten	4	18.18181818
Andre grunner	6	27.27272727

Table 43 :

I hvilken grad er ditt inntrykk at partene har fått tilstrekkelig informasjon i forkant av om hva som skal skje under møtet i forlikrådet	n	Percentage
I verken stor eller liten grad	9	40.909091
I stor grad	6	27.272727
I svært liten grad	3	13.636364
I liten grad	2	9.090909
I svært stor grad	2	9.090909

Table 44 :

I hvilken grad er ditt inntrykk at partene du representerer er fornøyd med tidsbruken i forlikrådsbehandlingen	n	Percentage
I verken stor eller liten grad	10	45.454545
I stor grad	6	27.272727
I liten grad	4	18.181818
I svært liten grad	1	4.545455
I svært stor grad	1	4.545455

Table 45 :

I hvilken grad er din erfaring at parten du representerer er fornøyd med utfallet av forliksrådsbehandlingen	n	Percentage
I stor grad	13	59.090909
I verken stor eller liten grad	7	31.818182
I liten grad	2	9.090909

Table 46 :

Forliksrådet har satt seg godt inn i saken i forkant	n	Percentage
Enig	11	50.000000
Uenig	5	22.727273
Verken enig eller uenig	4	18.181818
Svært enig	1	4.545455
Svært uenig	1	4.545455

Table 47 :

Tonen under møtet var god	n	Percentage
Enig	15	68.181818
Verken enig eller uenig	6	27.272727
Uenig	1	4.545455

Table 48 :

Prosessfullmektig fikk komme ordentlig til orde	n	Percentage
Enig	16	72.727273
Verken enig eller uenig	4	18.181818
Svært enig	2	9.090909

Table 49 :

Partene fikk komme ordentlig til orde	n	Percentage
Enig	17	77.272727
Verken enig eller uenig	3	13.636364
Svært enig	2	9.090909

Table 50 :

Forliksrådets medlemmer var upartiske	n	Percentage
Enig	14	63.636364
Verken enig eller uenig	4	18.181818
Uenig	3	13.636364
Svært enig	1	4.545455

Table 51 :

Styrkeforholdet mellom partene utgjør et problem	n	Percentage
Verken enig eller uenig	12	54.545455
Uenig	6	27.272727

Styrkeforholdet mellom partene utgjør et problem	n	Percentage
Svært uenig	3	13.636364
Enig	1	4.545455

Table 52 :

At bare en part er representert ved prosessfullmektig berører styrkeforholdet mellom partene på en uheldig måte	n	Percentage
Verken enig eller uenig	11	50.00000
Uenig	8	36.36364
Enig	3	13.63636

Table 53 :

Forlikrådsmedlemmene har en god forståelse av sakens relevante faktum	n	Percentage
Enig	9	40.909091
Uenig	7	31.818182
Verken enig eller uenig	5	22.727273
Svært uenig	1	4.545455

Table 54 :

Forlikrådsmedlemmene har en god forståelse av relevante prosessuelle rammebetingelser	n	Percentage
Verken enig eller uenig	9	42.857143
Enig	6	28.571429

Forlikrådsmedlemmene har en god forståelse av relevante prosessuelle rammebetingelser	n	Percentage
Uenig	5	23.809524
Svært enig	1	4.761905

Table 55 :

Forlikrådsmedlemmene har en god forståelse av relevante rettslige bestemmelser	n	Percentage
Uenig	8	36.363636
Verken enig eller uenig	7	31.818182
Enig	4	18.181818
Svært uenig	2	9.090909
Svært enig	1	4.545455

Table 56 :

Det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene	n	Percentage
Enig	10	45.454545
Svært enig	5	22.727273
Verken enig eller uenig	4	18.181818
Uenig	2	9.090909
Svært uenig	1	4.545455

Table 57 :

Tilrettela for dialog mellom partene	n	Percentage
Enig	14	63.636364

Tilrettela for dialog mellom partene	n	Percentage
Verken enig eller uenig	5	22.727273
Svært enig	2	9.090909
Uenig	1	4.545455

Table 58 :

Fikk fram hva partene var opptatt av	n	Percentage
Enig	14	63.636364
Verken enig eller uenig	7	31.818182
Svært enig	1	4.545455

Table 59 :

Kom med egne løsningsforslag	n	Percentage
Verken enig eller uenig	12	54.545455
Enig	7	31.818182
Svært uenig	2	9.090909
Uenig	1	4.545455

Table 60 :

Klargjorde sannsynlig utfall i retten	n	Percentage
Verken enig eller uenig	10	45.454545
Uenig	6	27.272727
Enig	5	22.727273
Svært uenig	1	4.545455

Table 61 :

Klargjorde kostnadene ved en videre rettsbehandling	n	Percentage
Verken enig eller uenig	9	40.90909
Uenig	7	31.81818
Enig	3	13.63636
Svært uenig	3	13.63636

Table 62 :

La press på partene for å oppnå forlik	n	Percentage
Verken enig eller uenig	9	40.90909
Uenig	6	27.27273
Enig	4	18.18182
Svært enig	3	13.63636

Table 63 :

I saker hvor det ikke oppnås forlik hva mener du er de viktigste årsakene til dette Saken var ikke egnet	n	Percentage
Saken var ikke egnet	6	27.27272727
Det skjedde ingen reell mekling	5	22.72727273
Forliksrådet var ikke dyktige nok	11	50
En eller begge parter anså det viktig å få en avgjørelse i retten	7	31.81818182
Det var for stor uklarhet om faktum	11	50
Det var for stor uklarhet om juridisk grunnlag	6	27.27272727

I saker hvor det ikke oppnås forlik hva mener du er de viktigste årsakene til dette Saken var ikke egnet	n	Percentage
Motparten ville neppe overholdt en avtale	0	0
Fullmektig manglet fullmakt	1	4.545454545

Table 71 :

Hva er etter ditt inntrykk de to viktigste grunnene til at saker ikke ankes videre i systemet Partene forstår ikke sakskjeden	n	Percentage
Partene forstår ikke sakskjeden	2	9.090909091
De økonomiske omkostningene er for store	21	95.45454545
Liten tro på å oppnå et annet resultat	6	27.27272727
Fornøyd med avgjørelsen	7	31.81818182

Table 75 :

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre juridisk skolering	n	Percentage
Enig	9	40.909091
Svært enig	9	40.909091
Verken enig eller uenig	3	13.636364
Uenig	1	4.545455

Table 76 :

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi forlikrådsmedlemmene bedre meklingskompetanse	n	Percentage
Enig	12	54.545455
Verken enig eller uenig	5	22.727273
Svært enig	4	18.181818
Uenig	1	4.545455

Table 77 :

Forlikrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre skolering i hvordan dommer bør begrunnes	n	Percentage
Enig	8	36.36364
Svært enig	7	31.81818
Uenig	4	18.18182
Verken enig eller uenig	3	13.63636

7.5. Vedlegg 5: Spørreskjema

Vurdering av forliksrådsordningen

Vil du delta i forskningsprosjektet «Gjennomgang av forliksrådsordningen»?

Formålet med dette prosjektet er å øke kunnskapsnivået om hvordan forliksrådsordningen fungerer. Delprosjektet som du inviteres til å delta i, har som formål å undersøke ulike aktørgruppers erfaringer og opplevelser av forliksrådsbehandling.

Dette er et forskningsprosjekt som utføres på oppdrag av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunnskapsgrunnlaget skal blant annet brukes i arbeidet med å følge opp Stortingets vedtak 5. januar 2023 hvor «Stortinget ber regjeringen utrede forliksrådsordningen med sikte på å styrke og forbedre den». Justisdepartementet vil benytte funnene fra prosjektet i sitt videre arbeid med å forbedre forliksrådsordningen.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Politihøgskolen er ansvarlig for prosjektet. Oppdragsgiver er Justis- og beredskapsdepartementet. Politidirektoratet er samarbeidspartner i det overordnede prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta fordi du er forliksrådsmedlem, tingrettsdommer, sitter i sekretariatsfunksjon eller er advokat.

Hvis du velger å delta i prosjektet innebærer det at du svarer på en spørreundersøkelse som er antatt å ta ca. 5-10 minutter å gjennomføre. Undersøkelsen innebærer spørsmål om din rolle, dine opplevelser av ordningen og synspunkter på styrker og svakheter.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn inntil du trykker «send» på undersøkelsen. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller velger å trekke deg underveis.

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Kun prosjektmedlemmene som vil ha tilgang til dataene. Dataene samles inn via Nettskjema og krever innlogging for tilgang. Dataene lagres anonymisert. Deltagere i prosjektet vil ikke kunne gjenkjennes i publikasjon av forskningen.

Prosjektet vil etter planen avsluttes 15. september 2024. Datamaterialet lagres i anonymisert form.

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Politihøgskolen har Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene

- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende

- å få slettet personopplysninger om deg

- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

Politihøgskolen ved Lisbeth Fullu Skyberg. E-post: lissky@phs.no

Vårt personvernombud: personvernombud@phs.no

Hvis du har spørsmål knyttet til vurderingen som er gjort av personverntjenestene fra Sikt, kan du ta kontakt via:

Epost: personverntjenester@sikt.no eller telefon: 73 98 40 40.

Med vennlig hilsen

Prosjektleder

Lisbeth Fullu Skyberg

Forsker

Samtykker du til å delta i spørreundersøkelsen?

- Ja
- Nei

Hvilken rolle har du?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Samtykker du til å delta i spørreundersøkelsen?»

- Advokat
- Tingrettsdommer
- Forliksrådsmedlem
- Sekretariatsfunksjon

Hva er alderen din?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Samtykker du til å delta i spørreundersøkelsen?»

- 20-29 år
- 30-39 år
- 40-49 år
- 50-59 år
- 60-69 år
- 70 + år

Hva er ditt høyeste fullførte utdanningsnivå?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Samtykker du til å delta i spørreundersøkelsen?»

- Grunnskole
- Videregående skole
- 1-3 år universitet/høgskole
- 4 + år universitet/høgskole

Hvor lang arbeidserfaring har du fra din nåværende stilling?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Samtykker du til å delta i spørreundersøkelsen?»

- 0-2 år
- 2-4 år
- 5-7 år
- 8 + år

Hvilket politidistrikt tilhører du?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Samtykker du til å delta i spørreundersøkelsen?»

- Agder
- Finnmark
- Innlandet
- Møre og Romsdal
- Nordland
- Oslo
- Sør-Vest
- Sør-Øst

Troms
Trøndelag
Vest
Øst

Hvilket kjønn identifiserer du deg som?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Samtykker du til å delta i spørreundersøkelsen?»

Kvinne
Mann
Ikke-binær/Annet
Ønsker ikke å oppgi

Anslagsvis hvor mange saker har du hatt i forliksrådet?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

1-10
11-50
50 +

Hva er ditt overordnede inntrykk av forliksrådets behandling av saker når det gjelder følgende:

Prosessen under ett

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Innkalling

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Forkynning

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Tidsbruk

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Håndtering av prosessuelle forhold underveis

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Kommunikasjon med partene underveis

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Kostnadsramme for brukerne

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Brukernes opplevelse av prosessen

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Brukernes opplevelse av resultatet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Den juridiske kunnskapen hos forlikrådsmedlemmene

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Rimeligheten av et eventuelt forlik

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Kvaliteten på en eventuell dom

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Rettsikkerhet for brukerne

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Resultatet av forliksrådsbehandlingen

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Hva er ditt generelle inntrykk av forliksrådsmedlemmenes:

Forståelse av faktum i saken

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

Forståelse av relevant rettslig grunnlag i saken

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

Forståelse av prosessuelle forhold knyttet til saken

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

Meklingskompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

I hvilken grad er ditt inntrykk at forliksrådet avsier dommer som viser en god forståelse av:

Sakens faktum

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

Relevante juridiske bestemmelser

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

Hvis kun din part er representert ved advokat, hvordan anser du at det påvirker:

Styrkeforholdet mellom partene

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Veldig negativt

Negativt

Verken positivt eller negativt

Positivt

Veldig positivt

Tidsbruken i forliksrådet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Veldig negativt

Negativt

Verken positivt eller negativt

Positivt

Veldig positivt

Resultatet for din klient

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Veldig negativt

Negativt

Verken positivt eller negativt

Positivt

Veldig positivt

Rettsikkerheten sett under ett

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Veldig negativt

Negativt

Verken positivt eller negativt

Positivt

Veldig positivt

Utfallet i saken

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Veldig negativt

Negativt

Verken positivt eller negativt

Positivt

Veldig positivt

Hvilken part har du i hovedsak erfaring som prosessfullmektig for i forliksrådet?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Klagende part

Innklaget part

Begge parter i lik grad

Har du noe synspunkt på om din innsats som prosessfullmektig i saken påvirker sannsynligheten for at utfallet blir:

Forlik

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Dom

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Hva er etter ditt inntrykk de viktigste grunnene til at saker blir bragt inn for forliksrådet?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Her kan du velge flere svaralternativer

- Billig prosess
- Rask prosess
- For å avbryte foreldelse
- Fordi det skaper best mulighet til å oppnå forlik i saken
- Det er et rettslig krav om at saken begynner i forliksrådet
- Det er et eksplisitt ønske hos representert part å unngå å bringe saken inn for retten
- Andre grunner

I hvilken grad er ditt inntrykk at partene har fått tilstrekkelig informasjon i forkant om hva som skal skje under møtet i forliksrådet?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken stor eller liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

I hvilken grad er din erfaring at parten du representerer er fornøyd med tidsbruken i forliksrådsbehandlingen?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken stor eller liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

I hvilken grad er din erfaring at parten du representerer er fornøyd med utfallet av forliksrådsbehandlingen?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken stor eller liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

I hvilken grad opplever du følgende:

Forliksrådet har satt seg godt inn i saken i forkant

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Tonen under møtet var god

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Prosessfullmektig fikk komme ordentlig til orde

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Partene fikk komme ordentlig til orde

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådets medlemmer var upartiske

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig

Svært enig

Styrkeforholdet mellom partene utgjør et problem

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

At bare en representant er representert ved prosessfullmektig berører styrkeforholdet mellom partene på en uheldig måte

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Forliksrådsmedlemmene har en god forståelse av sakens relevante faktum

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Forliksrådsmedlemmene har en god forståelse av relevante prosessuelle rammebetingelser

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Forliksrådsmedlemmene har en god forståelse av relevante rettslige bestemmelser

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

I hvilken grad opplevde du at forliksrådet:

Tilrettela for dialog mellom partene

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Fikk fram hva partene var opptatt av

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Kom med egne løsningsforslag

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Klargjorde sannsynlig utfall i retten

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Klargjorde kostnadene ved en videre rettsbehandling

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

La press på partene for å oppnå forlik

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

I saker hvor det ikke oppnås forlik, hva mener du er de viktigste årsakene til dette?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Her kan du velge flere svaralternativer

- Saken var ikke egnet
- Det skjedde ingen reell meklings
- Forliksrådet var ikke dyktige nok
- En eller begge parter anså det viktig å få en avgjørelse i retten
- Det var for stor uklarhet om faktum
- Det var for stor uklarhet om juridisk grunnlag
- Motparten ville neppe overholdt en avtale
- Fullmektig manglet fullmakt

Hva er etter ditt inntrykk de to viktigste grunnene til at saker ikke ankes videre i systemet?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Partene forstår ikke sakskjeden
- De økonomiske omkostningene er for store
- Liten tro på å oppnå et annet resultat
- Fornøyd med avgjørelsen

I hvilken grad kan forliksrådsordningen etter din mening best styrkes?

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre juridisk skoleing

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre meklingskompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skoleing i hvordan dommer bør begrunnes

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det bør være et krav om at jurister er medlem av forliksrådet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det bør være et krav om at sekretariatsfunksjonen besittes av jurister

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådsordningen fungerer i hovedsak tilfredsstillende som den er

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Advokat» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Anslagsvis hvor mange saker fra forliksrådet har du behandlet som dommer?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- 1-10
- 11-50
- 50 +

Hva er ditt overordnede inntrykk av forliksrådets behandling av saker når det gjelder:

Prosessuelle forhold

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

Tidsbruk

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

Brukernes opplevelse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

Juridisk kunnskapsgrunnlag

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

Meklingskompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

Dommens begrunnelse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

Hva er ditt inntrykk av forliksrådsbehandling når det gjelder følgende:

Prosessen under ett

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Innkalling

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Forkynning

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Tidsbruk

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Brukernes opplevelse av prosessen

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Brukernes opplevelse av resultatet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Rettsikkerheten

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Den juridiske kompetansen hos forliksrådet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Meklingskompetansen hos forliksrådet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Forståelsen av prosessuelle rammevilkår

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Forliksrådets kompetanse til å begrunne dommen godt

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

I hvilken grad er ditt inntrykk at forliksrådet avsier dommer som viser en god forståelse av:

Sakens faktum

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Relevante juridiske bestemmelser

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært dårlig
- Dårlig
- Verken bra eller dårlig
- Bra
- Svært bra

I den grad du har noe inntrykk av dommene fra forliksrådet, i hvilken grad vil du si deg enig i at:

Faktum er godt beskrevet og formidlet i dommen

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Relevante rettslige bestemmelser er tilfredsstillende forstått og hensyntatt

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Dommen er begrunnet på en god og klargjørende måte for partene

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Angi hvor enig/uenig du er i følgende påstand:

Det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

I hvilken grad vil du, basert på din kjennskap til saker fra forliksrådet, si deg enig i at følgende variabler utgjør potensielle trusler for rettsikkerheten?

Forliksrådets håndtering av prosessuelle forhold

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådets evne til å tolke faktum

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådets juridiske kompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådets evne og mulighet til å mekle fram forlik

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådets evne til å begrunne sine dommer

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

I hvilken grad kan forliksrådsordningen etter din mening best styrkes?

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre juridisk skoling

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre meklingskompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skolering i hvordan dommer bør begrunnes

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det bør være et krav om at jurister er medlem av forliksrådet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det bør være et krav om at sekretariatsfunksjonen besittes av jurister

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådsordningen fungerer i hovedsak tilfredsstillende som den er

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Tingrettsdommer» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Hvordan ble du rekruttert til rollen du har i dag?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Egen motivasjon
- Oppfordret/Oppnevnt

Har du sittet flere perioder?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikradsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Ja
- Nei

Ønsker du å sitte flere perioder?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikradsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Hvordan opplever du samarbeidet mellom forlikradsmedlemmene?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikradsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Vanskelig
- Verken vanskelig eller godt
- Godt

Hvordan opplever du samarbeidet med sekretariatet?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikradsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Vanskelig
- Verken vanskelig eller godt
- Godt

I hvilken grad vil du si deg enig i følgende utsagn:

Det er en fordel at det finnes et tvistealternativ utenfor den vanlige domstolsbehandlingen

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikradsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken stor eller liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Det er en fordel at brukerne kan få en rask behandling av tvister

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikradsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken stor eller liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Det er en fordel at brukerne kan få en billig behandling av tvister

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikradsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken stor eller liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Det er en fordel at konfliktforhold og polarisering dempes ved forlikradsbehandling

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken stor eller liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken stor eller liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Angi hvor enig/uenig du er i følgende påstander:

Det er en utfordring at vi må ta stilling i saker hvor vi mangler relevant juridisk kompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det er en utfordring at vi må forsøke å forhandle fram forlik uten å ha relevant meklingskompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det er en utfordring at vi mangler kunnskap knyttet til prosessuelle forhold

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det er en utfordring at det er ulikt styrkeforhold mellom partene som er vanskelig å korrigere

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en utfordring at vi har et for dårlig opplæringstilbud

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en utfordring at vi for sjelden er tilbudt opplæring

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en utfordring at vi ikke har en god nok løpende veiledning fra sekretariatet underveis i saksbehandlingen

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en utfordring når kun en part er representert av prosessfullmektig

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er positivt at minst en av partene er representert av en prosessfullmektig når det gjelder:

Tidsbruk

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Å rydde i faktum

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Å oppnå et rimelig resultat

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Å bedre partenes rettssikkerhet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Å balansere styrkeforholdet mellom partene

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Å jobbe fram et forlik

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Å bringe partene nærmere hverandre

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forlikrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

I hvilken grad kan forliksrådsordningen etter din mening best styrkes?

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre juridisk skolering

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre meklingskompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skolering i hvordan dommer bør begrunnes

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det bør være et krav om at jurister er medlem av forliksrådet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det bør være et krav om at sekretariatsfunksjonen besittes av jurister

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådsordningen fungerer i hovedsak tilfredsstillende som den er

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

I hvilken grad er sekretariatsfunksjonen en støtte i arbeidet som medlem av forliksrådet?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

I svært liten grad

I liten grad

I verken liten eller stor grad

I stor grad

I svært stor grad

I den grad du savner mer opplæring, er dette særlig knyttet til økt:

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Her kan du velge flere svaralternativer

Juridisk kompetanse

Meklingskompetanse

Formelle prosessuelle forhold

Hvor ofte føler du behov for opplæringstilbud?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Her kan du velge flere svaralternativer

Årlig

Månedlig

Ved behov, f.eks. gjennom digitale løsninger

Foretrekker du at opplæring skjer:

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Digitalt

Ved seminarer og kurs ansikt til ansikt

Begge deler

Foretrekker du at opplæring skjer:

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

På hverdager

I løpet av helg

Hvor lenge har du sittet i jobben?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

0-1 år

2-5 år

5 + år

Ønsker du å sitte i den samme jobben om to år?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Ja

Nei

Vet ikke

Vil du beskrive forholdet til forlikrådsmedlemmene som i hovedsak:

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært godt

Godt

Verken godt eller dårlig

Dårlig

Svært dårlig

Angi hvor enig/uenig du er i følgende påstander:

Det er en fordel at det finnes tvistealternativ utenfor den vanlige domstolsbehandlingen

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en fordel at brukerne kan få en rask behandling av tvister

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en fordel at brukerne kan få en billig behandling av tvister

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en fordel at konfliktforhold og polarisering dempes ved forlikrådsbehandling

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er verdifullt at tvister kan løses av lekfolk alene

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Angi hvor enig/uenig du er i følgende påstander:

Det er en utfordring at forliksrådet må ta stilling i saker hvor de mangler relevant juridisk kompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en utfordring at forliksrådet må forsøke å forhandle fram forlik uten å ha relevant meklingskompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en utfordring at forliksrådet mangler kunnskap knyttet til prosessuelle forhold

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en utfordring at det ofte er et ulikt styrkeforhold mellom partene i forliksrådet som er vanskelig å korrigere

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en utfordring at det er for dårlig opplæringstilbud for forliksrådsmedlemmene

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

Det er en utfordring at forliksrådsmedlemmene ikke er interesserte i opplæring om relevante forhold

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Forliksrådsmedlem» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig

Uenig

Verken enig eller uenig

Enig

Svært enig

På hvilket område ville det etter din mening være viktigst å øke kompetansen i forliksrådet?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Juridisk kunnskap

Meklingskompetanse

Begrunnelse av dommer

Ingen spesielle områder

Savner du opplæringstilbud i din stilling?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Ja

Nei

Ranger fra 1-3 etter stigende prioritet for opplæringstilbud

Velg kun ett alternativ per tall

Juridisk kompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Savner du opplæringstilbud i din stilling?»

1

2

3

Meklingskompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Savner du opplæringstilbud i din stilling?»

1

2

3

Kompetanse om formelle prosessuelle forhold

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Savner du opplæringstilbud i din stilling?»

1

2

3

I hvilken grad opplever du følgende:

Forliksrådet har satt seg godt inn i saken i forkant

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I hverken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Tonen under møtet var god

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I hverken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Prosessfullmektig fikk komme ordentlig til orde

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I hverken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Partene fikk komme ordentlig til orde

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I hverken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Forliksrådets medlemmer var upartiske

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I hverken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Styrkeforholdet mellom partene utgjør et problem

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I hverken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

At bare en representant er representert ved prosessfullmektig berører styrkeforholdet mellom

partene på en uheldig måte

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I hverken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Forlikrådsmedlemmene hadde en god forståelse av sakens relevante faktum

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I hverken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Forlikrådsmedlemmene har en god forståelse av relevante prosessuelle rammebetingelser

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I hverken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Forlikrådsmedlemmene har en god forståelse av relevante rettslige bestemmelser

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I hverken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Angi i hvilken grad du opplever at forlikrådet:**Tilrettelegger for dialog mellom partene**

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken liten eller stor grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Får fram hva partene var opptatt av

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- I svært liten grad
- I liten grad
- I verken liten eller stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Kommer med egne løsningsforslag

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

I svært liten grad

I liten grad

I verken liten eller stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Klargjør sannsynlig utfall i retten

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

I svært liten grad

I liten grad

I verken liten eller stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Klargjør kostnadene ved en videre rettsbehandling

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

I svært liten grad

I liten grad

I verken liten eller stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Legger press på partene for å oppnå forlik

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

I svært liten grad

I liten grad

I verken liten eller stor grad

I stor grad

I svært stor grad

I hvilken grad er ditt inntrykk at forliksrådet avsier dommer som viser en god forståelse av:

Sakens faktum

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig

Dårlig

Verken bra eller dårlig

Bra

Svært bra

Relevante juridiske bestemmelser

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært dårlig
Dårlig
Verken bra eller dårlig
Bra
Svært bra

I saker hvor det ikke oppnås forlik, hva mener du er de viktigste årsakene til dette?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Her kan du velge flere svaralternativ

Saken var ikke egnet
Det skjedde ingen reell mekling
Forliksrådet var ikke dyktige nok
En eller begge parter anså det viktig å få en avgjørelse i retten
Det var for stor uklarhet om faktum
Det var for stor uklarhet om juridisk grunnlag
Motparten ville neppe overholdt en avtale
Fullmektig manglet fullmakt

Hva er etter ditt inntrykk de to viktigste grunnene til at saker ikke ankes videre i systemet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Partene forstår ikke sakskjeden
De økonomiske omkostningene er for store
Liten tro å å oppnå et annet resultat
Fornøyd med avgjørelsen

I hvilken grad kan forliksrådsordningen etter din mening best styrkes?

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre juridisk skoling

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig
Uenig
Verken enig eller uenig
Enig
Svært enig

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å gi medlemmene bedre meklingskompetanse

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

Svært uenig
Uenig
Verken enig eller uenig
Enig
Svært enig

Forliksrådet bør få hevet sin kompetanse gjennom å få bedre skoling i hvordan dommer bør begrunnes

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det bør være et krav om at jurister er medlem av forliksrådet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Det bør være et krav om at sekretariatsfunksjonen besittes av jurister

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Forliksrådsordningen fungerer i hovedsak tilfredsstillende som den er

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Sekretariatsfunksjon» er valgt i spørsmålet «Hvilken rolle har du?»

- Svært uenig
- Uenig
- Verken enig eller uenig
- Enig
- Svært enig

Er det viktige svakheter, styrker eller forbedringsmuligheter for forliksrådsordningen som du vil trekke fram, kan du skrive dem i tekstfeltet under:

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Samtykker du til å delta i spørreundersøkelsen?»

Vennligst ikke oppgi personopplysninger

POLITIHØGSKOLEN

Politihøgskolen
Slemdalsveien 5
Postboks 2109, Vika
0125 Oslo
Tlf: 23 19 99 00
www.phs.no